

Stortingsregnskapene

Krever budsjett-kutt til statlig ansatte - skjermes partigruppene

26,93 milliarder kroner representantene har fått tilgang til i løpet av 2018. Det er 3884 kroner per representant, eller 1874 kroner per medlem i den enkelte partigruppe.

Statlig ansatt: 467 kroner

Frps stortingsgruppe bruker mest på fest

Pushwagners ville historie - Livsløgnen ble hans regning

19 drept da elev sprengte bombe og skjøt medelever

Dramatisk insekttsedd

Aftenposten

Arbeiderpartiet 242 millioner kroner, Høyre 191 millioner kroner, Frmskrittspartiet 138 millioner kroner, Venstre 63 millioner kroner, Senterpartiet 72 millioner kroner.

Regjeringen snakker i migrantsak

Spider-Mans far hylles for superhelteens han skapte

Nekter å svare for alle pengene de får

REKNSKAP Stortinget overfører hundrevis av millioner til egne partigrupper. Fem partier nekter å gi offentligheten detaljer

Aftenposten avslører

Frp-profil leverte fiktive reiseregninger for turer han ikke var på

Leder i Oslo Frp Mazyar Keshvari beklager dypt og innrømmer forholdene.

Reiser	Antall dager	Daglønn	Reisekostnader	Bolig	Bil	Bilutleie	Bilparkering	Andet	Samlet
1. tur	1	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	5000
2. tur	1	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	5000
3. tur	1	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	5000

- De har et alvorlig forklaringsproblem

Professorer mener politikerne burde sørge for at offentligheten får mer innsyn i bruken av fellesskaps pengene.

Aftenposten skuffet fant vi et kurios

Etter å ha gjennomgått mange år med offentlig pengeregning, har ikke én av de 19 stortingsrepresentantene som har vært på statsreisen til London.

Ap-politikere brøt regelverk og skatteloven

De stortingsrepresentanter fra Ap gjennomførte å ha brutt bonusreguleringen på tenestereiser til å betale for private turer. Turene var ikke på budsjett, og er ikke skattepliktige.

Jeg har ikke blitt opplyst om regel rundt dette, men heller ikke sjekket det ut selv

Jeg har ved enkelte anledninger betalt deler av flyreiser for mine turer til Frankrike for bonusoppgang

Ap festet på Continental og Plaza

Stortingspolitikere har bevilget 1,7 milliarder til seg selv siden 2008. Ingen sjekker om pengene brukes på det som er formålet.

Ingen har ansvaret for å kontrollere om skattebetalernes penger blir brukt til det som er formålet. Fire partier hemmeligholder fremdeles detaljene rundt egen pengebruk i Stortinget.

Pengebruk på Stortinget

Vi har imidlertid kommet alle de Krns til innsyn og åpenhet stortings-

Golfsimulator, barnevakt og kirkekaffe: Slik bruker stortingspartiene dine skattepenger

Stortingsrepresentantene har fått tilgang til 26,93 milliarder kroner i løpet av 2018.

Krevede full åpenhet av idretten - er tause om egen pengebruk

Politiene krever full åpenhet om egen pengebruk. Når de samme partiene nekter å svare på spørsmål om egen pengebruk.

I prinsippet brudd på Skatteloven

Bonusoppgang

De stortingsrepresentantene som har brutt bonusreguleringen på tenestereiser til å betale for private turer. Turene var ikke på budsjett, og er ikke skattepliktige.

Venstre snur, gir innsyn i stortingsgruppens pengebruk

Venstre gir heloversikt og gir offentligheten innsyn i stortingsgruppens pengebruk.

Trines tal #venstrem

De skulle bare mangle at det ikke skulle være åpent

Metoderapport SKUP 2019

Aftenposten

Metoderapport SKUP 2019

Det er viktig å ha innsyn i hvordan pengene brukes.

Åpenhet er helt naturlig. Det skal være åpent.

26.900

Åpenhet er helt naturlig. Det skal være åpent.

Prosjektnavn: Stortingsregnskapene

Redaksjon: Aftenposten

Journalister:

Henning Carr Ekroll: henning@aftenposten.no - 970 42 342

Carl Alfred Dahl: carl.alfred.dahl@aftenposten.no - 938 95 694

Takk til: Fredrik Hager-Thoresen, Lars Inge Staveland, Solveig Ruud, Robert Gjerde, Alf Ole Ask, Thomas Spence, Torstein Ringnes og Gunnar Kagge, som alle har hatt viktige bidrag i arbeidet underveis. En lang rekke andre kollegaer har også bidratt med oppfølging av avsløringene.

Publisert: Fra 15. oktober 2018 til d.d.

Kontaktperson:

Henning Carr Ekroll: henning@aftenposten.no - 970 42 342

Innhold:

Innhold:	2
Sammendrag:	2
Hvordan arbeidet startet:	4
Analyse og gjennomgang av 19.700 reiser - jakten på ukjente nåler i en digital høystakk	5
Hvor er bilagene?	6
Keshvaris reiser: Bygging av eget datasett og kryssing med data fra åpne kilder	6
Vi oppfordres til å stanse arbeidet med saken	8
Valgkampreiser og Aftenpostens reviderte partistøtteberegning	8
Arbeidet med et bedre datasett og innsyn som grunnlag for innsyn	9
Bonusreisene og innhenting av svar fra 178 nåværende og tidligere stortingsrepresentanter	10
En egenbevilget pengestrøm i offentlighetens skygge	12
Regnskapsanalyse og sammenstilling i Google Sheets	12
Vi ber om innsyn i partigruppenes hovedbøker	13
Analyse av velferdsutgifter - kostbar fest og moro	14
Tett oppfølging og publisering som metode mot taushet og hemmelighold	14
En partyreise i sosiale medier	15
Budsjettposten som slapp unna ostehøvelen	15
Venstre snur i innsynsspørsmålet	15
Manglende kontroll og voksende pengebinger - presidentskapet tar grep	16
Gjennomgang av kontoutdrag og nye innsynsrunder - nå i bilagspermene	16
Konsekvenser:	17
Organisering av arbeidet og tidsbruk	18
Spesielle erfaringer:	18
Forholdet til en person i en vanskelig situasjon	18
Motstand, taushet, spinn - og en hyggelig leserstorm	19
Kampen mot ekkokammeret i sosiale medier	20
Vedlegg:	
Vedlegg 1: Fullstendig liste over publiserte saker (digitalt). Gjestebruker for pålogging blir tilsendt.	
Vedlegg 2: Kopier av hovedsakene i papiravisen	
Vedlegg 3: Eksempel på reiseregning fra Keshvari	
Vedlegg 4: Eksempel på hovedbokutdrag	
Vedlegg 5: Eksempel på hvordan datasettene for reisene har utviklet seg under arbeidet	
Vedlegg 6: Eksempel på hvordan partigrupperegnskap så ut før og etter OCR-behandling og overføring til Google Sheets	

Sammendrag:

Hvordan forvalter landets øverste folkevalgte tilliten de har fått fra velgerne? Hvordan brukes pengene som politikerne selv bevilger seg fra fellesskapet? Og i hvilken grad er de villige til å etterleve samme regler, krav og rammevilkår som de setter for andre?

Dette skulle vise seg å bli viktige, overbyggende spørsmål i prosjektet vårt høsten 2018. Det som startet som en nysgjerrig innsynsbegjæring i representantenes reisevirksomhet, vokste til et journalistisk prosjekt der vi systematisk har undersøkt økonomiske forhold rundt de folkevalgte i landets lovgivende forsamling. Dette har vi gjort gjennom analyse og gjennomgang av tusentalls reiser og reiseregninger, en systematisk gjennomgang og analyse av fem år med partigrupperegnskaper, kontoplaner og bilag - og en prinsipiell kamp for at de som bekler landets høyeste tillitsverv skal praktisere samme grad av åpenhet rundt egen bruk av offentlige midler som de selv krever av andre offentlig finansierte virksomheter.

Totalt har Aftenposten publisert over 50 saker i serien.

- Vi avslørte hvordan en stortingsrepresentant systematisk hadde levert fiktive reiseregninger og svindlet til seg offentlige midler. Manglende dokumentasjonskrav og rutiner for å avdekke juks gjorde at det ikke ble oppdaget, selv om regningene var godkjent i to ledd.
- Vi dokumenterte hvordan flere stortingspartier hadde en pengebruk på fest og moro som ville vært både regelstridig og politisk uakseptabel i en offentlig sektor finansiert med de samme pengene. Dette skjedde til tross for at politikere (inkludert finansminister Siv Jensen) fra det mest festglade partiet hadde reagert med sterk indignasjon på historier om pengebruk på fest og hygge i statlige virksomheter.
- Vi skrev om hvordan penger som skulle gå til stortingsrelevant arbeid var brukt på bursdagsfeiringer, barnevakt, vinsmaking, golfsimulator, store alkoholregninger og andre formål som fremsto som lite relevante for arbeidet i nasjonalforsamlingen.
- Vi satte søkelyset på hvordan flere stortingsgrupper ikke var villige til å etterleve samme grad av åpenhet som de krever av andre virksomheter som er finansiert med offentlige midler, som forvaltningen og Norges idrettsforbund. Dette har i praksis gjort det umulig for offentligheten å ettergå hvordan politikerne på Stortinget bruker pengene de bevilger til sine egne.
- Vi fortalte hvordan stortingspolitikere hadde brutt både regelverk og skattelovgivning ved å bruke flybonuspoeng opptjent på Stortinget til private formål, og at Stortinget ikke hadde kontrollrutiner for å ettergå hvorvidt regelverket ble fulgt.
- Vi omtalte hvordan bonuspoeng for store verdier opptjent i tjenesten går tapt fordi Stortinget mangler systemikk for å bruke poengene til nye tjenestereiser, og fordi muligheten er lite kjent for representantene.
- Vi viste hvordan stortingsflertallet hadde vedtatt brede kutt og innsparingstiltak i forvaltningen, samtidig som de skjermte seg selv fra det samme.
- Vi avdekket hvordan Stortinget hadde gjennomført lite kjente, tekniske endringer som ga de innvalgte stortingspartiene stadig større økonomiske fordeler relativt til partier uten stortingsplass.
- Vi kunne fortelle om hvordan penger fra representantenes reiserefusjonssystem ble brukt til å dekke utgifter til politikernes valgkamp.
- Vi påpekte mangler ved den nasjonale statistikken som viser offentlig partistøtte. Årsaken var at Stortinget hadde vedtatt å holde overføringene til egne partigrupper utenfor. Vi beregnet den reelle støtten.
- Vi belyste hvordan Stortinget over ti år hadde bevilget 1,7 milliarder kroner til sine egne partigrupper, uten at en uavhengig part har undersøkt om pengene er brukt etter formålet. Samtidig hadde partigruppene bygget opp stadig større pengebinger.

Sakene våre har fått en rekke konsekvenser:¹

- Stortinget gikk det til det historiske skritt å anmelde en av sine egne, møtende representanter. Frps Mazyar Keshvari er nå siktet for grovt bedrageri og er under etterforskning av Oslo politidistrikt og har sagt fra seg ledervervet i Oslo Frp.
- Stortingets administrasjon har endret regelverket og skjerpet rutineene for kontroll av reiseregninger.
- Flere stortingspolitikere må etterlignes for å ha brukt Stortingets bonuspoeng på private reiser.
- Avsløringene rundt partigruppenes pengebruk har ført til at presidentskapet skal ha en full gjennomgang av både regelverk, åpenhetskrav og størrelse på overføringene. Stortinget skal også realitetsbehandle et dokument 8-forslag der det stilles krav til innsyn og åpenhet rundt partigruppenes pengebruk på nivå med det som ellers er gjengs i offentlig sektor, noe som i praksis innebærer at partiene må stemme over hvorvidt de vil fortsette å hemmeligholde egen pengebruk - med de omdømmekonsekvensene det potensielt medfører.
- Vårt søkelys på de manglende åpenhetskravene gjorde at vi fikk knesatt en viktig praksis: Fem av ni stortingspartier har så langt åpnet for innsyn ned til bilagsnivå. For første gang kunne et norsk mediehus publisere detaljerte oversikter som gir et unikt innblikk i hvordan landets øverste folkevalgte fra fem partier har brukt offentlige penger gjennom en femårsperiode.

I arbeidet har vi brukt en rekke ulike metoder. Vi har gjennomført flere ulike innsynsprosesser og gjort kvantitative og kvalitative analyser av store datamengder. For å fylle informasjonshull har vi bygget våre egne datasett, der vi har krysset informasjon fra ulike innsynsbegjæringer med informasjon vi har funnet fra åpne kilder, databaser og gjennom tradisjonelt kildearbeid. Vi har utført regnskapsanalyser, gransket bilag og beregnet verdier av bonuspoeng. Datajournalistiske metoder har vært viktige, men likevel har den manuelle gjennomgangen og journalistiske vurderingen av tusenvis av reiser, regnskapsoppføringer - og detaljer ned til kopier av krøllete kvitteringer - vært helt avgjørende. Ettersom prosjektet vårt vokste i omfang og karakter underveis, er metoderapporten forsøksvis satt opp i en kronologisk struktur, der de ulike metodene er omtalt etterhvert som de er brukt. Vi har i prosjektet brukt noe tid på å undersøke funn som har vist seg å være blindspor. Av plasshensyn går vi ikke nærmere inn på dette.

Vi har fått mange spørsmål om denne saken begynte med et tips. Det gjorde den ikke: Utgangspunktet var ren nysgjerrighet.

Hvordan arbeidet startet:

Tidlig i september hørte Henning på siste utgave av *Aftenpodden*, der den svenske valgkampen var blant temaene som ble diskutert. Underveis ble det nevnt avsløringer i svenske Aftonbladet, som blant annet hadde omtalt spesielt store drosjeregninger fra én av representantene i Riksdagen. Aftenpostens politiske redaktør Trine Eilertsen sa da følgende:

“Det er en egen sjanger av skandaler i Sverige, det med økonomisk plunder og tull og tøys med reiseregninger og misbruk av skattebetaleres midler, det er vi relativt forskånet for i Norge, vil jeg påstå (...).”

På dette tidspunktet var det bare noen dager til Henning skulle lansere en bok om nettopp tvilsom bruk av skattebetalernes penger her i Norge. Han stusset over Trines refleksjon: Hvis dette kan skje i den svenske Riksdagen, hvorfor skulle situasjonen være annerledes i Stortinget?

Det skader jo uansett ikke å sjekke. Henning tok en titt på Stortingets regelverk for reisevirksomhet for stortingsrepresentantene, som ligger lett tilgjengelig på Stortingets nettsider. 11. september sendte han den første innsynsbegjæringen til Stortingets administrasjon:

“Ber om oversikt over alle utgifter som faller under Retningslinjer om reisedekning for stortingsrepresentanter”

¹ En utførlig oversikt over konsekvenser finnes på side 19

Stortinget er ikke underlagt Offentlighetsloven, men har en egen innsynslov² som legger til grunn at Stortinget som hovedregel skal følge kravene i denne loven. Det gjorde det mulig å sende et såkalt paragraf 9-innsynskrav (*rett til å krevje innsyn i ei samanstilling frå databasar*). Ettersom det var grunn til å anta at reisene var lagret i et felles system, virket det rimelig at dette var informasjon som det burde være mulig å få utlevert.

Analyse og gjennomgang av 19.700 reiser - jakten på ukjente nåler i en digital høystakk

Det første materialet som ble oversendt fra Stortingets administrasjon, utgjorde anslagsvis 6000 linjer i fire Excel-regneark. Det var fordelt på komitereiser, delegasjonsreiser, innenlandsreiser og representasjonsreiser. Henning brukte endel tid på å forstå hvordan det var satt opp, og merket seg at det for innenlandsreiser manglet detaljert informasjonen om de enkeltvise reisene.

Innsynsbegjæringen ble fulgt opp med samtaler med ansatte i Stortingets administrasjon. En ga blant annet uttrykk for at vedkommende ikke trodde vi ville finne noe interessant, fordi administrasjonen ”hadde gode rutiner”. Men andre kom med mer hensiktsmessige innspill. Det var spesielt nyttig å snakke med lederen for reisekontoret, som forklarte hvordan systemet fungerte og den grunnleggende dokumentflyten i det. Vi ble også informert om at Stortinget hadde byttet system for håndtering av reiseregninger høsten 2016. På bakgrunn av samtalen sendte vi en ny innsynsbegjæring der vi spesifiserte at vi ønsket å se datautdrag som *viser hver enkelt utgift* innenfor reisedekningsretningslinjene. Av praktiske hensyn begrenset vi oss i første omgang til tidsperioden etter at det nye systemet ble tatt i bruk, altså høsten 2016.

Etter hvert fikk vi tilsendt et nytt datasett med 19.700 linjer. Totalt satt vi nå på Excel-filer med rundt 25.000 linjer, der informasjonen dels overlappet og var ført etter ulike variabler. Nå fulgte et intensivt arbeid med å analysere datamengden. Alle datasettene ble lastet opp i egne mapper i Google Drive, slik at flere kunne få tilgang. Et nytt regneark fungerte som en masterfil, der supplerende parametre og opplysninger kunne legges inn. Henning visste ikke helt hva han så etter og gikk derfor bredt ut. I første omgang handlet mye om å bli kjent med materialet. Det største datasettet hadde én linje for hver reise, med en reise-ID, navn, startdato, sluttdato, oppgitt formål for reisen og sum. En slik linje representerte én reiseregning. Selve reiseregningen og tilhørende bilag som taxikvitteringer og hotellregninger måtte bestilles i egne innsynsbegjæringer.

Ved å aggregere data etter ulike variabler, var det mulig å se hvem som reiste mest - og hva slags type reiser det var. Spesielt høye regninger kunne også pekes ut.

En fordel med å sitte på store mengder data om reisevirksomheten til personer som presumptivt har en del arbeidsoppgaver av nokså sammenfallende karakter, er at man kan lete etter mønstre i materialet. Det gir videre mulighet for å se etter avvik fra disse mønstrene. Henning brukte derfor mye tid på å gjøre en manuell gjennomgang der han så etter interessante, påfallende, spesielt generiske eller avvikende formuleringer i reisemålsfeltene. Mens enkelte representanter er presise i beskrivelsen av reisens formål, fører svært mange opp formål som “diverse stortingsarbeid” eller bare “tjenestereise”. Dette gjorde det ekstra utfordrende og arbeidskrevende å vurdere hva reisens reelle innhold var, fordi vi da måtte rette nye innsynsforespørsler i selve reiseregningene for å undersøke formålet.

Basert på en innledende analyse av materialet, markerte Henning 82 reiser fra forskjellige representanter der han ba Stortingets administrasjon om innsyn i selve reiseregningene. Dels var dette stikkprøver, dels interessante funn av ulik karakter (høye summer, generisk begrepsbruk, pussige formål), og dels var det for å bli bedre kjent med materialet, systemet, rutinene og hvordan reiseregningene blir ført av representantene.

Aggregerte data viste at det var en håndfull representanter som skilte seg ut med spesielt høye reiseutgifter. En nærmere gjennomgang ga logiske forklaringer for de fleste: Det var representanter som bodde langt fra Oslo og hadde store utgifter til pendlerreiser (stortingsrepresentanter kan reise hjem én gang i uken på det offentlige regning), mens andre satt i komiteer eller utvalg med mye internasjonal reisevirksomhet.

² Regler om rett til innsyn i Stortingets dokumenter: <https://lovdata.no/dokument/STV/forskrift/2009-03-16-468>

Men det var én som skilte seg ut: Mazyar Keshvari. Som Oslo-representant og medlem i Kontrollkomiteen var det vanskelig å se en åpenbar grunn til at han skulle ha så høye reisekostnader. Flere av reisene hadde også oppgitt formål og summer som fremsto som noe avvikende fra det andre representanter leverte. Henning ba derfor om innsyn i noen av Keshvaris reiseregninger som en del av de 82 reiseregningene i denne initielle innsynsrunden.

Hvor er bilagene?

Allerede dagen etter at denne innsynsbejæringen var sendt, fikk vi tilsendt kopier av de første reiseregningene. En del kunne umiddelbart legges til side, men det var likevel nyttig å se hvordan de var satt opp - noe som også skulle komme til nytte i senere innsynsrunder. Reiseregningene utgjorde andre nivå av tre, der det neste nivået var kvitteringer og fakturaer som utgjorde reiseregningenes bilag. Noen av regningene hadde innhold som gjorde at vi anså det som hensiktsmessig å be om innsyn i bilagene.

Men i mange av Keshvaris regninger var det ikke noe slikt. Det var ingen parkeringskvitteringer eller fakturaer for hotellopphold. Keshvari skrev konsekvent i disse reiseregningene at han hadde bodd “privat”, uten at dette var spesifisert, og han hadde levert flere refusjonskrav for å ha kjørt lange avstander med egen bil. Likevel var det ingen parkeringskvitteringer eller utleggskrav for bompenger. Konsekvensen var at han fikk utbetalt store summer i kjøregodtgjørelse og full diett med nattillegg for privat overnatting.

Dette var påfallende og skilte seg fra andre reiseregninger vi fikk innsyn i, der representanter som kjørte selv rimelig korte avstander sørget for å levere refusjonskrav for bompenger. Henning fikk en følelse av at det var noe her som ikke stemte og bestemte seg for å ta noen telefoner for å fiske litt. I reiseregningene hadde Keshvari oppgitt at han hadde holdt ulike kurs og vært på møter i Frps lokallag på angitte steder. Henning ringte til ledere i tre aktuelle lokallag og spurte mer generelt om de hadde hatt besøk av stortingsrepresentanter i tiden rundt de oppgitte datoene. Samtlige stilte seg uforstående til spørsmålet og avviste at de hadde hatt noen slike besøk. Det var et tydelig tegn på at dette var et spor vi måtte jobbe videre med.

Henning sendte da en epost til Stortingets administrasjon der han ba om innsyn i samtlige av Keshvaris reiseregninger for de siste to årene. Totalt dreide det seg om 65 reiser som vi systematisk ville ettergå.

Keshvaris reiser: Bygging av eget datasett og kryssing med data fra åpne kilder

I løpet av denne fasen i arbeidet ble også Carl Alfred Dahl og Solveig Ruud koblet på arbeidet med Keshvari-reisene. Reiseregningene var PDFer som hver utgjorde 2-5 sider (avhengig av reisens omfang), og disse ble lagt i egne mapper i Google Drive. Vi opprettet et nytt regneark i Google Sheets, som skulle bli vårt hoveddatasett i kartleggingen av Keshvaris reisevirksomhet. Vi la inn én linje om hver enkelt reise og fylte opp med supplerende data i egne kolonner:

- Oppgitt startdato
- Oppgitt sluttdato
- Oppgitt formål
- Oppgitt antall kilometer kjørt og oppgitte strekninger
- Oppgitt sted
- Oppgitt overnattingsform
- Mangler dokumentasjon?
- Dokumentert tilstedeværelse andre steder?
- Reiseformål bestridt av lokallagsledere etc?
- Sum

I de tilfellene der det var levert krav om å få kjøregodtgjørelse, var det oppgitt hvilke strekninger som var kjørt på ulike tidspunkt. Vi la inn denne informasjonen i regnearket og brukte Google Maps til å kontrollerte oppgitt avstand og beregne kjøretid, slik at vi kunne matche hvorvidt dette stemte overens med oppgitte opplysninger og annen data. Dette ga oss også grunnlag for å summere hvor mye han hadde oppgitt å ha

kjørt over tid. Ved å sette sammen oppgitte kjørte strekninger og avstander i reiseregningene sekvensielt i Google Maps, kunne vi også se hvordan kjøreruter som kunne se tilforlatelige ut på papiret, ofte viste seg å være uforståelige omveier som bar preg av kun å ha én hensikt: å maksimere det økonomiske utbyttet.

Det viktigste var å undersøke hvorvidt det fantes dokumentasjon på at Keshvari hadde vært andre steder på tidspunktene han oppga å ha vært på reise, eller i motsatt fall, bekreftelse på at reisene faktisk hadde funnet sted. Det er ikke uvanlig at stortingsrepresentanters besøk til ymse steder i landet utløser medieomtale. Vi gjorde både ulike Google-søk og Retriever-søk i lokalaviser, regionalaviser, nasjonale medier, fagpresse og etermedier for de aktuelle tidsperiodene for å se om det fantes medieomtaler av Keshvaris eventuelle tilstedeværelse i respektive tidsperioder.

Vi gjorde også grundige søk i sosiale medier (Twitter, Instagram, Facebook). Keshvari hadde, i motsetning til mange andre stortingsrepresentanter, ingen åpen Facebook-profil. Vi så dog at journalistkollega Gunnar Kagge i redaksjonen var FB-venn og hadde tilgang. Vi gikk gjennom alle postene og bildene han hadde lagt ut eller vært tagget i de siste to årene og krysset dette mot reisedatoene. Letingen i sosiale medier gjorde oss oppmerksomme på at mange av Frps lokallag hadde høy publiseringstakt på Facebook. Det var ikke uvanlig at seminarer, møter og kurs ble grundig dokumentert. Vi brukte derfor en del tid på å manuelt gjennomgå bilder og poster fra lokallag i Oslo-området (som det var mest naturlig at Keshvari frekventerte, gitt hans lederverv i Oslo Frp). Tanken med dette var også å plukke opp bilder der Keshvari ikke var tagget, men likevel kunne ha vært tilstede.

Vi gjorde også søk i Stortingets arkiv for å kartlegge når Keshvari hadde vært tilstede på Stortinget, ved å gjennomgå referater fra stortingsmøter og komitémøter. Solveig fikk ut viteringsoversikten for de siste to årene, som viste hvilke representanter som hadde vært tilstede i salen for å avgi stemme på gitte tidspunkter. Carl Alfred fikk ut rådata for talelistene fra stortingssalen for å se når Keshvari hadde tatt ordet. Alt dette ble krysset med reisedatoene. Stortingets arkiv med videoopptak fra plenumssesjonene var også viktige. Et opptak som viser at Keshvari voterte i stortingssalen noen timer etter at han hadde oppgitt å ha startet på en biltur mot sørvestlandet, ga supplerende, visuell dokumentasjon av én av de fiktive reisene.

Vi søkte også opp bilder av Keshvari i Scanpix-arkivet og vårt eget arkiv, for å se om han var blitt fotografert på datoer som overlappet med datoene vi hadde i reisedatasettet. Et bilde fra vår egen fotograf viste at Keshvari var på Holmlia 31. august 2017. Rådata fra bildefilen viste at det var tatt klokken 10.44, som er 3 timer og 19 minutter etter at Keshvari hadde oppgitt at han hadde startet en biltur fra Oslo mot Egersund. Basert på kjøredata fra Google Maps, burde han på dette tidspunktet vært like ved Grimstad.

Videre fulgte et omfattende arbeid med å ringe til kilder. Vi tok kontakt med gruppeledere, lokallagsledere, studieledere, fylkesledere og andre personer med sentrale verv i partiet eller i andre organisasjoner, hotellsjefer og så videre, på steder Keshvari hadde oppgitt at han hadde besøkt. En typisk samtale startet med at vi gikk litt bredere ut (*har dere hatt besøk av stortingsrepresentanter fra partiet i denne perioden?*), før vi etterhvert nevnte Keshvari ved navn og gikk ned til konkrete, oppgitte datoer fra reiseregningene og spurte om disse. Deretter vi ba dem tydeliggjøre hvor sikre de var, og hvilken mulighet det fantes for at Keshvari hadde vært på et politisk arrangement i deres område uten at de var kjent med det. Hensikten med denne metoden var å unngå at folk skulle låse seg eller bli mistenksomme dersom de umiddelbart ble eksponert for spørsmål om en navngitt person som de potensielt kunne ha en tett relasjon til. Vi mener at denne tilnærmingen bidro til å øke kvaliteten - og troverdigheten - på denne delen av materialet.

Basert på metodene over kan vi dele konklusjonene i datasettet i følgende seks nivåer, der “negativ” er overbygningen for funn som som indikerer juks.

NEGATIV:

- N1: Vi har dokumentasjon på at Keshvari har vært et annet sted enn han har oppgitt på tidspunkt som fremkommer i reiseregning. Det finnes heller ikke dokumentasjon i reiseregning (kvitteringer etc) som tilsier at reisen er gjennomført.
- N2: Dem Keshvari opplyser å ha besøkt bestrider at han har vært der på det angitte tidspunktet. Det finnes heller ikke dokumentasjon i reiseregning som tilsier at reisen er gjennomført.
- N3: Det finnes ikke dokumentasjon på at reisen har funnet sted.

POSITIV:

- P1: Det finnes dokumentasjon på at Keshvari har vært på det aktuelle stedet, og det finnes dokumentasjon på at reisen har funnet sted (kvitteringer etc).
- P2: Det finnes dokumentasjon på at reisen har funnet sted (kvitteringer etc).
- P3: Dem Keshvari opplyser at han har besøkt bekrefter at han har vært der, men det finnes ikke dokumentasjon på at reisen har funnet sted.

Totalt hadde Keshvari levert reiserefusjonskrav for 510.000 kroner i perioden vi undersøkte.

Av disse falt 290.000 kroner inn i "NEGATIV"-kategorien. 38.000 kroner var i N1-kategorien, 116.000 kroner i N2-kategorien, mens de resterende 136.000 var i N3-kategorien. Ifølge systembeskrivelsen hadde alt gått gjennom to godkjenningssledd i Stortingets administrasjon før utbetaling.

Vi oppfordres til å stanse arbeidet med saken

15. oktober fikk Henning en telefon fra rådgiver André Melchior Larsen i Frps stortingsgruppe. Stortingets administrasjon informerte alle om at vi hadde bedt om innsyn i deres reiseregninger, noe som innebar at Keshvari var kjent med at vi hadde fått innsyn i materiale om hans oppgitte reisevirksomhet. Larsen sa at Keshvari nylig var blitt sykemeldt, og at vi derfor ikke kunne jobbe videre med denne saken nå. Videre ble vi bedt om å ta alle henvendelser knyttet til Keshvari gjennom ham.

Vi var da fremdeles dels i en researchfase og hadde ikke konkludert med veien videre og publiseringstidspunkt. Men det som opplevdes som et forsøk på å stanse arbeidet, var for oss en tydelig bekreftelse på at vi satt på materiale med potensielt stor sprekraft.

I utgangspunktet hadde vi håpet at det skulle være mulig å bruke mer tid på arbeidet. Men nå var saken i ferd med å få en egen dynamikk utenfor vår kontroll, og vi forsto at vi måtte gi om. Det finnes en rekke eksempler på at politikere har tatt regi over kritiske avsløringer ved aktivt å gå ut i andre kanaler før publisering, for på den måten å ta brodden av det som kommer. I lys av dette var det viktig for oss å sørge for at vi hadde et mest mulig publiseringsklart materiale innen rimelig tid. I de neste døgnene jobbet vi lange dager med å få snakket med kilder og fullføre/kontrollere vårt eget datasett.

Samtidig var vi opptatt av at Keshvari måtte få mulighet til full kontradiksjon rundt detaljene i våre funn - og vi måtte ta nødvendige hensyn til hans sykdomsbilde. Vi summerte alle funn i et dokument som ble oversendt til Keshvaris rådgiver og advokat. På dette tidspunktet var vi også blitt informert om at Keshvari trolig ville erkjenne deler av det vi hadde avdekket, og forberedte oss på publisering så snart vi hadde fått ivaretatt samtidig imøtegåelse. Vi var også i kontakt med personer rundt Keshvari for å ha et best mulig utgangspunkt for kunnskap rundt hans helsetilstand, slik at vi kunne gjøre adekvate publisistiske vurderinger opp mot dette.³

På ettermiddagen 17. oktober fikk vi tilsendt svar fra Keshvari gjennom hans advokat og klokken 17.28 ble saken publisert. Den slo ned som en bombe i det politiske Norge. Allerede dagen etter ble Keshvari politianmeldt av Stortinget, som også varslet en full gjennomgang av regelverk og rutiner.

Valgkampriser og Aftenpostens reviderte partistøtteberegning

Ideelt sett skulle vi hatt mer tid til å utforske det omfattende datamaterialet før vi publiserte første sak. Heldigvis fikk vi hjelp fra mange dyktige kollegaer til oppfølgingen av Keshvari-avsløringen, slik at Carl Alfred og Henning kunne bruke mer tid på jobbe videre med andre spor. Gjennomgangen av Keshvaris reiseregninger utgjorde bare en liten del av de rundt 19.700 reisene i det første materialet, og det var mye mer vi ville undersøke.

Gjennomgangen av reisene viste påfallende mange oppføringer i forbindelse med valgkamp. Vi diskuterte dette, og det fremsto for oss overraskende at Stortingets administrasjon refunderte utgifter som så eksplisitt

³ Dette er ytterligere omtalt på side 19.

var knyttet til å profilere partiet og egen person knyttet til gjenvalg, når kjernen i ordningen er å dekke utgifter til tillitsvervet som stortingsrepresentant. Bare i 2017 fant vi rundt 550 reiserefusjonskrav hvor valgkamp var spesifikt nevnt som formål. Da vi tok kontakt med Stortingets administrasjon for å få dette oppklart, fikk vi forklaringen: I all stillhet hadde Stortingets presidentskap i 2009 besluttet at også utgifter til valgkamp for representantene skulle dekkes av Stortingets administrasjon. Tidligere var valgkamp dekket av partiene. At valgkamp var dekket av administrasjonen, var ikke noe som fremkom i *Retningslinjer om reisedekning for stortingsrepresentanter*.

Stortinget opplyste videre at det som følge av denne endringen skulle kuttes i overføringene til Stortingets partigrupper. Vi hentet ut og gjennomgikk regnskapene som viste rammeoverføringene til disse gruppene, men fant ikke spor av kutt. Overføringene her hadde økt hvert eneste av de siste ti årene. Nå ble det overført 59 millioner kroner mer enn før endringen ble gjort.

Effekten av at stortingsrepresentantene nå kunne belaste administrasjonen for valgkampreiser, var at partienes organer ble skjermet for de samme utgiftene. Dette ga partiene på Stortinget en ytterligere reell økning i disponible midler. Bernt Aardal, som er professor i statsvitenskap ved UiO, omtalte det som “en subsidiering av partienes valgkamp”. Vi ba om innsyn i et utvalg av reiseregningene som lå under “valgkamp”-oppføringene i datasettet, og med disse som utgangspunkt kunne vi gi leserne et nytt innblikk i stortingsrepresentantenes valgkampreiser på nasjonalforsamlingens (og skattebetalernes) regning. Vi la også ut en søkbar oversikt over de mange reisene som var merket “valgkamp”.

I fortsettelsen av dette var det naturlig å spørre seg om den mer overbyggende effekten. Hvor store fordeler får egentlig partiene på Stortinget relativt til de som står utenfor og forsøker å få større oppslutning?

Det offentlige partistøttesystemet er nokså komplisert, med bidrag både på statlig, regionalt og kommunalt nivå, etter en modell med støtte per stemme og såkalt grunnstøtte (med ulike terskelnivåer for oppslutning). I tillegg får partigruppene på Stortinget tildelt offentlige penger gjennom en egen pott, noe som kommer på siden av de omtalte utgiftene som dekkes av Stortingets administrasjon. Fra SSBs statistikkbank hentet vi ut oversikten som viser hvor mye penger partiene har fått i offentlig støtte de siste årene. En nærmere undersøkelse av statistikken viste at den ikke inkluderer de offentlige overføringene til partigruppene på Stortinget. Følgelig gir den ikke et riktig helhetsbilde av den offentlige støtten.

Vi bestemte oss for å gjøre et forsøk på å bryte det ned: Hvor stor er den *reelle* offentlige finansieringen partiene mottar sett opp mot hver enkelt stemme partiene får? Vi hentet ut partivise tall fra SSBs tallmateriale og sammenstilte dette med overføringene som fremkommer i de offentlige regnskapene fra Stortingets partigrupper. Vi hentet ut data på antall stemmer til de respektive partiene i stortingsvalgene i 2013 og 2017 fra Valgdirektoratets database og brukte Google Sheets til å beregne antall offentlige støttekroner bak hver stemme i stortingsvalgene.

Resultatet var tydelig: Partiene som sitter på Stortinget og har makt til å fordele penger fra statsbudsjettet til både partistøtte og stortingsgruppe støtte, får langt mer midler per velger enn dem som står utenfor, uten at den reelle størrelsen på støtten fremkommer i den offisielle statistikken. Da SSB ble konfrontert med våre funn, erkjente de at dette var en “utfordring” som det kunne være naturlig å se nærmere på. Men for å endre praksisen, måtte bestillingen til SSB fra departementet endres. Dette krevde igjen en lovendring av Stortinget, som, symptomatisk nok, hadde valgt at deres egne partigruppene ikke skulle tas med i statistikken.

Arbeidet med et bedre datasett og innsyn som grunnlag for innsyn

Parallelt med at vi begynte å se etter andre spor i det materialet vi allerede hadde mottatt, undersøkte vi mulighetene for å få et mer detaljert datasett om stortingsrepresentantenes reisevirksomhet. En gjennomgang av de reiseregningene vi allerede hadde fått innsyn i, viste blant annet at reiseregningene ikke inneholdt utlegg for flyreiser. Årsaken var at disse ble bestilt sentralt gjennom Stortingets reisekontor.

En annen svakhet var at datasettet på 19.700 linjer kun inneholdt en summeringslinje for totale utlegg. I selve reiseregningene, som lå under hver linje, var det mer detaljerte oppføringer for hotell, drosje,

kollektivtransport, diett, kjøregodtgjørelse etc, men dette var i praksis umulig å gjøre stordataanalyser så lenge vi måtte be om innsyn i hver reiseregning enkeltvis.

Vi inviterte oss selv til et møte med Stortingets administrasjon for å finne ut hvordan vi mest hensiktsmessig burde gå frem for å få innsyn i datasett med flere detaljer fra regnskapssystemet. Her foreslo vi blant annet at vi kunne be om formelt innsyn i absolutt hele databasen og få ut samtlige reiseregninger med tilhørende bilag. Dette ville utgjort et hundretalls tusen sider med dokumenter, men vi mente at vi ved bruk av OCR-teknologi⁴ og bistand fra dyktige utviklere ville kunne klare å håndtere og sammenstille innholdet, ettersom alle reiseregningene fulgte den samme malen. Stortingets administrasjon mente på sin side at hver reiseregning med bilag må gjennomgås manuelt i innsynsprosessen, ettersom det kunne finnes personlig/sensitiv informasjon på kvitteringer, fakturaer, billetter etc.

Vi så at reiseregningene hadde definerte standardbegreper for ulike refusjonskrav. Måten disse var standardisert på, gjorde at det var naturlig å anta at det burde være mulig å gjøre mer detaljerte utdrag fra systemet. Vi tok også kontakt med dem som jobber med godkjenning av reiseregninger i Aftenposten, som kom med nyttige innspill til hva vi burde se etter og hvordan systemet fungerer. Vi forfattet en ny innsynsbejring der vi ba om innsyn i data *“som viser de enkeltvise utgiftene pr. reise fordelt etter flest mulig av følgende variabler“* og listet opp standardbegreper som vi hadde grunn til å tro at hadde egne kontoer i systemet.

Dette viste seg å være en god innsynsstrategi: Datasettet vi etter et par uker mottok var langt mer detaljert og omfattende enn det vi tidligere hadde fått, og inneholdt i underkant av 70.000 linjer. Nå var det mulig å se hvordan hver enkelt reise var satt sammen, hvilke hoteller representantene hadde bodd på, om de hadde reist med taxi (og hvorfor). Vi fikk også mye bedre data på kjøregodtgjørelse. Stortingets utdrag viste fremdeles totalsum per reise istedenfor sum per oppføring reisen bestod av, hvilket førte til at vi kun kunne se eksakte taxiutgifter på reiser hvis taxi var eneste oppføring. For å se kostnadsbildet måtte datasettet matches opp mot det vi tidligere hadde mottatt, som var tatt ut av systemet etter andre parametre.

For å ha mest mulig detaljert kunnskap om hvordan systemet for Stortingets reiserefusjon var satt opp og fungerte, ba vi også Stortingets administrasjon om innsyn i dokumentasjonen som definerte de tekniske kravene til oppsettet for det nye systemet som ble tatt i bruk høsten 2016. Denne informasjonen var viktig for at vi skulle forstå materialet best mulig. Den var også nyttig for å gi mest oss et mest mulig presist grunnlag for hvordan videre innsynskrav i supplerende materiale og data burde utformes.

Under møtet på Stortinget fikk vi også vite mer om rutine for bestilling av flybilletter og hvordan disse faktureres Stortinget og føres inn i systemet. Basert på dette kunne vi be om innsyn i en sammenstilling av alle flyreiser som Stortinget hadde bestilt i samme periode. Datamaterialet vi fikk oversendt var regneark som inneholdt ca. 7800 linjer med informasjon om flyreiser og togreiser som var fakturert Stortingets administrasjon sentralt. Redaksjonens utvikler Fredrik Hager-Thoresen bisto med å sammenstille dette med materialet vi hadde fått tidligere, slik at vi hele tiden hadde et best mulig oppdatert hoveddatasett med mest mulig informasjon om Stortingets reisevirksomhet. Dette ble lastet opp i Google Drive slik at alle hadde tilgang.

Bonusreisene og innhenting av svar fra 178 nåværende og tidligere stortingsrepresentanter

Det reviderte datasettet med flyreiser viste tydelig at stortingsrepresentantene har en svært omfattende reisevirksomhet i luften. De fleste som har reist mye med fly er kjent med at dette gir frynsegoder for dem som er med i flyselskapenes bonusordninger, i form av gullkort og loungetilgang. Flyreisene gir også bonuspoeng som kan brukes på nye flyvninger. I Stortingets regelverk heter det at opptjente bonuspoeng kun skal brukes på tjenestereiser⁵. Det er med andre ord ikke lov å bruke bonuspoengene privat, noe som

⁴ Optisk tegngjenkjenning (OCR – optical character recognition) er en teknikk for å gjøre om skannede dokumenter (bilder) til maskinlesbar data (tekst), slik at dette lettere kan behandles.

⁵Presidentskapet kan i særlige tilfeller godkjenne annen bruk av bonuspoeng, men det presiseres i regelverket at dette kan utløse skatteplikt.

sammenfaller med regelverket i offentlig sektor. Logikken bak dette er enkel: Å bruke poeng opptjent på tjenestereiser til å kjøpe nye tjenestereiser, sparer det offentlige for penger. Flertallet på Stortinget har også bestemt at privat bruk av bonuspoeng opptjent på reise for arbeidsgiver (eller andre former for tjenestereise) er å regne som inntekt og utløser skatt. I sommer vedtok Stortinget en ytterligere innstramning og presisering av dette: Fra 1. januar 2019 er det arbeidsgivers ansvar å rapportere til skattemyndighetene om ansattes private bruk av bonuspoeng opptjent på tjenestereiser.

Vi var interessert å sjekke hvordan de svært mange bonuspoengene som potensielt opptjenes av stortingsrepresentantene blir disponert. Ettersom de kan utgjøre store verdier totalt sett, vil bruk henhold til regelverket bidra til at Stortingets utgifter til reiser blir lavere.

De innledende spørsmålene til administrasjonen indikerte at de ikke hadde noen rutiner for å følge opp hvordan representantene brukte bonuspoengene, og det ble gitt uttrykk for at dette ble sett på som et privat anliggende mellom flyselskapet og den reisende.

Den hyppigst brukte bonusordningen er SAS Eurobonus, som gjør det mulig å opptjene poeng på alle flygninger med SAS og selskapets partnere i Star Alliance. Det er typisk lange reiser på kostbare billetter som utløser mest bonuspoeng. Materialet vi fikk innsyn i, viste at det ikke var uvanlig med flybilletter som kostet 30-40.000 kroner og mer. Dette skyldes blant annet at stortingsrepresentantene kan velge business class på reiser med flere strekninger og varighet over fem timer.

For å se hvordan reisingen fordelte seg, gjorde Carl Alfred og Fredrik analyser og aggregeringer av materialet i datasettet. Disse viste representanter som hadde reist for mest totalt. Siden det var de mest kostbare reisene som var mest bonusutløsende, ble det også aggregert etter representanter med høyest snittpris på billettene - og representanter med de dyreste enkeltreisene. Vi valgte i første omgang å se på representanter fra ulike partier som hadde gått ut av Stortinget etter 2017-valget. Disse representantene har ikke lenger mulighet til å bruke poengene i Stortingets tjeneste.

Siden vi ikke har innsynsrett i representantenes bonuskontoer, måtte vi forsøke å beregne hvor mye bonuspoeng reisene hadde utløst basert på informasjon som vi kunne få innsyn i - eller annen offentlig tilgjengelig informasjon. Opptjente bonuspoeng kan beregnes ved å bruke tabeller fra de respektive flyselskapene og bonusordningene. Men for å få en riktig beregning, er man avhengig av å vite reiseavstand, bookingklasse på billetten og eventuelt statusnivå i bonusprogrammet (høy status utløser høyere inntjening).

Dette var informasjon som ikke fremkom i materialet vi hadde mottatt. Basert på de aggregerte dataene, ba vi Stortinget om innsyn i billettkopier og detaljerte fakturaer for de avgåtte representantene som hadde reist mest på langtur med dyre billetter. Med disse bilagene kunne vi slå fast billettklasse (bl.a. business eller økonomi), forhåndsvalgt sete, totalpris og hvilket statusnivå den reisende hadde oppgitt. De utvalgte representantene hadde gull- eller diamantkort hos SAS. En gjennomgang og sammenstilling av disse opplysningene gjorde det mulig å beregne et minimum antall poeng representantene hadde, og vi kunne bruke dette som eksempler i den første saken om bonuspoengene.

Vi undersøkte også aktiviteten i sosiale medier for representanter med spesielt høye flyutgifter. Det fantes en rekke eksempler på at disse hadde hyppige reiser som fremsto som private, men vi hadde ikke mulighet til å bevise at de hadde brukt Stortingets bonuspoeng for å betale for dem.

Derfor bestemte vi oss for å spørre samtlige sittende representanter og dem som har gått inn i regjering etter å ha møtt som representant etter 2013, om hvordan de hadde forholdt seg til bonuspoengene de hadde opptjent. Her hadde vi et taktisk ess i ermet: Sakene vi allerede hadde publisert, sammen med Stortingets hyppige interne informasjonsrunder og tilbakemeldinger fra kolleger som hang mye i Vandrehallen, gjorde at vi forsto at mange representanter var usikre på hvor mye vi egentlig visste, samtidig som flere virket nervøse for at det kunne komme flere saker. Representanter som svarte usant på våre spørsmål, måtte gjøre dette i en visshet om at vi kunne sitte på informasjon som viste at faktum var annerledes. Vi landet derfor på at dette kunne være en hensiktsmessig metode, og vi sendte ut de samme spørsmålene til stortingsgruppene for 178 stortingsrepresentanter og enkelte statsråder (dem som har møtt på Stortinget siden regjeringsskiftet):

“1. Har du siden 2013 brukt bonuspoeng opptjent på pendler- eller tjenestereiser som betaling for nye pendler- eller tjenestereiser

(kan brukes på bl.a. flybilletter, hotell, leiebil)?

2. Hvis nei, hvorfor ikke?

3. Har du siden 2013 brukt bonuspoeng opptjent på pendler- eller tjenestereiser som betaling for private reiser?

4. Hvis ja, ble dette oppført i selvangivelsen og skattet av?

5. Bestiller du noen gang flybilletter til pendler- og tjenestereiser selv?

6. Hvis nei, hvorfor ikke?"

De fleste partigruppene bisto med å sende ut henvendelsen til sitt partis representanter. Frp valgte å henvise oss til hver enkelt representant. Carl Alfred brukte Google Sheets til å holde oversikt over status på tilbakemeldingene fra representantene. Etter flere runder med purring på telefon, e-post, SMS og til rådgivere, satt vi igjen med fire representanter som ikke hadde svart. Da oppsøkte Carl Alfred Stortingets korridorer og forsøkte å få en av dem i tale. Han nektet å svare på spørsmål egen bruk av bonuspoeng. Av de tre resterende var det én som ikke responderte, mens de to andre ikke forholdt seg til spørsmålene, noe vi synliggjorde i saken.

Konklusjonen var klar:

- Stortinget har ingen kontroll med om bonuspoengene brukes i tråd med regelverket.
- Tre representanter hadde brutt regelverket ved å bruke bonuspoeng privat.
- To av disse hadde i tillegg brutt skatteloven, ettersom poengbruken ikke var oppført i skattemeldingen og skattet av. Den tredje hadde brukt poengene privat i år og hadde dermed fortsatt tid til å føre dette opp uten å bryte skatteloven. Alle tre ville rette opp i dette.
- Stortinget mangler system for å legge til rette for at representantene bruker poengene til nye tjenestereiser. Bare en fjerdedel av stortingsrepresentantene bruker bonuspoengene til nye tjenestereiser. Dette viser at det er fullt mulig å gjøre det.
- Offentlige verdier i form av bonuspoeng for millioner av kroner går tapt som følge av at ikke flere bruker denne muligheten, men heller lar poengene gå ut på dato eller bruker privat.

En egenbevilget pengestrøm i offentlighetens skygge

Arbeidet vi hadde gjort så langt viste at finansieringen av stortingsrepresentantenes virksomhet var sammensatt. Vi visste altså at Stortinget hadde endret reglene, slik at flere typer reiser og representantvirksomhet nå kunne dekkes over administrasjonens budsjett. Samtidig hadde vi sett at overføringene til partienes stortingsgrupper hadde økt kraftig gjennom flere år og nå var kommet opp i 185 millioner kroner for 2018. Dette avstedkom et sentralt spørsmål: Hva ble denne stadig voksende pengestrømmen brukt på?

Vi fant frem Stortingets eget regelverk for tilskudd til partigruppene, som ble vedtatt i 2013. Det var ikke veldig omfattende og her var det spesielt tre ting vi merket oss:

- Det var oppgitt at tilskuddene skal brukes på en måte "slik at stortingsrepresentantene kan utøve sitt stortingsverv"
- Stortingsgruppene er egne juridiske enheter
- Det skal leveres årlige regnskap til Stortingets presidentskap

At partigruppene var "egne juridiske enheter" betydde i praksis at de ikke var underlagt Stortingets innsynslovgivning. Vi gjorde noen nettsøk som viste at det tidligere hadde vært kontrovers rundt partigruppenes pengebruk. I 2006 hadde VG flere saker med eksempler som skapte reaksjoner.

Siden den gang hadde overføringene til partigruppene økt med 76 millioner kroner. Men praksisen for åpenhet rundt pengebruken hadde i liten grad endret seg.

Regnskapsanalyse og sammenstilling i Google Sheets

Et naturlig startpunkt var de offentlig tilgjengelige regnskapene, som er litt mer detaljerte enn regnskapene som sendes til Brønnøysundregistrene fra et typisk norsk AS. Her kunne vi se hvordan pengene fordelte seg på ulike overordnede poster. Vi kunne for eksempel registrere at hovedutgiftsposten var lønn til

rådgivere og administrativt ansatte i stortingsgruppene. Det var også spesifisert en del poster i notene - her fremkom det hvor mye som totalt var ført som reiseutgifter, møtekostnader, kurs, velferdsutgifter, gaver, telekostnader, konsulenttjenester etc.

De offentlige regnskapsrapportene var PDF-er. For å få sammenstilt tallene på en best mulig måte, bidro Fredrik til å gjøre OCR-lesing av regnskapene for de siste fem årene. Totalt utgjorde disse 559 sider som skulle konverteres til celler i et regneark i Google Sheets. Denne prosessen krevde en del manuelt arbeid, ettersom regnskapene var noe ulikt satt opp fra parti til parti og fra år til år, men var viktig for at vi lett skulle kunne hente ut og sammenstille data etter ulike variabler. Den største utfordringen med slike skannede dokumenter er at de kan inneholde håndskrevne notater, avvikende formatering eller rader som strekker seg over flere kolonner og brytes over flere sider. Hadde alle dokumentene vært strukturert på samme måte, kunne man laget noen generelle regler som tok høyde for slike tilfeller, men når hvert dokument har sitt eget format, blir det langt mer tidkrevende å automatisere.

Vi bestemte oss av praktiske årsaker derfor for å begrense omfanget til de fem siste årene⁶ og foretok en OCR-scanning ved hjelp av flere verktøy⁷. Påfølgende "opprydding" ble gjort ved hjelp av Regular Expressions⁸. Resultatet ble lagt inn i en database og vasket og analysert med programmeringsspråket "R" før de ble eksportert til regneark hvor hver post kunne sammenlignes etter år og/eller parti. Totalt viste regnskapene at det hadde gått 862 millioner kroner til partigruppene de siste fem årene.

Vi ber om innsyn i partigruppenes hovedbøker

Hvilke historier gjemte seg bak disse sekkepostene? Offentlighetsloven gjør det mulig å be om innsyn i detaljerte utdrag fra regnskapssystemer og bilag fra forvaltningen, slik at man kan se nøyaktig hvilke utgifter offentlige penger er brukt til å dekke. Ettersom partigruppene var egne juridiske enheter, kom ikke dette lovverket til anvendelse. Men siden partigruppene var fullt ut finansiert med fellesskapets midler, var det naturlig for Aftenposten å legge til grunn at tilsvarende åpenhet burde gjelde her. Ikke minst hadde et bredt utvalg politikere selv bidratt til å argumentere for et slikt prinsipp, da i forbindelse med VGs saker om Idrettsforbundets pengebruk i 2016 (Idrettsforbundet var da finansiert med 87 prosent offentlige midler, ifølge avisen). Den gang krevde politikere fra stortingspartiene kompromissløs åpenhet og fullt innsyn i alle detaljer - ned på bilagsnivå - om hvordan idretten hadde brukt penger. I likhet med stortingsgruppene var heller ikke Idrettsforbundet rent juridisk omfattet av Offentlighetsloven.

30. oktober sendte vi en e-post til alle stortingsgruppenes partisekretariater og Stortingets administrasjon, der vi ba om innsyn i kontoutdrag fra partienes hovedbøker under de notene vi oppfattet som mest interessante: reiser, kurs, seminar, møter, andre arrangementer, gaver, telekostnader og velferdsutgifter. Innsynsforespørsel i konsulentutgifter ble ettersendt.

Årsaken til at vi ba om innsyn på kontonivå er at dette fremsto som den mest hensiktsmessige løsningen. Et regnskapssystem kan, litt forenklet, deles i tre hovednivåer: Øverst har man de overbyggende sekkepostene i regnskapet, for eksempel "seminar" og "gaver". I hovedbøkene vil det være tilknyttede kontoer der alle enkeltvise utgifter, f.eks. hvert enkelt seminar, er satt opp. Under disse igjen finnes tilknyttede bilag, altså kvitteringer og fakturaer som seminarlokale og servering.

Erfaringen vår fra tidligere innsynsprosesser i forvaltningen er at kontovise innsyn i hovedbøker gir et detaljert innblikk i kostnadene, samtidig som de er oversiktlige. Et annet viktig moment er at det oftest ikke er uforholdsmessig arbeidskrevende å hente disse oversiktene ut av regnskapssystemene. Å hente ut alle bilag vil kreve en betraktelig større innsats. Å velge denne løsningen fremsto derfor som strategisk hensiktsmessig i en situasjon der partigruppene ikke var forpliktet ved lov til å utlevere informasjonen, men ble oppfordret av oss til å utvise mer offentlighet. En spesielt arbeidskrevende innsynsforespørsel vil være lettere å avvise, fordi det da kan argumenteres med at sekretariatene ikke har kapasitet til å bruke mye tid på

⁶ Det finnes offentlig tilgjengelig regnskaper tilbake til 2001.

⁷ Pdftotext, Tesseract, Apache Tika, Acrobat Reader.

⁸ Regular Expressions er en måte å sjekke om en tekstblokk inneholder tekst eller tall som samsvarer med en gitt struktur, f.eks. finne alle summer på en linje hvor tallene er separert med mellomrom større enn tusenskille, og bevare summens posisjon i forhold til kontekstens tabulære oppsett.

denne type prosesser. Vår tilnærming var derfor å gjennomgå det vi fikk av hovedbokutdrag manuelt og deretter be om innsyn i utvalgte bilag under oppføringer som virket spesielt interessante i de ulike kontooversiktene.

Allerede dagen etter fikk vi svar fra MDG, som sendte over materialet vi etterspurte. Det samme gjorde Rødt og SV etter kort tid, mens vi måtte ta en ekstra rundt med KrF for å tydeliggjøre hva vi ønsket å se. Materialet ble lagt i mapper i Google Drive, fordelt på partigrupper og år.

8. november fikk vi oversendt et felles svar fra Ap, Frp, Høyre, Venstre og Sp fra Høyres sekretariatsleder Christina Wist. Hun skrev at de ikke ville gi innsyn og viste til personvern og at de allerede anså åpenheten med offentlige regnskap som tilstrekkelig. Vi svarte at vi kunne akseptere at taushetsbelagte eller personsensitive opplysninger ble tatt ut. Vi fikk raskt beskjed om at det uansett ikke var aktuelt å gi innsyn. Det virket som disse fem partiene hadde bestemt seg.

Analyse av velferdsutgifter - kostbar fest og moro

Parallelt med dette jobbet vi med å gjennomgå og analysere det materialet som lå i de offentlige regnskapsrapportene. Den manglende viljen til å åpne hovedbøkene hos de største partiene gjorde at det nå ble naturlig å gå grundigere inn i dette. Fredrik hadde gjennom bruk av OCR-verktøy overført regnskapstallene i et stort regneark som var lastet opp i Google Drive. Ved å bruke dette datasettet kunne vi raskt beregne hvor mye ulike partigrupper hadde brukt på ulike formål over tid.

Oppføringen “velferdsutgifter” skilte seg raskt ut som spesielt interessant. Nettsøk viste at dette begrepet dekket en regnskapsmessig sekkepost for utgifter knyttet til fest, moro og sosiale aktiviteter. I Skatteetatens Skatte-ABC fremkom det også en nyttig opplysning: Slike utgifter var begrenset til å brukes “innad til de personer som er knyttet til foretaket/bedriften”.

Henning hadde tidligere skrevet om festutgifter i det statlige foretaket Forsvarsbygg og husket at det fantes en sats for hvor mye en statlig virksomhet maksimalt kunne bruke på slike utgifter per ansatt per år. I de reviderte utgavene av Statens personalthåndbok fant vi satsene for de siste årene. For 2017 var det maksimalt 467 kroner. Innretningen på denne posten gjorde det mulig å gjøre en relevant sammenligning. I de respektive årsregnskapene fremkom det hvor mange ansatte det var i stortingsgruppene. Ved å summere dette tallet med antallet innvalgte representanter per parti (her er det et visst overlapp i valgår), fikk vi antallet personer tilknyttet hver stortingsgruppe. Det var altså kun disse personene velferdsutgiftene, etter skattereglenes bokstav, kunne brukes på.

Ved å ta utgangspunkt i den totale regnskapsførte summen for de respektive partigruppene og dividere denne på antall personer i stortingsgruppen, kunne vi beregne hvor mye hver stortingsgruppe hadde brukt på velferdsutgifter per person per år. Siden vi allerede hadde regnskapstallene i Google Sheets, var det en enkel operasjon å legge inn formler som beregnet dette for alle partigruppene de siste fem år. Beregningen ga oppsiktsvekkende resultater: Frp, et av partiene som tidligere hadde rast mot festkultur i statlige virksomheter, hadde brukt 57 ganger mer offentlige penger på dette formålet enn det statlige virksomheter underlagt FrPs regjering hadde lov til. Beløpet var så høyt at det trolig utløste skatteplikt, ifølge fagfolk vi snakket med. Fra de åpne partiene hadde vi også detaljer fra kontoutdragene, slik at vi kunne gjengi eksempler på hva pengene hadde gått til i disse partigruppene.

Tett oppfølging og publisering som metode mot taushet og hemmelighold

Vi måtte nå gjøre noen publiseringsstrategiske valg. Skulle vi først skrive om hemmeligholdet og deretter følge opp med saker om det som ligger i regnskapene? Eller motsatt? Vi landet på å kjøre ut saken om hemmeligholdet først, ettersom denne ville være et viktig fundament for at leserne skulle forstå betydningen av funnene vi senere skulle publisere. Vi så for oss at vi skulle drive saken videre med publisering langs to hovedløp: Dels skulle vi sørge for å holde temperaturen oppe for de partiene som gikk for manglende åpenhet, gjennom hyppige oppfølgningssaker rundt dette over tid, samtidig som vi jaktet nye nyhetsknagger

og avsløringer både i regnskapsmaterialet og de hovedbøkene vi etterhvert fikk innsyn i.

Saken om hemmeligholdet og saken om partienes festbudsjetter ble publisert med 12 timers mellomrom 14. november og begge fikk umiddelbart stort gjennomslag. Vi gikk nå inn en fase med intenst arbeid med oppfølging. Vi var forberedt på at partiene som ikke hadde gitt innsyn, ville håpe at oppmerksomheten rundt dette ville forsvinne ganske raskt. Den neste uken hadde vi daglige oppfølgingssaker. Vi skrev om offentlige ansatte som måtte betale julebord og julefester selv, og hvordan politikerne hadde krevd åpenhet fra Idrettsforbundet, men ikke ville praktiserte det samme for seg selv.

Det var en påfallende taushet fra partiene⁹. Gjennomgående var verken partiledere eller stortingspolitikere interessert i å snakke med oss om temaet. Derfor skrev vi flere saker som var vinklet på at de nektet å svare på spørsmål.

En partyreise i sosiale medier

Parallelt med dette brukte vi en del tid på å gjennomgå sosiale medier i jakt på bilder og annen dokumentasjon av stortingspolitikere på fester som trolig var betalt av skattebetalerne. Mange stortingsrepresentanter har åpne Facebook-sider og Instagram-kontoer der de deler villig og hyppig fra hverdagen på Stortinget. Festlige anledninger var ikke noe unntak. En representant hadde lagt ut bilder fra en fest på Steen & Strøm-taket sommeren 2018. Basert på dato og sted kunne vi gjøre mer spesifikke søk på poster og bilder på Facebook, og på denne måten fikk vi samlet en rekke bilder og videoer som dokumenterte at stortingsgruppene i Frp, Høyre og Venstre og regjeringsmedlemmer festet med Bjarne Brøndbo på scenen og rikelig alkohol på bordene. Da stortingsgruppen nektet å svare på hvem som betalte for festen, ble det også naturlig at det skulle være inngangen på saken. Vi fant også andre bilder som skulle bli nyttige senere.

Budsjettposten som slapp unna osthøvelen

Mange offentlig ansatte var rasende etter at det ble kjent hvordan politikerne ga seg selv rom for å feste for offentlige penger. De fortalte hvordan det de siste årene hadde blitt stadig mindre rom til å få penger til sosiale tiltak på arbeidsplassene. Flere pekte på innsparingstiltak som følge av endrede politiske rammebetingelser som en årsak, og det førte oss inn på et nytt spor: Regjeringen hadde gjennom den såkalte ABE-reformen pålagt statlige virksomheter et årlig osthøvelkutt på 0,5-0,7 prosent de siste årene. Overføringene til partienes grupper kommer, i likhet med pengene til statlige virksomheter, også fra statsbudsjettet. Hadde flertallet på Stortinget vedtatt at de også skulle få kjenne osthøvelens innhogg?

Vi hentet ut statsbudsjettdokumentene fra Stortingets arkiv og fant frem til omtalen av postene som finansierer Stortingets virksomhet. Her fremkom det at Stortingets administrasjon var pålagt et kutt, men det sto ikke noe om at dette gjaldt overføringene til partigruppene, som er en egen post i stortingsbudsjettet. Vi ba om en klargjøring på dette fra Stortingets administrasjon. De bekreftet at overføringene til partigruppene ikke var omfattet av osthøvelen, og vi hadde da grunnlag for å lage saken om hvordan Stortingets flertall hadde skjernet egne partigrupper fra de kuttene som de påla statlige virksomheter.

Venstre snur i innsynsspørsmålet

Den 22. november var det gått åtte dager siden vi publiserte den første saken om hemmeligholdet rundt partigruppens regnskapsdetaljer. I løpet av denne perioden hadde Aftenposten publisert 17 saker om temaet, og det hadde preget nyhetsbildet med hyppige NTB-siteringer, omtale hos konkurrenter, kommentarer/lederartikler - og et stort engasjement i sosiale medier¹⁰. Kritikken mot partiene som ikke ville vise frem regnskapsdetaljene økte, og NRK Debatten skulle ta opp temaet samme kveld.

Midt på dagen ringte Hennings telefon. Han hadde en fridag og var på Jæren. Det var Venstres sekretariatsleder Torhild Skogsholm. Hun opplyste at partiet hadde bestemt seg for å snu og gi innsyn i

⁹ Se egen omtale om reaksjonene på side 19

¹⁰ Se egen omtale om grep i sosiale medier på side 20

hovedbøkene etter at de “hadde tenkt gjennom saken på nytt”. Med dette var det nå et flertall av Stortingets partigrupper som hadde åpnet opp.

Flere kolleger på kveldsvakt begynte umiddelbart arbeidet med å gjennomgå materialet fra Venstre da det ble oversendt, noe som gjorde det mulig å publisere saken om Elvestuens offentlig finansierte 50-årsdag allerede samme kveld.

Manglende kontroll og voksende pengebinger - presidentskapet tar grep

I Debatten var det en sjeldent unison, tverrpolitisk enighet fra Ap til Frp om at de hadde valgt riktig ved å ikke utvise full åpenhet. Samtidig avviste parlamentarisk leder Hans Andreas Limi fra Frp en del kritiske spørsmål om festforbruket og viste til at revisor godkjente pengebruken. “Jeg tror man skal stole på en statsautorisert revisor”, svarte Limi.

Men hva var det *egentlig* revisorene godkjente? Vi tok en ny titt på partienes årsrapporter. I revisjonsberetningen var det en litt tung, men viktig setning: “*Det ligger ikke innenfor vår oppgave å overprøve skønnsutøvelsen når det gjelder bruken av gruppemidlene innen rammen av av retningslinjene*”. Vi tok kontakt med revisorene som hadde gjennomgått regnskapene, som oppklarte betydningen av denne formuleringen og forklarte at deres gjennomgang var av mer teknisk art. De gjorde i utgangspunktet ingen vurdering av hvorvidt pengebruken oppfylte kravet om å være av stortingsrelevant karakter, noe som i teorien innebar at partiene kunne feste så mye de måtte ønske. Vi kunne nå lage saken om hvordan stortingsflertallet over en tiårsperiode hadde bevilget 1,7 milliarder kroner til egne partigrupper - uten at noen undersøker om pengene blir brukt på det tiltenkte formålet. Og hemmeligholdet rundt detaljene gjorde altså at offentligheten ikke hadde mulighet til å ettergå pengebruken.

En gjennomgang av datasettet med tallene fra regnskapene viste også et annet interessant moment: Eigenkapitalen i partigruppene hadde vokst kraftig over tid. Vi laget også en sak på dette.

To dager etterpå varslet presidentskapet at de ville ta en full gjennomgang av partigruppetilskuddet. Samtidig leverte MDG inn et forslag om at alle stortingsgruppene skal være forpliktet til å utvise samme grad av åpenhet som forvaltningen.

Gjennomgang av kontoutdrag og nye innsynsrunder - nå i bilagspermene

Vi begynte nå å gå grundigere gjennom materialet vi hadde fått oversendt fra de fem stortingsgruppene som hadde valgt å være åpne. Totalt utgjorde dette 261 sider med linjer som var skrevet ut fra regnskapssystemene, i all hovedsak i PDF-format. Vi vurderte om vi skulle bruke OCR for å forsøke å legge inn alt i Google Sheets, men partigruppene har ulike regnskapssystemer/kontostruktur, og ingen av utskriftene var satt opp på samme måte. Uansett måtte vi gjennom alt manuelt for å finne interessante oppføringer. Vi valgte derfor å lage et regneark der vi samlet de mest interessante oppføringene - og markerte hvilke vi ville be om innsyn i bilag på.

I noen tilfeller fantes det flere oppføringer som kunne knyttes til samme hendelse (det kunne eksempelvis være ført opp hotell, middag og flybilletter til én reise på ulike posteringer). I disse tilfellene var det nødvendig å sammenstille oppføringene i et regneark for å kunne beregne den totale kostnaden for for eksempel en reise eller et seminar. Ved noen tvilstilfeller sendte vi også over våre beregninger til regnskapsansvarlige i de respektive partigruppene, slik at vi var sikre på at tallgrunlaget ikke kunne bestrides.

Etter nitid granskning av mange linjer med regnskapsdata sendte vi 28. november over nye innsynsforespørsler til de åpne partigruppene der vi ba om å få se bilag tilknyttet utvalgte utgifter. De fleste partigruppene responderte kjapt på dette og sendte over kopier av dokumentasjonen digitalt. Venstre ville gjennomgå bilagene sammen med oss på sekretariatskontoret. Vi tuslet derfor ned til Stortinget, der stortingsgruppen hadde gjort klar en grønn ringperm med kopier av kvitteringer og fakturaer. Etter litt frem og tilbake fikk vi lov til å ta den med oss tilbake til redaksjonen. Bilagene ble avfotografert og alt ble lastet opp i Google Drive-mapper som var lenket tilbake til regnearkene med de respektive oppføringene fra

kontoene.

Hovedbøkene og bilagene førte til flere saker. Den mest omfattende ble en nyhetsfeature som tok for seg bredden av det vi hadde funnet i bilagene. Samtidig hadde vi et ønske om å lage en sammenstilling som grundig forklarte regnskapsstrukturen på en forståelig og tilgjengelig måte, tydelig viste hvem som er åpne om pengebruken på hvilket nivå, samtidig som leserne selv kunne bla seg gjennom de hovedbøkene vi hadde fått utlevert og se hvordan fellesskapets midler ble disponert av de respektive partiene. Vi ga dette prosjektet den interne arbeidstittelen “en spaserstokk til stortingsregnskapene”. Med hjelp av utvikler Torstein Ringnes og Fredrik Hager-Thoresen synes vi at det ble en visuelt fengende løsning.

Vi hadde avtalt med partigruppene at personvernet til ansatte skulle ivaretas ved publisering av materialet vi fikk innsyn i. Disse er ikke folkevalgte, men er ansatte med et juridisk utgangspunkt som ikke tilsa at de måtte tåle at detaljert informasjon om egne telefonregninger etc. skulle bli offentlig kjent. Vi brukte derfor en del tid på å sladde navn på ansatte. Vår vurdering var at dette kunne gjøres uten at verdien av materialet ble særlig forringet, samtidig som vi fikk ivaretatt et legitimt hensyn som fremsto som viktig for stortingsgruppene.

Konsekvenser:

- Dagen etter vår første avsløring gikk Stortinget til det skritt å politianmelde en av sine fast møtende representanter. Stortingets presidentskap er ikke kjent med at dette har skjedd før. Saken er nå under politietterforskning og Mazyar Keshvari er siktet for grovt bedrageri, som har en strafferamme på seks års fengsel. Keshvari har erkjent at han urettmessig har fått utbetalt reisegodtgjørelse og har lovet å betale pengene tilbake. Han trakk seg som leder for Oslo Frp etter avsløringen. Han er også tatt ut av Stortingets kontrollkomité og forholdet til partiet er “stilt i bero”. Frp-nestor Carl I. Hagen, som gikk inn som vara for Keshvari da han var sykemeldt, tok i november kontakt med Riksadvokaten for å undersøke hvorvidt hans partifelle Keshvari kunne stilles for riksrett.
- Stortingets administrasjon har gjort en full gjennomgang av rutiner og regelverket for reiseregninger. Med virkning fra 1. januar ble regelverket endret, noe som blant annet innebærer at stortingsrepresentantene nå må kunne dokumentere at de faktisk har vært på reisene. Stortinget har varslet at de vil endre rutinene for å “sikre bedre kontroll” med reisene, og i de utlyste i november/desember en fulltidsstilling som skulle ha spesielt ansvar for nettopp dette.¹¹
- To representanter må etterlignes for å ha brutt regelverk og skattelovgivning ved å bruke Stortingets bonuspoeng til private reiser. En tredje vil som følge av våre saker føre bruken opp i skattemeldingen.
- En lang rekke stortingsrepresentanter sier de nå vil være mer oppmerksomme på muligheten for å kjøpe tjenestereiser for bonuspoeng, noe som vil spare fellesskapet for penger.
- SSB har erkjent svakheter i den offentlige statistikken som viser offentlig støtte til partiene.
- For første gang har fem stortingspartier åpnet for innsyn i partigruppens pengebruk på konto- og bilagsnivå. Følgelig kunne Aftenposten gi offentligheten et unikt og detaljert innblikk i deres pengebruk gjennom en femårsperiode, der det fremkom flere oppsiktsvekkende funn som ellers ikke ville blitt offentlig kjent.¹²
- Stortinget skal realitetsbehandle hvorvidt de skal hjemle krav til at partigruppene praktiserer tilsvarende innsynsrett som det som kreves i offentlig forvaltning. Initiativet kommer i form av et dokument 8-forslag fra MDG. Dette er ikke behandlet i skrivende stund.
- Stortingets presidentskap har varslet at de i 2019 vil gjennomføre en full gjennomgang av praksisen for tilskuddene til partigruppene. Både størrelsen på tilskuddene, fordelingen, åpenhetskrav og ulike kontrolltiltak er blant det som skal vurderes. Flere har som følge av våre saker tatt til orde for at partigruppene får for mye penger, inkludert Frps parlamentariske leder Hans Andreas Limi.
- I desember 2018 viste stortingsrepresentant og Rødt-leder Bjørnar Moxnes til Aftenpostens

¹¹https://www.finn.no/job/fulltime/ad.html?finnkode=135181039&fbclid=IwAR3hU0YK8_956Vq1KVZUq-5TdU_TM4bziMeuSHgzD4HAzAza-c3xyLLtKkw&nocache=1546875611724

¹² Vi har offentliggjort tilpassede versjonen av alle hovedbokutdrag her:

<https://www.aftenposten.no/norge/politikk/i/WLGrQ/Slik-bruker-partiene-pa-Stortinget-pengene-de-bevilger-til-seg-selv>

avsløringer da han fra Stortingets talerstol begrunnet forslaget om at stortingsrepresentantenes godtgjørelse burde kuttes fra 10 til 8 G (775.000 kroner). Forslaget ble nedstemt av flertallet.

- I januar 2019 ba Rødt Stortingets presidentskap gjeninnføre attesting av tjenestereiser innenlands på partigruppenivå. Partiet ba også om at reisevirksomheten skal publiseres på Stortingets nettsider. I Dokument 8-forslaget, som er ikke behandlet i skrivende stund, viste Rødt til Aftenpostens avsløringer og NRK-saker om samme tematikk.
- Forvaltningsprofessor Per Lægred ved Universitetet i Bergen har tatt til orde for at Stortinget bør vurdere om Riksrevisjonen skal gjennomgå Stortingets pengebruk.

Serien har hatt stort gjennomslag i nyhetsbildet: NTB har totalt sendt ut 36 saker som kan knyttes til våre avsløringer. I tillegg har andre medier publisert en lang rekke sitatsaker, oppfølgere, leserinnlegg, kommentarer og lederartikler om tematikken. Flere andre medier¹³ ba om innsyn i stortingsrepresentantenes reisevirksomhet etter våre saker, og NRK fulgte opp med ytterligere avsløringer i januar 2019. ¹⁴At våre saker kan inspirere til at kollegaer også graver i det omfattende materialet, er en gledelig bieffekt.

Organisering av arbeidet og tidsbruk

Fra 11. september til rundt 10. oktober jobbet Henning Carr Ekroll alene med sakskomplekset. På dette tidspunktet ble Carl Alfred Dahl også koblet på, og han har i hovedsak jobbet med dette prosjektet ut året. Solveig Ruud og Gunnar Kagge bidro i arbeidet med den første Keshvari-saken - og en rekke andre har bidratt oppfølgingen av denne og andre hovedsaker. Lars Inge Staveland ble koblet på som reportasjeleder i slutten av oktober. Henning har delvis kombinert arbeidet med å jobbe turnus som nyhetssjef, mens Carl Alfred også har gått vaktturnus og løst andre saker i de tilfellene det har vært nødvendig. Svært mye arbeid har derfor blitt gjort på overtid og i fritiden.

Alle filer, regneark, datasett og logg har vært samlet i en egen søkbar mappestruktur i Google Drive der de som har vært involvert i prosjektet i ulike faser har hatt tilgang. Vi har hatt en egen kanal i kommunikasjonsverktøyet Slack der vi har diskutert saker og arbeidet videre. Når denne rapporten blir levert, har Aftenposten totalt publisert 56 saker i komplekset. For å holde oversikt over status på arbeidet med de ulike sakene, har vi brukt egne regneark der vi har oppdatert status, lengde og planlagt publiseringsdato fortløpende.

Spesielle erfaringer:

Forholdet til en person i en vanskelig situasjon

Vi måtte i publiseringsprosessen ta høyde for at Keshvari var sykmeldt. Vi har gjennom hele denne perioden hatt tett kontakt med personer rundt ham, samtidig som vi har søkt å begrense direkte henvendelser. Både vi og nyhetsredaktør har gjennom kontakten hatt innsikt i Keshvaris tilstand, noe som har vært viktig for å kunne gjøre etiske og publisistiske vurderinger underveis. Vi har oppfordret våre kontaktpunkter til å ta umiddelbar kontakt dersom det var informasjon vi burde ha. Vi vil understreke at vi i all hovedsak har hatt en åpen og ryddig dialog med Keshvari og hans apparat gjennom den perioden vi har jobbet med disse sakene.

I en innledende fase av arbeidet ble vi, som tidligere nevnt, oppfordret av Frps stortingsgruppe om å stanse arbeidet med saken. Etter et møte med en av gruppens rådgivere, der også nyhetsredaktør deltok, gjorde vi det tydelig at det skal svært dramatiske omstendigheter til for at Aftenposten skal utelate å publisere en artikkel der vi dokumenterer systematisk juks med offentlige midler utført av en av landets fremste tillitsvalgte. Vår vurdering var at vi ikke var ved denne terskelen i dette tilfellet, og vi ble møtt med forståelse for denne beslutningen.

¹³ Av Stortingets postjournal fremkommer det at både NRK, Dagbladet, TV2, VG, Nordlys, Dagens Næringsliv og Resett har bedt om innsyn i reiseregninger eller sammenstillinger av reiseregninger umiddelbart etter våre saker.

¹⁴ https://www.nrk.no/norge/frp-topp-la-moter-til-geilo-i-pasken-_lot-stortinget-betale-1.14329904

Ved publisering har vi forsøkt å redusere oppmerksomheten rundt Keshvaris person til en viss grad, og snarere heller fokusere på tillitsvervet han innehar. I praksis har dette blitt gjort ved at vi har forsøkt å legge oss på en forsiktig linje rundt bildebruk - og unngått begreper som “Keshvari-saken”. Denne form for vignettbruk har tidligere vist seg å være spesielt belastende, jmf. det som fremkommer i Presseforbundets rapport “3 uker i desember”.¹⁵

Motstand, taushet, spinn - og en hyggelig leserstorm

Å bedrive det som i praksis er systematisk, kritisk undersøkende journalistikk rundt landets 169 mektigste folkevalgte og deres massive apparat, ville naturligvis ikke skje uten reaksjoner og motstand. Det forsto vi tidlig i arbeidet.

Allerede da vi ba om innsyn i det første materialet i september, sendte Stortingets administrasjon ut en orientering til alle stortingsrepresentanter om at Aftenposten hadde bedt om innsyn. Dette fikk raskt noen pussige konsekvenser. Blant annet ble mellomledere i Aftenposten kontaktet av parti-kommunikasjonsfolk som lurte på “hva som foregikk”. Ved et tilfelle ble det oversendt en e-post med et slags tilsvarende fra en representant - uten at vi hadde stilt et eneste spørsmål eller fått sett på materialet.

Når journalister publiserer avsløringer av nasjonal interesse, er vi vant til at stortingspolitikere kaster seg inn i debatten, at de *reagerer* og stiller kritiske spørsmål fra Stortingets talerstol til statsråder eller politiske motstandere. Men sakene om partigruppenes regnskaper var spesielle i den forstand at det som utgangspunkt kan legges til grunn at alle stortingspartiene har en felles interesse i at beløpet som overføres er så stort som mulig - og at offentlighetens innsynsrett er begrenset. Vi var derfor forberedt på at det ville bli krevende å få en politisk dynamikk rundt dette, og slik ble det. Vi ble møtt med en påfallende taushet. Partiledere ville ikke kommentere. Stortingspolitikere og andre sentrale politikere svarte ikke på telefon eller SMS - og dersom de gjorde det, viste de til partiets sekretariatsledere. Og oppfølgingsspørsmål til gruppesekretariater ble ofte ignorert eller besvart med “ingen kommentar”. Heller ikke hos ungdomspartiene var det mye å hente. NRKs Dagsnytt 18 forsøkte i flere dager å få til en debatt om temaet etter våre avsløringer, men måtte gi opp. Årsaken var at de ikke klarte å få partienes representanter til å stille.¹⁶

Vi opplevde også en viss forventning om at partier som hadde gitt innsyn skulle behandles “snillere” enn dem som ikke hadde gjort det. Selv om vi hadde stort fokus på å synliggjøre/omtale hemmeligholdet og motivere til åpenhet, var vi nødt til å understreke at vårt utgangspunkt var at vi mente at disse tallene burde være offentlige, og at vi derfor i hovedsak ville forholde oss prinsipielt til dette materialet på samme måte om det kom fra en innsynsbegjæring i en annen offentlig finansiert virksomhet.

Kommunikasjonsfolk og spinndoktorer forsøkte ved enkelte anledninger å påvirke journalistikken vår - eller tåkelegge fokus på eget parti - ved å anklage andre partier og politikere for regelbrudd som det viste seg ikke å være dekning for. Samtidig lette de med lupe etter formuleringer de kunne omtale som “misvisende” - basert på en svært romslig tolkning av begrepet. Fremfor å svare på våre spørsmål opplevde vi at flere politikere og rådgivere forsøkte å ta ned sakene våre på forhånd ved stille motspørsmål om hva Aftenposten brukte på velferdstiltak, eller hvordan vi selv brukte eventuelle bonuspoeng vi hadde opptjent i jobbsammenheng.

Vi fikk ved flere anledninger et klart inntrykk av at krefter i kulissene forsøkte å diskreditere arbeidet vi gjorde. Andre ganger skjedde det samme mer åpenlyst og for et langt større publikum: I NRKs Debatten fremsatte stortingspresidenten en beviselig feil anklage om beregningsgrunnlaget for vår omtale av partienes festkultur, da hun hevdet at vi bare hadde regnet med stortingsrepresentanter og ikke ansatte i partigruppene. Utspillet, som hundretusenvis av seere fikk med seg, ble ikke korrigeret av andre som var tilstede i studio. Det var også flere tilfeller i sosiale medier, der politikere eller partimedlemmer fremsatte påstander om vår journalistikk eller metodebruk som ikke medførte riktighet.

¹⁵ Omtalt på side 66 i rapporten som omhandler pressens dekning av Tore Tønne i 2002.

¹⁶ Fremkommer i Twitter-oppdatering fra programleder Sigrid Sollund:

<https://twitter.com/NRKSigrid/status/1064974633462566922>

Ved andre tilfeller tok den manglende viljen til å svare på våre spørsmål en mer kuriøs retning. Stortingsrepresentant og tidligere justisminister Per Willy Amundsen responderte slik på spørsmål om hvem som hadde betalt for regjeringspartienes fest på Taket, etter at vi hadde funnet et bilde av ham på den aktuelle festen. Bildet var offentlig tilgjengelig for alle:

“Så bruker dere privat bilde av meg? Classy. “Samfunnsoppdraget”?”

Når vi likevel klarte å drive sakene om den manglende åpenheten videre, skyldtes det at vi i stor grad hadde forutsett reaksjonsmønsteret og derfor lagt en plan basert på at reaksjonene og oppfølgingen måtte ligge et annet sted enn i rikspolitikken. Ved å hente inn reaksjoner fra fagfolk, forskere, tillitsvalgte, frivillige - og synliggjøre hvordan politikernes tidligere utspill nå gjorde at de må møte seg selv i døren - sørget vi for en langvarig og tett oppfølging som førte til at journalistikken fikk konsekvenser.

Det er også verdt å nevne at vi har fått et stort antall hyggelige tilbakemeldinger fra vanlige mennesker som har takket oss for sakene vi har publisert. Henvendelsene har kommet på telefon, sms, i sosiale medier, e-post, - og i brev¹⁷ - i et omfang vi ikke tidligere har opplevd. Det har vært en fin inspirasjon å ta med seg i arbeidet.

Kampen mot ekkokammeret i sosiale medier

En utfordring med nyhetssaker i sosiale medier er at folk ofte kommenterer på saker de åpenbart ikke har lest. Da vi publiserte saken om partienes festbudsjetter, var denne naturlig nok vinklet på Frp (siden de både hadde den største pengebruken og hadde ytret seg mest kritisk om det samme i statlig sammenheng) - men alle de andre partiene og deres festbudsjett var også nevnt. Da saken ble postet på Aftenpostens Facebook-side, så vi at mange begynte å anklage oss for ikke å omtale de andre partiene, selv om det var nettopp det vi hadde gjort. Henning brukte derfor en del tid på å svare hver eneste person, slik at alle ble informert om at informasjonen de etterlyste faktisk lå i saken de ikke hadde lest. Det samme gjentok seg i flere av de andre sakene.

Etter dette har vi gjennomgående forsøkt å svare på både feilaktige anklager og spørsmål om sakene i sosiale medier. Dette reduserer risikoen for at feilaktige påstander om vår journalistikk blir spredt videre, noe som er viktig i den fragmenterte informasjonsvirkeligheten alle journalister nå må forholde seg til.

Oslo, 10. januar 2019

Henning Carr Ekroll og Carl Alfred Dahl

¹⁷ Dette kom faktisk i form av et laminert diplom fra to lesere.

Vedlegg 1: Liste over alle publiserte saker i serien. Her er også oppfølgningssaker laget av kollegaer i vaktturnus inkludert. **Hovedsaker er uthevet.** Gjestepålogging er sendt i egen epost.

17.10: Aftenposten avslører: Frp-profil leverte fiktive reiseregninger til Stortinget

<https://www.aftenposten.no/norge/politikk/i/Rx0GR2/Aftenposten-avslorer-Frp-profil-leverte-fiktive-reiseregninger-til-Stortinget>

17.10: Stortingets direktør om Keshvaris reiseregninger: – En alvorlig sak

<https://www.aftenposten.no/norge/politikk/i/gPlk8L/-Stortingets-direktor-om-Keshvaris-reiseregninger--En-alvorlig-sak-->

17.10: Carl I. Hagen «sint og irritert» over Keshvaris reiseregningssjuks - rykker inn som vara

<https://www.aftenposten.no/norge/politikk/i/dde4AJ/Carl-I-Hagen-sint-og-irritert-over-Keshvaris-reiseregningssjuks>

18.10: Stortinget anmelder Keshvari

<https://www.aftenposten.no/norge/i/wE2deA/Stortinget-anmelder-Keshvari-og-varsler-full-gjennomgang-av-regelverket-for-reiseregninger>

18.10: Keshvari trekker seg som leder i Oslo Frp

<https://www.aftenposten.no/norge/politikk/i/1kJo2M/Keshvari-trekker-seg-som-leder-i-Oslo-Frp>

18.10: Politiet skal gå gjennom Keshvaris reiseregninger

<https://www.aftenposten.no/norge/politikk/i/G1Rrn9/Politiet-skal-ga-gjennom-Keshvaris-reiseregninger>

18.10: Siv Jensen: Svik mot tilliten som Frp-politiker

<https://www.aftenposten.no/norge/politikk/i/BJ9MzG/Siv-Jensen-om-Keshvari-Svik-mot-tilliten-som-Frp-politiker>

18.10: Revisorforeningen mener det er på tide å endre systemet etter reiseregningssjuks på Stortinget

<https://www.aftenposten.no/norge/i/7lvp9o/Revisorforeningen-mener-det-er-pa-tide-a-endre-systemet-etter-reiseregningssjuks-pa-Stortinget>

19.10: Keshvaris advokat: – Har overlevert alle fakta til Stortinget

<https://www.aftenposten.no/norge/i/e1gzV4/Keshvaris-advokat--Har-overlevert-alle-fakta-til-Stortinget>

19.10: Stortingspresidenten krever full gjennomgang av regelverket etter Aftenposten-avsløring

<https://www.aftenposten.no/norge/politikk/i/WLM6g2/Stortingspresidenten-krever-full-gjennomgang-av-regelverket-etter-Aftenposten-avsloring>

20.10: Stortingets ledelse: Vil ikke si hvor mye Keshvari har erkjent å ha fått utbetalt for fiktive reiseregninger

<https://www.aftenposten.no/norge/i/5VKbPm/Stortingets-ledelse-Vil-ikke-si-hvor-mye-Keshvari-har-fatt-utbetalt-for-fiktive-reiseregninger>

23.10: Frp-profil fikk penger for fiktiv hyttetur med intetanende vekterselskap

<https://www.aftenposten.no/norge/politikk/i/zL2Mrq/Frp-profil-fikk-penger-for-fiktiv-hyttetur-med-intetanende-vekterselskap>

29.10: Politiet: Har fremdeles ikke mottatt dokumentasjon etter Keshvari-anmeldelse

<https://www.aftenposten.no/norge/politikk/i/wE2Lwn/Politiet-Har-fremdeles-ikke-mottatt-dokumentasjon-etter-Keshvari-anmeldelse>

31.10: Spahotell, drosje og fly: Stortinget betaler når politikere kjemper for gjenvalg

<https://www.aftenposten.no/norge/i/Kv4ba4/Stortinget-betaler-nar-egne-representanter-kjemper-for-gjenvalg>

01.11: Dette er vinnerne og taperne når offentlige penger fordeles til partiene

<https://www.aftenposten.no/norge/politikk/i/21zAOR/Dette-er-vinnerne-og-taperne-nar-offentlige-penger-fordeles-til-partiene>

05.11: Politiet: Ønsker å avhøre Keshvari «så snart det er mulig»

<https://www.aftenposten.no/norge/i/WLMVld/Politiet-Onsker-a-avhore-Keshvari-sa-snart-det-er-mulig>

14. 11: Stortingspartier hemmeligholder hvordan de bruker penger de bevilger til seg selv

<https://www.aftenposten.no/norge/politikk/i/Ql4mgW/Stortingspartier-hemmeligholder-hvordan-de-bruker-penger-de-bevilger-til-seg-selv>

14.11: Frps stortingsgruppe brukte 26.900 kroner per person på fest og moro. Det er 57 ganger mer enn statsansatte får bruke.

<https://www.aftenposten.no/norge/politikk/i/VRJ9z4/Frps-stortingsgruppe-brukte-26900-kroner-per-person-pa-fest-og-moro-Det-er-57-ganger-mer-enn-statsansatte-far-bruke->

15.11: Frp om egen fest og moro på skattebetalernes regning: – Forstår at pengebruken vekker reaksjoner

<https://www.aftenposten.no/norge/politikk/i/P38vLe/Frp-om-egen-fest-og-moro-pa-skattebetalernes-regning--Forstar-at-pengebruken-vekker-reaksjoner>

15.11: Mens politikerne fester for millioner, må sykepleiere betale sitt eget julebord: – Urettferdig at innsatsen verdsettes så ulikt

https://www.aftenposten.no/norge/politikk/i/jPeQ2q/Mens-politikerne-fester-for-millioner_-ma-sykepleiere-betale-sitt-egget-julebord--Urettferdig-at-innsatsen-verdsettes-sa-ulikt

17.11: Partiene raste mot idrettens manglende åpenhet rundt pengebruk – hemmeligholder de samme opplysninger selv

<https://www.aftenposten.no/norge/politikk/i/oROn0K/Partiene-raste-mot-idrettens-manglende-apenhet-rundt-pengebruk--hemmeligholder-samme-opplysninger-selv>

17.11: Idrettspresidenten etter åpenhetsdebatten: – Vi har fått strammere retningslinjer enn de fleste offentlige virksomheter

<https://www.aftenposten.no/norge/politikk/i/zLKxvw/Idrettspresidenten-etter-apenhetsdebatten--Vi-har-fatt-strammere-retningslinjer-enn-de-fleste-offentlige-virksomheter>

18.11: Frp brukte offentlig millionbeløp på fest, moro og London-tur - nekter å svare på om politikerne skattet av det

https://www.aftenposten.no/norge/politikk/i/BJPrnE/Frp-brukte-offentlig-millionbelop-pa-fest_-moro-og-London-tur---nekter-a-svare-pa-om-politikerne-skattet-av-det

19.11: Støre og Solberg vil ikke svare om eget partis hemmelighold om hvordan de bruker offentlige penger

<https://www.aftenposten.no/norge/politikk/i/VRJae6/Store-og-Solberg-vil-ikke-svare-om-egget-partis-hemmelighold-om-hvordan-de-bruker-offentlige-penger>

19.11: Krever at partiene åpner opp regnskapene: – Ingen kan drive et pengemisbruk av offentlige midler som ikke tåler dagens lys

<https://www.aftenposten.no/norge/politikk/i/OnOa23/Krever-at-partiene-apner-opp-regnskapene--Ingen-kan-drive-et-pengemisbruk-av-offentlige-midler-som-ikke-taler-dagens-lys>

20.11: Her fester regjeringspartiene på eksklusiv takterrasse – vil ikke si hvem som tok regningen

<https://www.aftenposten.no/norge/politikk/i/G19rzV/Her-fester-regjeringspartiene-pa-eksklusiv-takterrasse--vil-ikke-fortelle-hvem-som-tok-regningen>

20.11: «Om dere først skal drikke bort fellesskapets midler, kan dere i det minste ha ryggrad nok til å stå for det?»

https://www.aftenposten.no/norge/politikk/i/bKPadl/Om-dere-forst-skal-drikke-bort-fellesskapets-midler_-k-an-dere-i-det-minste-ha-ryggrad-nok-til-a-sta-for-det

20.11: Stortingsflertallet kutter i budsjettene til statsansatte – men skjerner overføringene til egne partigrupper

<https://www.aftenposten.no/norge/politikk/i/9mwrQM/De-borgerlige-partiene-kutter-i-budsjettene-til-statsansatte--men-skjerner-overforingene-til-partigruppene>

21.11: Skjerper kravene til dokumentasjon for reiseregninger fra stortingsrepresentantene

<https://www.aftenposten.no/norge/i/ddEpXj/Skjerper-kravene-til-dokumentasjon-for-reiseregninger-fra-stortingsrepresentantene>

21.11: Tankesmien Agenda utfordrer Ap: – Politiske partier gjør klokt i å vise åpenhet og gi innsyn

<https://www.aftenposten.no/norge/i/Eor5IA/Tankesmien-Agenda-utfordrer-Ap--Politiske-partier-gjor-klokt-i-a-vise-apenhet-og-gi-innsyn>

22.11: Professor om politikernes hemmelighold av offentlig pengebruk: – De har et alvorlig forklaringsproblem

<https://www.aftenposten.no/norge/i/11RIKM/Professor-om-politikernes-hemmelighold-av-offentlig-pengebruk--De-har-et-alvorlig-forklaringsproblem>

22.11: Keshvari siktet for grovt bedrageri

<https://www.aftenposten.no/norge/i/217KQI/Keshvari-er-formelt-siktet-for-grovt-bedrageri>

22.11: Venstre gjør helomvending, gir innsyn i stortingsgruppens pengebruk

https://www.aftenposten.no/norge/politikk/i/EorEXP/Venstre-gjor-helomvending_-gir-innsyn-i-stortingsgruppens-pengebruk

22.11: Venstre brukte over 44.000 kroner på å feire bursdagen til Ola Elvestuen. Skattebetalerne fikk halve regningen.

<https://www.aftenposten.no/norge/i/L0RdJQ/Venstre-brukte-over-44000-kroner-pa-a-feire-bursdagen-til-Ola-Elvestuen-Skattebetalerne-fikk-halve-regningen>

23.11: Limi mener det «ikke er unaturlig» å gå gjennom regelverk for partiregnskap på Stortinget

<https://www.aftenposten.no/norge/politikk/i/VRJXzp/Limi-mener-det-ikke-er-unaturlig-a-ga-gjennom-regelverk-for-partiregnskap-pa-Stortinget>

23.11: Politiet: Keshvari samarbeider i etterforskningen

<https://www.aftenposten.no/norge/i/0E8zVM/Keshvari-samarbeider-med-politiet>

23.11: Politikerne skal bruke bonuspengene på tjenestereiser. Men Stortinget har ingen oversikt over hva poengene går til.

<https://www.aftenposten.no/norge/politikk/i/5VK4q6/Politikerne-skal-bruke-bonuspoengene-pa-tjenestereiser-Men-Stortinget-har-ingen-oversikt-over-hva-poengene-brukes-til>

27.11: - Folk stiller spørsmål ved om man har noe å skjule

<https://www.aftenposten.no/norge/i/p685qj/-Folk-stiller-sporsmal-ved-om-man-har-noe-a-skjule>

28.11: Stortingspolitikere har bevilget 1,7 milliarder til seg selv siden 2008. Ingen sjekker om pengene brukes på det som er formålet.

https://www.aftenposten.no/norge/politikk/i/6nJyPz/Stortingspolitikere-har-bevilget-1_7-milliarder-til-seg-selv-siden-2008-Ingen-sjekker-om-pengene-brukes-pa-det-som-er-formalet

30.11: Professor etter Aftenposten-avsløringer: Kan være tegn på at Riksrevisjonen bør revidere Stortingets

pengebruk

<https://www.aftenposten.no/norge/politikk/i/yvwEqR/Professor-etter-Aftenposten-avsloringer-Kan-vare-tegn-pa-at-Riksrevisjonen-bor-revidere-Stortingets-pengebruk>

3.12: Stortingsgruppene har plassert 150 millioner offentlige kroner på konto - nå synes Frp de får for mye penger

<https://www.aftenposten.no/norge/politikk/i/BJP14Q/Stortingsgruppene-har-plassert-150-millioner-offentlige-kroner-pa-konto---na-synes-Frp-de-far-for-mye-penger>

3.12: Kjempet for åpenhet om Stortingets pengebruk i 2006: – Uforståelig at partiene ikke har samme praksis som de krever av andre

<https://www.aftenposten.no/norge/politikk/i/yvwd6a/Kjempet-for-apenhet-om-Stortingets-pengebruk-i-2006--Uforstaelig-at-partiene-ikke-har-samme-praksis-som-de-krever-av-andre>

3.12: Politiet: Vet fremdeles ikke hvor mye Keshvari har unndratt fra Stortinget

<https://www.aftenposten.no/norge/politikk/i/p68wkj/Politiet-Vet-fremdeles-ikke-hvor-mye-Keshvari-har-unndratt-fra-Stortinget>

5.12: Stortingspartiene skal stemme over om de vil åpne opp om egen pengebruk - presidentskapet varsler full gjennomgang av praksisen

<https://www.aftenposten.no/norge/politikk/i/0l4LgR/Stortingspartiene-skal-stemme-over-om-de-vil-apne-opp-om-egen-pengebruk>

5.12: Ap-politikere brøt regelverk og skatteloven – brukte Stortingets bonuspoeng til private reiser

<https://www.aftenposten.no/norge/politikk/i/Kvgm16/Ap-politikere-brot-regelverk-og-skatteloven--brukte-Stortingets-bonuspoeng-til-private-reiser>

7.12: Siv Jensen langet ut mot «pampete pengebruk» i offentlig sektor – slik svarer hun om eget partis offentlig finansierte festbudsjett

<https://www.aftenposten.no/norge/i/yvwjGR/Siv-Jensen-langet-ut-mot-pampete-pengebruk-i-offentlig-sektor--slik-svarer-hun-om-eget-partis-offentlig-finansierte-festbudsjett>

10.12: Stortingspolitikere kan spare penger ved å bruke bonuspoeng - mange vet ikke at det er mulig

<https://www.aftenposten.no/norge/politikk/i/kagkO6/Stortingspolitikere-kan-spare-penger-ved-a-bruke-bonuspoeng---mange-vet-ikke-at-det-er-mulig>

10.12: Ap festet på Continental og Plaza – Frp og Høyre vil ikke si hva de har brukt 12,8 mill. skatte kroner på

https://www.aftenposten.no/norge/politikk/i/OnO7aE/Ap-festet-pa-Continental-og-Plaza--Frp-og-Hoyre-vil-ikke-si-hva-de-har-brukt-12_8-mill-skattekroner-pa

11.12: Bedragerisiktede Mazyar Keshvari tilbake på Stortinget

<https://www.aftenposten.no/norge/i/G1EQOq/Bedragerisiktede-Mazyar-Keshvari-beklager>

11.12: Fortsatt uklart om «hemmelighetskameratene» på Stortinget vil støtte krav om mer åpenhet rundt egen bruk av offentlige penger

<https://www.aftenposten.no/norge/politikk/i/J19oeJ/Uklart-om-hemmelighetskameratene-pa-Stortinget-vil-stotte-krav-om-mer-apenhet-rundt-egen-bruk-av-offentlige-penger>

18.12: Dro på partikollegaens private bursdagsfest i Trøndelag – sendte regningen til Stortinget

<https://www.aftenposten.no/norge/politikk/i/ka9E0Q/Dro-pa-partikollegaens-private-bursdagsfest-i-Trondelag--sendte-regningen-til-Stortinget>

22.12: Lurer du på hva politikerne bruker dine skattepenger på? Her kan du kikke noen av dem i kortene

<https://www.aftenposten.no/norge/politikk/i/WLGgrO/Slik-bruker-partiene-pa-Stortinget-pengene-de-bevilg>

[er-til-seg-selv](#)

22.12: Fra femstjernes hotell og golfsimulator til førkirkekaffe og barnevakt: Dette er noe av det vi fant i partigruppenes kvitteringer

<https://www.aftenposten.no/amagasinet/i/gP9Gba/Fra-femstjernes-hotell-og-golfsimulator-til-forkirkekaffe-og-barnevakt-Dette-er-noe-av-det-vi-fant-i-partigruppenes-kvitteringer>

27.12: Carl I. Hagen ba Riksadvokaten vurdere riksrett mot bedragerisiktet partifelle

<https://www.aftenposten.no/norge/politikk/i/ddWAPA/Carl-I-Hagen-ba-Riksadvokaten-vurdere-riksrett-mot-Keshvari>



Pushwagners ville historie:
- Livsløgnen ble hans redning

KULTUR • DEL 2 • SIDE 2-3

19 drept da elev sprengte bombe og skjøt medelever

Først detonerte han en bombe. Deretter begynte 18-åringen å skyte elever på yrkesskolen på Krim.

NYHETER • DEL 1 • SIDE 15

Dramatisk insektsdød

Insektene forsvinner og insektspiserne får problemer.

NYHETER • DEL 1 • SIDE 4



Torsdag 18. oktober 2018

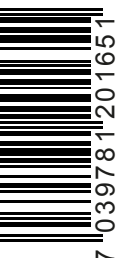
Uke 42 Nr. 291 • 159. årgang Løssalg kr 40 (Leverthjem fra kr 12. Bestill på ap.no/abo) ○○

Aftenposten avslører

Frp-profil leverte fiktive reiseregninger for turer han ikke var på

Leder i Oslo Frp Mazyar Keshvari beklager dypt og innrømmer forholdene.

NYHETER • DEL 1 • SIDE 6-8



SLETTVOLL

Nye Maddox sofa består av hele 23 moduler. Skreddersy din favoritt.

Oslo, Bærum, Drammen, Gjøvik, Lillestrøm, Moss, Ski, Tønsberg www.slettvoll.no

A Fiktive reiseregninger



Dette bildet er tatt kl. 10.44 31. august 2017, og viser Keshvari (i bakgrunnen) som besøker Holmlia. På dette tidspunktet har han i en reiseregning til Stortinget oppgitt at han var i bilen på vei til Egersund i Rogaland. FOTO: INGAR STORFJELL

Stortinget har utbetalt penger til den profilerte Frp-politiker Mazyar Keshvari for en rekke reiser som ikke har funnet sted.

Skrev regning for tur til Rogaland. Bildet viser at han var på Holmlia.

HENNING CARR EKROLL
SOLVEIG RUUD
CARL ALFRED DAHL
GUNNAR KAGGE

I en rekke tilfeller opplyser Keshvari å ha besøkt Frp-lokallag for å holde kurs eller foredrag. Men 15 lokal-lagsledere og andre tillitsvalgte som Aftenposten har snakket med, opplyser at de ikke er kjent med at disse besøkene skal ha funnet sted.

Fredag 8. desember 2017: Det er uvanlig mye aktivitet på Stortinget. Etter flere uker med Nobelstrid, er det duket for den endelige avgjørelsen: Skal Carl I. Hagen skal få sitte i Nobelkomiteen?

Hagen selv har satt seg i diplomatlojen for å følge dramaet på nært hold. Salen er stappfull. Men én fremtredende kollega av Hagen, Mazyar Keshvari, skal ha forlatt hovedstaden i bil og er allerede halvveis

Sats for kostgodtgjørelse				Sats for nattlegg			
Fra	Til	Ant.	Grunnlag for sats	Fra	Til	Ant.	Grunnlag for sats
31.10.17	08.00	1	Norge	31.10.17	08.00	1	Norge
01.11.17	08.00	4	Norge	01.11.17	08.00	1	Norge
05.11.17	08.00	1	Norge	05.11.17	08.00	1	Norge
06.11.17	08.00	1	Norge	06.11.17	08.00	1	Norge
Sum av satser for kostgodtgjørelse: 3 596,00				Sum av satser for nattlegg: 2 580,00			
Refusjonsbeløp: 5 131,00 NOK				Refusjonsbeløp: 2 580,00 NOK			
Skattefritt beløp: 1 435,00 NOK				Skattefritt beløp: 2 580,00 NOK			
Skattepliktig beløp: 3 696,00 NOK				Skattepliktig beløp: 0,00 NOK			

Sats for kjøregodtgjørelse				Sats for nattlegg			
Fra	Til	Ant.	Grunnlag for sats	Fra	Til	Ant.	Grunnlag for sats
08.12.17	07.15	1	Norge	08.12.17	10.12.17	2	Norge
09.12.17	07.15	1	Norge	09.12.17	10.12.17	1	Norge
10.12.17	07.15	1	Norge	10.12.17	10.12.17	1	Norge
Sum av satser for kjøregodtgjørelse: 1 584,00				Sum av satser for nattlegg: 860,00			
Refusjonsbeløp: 2 198,00 NOK				Refusjonsbeløp: 860,00 NOK			
Skattefritt beløp: 615,00 NOK				Skattefritt beløp: 860,00 NOK			
Skattepliktig beløp: 1 584,00 NOK				Skattepliktig beløp: 0,00 NOK			

Strekninger			
Dato	Km	Grunnlag for sats	Refusjonsbeløp (NOK)
08.12.17	455	Bil, Alle	0,00
10.12.17	458	Bil, Alle	0,00
Sum av satser for strekninger: 3 148,85			
Refusjonsbeløp: 3 148,85 NOK			
Skattefritt beløp: 0,00			
Skattepliktig beløp: 3 148,85 NOK			

Tilleggsinformasjon om strekning			
Dato	Uitsteder	Strekning (km)	Refusjonsbeløp (NOK)
31. oktober 2017	Bopel		
1. november 2017	Tennsberg		
1. november 2017	Porsgrunn		
3. november 2017	Flekkefjord		
5. november 2017			

til Sørlandet, ifølge en reiseregning. Målet er Vanse i Farsund kommune, ytterst på Norges sørvestlige spiss. Hensikten med turen er «kurs om innvandringspolitikk og veien mot 2019 valget».

Men Stortingets videokameraer og avstemningsteknologi avslører reiseregningssløffen:

Mens stortings salen fylles opp til den avgjørende voteringen, sitter Keshvari på Oslo-benken og flikler med mobilen. Klokken 11.19 reiser han seg for å støtte Carl I. Hagens Nobel-drøm. Tre minutter senere rusler han ned til urnen med stemmeseddelen og avleverer skriftlig stemme.

For den angivelige sørlandsturen fikk Keshvari utbetalt 5527 kroner og 85 øre for

Aftenposten
AVSLØRER

å dekke kost, losji og kjøregodtgjørelse.

– Ikke vært i Vanse siden 2015

Keshvari har møtt fast på Stortinget de fem årene partileder Siv Jensen har sittet i regjering. Han er hennes vararepresentant. I fjorårets valgkamp var han Frps innvandringspolitiske talsmann, og leder av Oslo Frp.

22. august 2017: Valgkampen er godt i gang. Ifølge egen reiseregning setter Keshvari seg i bilen og kjører fra hovedstaden til Sørlandet denne dagen. Han oppgir å besøke flere sørlandsbyer: Grimstad, Lillesand, Mandal og Kristiansand før han avslutter femdagersturneen med nok et besøk til det lille tettstedet Vanse.

Overalt oppgir han at han overnatter privat.

På reiseregningen til Stortingets administrasjon skriver Keshvari at han har deltatt på valgkamparrangement, holdt appeller og møtt lokallag.

Reiseregningen lyder på 9292 kroner for



Mazyar Keshvari er stortingsrepresentant og leder for Oslo Frp. FOTO: ØRN BORGEN

Viktige punkter i saken

Mazyar Keshvari er blant stortingsrepresentantene som har fått refundert mest penger for reiser.

Aftenpostens gjennomgang av Keshvaris reiseregninger for perioden fra november 2016 til august 2018 viser at han har levert reiseregninger til Stortinget for over en halv million kroner.

Han har levert udokumenterte krav på totalt 36.000 kroner for reiser der Aftenposten i samme tidsperiode har funnet dokumentasjon på at han har vært i hjembyen Oslo.

I tillegg til dette har han levert krav på til sammen 116.000 kroner for reiser hvor lokale Frp-ledere eller andre kilder bestrider at han har vært på besøk.

Totalt er det levert reiseregninger for 290.000 kroner der det ikke er levert dokumentasjon på at reisene faktisk har funnet sted. Aftenposten kan imidlertid ikke på nåværende tidspunkt dokumentere at hele denne summen gjelder fiktive reiser.

Gjennomgangen viser at han oppgir å ha tilbakelagt over 38.000 kilometer på norske veier, tilsvarende 80 bilturer mellom Oslo og Bergen.

diett, kost og kjøregodtgjørelse. Det blir ikke levert kvitteringer som dokumenterer opphold, bompenger eller andre utgifter.

Totalt oppgir han å ha vært i Vanse, som har rundt 2000 innbyggere, tre ganger i 2017 og 2018.

I én av reiseregningene har Keshvari oppgitt Merete Syvertsen i Farsund Frp som referanse. På spørsmål om Farsund Frp har hatt besøk av Keshvari, opplyser Syvertsen at dette sist skjedde for over tre år siden.

«Vi hadde besøk av han helgen 22. august 2015», skriver hun i en SMS.

På Frogner og Sørlandet samtidig

Men samme dag som Keshvaris reiseregning viser at han skal ha vært midtveis i sørlandsturneen, har Aftenposten funnet bilder på Facebook som tyder på noe helt annet:

«Flott medlemsmøte med over 60 fremmøtte i Frogner FrP i kveld. Engasjerende foredrag ved stortingsrepresentant Mazyar

Keshvari, ivrige spørsmålsstillere ...» skriver Frogner Frp på sin Facebookside 24. august.

Flere dager i forveien hadde lokallaget annonsert at medlemmene skulle få møte Keshvari på Majorstuen seniorsenter nettopp på denne dato.

290.000 kroner

Dette er noen av flere eksempler på at den profilerte Frp-politikeren har fått refundert tusenvis av kroner etter at han har oppgitt å ha vært på ulike reiser i Norge, selv om det finnes dokumentasjon på at han har vært i hjemfylket Oslo.

Typiske trekk ved reiseregningene

Gjennomgående er dette regninger som kjennetegnes slik:

- Han oppgir å ha kjørt til dels svært lange strekninger med egen bil. Dette utløser store summer i kjøregodtgjørelse, men krever ikke noen form for dokumentasjon.

- Frp-profilen opplyser å ha overnattet «privat», uten at dette er omtalt nærmere. Også dette gir penger til refusjon, men det krever ingen dokumentasjon.

- Det er ikke levert kvitteringer for overnatting, bompenger eller andre utlegg på disse reisene.

- I en rekke tilfeller opplyser Keshvari å ha besøkt Frp-lokallag for å holde kurs eller foredrag. Men 15 lokallagsledere og andre tillitsvalgte som Aftenposten har snakket med, opplyser at de ikke er kjent med at disse besøkene skal ha funnet sted.

Legger seg flat og «beklager dypt»

Mazyar Keshvari er blitt informert om at Aftenposten har fått innsyn i reiseregningene og har vært sykmeldt siden 9. oktober.

Funnene i denne saken er forelagt Keshvari gjennom Frps spesialrådgiver André Melchior Larssen og advokat Arve Lønnum.

Lønnum har sendt følgende uttalelse på vegne av Keshvari:

«Ved en rekke anledninger har han levert feil reiseregninger til Stortingets administrasjon, og fått utbetalt penger han ikke skulle fått. Han vil ikke gjøre noe forsøk på å forsvare og bortforklare dette og gir en uforbeholden unnskyldning. Han innser det han har gjort er uakseptabelt og er svært preget av dette. Han beklager dypt overfor både partikolleger, kolleger på Stortinget, velgere og skattebetalere for feilene han har begått og misbruket av tilliten han har fått», skriver Lønnum i en e-post.

«Tirsdag tok han via meg kontakt med Stortingets administrasjon og ba om et møte slik at vi kan gjennomgå alle bilag. Keshvari ønsker ingenting annet enn å gjøre opp for seg og er allerede i gang med arbeidet som skal til for å rette opp feilen,

➔ Fortsettelse på neste side.



Fiktive reiseregninger



Keshvari har levert reiseregninger for over en halv million kroner til Stortinget siden høsten 2016. FOTO: BRAASTAD, AUDUN / NTB SCANPIX

Fortsettelse fra forrige side.

herunder ved å finne eksakt beløp å tilbaketilbetale», heter det videre.

Lønnum opplyser at Keshvaris livssituasjon har vært vanskelig over tid. Han skriver at Frp-politikeren nå vil skjerme seg selv og familien, og at ikke vil gi noen intervjuer.

Eksiliranere på Dombås

Keshvari er norskiraner og har deltatt på arrangementer med NCRI (National council of resistance of Iran), en internasjonal gruppe med eksiliranere.

24. til 28. november 2016 oppgir han å ha deltatt på NCRI-konferanse på Dombås hotell. Dette utløste en refusjon på 5676 kroner for kjøring og kost.

Men NCRI har aldri hatt noen arrangementer på Dombås, forteller organisasjonens leder for Skandinavia, Perviz Khazai.

– Jeg har sjekket nøye, og kan si med absolutt sikkerhet at vi ikke har hatt noen offisielle eller uoffisielle arrangementer på Dombås, sier Khazai, som er tidligere iransk ambassadør til Norge.

Dombås hotell opplyser at hotellet var nesten fullt disse dagene.

– Jeg ser ikke noe i vårt bookingsystem som tilsier at det har vært noen slik forening her denne helgen, sier eier av Dombås hotell, Jan Krokedal.

– Jeg tror jeg ville ha merket om det var en del med utenlandsk bakgrunn her i akkurat disse dagene, sier han og forklarer at hotellet var nesten fullt av andre gjester, bl.a. et treff for enslige med mange kvinner i alderen 65+ fra Møre og Romsdal og Trøndelag.

Fikk penger for å ha vært i Flekkefjord

Bare få dager etter at Keshvari opplyser å ha kommet tilbake fra Farsund i slutten av august 2017, skal han ha satt seg i bilen igjen, viser en annen reiseregning han har levert til Stortingets administrasjon.

Klokken 07.25 om morgenen 31. august oppgir han å ha kjørt fra Oslo mot Egersund i Rogaland, en kjøretur som tar nærmere syv timer.

Men på formiddagen samme dag er han fotografert på Holmlia i Oslo.

I reiseregningen skriver Keshvari at han påfølgende dag kjørte fra Egersund til Sandnes, og videre til Stavanger 2. september. Der skal han ha blitt værende i to netter.

Keshvaris egen Facebook-konto viser imidlertid at han ikke var i Stavanger den 2. september, men i Groruddalen i Oslo. Likevel fikk han utbetalt 8200 kroner i diett og kjøregodtgjørelse.

«Veien mot 2019» eller mot Østensjø?

Ved et annet tilfelle har Keshvari levert reiseregning for en omfattende tur til Tønsberg, Porsgrunn, Flekkefjord, Kristiansand og Arendal i perioden 31. oktober til 6. november 2017. Han skal han ha holdt «kurs, foredrag om valgresultatet og veien mot 2019».

● 2. november oppgir Keshvari på reiseregningen at han var i Flekkefjord, etter at han ankom fra Porsgrunn kvelden før.

● 3. november drar han ifølge reiseregningen videre til Kristiansand.

For overnattingen og oppholdet i Flekkefjord, får Keshvari utbetalt totalt 11.100 kroner i diett og nattillegg. Han opplyser at han overnatter «privat». Det finnes ingen bilag eller kvitteringer.

Men kvelden 2. november blir han fotografert på et medlemsmøte hos Østensjø Frp i Oslo.

Lokallagsledere kjenner ikke til kurs

Aftenposten har snakket med 15 lokale ledere og andre tillitsvalgte som stiller seg undrende til Keshvaris påståtte besøk hos dem. Dette gjelder blant annet i Voss, Halden, Flekkefjord, Bergen og Stavanger.

Rådgiver Jørn Kyle Finnestad i Rogaland Frp er oppgitt som referanse i en av reiseregningene til Sandnes. Han er også oppgitt som referanse i en reiseregning der Keshvari hevder å ha vært i Stavanger i november 2017.

For denne reisen fikk Keshvari utbetalt 9400 kroner i diett og kjøregodtgjørelse.

Finnestad stiller seg uforstående til opplysningene.

«Jeg har sjekket våre eventer på Facebook, utsendte invitasjoner og aktivitetsplan, og kan ikke se at Mazyar har holdt foredrag/kurs hos oss siden 2016», skriver han i en e-post.

– Ingen holder kurs midt i fellesferien

Ved et annet tilfelle har Keshvari levert en reiseregning der han opplyser å ha kjørt til Halden for å holde et kurs for lokallaget.

I reiseregningen har han skrevet at han kjørte tilbake til Oslo samme dag, men han har likevel krevd, og fått utbetalt, diett og nattillegg for to private overnattinger fra 10 til 12. juli 2017. Totalt ble dette 3900 kroner.

– Det har ikke vært i regi av oss. Det er jo ingen som holder kurs midt i fellesferien, sier Henrik Rød, som er leder for Halden Frp.

Han finner heller ingen informasjon om to andre arrangementer i Halden som Keshvari oppgir å ha deltatt på.

– Det ville vi visst om

I februar 2018 leverer Keshvari en reiseregning der han oppgir å ha kjørt fra Oslo til Haugesund for å holde et kurs om Jeløya-plattformen. Men det er ukjent for lokallaget i byen.

– Det stemmer at det har vært kurs om Jeløya-plattformen, men det var det Terje Hallelend og Sveinung Stensland (stortingsrepresentanter for Frp og Høyre, red.anm.) som holdt for oss, sier leder for Haugesund Frp, Sverre Rønnevig.

Under telefonsamtalen med Aftenposten konfererer han også med gruppeleder Svein Erik Indbjo, som heller ikke kjenner til det oppgitte besøket.

– Dersom dere hadde hatt besøk av Keshvari, ville du eller gruppeleder vært kjent med det?

– Ja, det ville vi visst om.

Reiseregningen viser at turen fortsatte til Bergen og Voss. Men heller ikke på disse stedene kjenner de lokale Frp-lederne til noen av arrangementene Keshvari oppgir.

Hagen er «sint og irritert»

– Det er helt uakseptabelt, sier Frps parlamentariske leder Hans Andreas Limi om partikollega Mazyar Keshvaris juks med reiseregninger. Carl I. Hagen er trist og sint.

Via sin advokat beklager Keshvari dypt de «feilene han har begått og misbruket av tilliten han har fått».

Opprykk for Hagen

Keshvari er nå sykmeldt inntil videre. Det fører til at Carl I. Hagen i går rykket opp og inn på Stortinget som vararepresentant.

– Det er veldig trist å høre, sier Hagen om partifellens reiseregningssjuks.

– Jeg blir både sint og irritert, samtidig som jeg synes synd på ham for at han har satt seg i en så vanskelig situasjon som han nå har gjort, sier den tidligere Frp-formannen.

Avsløringene kom overraskende på Frps parlamentariske leder som er Keshvaris overordnede på Stortinget. Keshvari var i forrige periode partiets innvandringspolitiske talsmann og sitter i kontroll- og konstitusjonskomiteen.

– Dette er helt uakseptabelt, sier Hans Andreas Limi om Keshvaris handlinger.

Saken ny for Frp

Limi påpeker imidlertid at «dette er en sak mellom Keshvari og Stortinget.»

– Jeg er glad for at han på eget initiativ har tatt kontakt med Stortinget for å få ryddet opp, sier han.

– Hvem burde ha oppdaget dette før Aftenposten gjorde det?

– Mitt inntrykk er at kontrollen med reiseregningene er veldig bra, sier Limi, som karakteriserer regelverket som strengt.

Konsekvenser

– Men det er åpenbart noen hull i systemet, kanskje knyttet til udokumenterbare utgifter. Jeg regner med at Stortinget ser gjennom sine rutiner.

– Hvilke konsekvenser vil saken få for Keshvaris verv?

– Det har vi overhodet ikke sett på, sier han, og forklarer at saken er ny for dem.

Han påpeker at det viktigste for Frp nå er at det blir ryddet opp og at Keshvari inngår en avtale med Stortinget om å tilbaketilbetale penger han urettmessig har fått utbetalt. Han understreker også at det for Frp blir viktig å ta vare på kollegaen Keshvari, selv om han selv har satt seg i den situasjonen han er i.

– Frykter du at han kan bli anmeldt?

– Det er opp til Stortinget å gjøre den vurderingen. Jeg regner med at Stortinget er mest opptatt av å få til et møte med Keshvari for å finne ut hvor mye han urettmessig har utbetalt. De får ta det derfra, sier han.

Stedfortreder er beredt

Keshvari er i tillegg til vervet på Stortinget, leder av Oslo Frp. Nestleder i Oslo-partiet, Tone E. Ims Larssen, vil ikke si om hun mener Keshvari kan fortsette som leder for Oslo-partiet etter avsløringene.

Larssen er fungerende leder mens Keshvari er sykmeldt.

– Mazyar er en klok mann som selv tar sine avgjørelser til det beste for partiet sammen med sentralstyret i partiet, sier Larssen.

– Vi skal ivareta ham som person og en kollega i den vanskelige situasjonen han nå er i, sier hun og legger til at hun er «beredt til å overta lederskapet i Oslo, hvis han trekker seg.»

➔ **Jeg har sjekket våre eventer på Facebook, utsendte invitasjoner og aktivitetsplan, og kan ikke se at Mazyar har holdt foredrag/kurs hos oss siden 2016**

Jørn Kyle Finnestad, rådgiver Rogaland Frp

➔ **Det stemmer at det har vært kurs om Jeløya-plattformen, men det var det Terje Hallelend og Sveinung Stensland som holdt for oss**

Sverre Rønnevig, leder for Haugesund Frp

Amerikansk rapport sår tvil om Saudi-Arabias fremtid: Det nære vennskapet med USA kan ryke

NYHETER • DEL 1 • SIDE 6-7

HADDY NJIE



Ville ikke snakke om angst - nå forteller hun alt

A-MAGASINET
SIDE 11-16

LE BUREAU

Vi har møtt agentenes agent



A-MAGASINET
SIDE 34-42



FOTO: SIGNE FUGLESTEG LUKSENGARD

OOO

FREDAG 19. oktober 2018 Uke 42 • Nr. 292 • 159. årgang • Løssalg kr 45 Levert hjem fra kr 12. Bestill på ap.no/abo

A
Aftenposten

- Anmeldt til politiet
- Stortinget varsler full gjennomgåelse av regelverket for reiseregninger
- Siv Jensen: - Dette er et svik



NYHETER • DEL 1 • SIDE 16-17

Storingspresident Tone Trøen (H) beordret i går full gjennomgåelse av regelverket for reiseregninger etter at det ble avslørt at Frp-profilen Mazyar Keshvari hadde fått penger for reiser han ikke har gjennomført.

VINTERSALGET FORTSETTER



25%

TOPPTURSKO
Gjelder utvalgte modeller



25%

DUNJAKKER
Gjelder utvalgte modeller

25%

RABATTEN GJELDER PÅ
UTVALGTE VINTERVARER OG NYHETER*
*Prisene gjelder kun butikk Ullevaal under prisfest 18-20. oktober

BRÅSPORT

Bråsport Ullevaal Stadion Man-fredag 09.00-19.00 Lørdag 09.00-18.00.



25%

TOPPTURSKI
Gjelder utvalgte modeller



25%

OAKLEY GOGGLES
Gjelder utvalgte modeller



A Fiktive reiseregninger

Stortinget anmelder Frp-profil Mazyar Keshvari og varsler full gjennomgåelse av regelverket for reiseregninger.

Politianmeldes av Stortinget



A INNENRIKS

HENNING CAR EKROL
CARL ALFRED DAHL
ROBERT GJERDE
SOLVEIG RUUD
THOMAS SPENCE

Storingspresident Tone Trøen (H) beordrer full gjennomgåelse av regelverket for reiseregninger, dagen etter at Aftenposten avslørte at Keshvari hadde fått penger for reiser han ikke hadde vært på.

Stortinget har en tillitsbasert ordning der representantene får lov til å levere egne reiseregninger uten at det godkjennes av en overordnet og uten dokumentasjon.

I alle tilfeller hvor det foreligger kvitteringer for utlegg, må dette dokumenteres på vanlig måte. Men ved kjøregodtgjørelser, overnattinger i privat regi og for diettsatser er det ingen krav til dokumentasjon for reelle utgifter eller for at reisen i det hele tatt er



Storingspresident Tone Trøen (H) vil nå vurdere å skjerpe kravet til dokumentasjon, etter at Aftenposten avslørte juks med reiseregninger.
FOTO: HÅKON MOSVOLD LARSEN, NTB SCANPIX

gjennomført. Dette kan det nå bli en slutt på.

– Vi skal nå gå gjennom rutine og regelverket for levering av reiseregninger. Det er åpenbart behov for det etter at vi nå ser at ordningen er misbrukt på denne måten. Det er naturlig å vurdere

om det er behov for å øke dokumentasjonskravet, sier Trøen.

Dokumentasjonskravet som Trøen tar til orde for, kan for eksempel dreie seg om å dokumentere at reiser faktisk er gjennomført gjennom bilag eller annet.

– Mitt inntrykk er at stortings-

representantene tillitsfullt fyller ut sine reiseregninger på en ryddig måte. Og at det er en kontroll fra administrasjonens side og en dialog med representantene etter at regningene er levert.

Hun sier at en ordning der en overordnet skal attestere at en reise vitteleg er gjennomført, har noen utfordringer.

– Det er velgerne som er stortingsrepresentantenes overordnede, så det kan være utfordrende. Jeg vil ikke konkludere nå på hvilke endringer som kan være aktuelle. Men det er ganske åpenbart for meg at vi også i fremtiden må ha et system som i stor grad er basert på tillit, selv om vi nå har et veldig trist og alvorlig tilfelle av misbruk av denne tilliten, sier Trøen.

Politianmelder Keshvari

Samtidig ble det i går ettermiddag kjent at Stortingets administrasjon anmelder Keshvari etter Aftenpostens avsløringer.

I flere tilfeller har Keshvari levert krav for reiser rundt om i lan-

det, mens han i realiteten har oppholdt seg i hjembyen Oslo.

I tillegg har Keshvari krevd reiseresfusjon for en lang rekke besøk til Frp-lokallag hvor lokale ledere ikke kjenner til at han har vært på besøk.

Den totale summen for udokumenterte reiser er 290.000 kroner, men Aftenposten kan på nåværende tidspunkt ikke slå fast at hele denne summen gjelder fiktive reiser.

Utgifter for 290.000 kroner

En lang rekke av Keshvaris reiseregninger kjennetegnes slik:

- Han oppgir å ha kjørt til dels svært lange strekninger med egen bil. Dette utløser store summer i kjøregodtgjørelse, men krever ikke noen form for dokumentasjon.

- Frp-profilen opplyser å ha overnattet «privat», uten at dette er omtalt nærmere. Også dette gir penger til refusjon, men det krever ingen dokumentasjon.

INNENRIKS

Dømt for vold mot nyfødt sønn

En far er dømt til fengsel og må betale erstatning for å ha ristet sin seks uker gamle sønn med stor kraft. Gutten fikk alvorlig hjerneskade og cerebral parese. Påstanden var på fem års ubetinget fengsel, men Hardanger tingrett dømte mannen til fire års ubetinget fengsel og et år betinget siden rettsbehandlingen har tatt lang tid. I tillegg må han betale 2,1 millioner i erstatning til sønnen, skriver Bergens Tidende.

Farens forsvarer, Janicke Keller-Fløystad, sier saken vil bli anket. (NTB)



ØKONOMI

Jack Ma skal selge norsk laks

Marine Harvest har landet en avtale med gigantselskapet Alibaba og Jack Ma. Sammen skal de levere norsk laks direkte til kinesiske forbrukere. – Den beste laksen i verden kommer fra Norge. Det er ikke vi som har bestemt dette, det er de 600 millionene konsumentene vi har, sier Alibaba-president Michael Evans.

Avtalen med Alibaba ble signert i går. Samme dag åpnet lakseselskapet en ny fabrikk i Shanghai. Til stede på seremonien var både kongeparet og Alibaba-grunnlegger Jack Ma – en av Kinas mest kjente personer. (NTB)



VERDEN

Egeland trekker seg fra FN-jobb

Jan Egeland trekker seg som FNs nødhjelps koordinatør for Syria, dagen etter at spesialutsending Staffan de Mistura gjorde det samme. Egeland sier at jobben ikke engang er halvgjort, men at han trekker seg fordi krigen går inn i en ny fase.

Avgangen ble kunngjort under en pressekonferanse i Genève i går. Her opplyste Egeland at han blir sittende frem til slutten av november, og at det ennå ikke er utnevnt en ny nødhjelps koordinatør. Egeland er også generalsekretær i Flyktninghjelpen. Nå vil han først og fremst konsentrere seg om denne jobben. (NTB)

Storingsrepresentant Mazyar Keshvari (Frp) anmeldes av Stortingets administrasjon etter avsløringene om fiktive reiseregninger. FOTO: ØRN E. BORGES, NTB SCANPIX

● Det er ikke levert kvitteringer for overnatting, bompenger eller andre utlegg på disse reisene.

● Det har ikke vært andre storingsrepresentanter til stede som kunne ha bekreftet besøkene. Dermed har representanten kunnet bløffe til seg penger, uten at noen overordnede på Stortinget sjekket eller godkjente reiseregningene.

– Storingsrepresentanter har ingen overordnede. De er ikke arbeidstagere. Men reiseregningene må jo godkjennes av reisekontoret før du får refusjon, forklarte statssekretær og tidligere storingsrepresentant for Venstre, Sveinung Rotevatn på Twitter i går.

Politiet: Kan være bedrageri

Seksjonsleder Rune Skjold ved økonomi og spesialletterforskning i Oslo politidistrikt opplyste i går formiddag til Aftenposten at de allerede hadde innledet samarbeid og dialog med Stortingets administrasjon.

– De skal ta ut alt grunnlagsma-

terialet, og så skal vi gå gjennom det og vurdere om det er grunnlag for å innlede etterforskning. Det vil skje i løpet av en dag eller to, sier Skjold.

– Vet dere ikke nok til å starte etterforskning?

– Vi er kjent med det som er kommet frem i mediene. Vi ønsker å ha hele grunnlagsmaterialet før vi eventuelt starter etterforskning.

– Hva slags straffbare forhold kan det være snakk om?

– Det kan være snakk om bedrageri, sier han.

Vanlig bedrageri har en strafferamme på inntil to års fengsel, mens grovt bedrageri har en strafferamme på inntil seks år.

Har innrømmet

Gjennom sin advokat Arve Lønnum har Keshvari bekreftet at han har levert feil reiseregninger til Stortingets administrasjon ved en rekke anledninger og fått utbetalt penger han ikke skulle fått. Han opplyste videre at Frp-representanten ønsker å gjøre opp for seg.

Frp-Jensen: – Dette er et svik

Frp-leder Siv Jensen uttalte i går at «dette er helt uakseptabelt og et alvorlig tillitsbrudd».

– Dette er et svik mot den tilliten han er vist som storingsrepresentant og Frp-politiker, sa hun, og la til at hun er «glad for at Mazyar Keshvari innrømmer forholdene og beklager.»

– Dette er en svært alvorlig sak det må ryddes opp i. Samtidig er Mazyar en nær kollega som står i en svært vanskelig sak, så vi er også opptatt av å ta vare på ham.

Rødt-leder ba om anmeldelse

Rødts storingsrepresentant Bjørnar Moxnes ba i går Stortingets presidentskap om å politianmelde Keshvari.

– Men det er ikke først og fremst Stortinget som er den fornærmede part. Det er det skattyterne som er, sier Moxnes.

Keshvari trakk seg i går fra vervet som leder i Oslo Frp. Keshvari er fast møtende vara på Stortinget for Siv Jensen. Carl I. Hagen har tredd inn som vara for Keshvari.

Fakta

Dette er saken

- ▶ Aftenposten dokumenterte onsdag at Frps storingsrepresentant fra Oslo, Mazyar Keshvari, har krevd minst 36.000 kr for reiser han ikke har vært på.
- ▶ I tillegg har Keshvari krevd reiserefusjon for en lang rekke besøk til Frp-lokallag hvor lokale ledere ikke kjenner til at han har vært på besøk. Slike krav summerer seg til ytterligere 116.000 kroner.
- ▶ Den totale summen for udo-dokumenterte reiser er 290.000 kroner, men Aftenposten kan på nåværende tidspunkt ikke slå fast at hele denne summen gjelder fiktive reiser.
- ▶ Keshvari har vært sykmeldt siden 9. oktober.
- ▶ Via sin advokat Arve Lønnum innrømmer Keshvari at han har levert feil reiseregninger og fått penger han ikke skulle hatt. Han gir sin uforbeholdne unnskyldning.

Presidenten varsler full gjennomgang av regelverket.

Advokat Arve Lønnum: Alt levert til Stortinget

➔ Her kan det være et langt mer sammensatt bilde som det faller utenfor mitt oppdrag og min profesjon å befatte meg med

Advokat Arve Lønnum

INNENRIKS

WENCHE FUGLEHAUG

Mazyar Keshvaris advokat hadde torsdag møter med Stortingets administrasjon. – Alle fakta er nå levert og gjennomgått, sier Arve Lønnum.

Advokat Lønnum sier til Aftenposten at han både hadde samtaler med Stortingets direktør Marianne Andreassen samt en representant fra regnskapsavdelingen.

– Jeg hadde med meg alle underbilagene og sammen gjennomgikk vi hver eneste reise Keshvari feilaktig har fått utbetalinger for i perioden 2016–2018. Vi brukte lang tid, men jeg er overbevist om at alle fakta og summer nå er korrekt dokumentert fra vår side, sier Lønnum.

Aftenposten avslørte onsdag at Frps stortingsrepresentant Mazyar Keshvari har levert fiktive reiseregninger til Stortinget.

Siden høsten 2016 har han fått utbetalt penger for reiser han aldri foretok.

Stortingets administrasjon har nå politianmeldt Keshvari for mulig misbruk av Stortingets ordning for reisegodtgjørelse. Stortingets president varsler full gjennomgang av regelverket.

Ønsker betalingsordning

Arve Lønnum vil ikke si noe om hvor store summer Keshvari har fått feilaktig utbetalt.

– Nei, det må Stortinget selv gjøre, men de opplysningene som vi nå har gitt fra oss, er korrekte.

Keshvari ønsker nå å inngå en betalingsordning slik at han får



Mazyar Keshvari (bildet) ønsker å gjøre opp for seg, ifølge stortingsrepresentantens advokat. FOTO: ØRN BORGEN, NTB SCANPIX

gjort opp for seg, opplyser advokaten.

– Har han gitt deg noe motiv eller forklaring på hvorfor han har levert fiktive reiseregninger?

– Mitt mandat har kun vært å overlevere Stortinget riktig faktagrunnlag, og jeg har ikke snakket med ham om mulige motiv.

Det jeg kan si, er at han har det helt forferdelig og er sykmeldt, sier Lønnum.

Maner til varsomhet

– Mediekjøret er selvsagt røft, men her kan det være et langt mer sammensatt bilde som faller utenfor mitt oppdrag og min profesjon å befatte meg med. Jeg må bare

mane til forsiktighet, sier Keshvaris advokat. Lønnum har sagt til ulike medier at han ikke forstår hva en politianmeldelse skal føre til, og at «ingen straff i loven som er verre enn det presset Keshvari står i nå»:

– Jeg tror alle forstår hvilken vanskelig situasjon han befinner seg i.

– Hvis politiet bestemmer seg for å etterforske Keshvaris reiseregninger, vil du fortsatt bistå ham juridisk?

– Det faller utenfor min det oppdraget jeg har bekreftet overfor ham, som har vært å levere inn fakta og be om en egnet måte å betale tilbake det rent økonomiske på, sier Arve Lønnum.

EKSOTISKE CRUISE



Cruise langs Afrikas vestkyst til Sør Afrika og Madagaskar

Avreise: 09.10.19 fra Oslo
Pris inkl: 35 netters cruise, fly, 1 natt på hotell og transfer

Pris fra kr 57.000 p.p



Oppdag Indonesia og unike Australia

Avreise: 26.11.2019 fra Oslo
Pris inkl: 42 netters cruise, fly, 1 natt på hotell og transfer

Pris fra kr 84.000 p.p



Autentiske India & eventyrlige Arabia

Avreise: 04.02.2020 fra Oslo
Pris inkl: 28 netters cruise, fly, 1 natt på hotell og transfer

Pris fra kr 48.000 p.p

Fred Olsen
Cruise Lines

RGF
704 101



Mazyar Keshvari oppga at han i februar 2017 tilbrakte fire dager i en hytte her på Voss for å møte representanter fra et mindre vekterselskap. – Helt ukjent for oss, svarer daglig leder for selskapet. FOTO: MARIT HOMMEDAL / NTB SCANPIX

Mazyar Keshvari hadde ifølge reiseregning «møte og kurs» i Voss med et vekterselskap tilknyttet et nært familiemedlem.

Fikk penger for fiktiv hyttetur med vekterselskap

INNENRIKS

CARL ALFRED DAHL
HENNING CARR EKROLL

Frp-profil Mazyar Keshvari fikk refundert 6100 kroner fra Stortinget for en fire dagers hyttetur. Men møtet fant aldri sted, ifølge selskapet.

I forrige uke avslørte Aftenposten hvordan Frps stortingsrepresentant fra Oslo, Mazyar Keshvari, hadde skrevet reiseregninger for en rekke besøk til Frps lokallag rundt om i landet, men uten at han hadde forlatt Oslo.

Keshvari har innrømmet å ha fått penger han ikke skulle hatt, og beklaget.

Å besøke eget partis lokal- og fylkeslag rundt om i landet er høyst ordinært blant stortingsrepresentantene, både for å kurse lokale tillitsvalgte, drive valgkamp, avholde møter og informere om partiets politikk i nasjonalforsamling og eventuelt regjering.

Aftenposten har dokumentert, med bilder og voteringer i Stortinget, at Mazyar Keshvari har krevd minst 36.000 kr for reiser han ikke har vært på.

I tillegg har Keshvari krevd reiserefusjon for en lang rekke besøk til Frp-lokallag og andre hvor de han skal ha besøkt ikke kjenner til at han har vært der på de aktu-

elle datoene.

Slike krav summerer seg til ytterligere 122.000 kroner. Den angivelige hytteturen til Voss inngår i dette beløpet.

Pengene Keshvari har fått utbetalt for de fiktive reiseregningene, kommer i tillegg til stortingsrepresentantens årlige godtgjørelse på 956.000 kroner.

Gjennom advokat Arve Lønnum har han varslet at han vil betale tilbake pengene han urettmessig har fått utbetalt.

Aftenpostens gjennomgang av Keshvaris 64 reiseregninger for de siste par årene viser at 63 prosent oppgis å være knyttet til partiarrangementer. Cirka 30 prosent har gått til komitéreiser.

Men Keshvari krevde også å få dekket fiktive reiser av en litt mer utradisjonell karakter.

Fire dager på hytte i Voss

Klokken 12. den 16. februar 2017 skal Keshvari ha satt seg i bilen i Oslo.

Så kjørte han angivelig 365 kilometer til Voss i Hordaland. Ifølge reiseregningen han leverte, var han i kommunen i fire dager for å ha «møte og kurs» med et mindre vekterselskap som holder til i Oslo-området.

Reiseopplysningene gjorde at stortingsrepresentanten fikk utbetalt 6100 kroner i kost- og kjøregodtgjørelse fra Stortinget.

Det ble ikke levert kvitteringer eller annen dokumentasjon som viser at reisen faktisk fant sted, og det gjorde den heller ikke, ifølge vekterselskapets daglige leder.

«Vi er ikke kjent med at selskapet vårt har hatt et møte med Keshvari i Voss», skriver han i en e-post til Aftenposten.

Et av Keshvaris nære familiemedlemmer har lenge hatt en rolle i vekterselskapet. Han var oppført som styremedlem frem til 2013 og ble høsten 2017 nevnt i forbindelse med en offentlig omtale av selskapets virksomhet.

Familiemedlemmet opplyser til Aftenposten at det ikke finnes noen direkte forbindelser mellom vekterselskapet og stortingsrepresentanten.

Udokumenterte reiseregninger

Reisen utgjør grunnlaget for én av de 37 udokumenterte reiseregningene Frps stortingsrepresentant har levert siden høsten 2016, viser Aftenpostens gjennomgang.

Totalt er det levert reiseregninger for 290.000 kroner der det ikke finnes dokumentasjon på at reisen har funnet sted.

Det dreier seg i all hovedsak om diett- og kjøregodtgjørelse. De oppgitte reisene har stort sett gått med bil til Sør- og Vestlandet, i tillegg til et par reiser nordover fra hovedstaden.

I forbindelse med Aftenpostens

avsløring onsdag erkjente Keshvari gjennom advokat Arve Lønnum å ha levert «feil reiseregninger» og ha «fått utbetalt penger han ikke skulle fått».

Lønnum opplyser at Stortingets administrasjon har fått oppgitt et totalbeløp som Keshvari erkjenner urettmessig å ha fått utbetalt, men hverken han eller Stortingets direktør ønsker å si hvor mye det dreier seg om.

Advokat: Keshvari erkjenner

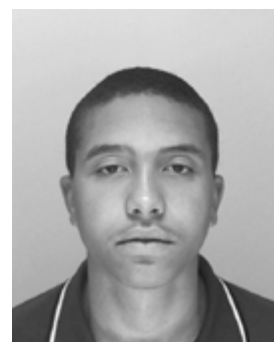
Ifølge Lønnum er Voss-reiseregningen et av eksemplene på at Keshvari har fått utbetalt penger han ikke skulle ha.

«Akkurat denne reisen er blant dem jeg under mitt oppdrag overleverte Stortinget på Keshvaris ordre som en reise han ikke skulle hatt godtgjørelse for», skriver Lønnum i en e-post.

Frp-profilen ble politianmeldt av Stortinget etter Aftenpostens avsløring i forrige uke, og politiet har varslet at de nå vil gjennomgå dokumentasjonen i saken.

Stortingets presidentskap har samtidig varslet en full gjennomgang av hvordan nasjonalforsamlingens administrasjon kontrollerer reiseregningene.

– I vedtaket har vi også sagt at det bør gjøres en vurdering av krav til dokumentasjon og kontrolltiltak, sier stortingspresident Tone W. Trøen til Aftenposten.



Makaveli Lindén (20) er siktet for drap og ran. FOTO: INTERPOL, NTB SCANPIX

INNENRIKS

Mannen som er siktet for Majorstuen-drapet, er pågrepet

CHRISTIAN SØRGJERD

Mannen som er siktet for drapet og ranet som skjedde på Majorstuen forrige mandag, er pågrepet.

Svenske Makaveli Lindén (20), som er siktet for drapet på Heikki Bjørklund Paltto i en leilighet i Arbos gate på Majorstuen i Oslo 15. oktober, er pågrepet. Det opplyste Oslo-politiet i går kveld.

Overfor NTB opplyste politiinspektør Grete Lien Metlid i går at de ikke ønsket å kommentere saken før pressekonferansen som de hadde innkalt til klokken 19.30.

Ifølge TV2 og Aftenbladet skal Lindén ha blitt pågrepet i Frankrike.

Det var søndag at politiet med navn og bilde etterlyste den svenske statsborgeren, som også er siktet for et urelatert ran i samme område som drapet fant sted.

Politiet har jobbet ut fra en teori om at den siktede forlot Oslo og Norge samme dag som drapet skjedde.

– Vi har observasjon, video og annen informasjon som tilsier at han går på toget som skulle gå kl. 16.56 fra Oslo S til Stockholm. Vi mener også at han dro videre hjem til Uppsala, sa politiinspektør Metlid mandag formiddag.

Svensken ble i oktober i fjor dømt til ett år og seks måneders fengsel for et ran i Uppsala. I dommen er det beskrevet hvordan han tok seg gjennom et vindu og inn i et studentkollektiv, hvor han truet til seg penger. Han ble, ifølge den svenske avisen Aftenbladet, løslatt 10. august i år.

Det 24-årige drapsofferet var fra Mysen, men flyttet for noen år siden til Oslo. Han bodde sammen med tre kamerater i leiligheten på Majorstuen.



Trine Eilertsen: Hareides kamp kan ende med mageplask

KOMMENTAR • DEL 1 • SIDE 2-3



FORBUDET KINA OPPHEVET MANDAG, ER DÅRLIG NYTT FOR DETTE DYRET

NYHETER • DEL 1 • SIDE 14-15



Onsdag 31. oktober 2018 Uke 44 Nr. 304 • 159. årgang Løssalg kr 40 (Leverert hjem fra kr 12. Bestill på ap.no/abo)

○○○



7 039781 201651



Stortinget betaler for valgkampturneer

Storingsrepresentanters reiseregninger dekkes av Stortinget. Her driver Jonas Gahr Støre valgkamp i Stavanger i fjor. FOTO: PAAL AUDESTAD

Stortinget dekker reiseutgiftene for stortingsrepresentanter som er på valgkampturné for eget parti. Subsidiert valgkamp der de store partiene kommer best ut, mener professor Bernt Aardal. Konkurranssevridende, mener Bjørnar Moxnes, partiet Rødts eneste stortingsrepresentant.

NYHETER • DEL 1 • SIDE 6-7

Hareide varsler sin avgang om han taper

Dersom Knut Arild Hareides røde regjeringalternativ taper fredag, vil han varsle sin avgang, men trolig ikke fratre umiddelbart.

NYHETER • DEL 1 • SIDE 4-5



FOTO: KETIL BLOM HAUGSTULEN

Drapstrues for meningene sine

Da den svenske OL-sølvvinneren i skiskyting uttrykte idrettspolitiske meninger, trodde han ingen ville bry seg. Der tok Sebastian Samuelsson feil.

SPORTEN • DEL 1 • SIDE 18-20

Lagde Youtube-video - nå må de i fengsel

Den ene maskerte seg og kastet fra seg en bag inne på McDonald's mens han ropte «Allahu Akbar». To kamerater filmet.

NYHETER • DEL 1 • SIDE 11



KrF-leder Knut Arild Hareide (t.v.), Venstres nestleder Terje Breivik og statsminister Erna Solberg drev valgkamp i Bergen i fjor. Breivik og Hareide fikk dekket reisen av Stortinget. FOTO: MARIT HOMMEDAL,NTB SCANPIX

I valgkampen kan de som allerede sitter på Stortinget, spare partikassen for utgifter til hotell, fly og drosje når de sanker stemmer.

Stortinget betaler når egne representanter kjemper for gjenvalg

INNENRIKS

CARL ALFRED DAHL
HENNING CARR EKROLL

- Det blir vanskeligere å være en utfordrer på utsiden, sier forsker Tord Willumsen.

14. august setter stortingsrepresentant Helge André Njåstad seg i bilen i Torangsnes i Hordaland for å starte en fire dagers valgkampturné rundt i Sør-Norge.

I løpet av dagene skal han blant annet møte Bergen og Os Frp, stå på stand i Telemark og besøke en barnehage.

● Den første strekningen er på 49 kilometer og går fra Njåstads hjem, på en ferge over Bjørnafjorden, og videre til spahotellet Solstrand Hotel & Bad.

● Fra 14. til 16. august overnatter han på det historiske hotellet i Os. Rommet, som inkluderer tilgang til en spaavdeling med terapibad og andre bassenger, koster 2390 kroner natten.

● For hele reisen leverer Njåstad en reiseregning på 14.900 kroner, inkludert 3600 kroner i diettgodtgjørelse, til Stortingets administrasjonen.

Denne reisen er blant et hundretalls eksempler på at Stortingets administrasjon i fjor tok regningen for at sittende representanter forsøkte å sikre plassen og øke sitt eget partis innflytelse.

Lite kjent

Aftenposten har de siste ukene gått gjennom en lang rekke reiseregninger for stortingsrepresentantene fra de siste to årene.

Første sak i dette arbeidet avslørte hvordan Frp-representant Mazyar Keshvari fikk refundert penger for reiser, blant annet for å drive valgkamp, han ikke var på. Ordningen med å få refundert valgkamppreiser er helt i tråd med

Fakta

Slik får partiene penger

I fjor fikk politiske partier i Norge 497 millioner kroner i statlig og kommunal støtte.

I tillegg bevilget partiene på Stortinget seg selv 185 millioner kroner i partistøtte til sine 169 representanter.

I tillegg betaler medlemmene kontingent.

Partiene får også bidrag fra organisasjoner, bedrifter og privatpersoner.

Ap fikk i fjor 17 millioner kroner fra LO og 5 millioner fra Fagforbundet, mens investor Christen Sveaas' selskap Kistefos AS ga 3 millioner kroner til Høyre, 2 millioner kroner til Frp og 1 million til Venstre.

I SV betaler alle medlemmer som får betalt for verv de utfører en andel av lønnen eller honoraret til partikassen.

regelverket stortingsrepresentantene har laget, men er lite kjent og debattert.

Med tilgang til Stortingets ordning for refusjon av reiseutgifter kan store partier mobilisere mange stortingsrepresentanter rundt

valgkampen, uten å belaste partiets egne midler.

Miljøpartiet De Grønne og Rødt har én representant hver som kan benytte seg av denne reisekassen.

De som ikke er representert på Stortinget må dekke reisene på andre måter.

● I fjor brukte Stortinget totalt 52,2 millioner kroner på reiselaterte utgifter. 6 millioner ble tatt fra partigruppenes budsjetter, mens resten ble betalt over Stortingets driftsbudsjett.

- Forholder meg til regelverket

Det er varierende hvordan representantene spesifiserer reisenes formål, men Njåstads tur i august i fjor er en av de dyreste reiseregningene hvor «valgkamp» er spesifisert som formål.

Han sier at han ikke har tenkt over de prinsipielle sidene ved at Stortingets administrasjon finansierer representantenes valgkamp.

- Jeg har forholdt meg til det regelverket som finnes, og det å drive valgkamp er en del av jobben som stortingsrepresentant. Det er partiet vi driver valgkamp for, ikke oss selv, sier han.

- Viktig at vi reiser

Arbeiderpartiet er Stortingets største parti. Jorodd Asphjell er den representanten som har størst utbetalinger fra reiseregninger der valgkamp er nevnt som reiseformål.



Bjørnar Moxnes og Une Aina Bastholm er alene om å representere sine partier på Stortinget. Da dette bildet ble tatt under Arendalsuka i fjor, hadde Rødt-lederen ennå ikke tilgang på Stortingets ordning for reiserefusjon. FOTO: TOR ERIK SCHRØDER, NTB SCANPIX



Jorodd Asphjell leverte reiseregninger for 47.690 kroner der valgkamp var nevnt som reiseårsak. FOTO: NED ALLEY, NTB SCANPIX



Stortingspresident Tone W. Trøen mener finansieringen mest er et «teknisk spørsmål».

– I all hovedsak er mine reiser knyttet til valgdistriktet mitt i Sør-Trøndelag. Det er viktig at vi som representanter reiser, og siden vi i Norge ikke har personstemmer, så er det partiet man driver valgkamp for når nominasjonene er foretatt.

– Det er ofte slik at man kombinerer reiser med forskjellige oppdrag, som bedriftsbesøk, valgkamp og partiarrangementer. Med en annen ordning så ville jo spørsmålet blitt hvor regningen skulle blitt sendt i de ulike tilfellene, sier han.

Professor: Subsidiert

– For meg virker dette som en form for partistøtte som jeg tror mange ikke er klar over. Det blir på en måte en subsidiert av partienes valgkamp, der de store partiene kommer best ut, sier Bernt Aardal, som er professor i statsvitenskap ved Universitetet i Oslo.

– Jeg skjønner at det kan være vanskelig å sette grenser mellom hva som skal finansieres av partiene og Stortinget, men dette virker likevel såpass spesielt at jeg mener at det er grunn til å diskutere det, sier han.

Tord Willumsen forsker på politisk lederskap og valg. Han har blant annet vært tilknyttet Universitetet i Tromsø og Østlandsforskning.

– Effekten er enkel og åpenbar: Det blir vanskeligere å være en utfordrer på utsiden, fordi de

som allerede sitter på Stortinget har sikret seg finansiering for å reise og drive valgkamp. Denne fordelene kommer i tillegg til tilgang til mediene og andre påvirkere, sier han.

Bevilget mer til seg selv

Stortingspresident Tone W. Trøen forklarer praksisen med å betale for valgkampturneer slik:

– I 2009 gjorde presidentskapet en endring som tydeliggjorde at begrepet «tjenestereise» også skulle dekke partiarrangementer og valgkamp. I 2011 ble det besluttet at gruppetilskuddet til partiene skulle kuttes med 2,4 millioner kroner, og at utgifterne for reiser skulle tas over Stortingets ordinære driftsbudsjett, sier hun.

Men det finnes ikke noe spor etter et slikt kutt. Fra 2011 til 2012, da kuttet ifølge stortingspresidenten skulle gjennomføres, økte overføringene til partigruppene fra 143 til 148 millioner kroner.

Siden den gang har pengestrømmen vokst videre. Stortingspolitikerne har de siste ti årene økt overføringene til sine egne partigrupper med 59 millioner kroner, viser Aftenpostens gjennomgang av stortingsgruppenes regnskaper.

Justert for prisstigning tilsvarende dette en reell økning på 20 prosent eller 30 millioner kroner.

Den største utgiftsposten i partigruppenes regnskaper er lønn.

Justert for lønnsvekst har den reelle økningen vært på 12 millioner kroner.

Stortingets administrasjon opplyser at det i 2013 ble gjort endringer som gjør at de mindre partigruppene får en større del av gruppestøtten. Stortingets ledelse mener at det er «vanskelig å sammenligne kronebeløp år for år».

– Vi ønsker å ha representanter som deltar på arrangementer og skaper mobilisering og engasjement, og det ser jeg på som en viktig del av demokratiet. Om partiarrangementer og valgkamp dekkes over partigruppenes budsjetter, som tildeles fra Stortingets driftsbudsjett, eller fra Stortingets driftsbudsjett direkte, er mest et teknisk spørsmål, sier Trøen.

– Veldig høy terskel

Partiet Rødts ene stortingsrepresentant, Bjørnar Moxnes, mener at modellen er konkurransevridende. – Det er surt når de som ikke er på Stortinget, opplever det enorme konkurransefortrinnet som partiene inne på Stortinget har. Dette bidrar til at det er en veldig høy terskel for å bli et stortingsparti i Norge, sier han.

– Det viktigste grepet man kunne gjort, er å redusere den årlige godtgjørelsen til stortingsrepresentantene, sier Moxnes, som foreslo nettopp dette så sent som i sommer. Godtgjørelsen utgjør i dag 956.000 kroner.

Fakta

Stortingets reiseregninger

Aftenposten har analysert en oversikt over nesten 20.000 reiseregninger for stortingsrepresentantene de siste to årene, og gått mer detaljert inn i en lang rekke av dem.

Første sak i dette arbeidet avslørte hvordan Frp-representant Mazyar Keshvari fikk refundert penger for fiktive reiser, blant annet for å drive valgkamp. Keshvari er politianmeldt og har innrømmet og beklaget at han fikk penger han ikke skulle hatt.

Praksisen med å få valgkampreiser refundert av Stortinget er i tråd med reglene, men lite kjent og debattert.

MAJORSTUEN-DRAPET

Innrømmer drap, vil til Norge

Dijon

Makaveli Lindén har forklart at det var han som drepte Heikki Bjørklund Paltto på Majorstuen. Han ønsker å bli utlevert til Norge så fort som mulig.

Både politiet og advokat Øystein Storrvik opplyser til norske pressefolk i Dijon at Makaveli Lindén (20) har innrømmet drapshandlingen i sin forklaring for en fransk forhørsdommer tirsdag. Han vedkjenner seg også et ran begått kort tid før drapet på Heikki Bjørklund Paltto på Majorstuen.

Så langt er ikke spørsmålet om straffskyld kommet eksplisitt opp i avhøret om drapet. Det fortsatte tirsdag ettermiddag, etter at aktørene hadde vært ute til lunsj.

– Han knytter seg til handlinger og steder. Spørsmålet om straffskyld er langt mer komplisert juridisk og ikke noe jeg vil uttale meg om i dag, sier Storrvik til NTB.

Erkjenner drap og ran

Mandag 15. oktober ble 24 gamle Heikki Bjørklund Paltto fra Mysen funnet drept i leiligheten sin i Arbos gate på Majorstuen i Oslo. Ved hjelp av overvåkingsbilder ble svenske Makaveli Lindén identifisert og siktet for drapet, og han ble etterlyst internasjonalt. En drøy uke senere – tirsdag for en uke siden – ble han pågrepet på jernbanestasjonen i den østfranske byen Dijon.

Lindén har vært fengslet siden pågripelsen og ble tirsdag formiddag fremstilt for en domstol, hvor en fransk forhørsdommer har gjennomført et flere timer langt avhør av ham. Avhøret er basert på innspill fra norske drapsetterforskere, politiadvokat Christian Hatlo og forsvarerne i saken.

Lindén har samtykket til å la seg utlevere til Norge og ønsker at det skjer så fort som mulig, ifølge advokat Storrvik.

Undersøkes av psykiater

Personer fra norsk politi og Lindéns franske og norske advokater er til stede under avhørene i rettsalen. Det er også en av Norges mest kjente rettspsykiatere. Det kan bli et tema i en kommende rettsak hvorvidt Lindén var psykotisk i gjerningstidspunktet og om han var straffereettslig tilregnelig.

– Spesialist i psykiatri Synne Sørheim skal være her for å observere siktede, for å vurdere både hans tilregnelighet og psykiske helse, sier Hatlo.

Sørheim har tidligere observert Anders Behring Breivik og var oppnevnt som sakkyndig i 22. juli-rettsaken.

Storrvik vil ikke si hva slags rapporter han har fått om siktedes helsetilstand. Hverken han eller Hatlo ønsker å uttale seg om helsetilstanden til Lindén, bortsett fra at han er sterkt berørt. (NTB)



Partiet De Kristne rigger opp sin valgbood i Karl Johans gate under valgkampen i fjor. Justert for stemmer i forrige valg måtte partiet klare seg med en tredjedel av den offentlige støtten stortingspartiet SV fikk i valgåret. FOTO: HEIKO JUNGE, NTB SCANPIX

Partiene som allerede har sikret seg stortingsplass får store fordeler når offentlige penger til partiene fordeles.

Tre ganger så mye støtte for partiene innenfor

INNENRIKS

HENNING CARR EKROLL
CARL ALFRED DAHL

Forsker mener det er problematisk at Stortinget setter rammene for hvor mye offentlige penger partiene skal få, og kaller det for et «bukken og havresekken»-prinsipp.

I fjor var det SV som fikk mest offentlig støtte pr. velger, med 331 kroner. Tallene viser at enkelte stortingspartier i valgåret 2017 fikk utbetalt over tre ganger så mye pr. velger, som partier som står på utsiden av Stortinget.

– Partistøtten blir fordelt etter fastsatte fordelingsnøkler, og får litt ulikt utslag i ulike stortingsperioder. Aftenpostens beregninger viser at SV i denne stortingsperioden kommer heldig ut når det gjelder pengestøtte pr. velger, mens vi i forrige stortingsperiode kom mindre heldig ut, skriver partisekretær Audun Herning i SV i en e-post. Han sier partiet håper

på vekst og regjeringsmakt fremover, og forventer at det vil bety lavere støtte pr. velger i neste stortingsperiode.

Aftenposten-gjennomgang

Aftenposten omtalte i går hvordan Stortingets administrasjon tar regningene for valgkampturneene til egne representanter.

På denne måten skjermes partigruppene for en rekke utgifter, noe flere mener er konkurransevridende.

Vi har sett nærmere på den etablerte offentlige støtten til partiene, som tydelig viser en kraftig favorisering til fordel for partiene som allerede er representert på Stortinget. I tillegg til dette, betaler Stortingets administrasjon for representantenes reisevirksomhet. Det gir stortingspartiene ytterligere fordeler. Nederst på listen kommer Partiet De Kristne, som fikk 107 kroner pr. velger.

– Det er ingen tvil om at denne finansieringsmodellen slår negativt ut for oss. Vi ser at det alltid er stortingspartiene som favoriseres, sier De Kristines nestleder Arne Husveg, som opplyser at det

Fakta

Offentlig støtte pr. velger

▶ SV	331
▶ Sp	319
▶ MDG	301
▶ KrF	298
▶ V	279
▶ R	249
▶ Ap	244
▶ H	216
▶ Frp	198
▶ Pensjonistp.artiet	156
▶ Demokratene	150
▶ NKP	113
▶ De Kristne	107

Tallene viser hvor mange kroner partiene i valgåret 2017 fikk i offentlig støtte for hver stemme de fikk i forrige stortingsvalg.

Kilde: SSB/Stortinget.

mest politiske arbeidet i partiet utføres «på dugnad».

– Vi prøver å utnytte de få midlene vi har best mulig, og de går stort sett til materiell til valgkamper og litt annonsering, sier han.

Forsker: – Problematisk

Det er Stortinget som setter rammene for hvor mye offentlige penger partiene skal få. Det betyr i praksis at stortingspolitikere har makt til å avgjøre hvor mye av fellesskapets midler som skal overføres til dem selv.

– Det blir jo et «bukken og havresekken»-prinsipp, og det er problematisk. Man kunne kanskje vurdert om et uavhengig organ skulle satt rammene for hvor mye penger partiene skulle fått. Samtidig har Stortinget en helt unik rolle, og da må man nok akseptere noen slike utfordringer, sier Johannes Bergh, som er forsker ved Institutt for samfunnsforskning. Han understreker at det er både fordeler og ulemper ved at stortingspartiene får langt mer penger enn de som står utenfor nasjonalforsamlingen:

På den positive siden mener

Bakgrunn

Offentlig partistøtte



Aftenposten i går.

▶ Den offentlige finansieringen av partier i Norge er i hovedsak basert på partienes oppslutning ved forrige valg. I 2017 ble det overført 497 millioner kroner i slik støtte.

han det gir stabilitet og styringsdyktighet for partier, på den negative siden kan fordelingen være til hinder for partier som ønsker å etablere seg.

Svakheter med statistikken

Statistisk sentralbyrå (SSB) fører statistikk over hva partiene mottar i offentlig støtte. Men disse tallene inkluderer ikke pengene som Stortinget overfører til egne partigrupper, noe som for 2017 utgjorde 183 millioner kroner.

De inkluderer heller ikke utgiftene Stortinget har for å betale for fly, hotell og diett når representantene drar på valgkampturneer eller partiarrangementer. SSB erkjenner derfor at statistikken har svakheter.

– Basert på det som Aftenposten har belyst, så virker det som dagens statistikk har noen utfordringer som det kan være naturlig å se nærmere på. Men det ligger utenfor det oppdraget vi har fra departementet i dag – det begrenser seg til statistikk for det som er knyttet til partiloven, sier seniorrådgiver Terje Risberg i SSB.

INNENRIKS

Tenåring knivdrept, tenåring mistenkt

NTB
HANS O. TORGERSEN

En tenåring er død og en voksen er skadet i en knivstikking på Vinstra i Nord-Fron kommune i Oppland. En tenåring er mistenkt i saken.

– Vi har kontroll på gjerningspersonen. Hendelsen skal ha skjedd i et boligfelt på Vinstra, sier operasjonsleder Pål Andersen i Innlandet politidistrikt til Gudbrandsdølen Dagingen.

Den skadede personen er sendt til sykehuset på Lillehammer.

Privat adresse

– Både avdøde og den mistenkte gjerningspersonen er i tenårene, sier politiadvokat Trine Hanssen til Aftenposten.

– Har dette skjedd på en institusjon eller lignende?

– Det har skjedd på en privat adresse. Hendelsesforløpet er ennå uklart, men vi mener at vi har pågrepet riktig person.

Ifølge Gudbrandsdølen Dagingen har knivstikkingen skjedd i et boligfelt i Sorperoa.

Politiet rykket ut klokken 15.44 i går da de fikk melding om at to personer var blitt knivstukket utendørs. Like før klokken 17 ble det opplyst at den ene var bekreftet død.

– Dypt tragisk

Det bor cirka 2600 mennesker i Vinstra.

Til lokalavisen Dølen sier ordfører i Nord-Fron, Rune Støstad, at dette er en ekstremt vanskelig situasjon.

– Det er en dypt tragisk sak som rammer oss veldig hardt. Her kjenner alle hverandre, og dette kommer til å bli en vanskelig sak for et lite lokalsamfunn som vårt, sier ordføreren til NRK.

– Tre familier er berørt. Vi har satt krisestab, som er samlet nå. Vi startet det psykososiale teamet for å gi støtte til dem som trenger det, sier ordføreren Støstad til NRK.

Den voksne personen som ble skadet i hendelsen er kjørt til sykehus med kutt i beinet.

– Den som har fått knivskader kan ha fått det i forbindelse med at vedkommende prøvde å avverge hendelsen, sier operasjonsleder Andersen til NRK.



Frps stortingsrepresentant Mazyar Keshvari har levert en rekke reiseregninger til Stortinget for reiser han ikke har vært på. FOTO: ØRN BORGEN, NTB SCANPIX

Politiet ønsker å avhøre Keshvari snarest mulig

Henning Carr Ekroll

Politiet bekrefter at de er i gang med å etterforske stortingsrepresentant Mazyar Keshvari etter Aftenpostens avsløringer om juks med reiseregninger på Stortinget.

Keshvari ble politianmeldt av Stortingets administrasjon dagen etter at Aftenposten avslørte hvordan Frps stortingsrepresentant gjennom to år hadde levert udokumenterte reiseregninger for minst 290.000 kroner. Frp-profilen er mistenkt for grovt bedrageri.

Ved en rekke anledninger kan det dokumenteres at Keshvari har vært hjemme i Oslo mens han har oppgitt å ha vært andre steder i landet. På denne måten har han urettmessig fått utbetalt store summer i kost- og kjøregodtgjørelse fra skattebetalerne.

Nå bekrefter politiet at de er i en etterforskningsfase, og at Keshvari er mistenkt for grovt bedrageri.

- Vi er nå godt inne i materialet vi har fått fra Stortinget, og vi skal avhøre mistenkte.

Dialog med forsvarer

- Når kan avhøret skje?

- Det kommer an på hvor tilgjengelig mistenkte er for oss, men vi ønsker å gjennomføre det så snart det er mulig. Vi er i dialog med hans forsvarer for å avklare når dette kan skje.

- Hva har dere funnet i ma-

Han sier han vil samarbeide med politiet for å få belyst denne saken

”

Forsvareren, advokat Arne Gunnar Aas

terialet dere har undersøkt så langt?

- Vi ønsker ikke å gå inn i detaljene i dette nå. Vi ønsker å konfrontere mistenkte med dette først, sier Skjold.

Keshvari har erkjent at han har levert feilaktige reiseregninger og gitt uttrykk for at han «beklager dypt».

Hverken advokatene eller Stortingets administrasjon vil si hvor mye penger Keshvari erkjenner at han urettmessig har fått utbetalt.

Vil samarbeide med politiet

- Nå skal vi gjennomføre en etterforskning og avhør av den mistenkte, så vil påtalemyndigheten vurdere om det er grunnlag for siktelse og tiltale, eventuelt om det kan gå som en tilståelsesak, sier Skjold.

Keshvaris advokat Arne Gunnar Aas bekrefter at han har hatt en dialog med politiet, men at han foreløpig ikke har fått noen formell henvendelse om å gjennomføre et avhørt på et gitt tidspunkt.

- Vi vil forholde oss til dette når henvendelsen foreligger, sier han.

- Hvordan forholder Keshvari seg til det som nå skjer?

- Han sier at han vil samarbeide med politiet for å få belyst denne saken.

19. oktober opplyste Keshvaris daværende advokat, Arve Lønnum, at Frp-profilen hadde presentert en oversikt over alle reiseregningene han hadde jukset med.

- Jeg har ikke sett denne og forholder meg til det materialet som Stortinget har. Det har jeg foreløpig ikke mottatt, sier Aas.

Ny bunn for Skavlan, rekord for Lindmo

TV Talkshowet til Fredrik Skavlan hadde 238.000 seere fredag, det laveste til nå.

Samtidig tangerte Lindmo sin rekord med 821.000 seere.

Fredag var Knut Arild Hareide gjest hos Skavlan, kort tid etter at KrF-lederen hadde lidd nederlag for sitt alternativ til veivalg under det ekstraordinære landsmøtet. Det ser ikke ut til å ha gitt noen positiv effekt, og programmet var det minst sette til nå.

Ifølge TV 2s informasjonsavdeling hadde Skavlan-sendingen en markedsandel på 18,4 prosent i aldersgruppen 20 til 49 år og på 16,5 prosent i gruppen 10 til 79 år.

Det forrige bunnpunktet ble nådd forrige helg, da programmet hadde 253.000 seere.

Konkurrenten Anne Lindmo hadde 821.000 seere på sin sending fredag, opplyser NRK. Ifølge Kampanje er det en tangering av hennes rekord.

Bare Nytt på nytt hadde flere seere, med rett over 1 million. Programmet 10 på topp hadde 780.000 seere. (NTB)

Kristeresson får ny sjanse til å danne regjering

Ingeborg Moe

SVERIGE Det er to måneder siden valget i Sverige, men landet har fortsatt ikke fått på plass ny regjering.

I to omganger har Riksdagens leder, Andreas Norén, bedt en partileder om å prøve å danne regjering, først Moderaternas leder Ulf Kristersson, deretter Socialdemokraternas sittende statsminister Stefan Löfven. Men begge har mislykkes.

I forrige uke la Norén opp til en tenkepause der han selv skulle snakke med alle partier og grupperinger. Men heller ikke det har gitt resultater.

- Min konklusjon er at vilkårene for å gi et nytt sonderingsoppdrag ikke er til stede, sa Norén mandag morgen.

- Verktøyene i min verktøykasse er i ferd med å ta slutt, sa han, men la til at han har ett verktøy igjen: Å foreslå en statsministerkandidat som Riksdagen skal ta stilling til.

Derfor varslet han at han vil be om at det blir en formell avstemning om ny statsminister neste uke.

Ulf Kristersson leder Moderaterna, Høyres søsterparti i Sverige. Han står i spissen for den borgerlige Alliansen, som sammen med Sverigedemokraternas, stemte ut Stefan Löfven som statsminister rett etter valget.

Nå skal Riksdagen stemme over om Ulf Kristersson får nok støtte, selv om han tidligere i høst ga opp å danne den borgerlige regjering. Igjen blir det springende punktet hvordan han skal sikre flertall.

Det er også stor usikkerhet knyttet til om han klarer å samle alle de fire borgerlige



Moderaterna-politiker Andreas Norén er talmann i Riksdagen. Nå peker han igjen på partifelle Ulf Kristersson.

partiene i én regjering og om de skal leve på Sverigedemokraternas nåde.

Sverigedemokraterna sier at de må ha noe igjen for å støtte en regjering.

Men Socialdemokraterna har alt sagt nei til å støtte en Kristersson-regjering, og Liberalerna sier nei til å være med i en regjering som er avhengig av Sverigedemokraterna.

Det er blitt spekulert i at Centerpartiets leder Annie Lööf kunne få prøve å danne regjering.

Hun har sagt ja til å sondere, men satte som vilkår at de andre tre partiene i Alliansen (Moderaterna, Liberalerna, Kristdemokraterna) var enig. Men Moderaterna har satt foten ned for en slik løsning. Riksdagens talmann, altså leder, Andreas Norén har gjort det klart at Sverige er i en helt uvanlig og ny situasjon.

- Vi befinner oss i en situasjon vi ikke tidligere har vært i. Men nå må prosessen gå videre, vi må få ny dynamikk mellom partiene. De resultatløse samtalene må ta slutt, sa han på en pressekonferanse i går.



Aftenposten

Grunnlagt 1860 av Christian Schibsted

Onsdag
14. november 2018

Uke 46 • Nr. 318
159. årgang
Løssalg kr. 40
Levert hjem fra kr 12
Bestill på ap.no/abo

ap.no

Arbeiderpartiet

242 mill.
kroner



Høyre

191 mill.
kroner



Fremskrittspartiet

138 mill.
kroner



Venstre

63 mill.
kroner



Senterpartiet

72 mill.
kroner



Regjeringen sprekker i migrantsak

Frp tar for første gang
dissens og erklærer
seg uenig i Solberg-
regjeringens tilslutning
til FNs migrasjons-
avtale.

NYHETER • del 1 • side 16–17



Spider-Mans far hylles for superheltene han skapte

Stan Lee, mannen bak blant
annet Spider-Man, Hulk og
Iron Man, ble 95 år gammel.
– Han har vært utrolig
betydningsfull. Superheltene
fikk hverdagslige
problemer som folk kunne
kjenne seg igjen i, sier
tegnserieekspert.

KULTUR • del 2 • side 2–3

Nekter å svare for alle pengene de får

REGNSKAP Stortinget overfører hundrevis av millioner til egne
partigrupper. Fem partier nekter å gi offentligheten detaljert
innsyn i hva de bruker penger på.

NYHETER • del 1 • side 6–7 KOMMENTAR • del 1 • side 8



Gigant på
Oslo-besøk

OSLOBY • del 2 • side 6–7

Brexit- avtalen er ferdig forhandlet

I dag formiddag vil den
britiske regjeringen møtes
for å sette godkjenningstempel
på skillsmisseavtalen med
EU.

NYHETER • del 1 • side 21

– French bør betale til Norge

Joshua French dro på et
risikofyllt oppdrag og bør
derfor dekke deler av
utgiftene staten hadde
med å få ham hjem, mener
stortingsrepresentant
Erlend Larsen (H).

NYHETER • del 1 • side 4

Mener moteshow ble feil for Magnus Carlsen

– Jeg tenkte «det er ikke
dette han skal drive
med», å stå foran et team
av fotografer og frisører,
sier forfatter Hallgeir
Opedal, som står bak
biografien om sjakk-
mesteren.

SPORT • del 2 • side 14–15



Partier holder hemmelig hvordan de bruker penger de bevilger til seg selv

Henning Carr Ekroll
Carl Alfred Dahl

De krever åpenhet om pengebruk i offentlige virksomheter. Men fem stortingspartier nekter å være åpne om egen bruk av skattepenger.

Hvor mange skatte kroner kan en helsedirektør bruke på egen bil? Hvor mye bruker et kommunalt havneselskap på luksusreiser til Hongkong? Og hvorfor har en stortingsrepresentant fått refundert over 290.000 kroner uten å levere en eneste kvittering?

Offentlighetsloven sørger for at den som ønsker det, kan få innblikk i hvordan statlige og kommunale virksomheter bruker offentlige midler.

Men offentlighetsloven omfatter ikke partienes grupper på Stortinget.

Stortingets representantene har bevilget 862 millioner skatte kroner over statsbudsjettet til sine egne partigrupper de siste fem årene. Men fem av de ni partiene nekter å gi like detaljert innsyn som det Stortinget krever av offentlige virksomheter.

- Som folkevalgt bør de etterleve de samme prinsippene som følger dem som er underlagt offentlighetsloven. Det er lite demokratisk og lite tillitvekkende at parti-

ene ikke forstår at det er behov for åpenhet om hvordan offentlige midler brukes, sier Kristine Foss, som er jurist, rådgiver og ekspert på offentlighet i Norsk Presseforbund.

Hensikten med pengene som bevilges til partigruppene er, ifølge Stortingets eget regelverk, å sørge for at gruppene skal «kunne drive sin virksomhet slik at stortingsrepresentantene kan utøve sitt stortingsverv».

En stor del av overføringene brukes til å lønne rådgivere og administrativt ansatte.

858 millioner kroner siste fem år

De 858 millionene kommer i tillegg til pengene Stortingets administrasjon bruker til å dekke representantenes reiser og valgkampturneer, slik Aftenposten tidligere har omtalt. Det er også Stortingets administrasjon som betaler representantenes hybler og årlige godtgjørelse på 956.000 kroner. Dette er utgifter som offentligheten har innsyn i.

I forbindelse med Aftenpostens gjennomgang av Stortingets reisekostnader, har vi bedt partigruppene om å vise hvordan de har brukt penger på blant annet reiser, gaver og sosiale arrangementer. Totalt beløper disse kostnadene seg til flere titalls millioner kroner.

Ap, Høyre, Frp, Venstre og Sp sier nei
Fire partier - MDG, KrF, Rødt og SV - har valgt å vise oss de aktuelle kostnadene. Tallmaterialet er stort, og Aftenposten gjennomgår det nå.

- Vi er opptatt av at det skal være åpenhet rundt hvordan vi bruker ressursene vi får tildelt for å følge opp stortingsrepresentantene som er innvalgt, sier Bjarne Kristoffersen, som er sekretariatsleder for SVs stortingsgruppe.

Men Arbeiderpartiet, Høyre, Frp, Senterpartiet og Venstre vil ikke at offentligheten skal få se detaljerte oversikter som viser hvordan de bruker skattebetalernes penger.

6,1

Antall millioner kroner stortingsgruppene oppgir å ha brukt på møter i 2017.



Partilederne under partilederdebatten i Arendalsuka. Fire av partiene sier ja til innsyn i egen bruk av skattepenger, mens fem partier sier nei.

FOTO: ELISABETH GROSVD, NTB SCANPIX

I en felles uttalelse skriver sekretariatslederne for de fem partiene følgende:

«Stortingsgruppene avgir årlig regnskapsrapporter til Stortingets president-skap og er underlagt kontroll av samme revisjonsselskap. Disse rapportene ligger offentlig tilgjengelig på Stortingets nettsider og sikrer åpenhet og innsyn i gruppenes bruk av tilskuddene.

Med den begrunnelse, kombinert med hensynet til personvernet for våre ansatte, vil det ikke bli gitt mer detaljert innsyn i de delene av vårt regnskapsmateriale Aftenposten etterspør».

Vil ikke svare om ulik praksis

- Hvorfor skal offentligheten ha rett til detaljert innsyn i hvordan forvaltningen bruker offentlige penger, men ikke rett til tilsvarende innsyn i hva dere bruker offentlige penger på?

- Vi er åpne om hvordan vi bruker penger. Våre regnskaper er tilgjengelig for alle, og Stortinget har oppnevnt en revisor som får alle opplysninger de ønsker. Men vi driver ikke forvaltning og partigruppen er ikke en offentlig institusjon. Stortinget har vedtatt et regelverk som vi følger, sier Snorre Wikstrøm, som er sekretariatsleder for Arbeiderpartiets stortingsgruppe.

Med 49,7 millioner kroner var Ap den gruppen som mottok mest i fjor.

- Hvordan ser du på at fire andre partier velger å gi innsyn i dette, mens dere ikke gjør det?

- Det må hvert parti svare for selv. Jeg har ikke noe behov for å kommentere det.

Ikke imponert

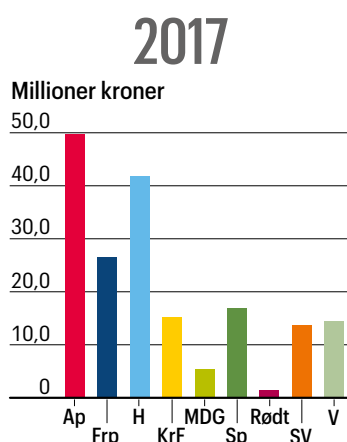
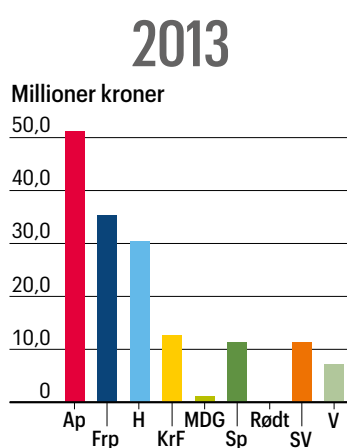
Kristine Foss er ikke imponert over begrunnelsene for hemmelighold, og reagerer også på at de bruker personvern som et argument.

- Det er fullt mulig å sladre personsensitive opplysninger og gi ut resten. Det er ikke en spesielt god begrunnelse, særlig ikke når de andre partiene får det til, sier hun.

Knut Heidar er professor i statsviten-

Overføringer til partigrupper

Stortingets overføringer til egne partigrupper. Rødt kom først inn på Stortinget i 2017.



GRAFIKK: AFTENPOSTEN

skap ved Universitetet i Oslo. Han sier at han til dels forstår at partigruppene ikke ønsker full åpenhet rundt egen pengebruk.

- Her kan det ligge strategiske opplysninger om hvordan partigruppene bruker pengene for å mobilisere velgere og skape oppslutning om egen politikk, sier han.

Omtrent som innsynet i en privat bedrift

De årlige regnskapsrapportene sekretariatslederne henviser til forteller hvor mye hver partigruppe har brukt på blant annet «konsulenttjenester», «gaver», «kontormaskiner», «andre arrangementer» og «velferdsutgifter», som julebord og sommerfest.

Men de fem partiene avviser altså Aftenpostens ønske om å få se hver enkelt utgift innenfor disse kategoriene, selv om tilsvarende utgiftsposter for offentlige virksomheter skal være tilgjengelig.

Dette betyr i praksis at pressen og skattebetalerne ikke får vite særlig mer om partigruppens bruk av fellesskapets penger enn de får vite om hva et rørleggerfirma eller en bank bruker sine egne inntekter på.

- Så lenge dette dreier seg om bruk av offentlige midler, så tror jeg det kan skade omdømmet til partiene og i verste fall også til Stortinget at de velger å hemmeligholde hvordan pengene brukes, sier Åge Johnsen, som er professor i offentlig politikk ved Oslo Met (tidligere Høgskolen i Oslo og Akershus).

Han forsker spesielt på styring og kontroll i offentlig sektor.

- Det handler ikke nødvendigvis om at det er grunn til å tro at det er utbredt misbruk, men at offentligheten ikke har mulighet til å ettergå det. Selv om de har sitt på det tørre rent juridisk, så mener jeg partiene i fellesskap burde kommet frem til at dette er informasjon som bør være åpent for offentlighetens innsyn.

FAKTA

Utgiftene Aftenposten har bedt om innsyn i:

«Reiser andre»

«Kurs/seminar/kompetansehevingstiltak»

«Møter (herunder representasjon)»

«Andre arrangementer»

«Gaver»

«Telekostnader»

«Velferdsutgifter»

«Representanter reiser utenlands»

«Representanter reiser innenlands»

(Partigruppene består av både folkevalgte representanter og ansatte.)

862

Antall millioner kroner Stortinget har overført til egne partigrupper i perioden 2013-2017

KOMMENTAR NESTE SIDE

Kommentar **Frank Rossavik**

Hillary Clinton bør ikke stille igjen

MENINGER • del 1 • side 3



Aftenposten

Grunnlagt 1860 av Christian Schibsted

Torsdag
15. november 2018

Uke 46 • Nr. 319
159. årgang
Løssalg kr. 40
Levert hjem fra kr 12
Bestill på ap.no/abo

ap.no

” Norske pasienter får gårtdagens løsninger

Helsemyndighetene skjønner ikke hvor store endringer vi står overfor, mener professor Dag Undlien.

KULTUR • del 2 • side 2-3

Ny bok: Rørende, men også kjedelig

Tidligere førstedame Michelle Obama er ute med selvbiografi.

KULTUR • del 2 • side 4-5



Brukke 57 ganger mer skattepenger på moro enn du får lov til

2017 Er du ansatt i staten, kan du få dekket noen hundrelapper til julebord. Frp brukte i fjor enormt mye mer på sosiale aktiviteter på hver ansatt og representant i stortingsgruppen.

NYHETER • del 1 • side 6-7

Fremskrittspartiet

26.900
kroner

Statlig ansatte

467
kroner

Er stolt av det hun har fått til i løpet av 18 år

Oslos utdanningsdirektør
Astrid Søgne slutter
1. desember.

NYHETER • del 1 • side 8



Skiforbundet: Har mistet over 30.000 medlemmer

Det er de yngste langrennsløperne som blir borte. Langrennsledelsen i Norges Skiforbund lurer på om utstyrsjaget kan være en av årsakene.

SPORT • del 2 • side 14-15

Arbeidsgivere overvåker sine ansatte

Emilie Ilsaas Rønning og Tina Jahmurataj sluttet fordi de ble tatt bilde av på jobben hver dag. Mange arbeidsplasser har kameraovervåking. Dette gjør du dersom du har mistanke om at dette skjer med deg.

NYHETER • del 1 • side 18-19

Mener at Michelets historiefortelling er falsk

Slektninger av motstandsmenn reagerer sterkt på Marthe Michelets nye bok.

DEBATT • del 1 • side 38-39



7 039781 201651

Frps stortingsgruppe bruker mest på fest

Carl Alfred Dahl
Henning Carr Ekroll

Frp har gjennom mange år rast mot unødvendig offentlig pengebruk. Det har ikke hindret partiet i å bruke millionbeløp på fest og sosiale aktiviteter – som en tur til London.

Jeg synes dette er oppsiktsvekkende tall, og det viser mangel på en forståelse for hva slags signaler man sender ut.

Slik reagerte Frps stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen da Aftenposten i 2013 avslørte hvordan den statlige organisasjonen Forsvarsbygg hadde brukt offentlige penger på fest og moro.

Regjeringen har bestemt at statlige institusjoner kan bruke 467 kroner pr. person til såkalte «velferdstiltak», ifølge Statens personallhåndbok. Dette kan for eksempel være julebord, sommerfester eller andre sosiale tiltak.

Forsvarsbygg hadde brukt opp mot 4500 kroner pr. person, noe Frp-politikeren mente var «så langt som det man kan komme» fra den nøkternheten som bør forventes i offentlige virksomheters pengebruk.

Brukte 57 ganger mer

Men Aftenpostens undersøkelse av Stortingets regnskapstall viser at de offentlige pengene sitter betraktelig mye løsere enn dette når Frps egne folk skal slå ut håret. I fjor brukte partiets stortingsgruppe 1,4 millioner kroner på slike «velferdstiltak».

Frp er tredje største gruppe, men brukte i fjor mest av alle partigruppene.

Beløpet utgjør 26.900 kroner pr. person i stortingsgruppen, og da er ansatte og antall stortingsrepresentanter etter valget inkludert.

• Dermed festet hver enkelt Frp-er for det samme beløpet som en hel sykehusavdeling med 57 ansatte teoretisk sett hadde lov til å hygge seg for i løpet av fjoråret.

• Det er mer enn fem ganger mer enn det partiets stortingsrepresentant reagerte voldsomt på at Forsvarsbygg hadde brukt på tilsvarende formål.

Aftenposten har bedt partiene om mer detaljerte innsyn i regnskapene, slik at offentligheten kan få se hva fellesskapets midler er blitt brukt til. Men hverken Frp, Høyre, Arbeiderpartiet, Sp eller Venstre vil gi innblikk i hvordan de har brukt penger på blant annet sosiale arrangementer, reiser og gaver.

Frp: Hyggetur til London

Det er derfor vanskelig å vite nøyaktig antall deltagere og hva slags festligheter partiene har brukt fellesskapets midler på, men Frps sekretariatsleder oppsummerer utgiftene slik:

«Velferdsutgifter omfatter alt fra sommer- og juleavslutninger, velferdsarrangementer, personalsamlinger og markeringer til tilskudd til bedriftsidrettslaget. Nivået på det som kategoriseres som velferdsutgifter varierer mye fra år til år, med en topp siste år. Bla. annet sammenfaller en felles markering for gammel og ny stortingsgruppe etter valget med et arrangement i London for hele gruppen dette året», skriver sekretariatsleder Per Kris-

Frp
26.937

kroner
pr.
representant

v
3884
kroner

SP
1874
kroner

Statlig ansatt
467
kroner

FAKTA

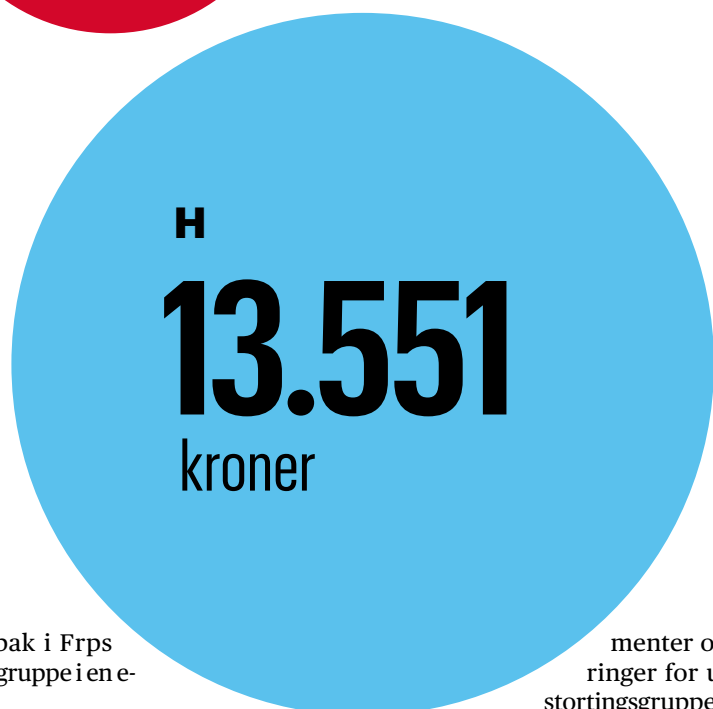
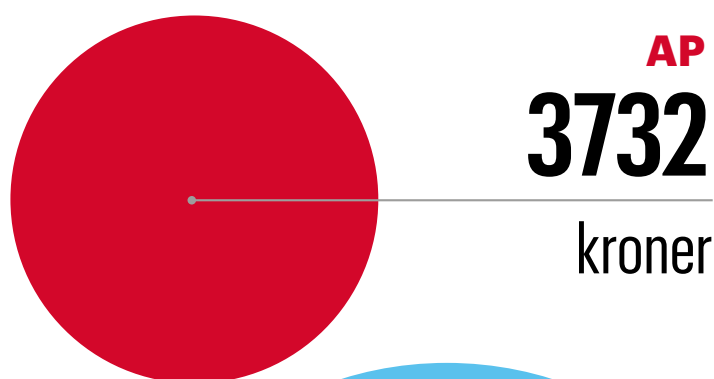
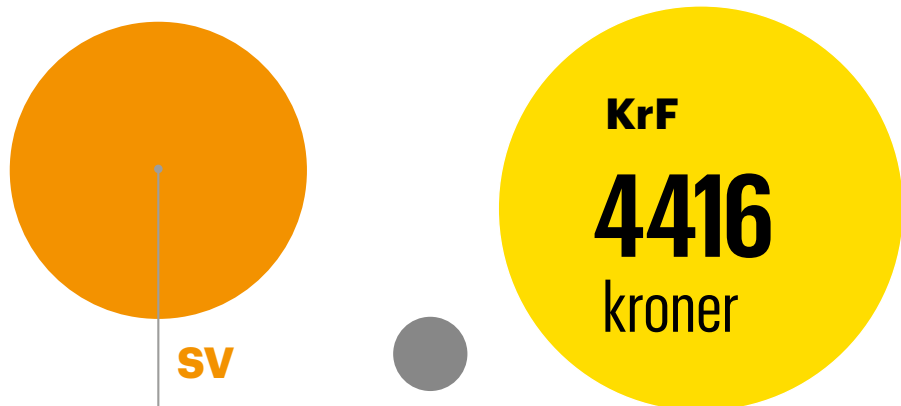
Velferdsutgifter i partigruppene

Regnskapene fra Stortinget skiller mellom velferdsutgifter og møter, kurs, seminarer og såkalte kompetansehevingstiltak.

Velferdstiltak skiller seg fra aktiviteter og arrangementer med faglig innhold og omtales av Skatteetaten som ytelser som «har til hensikt å øke trivselen og samhørigheten på arbeidsplassen og tilknytning til den, oftest i form av fellesarrangement». Fester, helgeturer og sportsaktiviteter er nevnt som eksempler.

Aftenposten har hentet ut tallene for velferdsutgifter i de ulike partienes regnskap og bedt om innsyn i detaljerte oversikter som viser hvordan pengene er brukt.





tian Solbak i Frps stortingsgruppe i en e-post.

Vil ikke svare

Aftenposten har spurt Solbak om hvorfor Frps stortingsgruppe mener at de fortjener å bruke 57 ganger mer offentlige midler på festligheter og sosiale arrangementer enn det statsansatte får lov til, men spørsmålet er ikke blitt besvart.

Heller ikke partileder og finansminister Siv Jensen vil svare.

- Du må snakke med stortingsgruppen. Det er de som har ansvar for dette, sier hun.

«Velferdsutgiftene omfatter mange ulike poster, blant annet personalsamlinger, sommer- og juleavslutninger, andre mar-Under valgkampen i 2013 sa Høyre-leder og nåværende statsminister Erna Solberg at partiet var «rygggraden i ansvarlig pengebruk». Men partigruppen fant likevel rom til å være den nest mest gavmilde innenfor posten som dekker fest og sosial moro.

I fjor brukte partiet rundt 13.000 kroner pr. person i stortingsgruppen.

«Velferdsutgiftene omfatter mange ulike poster, blant annet personalsamlinger, sommer- og juleavslutninger, andre markeringer og velferdsturer. Disse utgiftene varierer fra år til år, men i et valgår er disse gjerne større da det er ulike arrange-

menter og markeringer for utgående stortingsgruppe», skriver

Høyres sekretariatsleder Christina Wist i en e-post.

- Ville nok fått Riksrevisjonen på nakken

- Det tyder jo på en at det er en annen kultur i disse partiene. De burde gått foran med et godt eksempel - fremfor å legge seg på et helt annet nivå enn det som forventes av andre som lever på skattebetalernes penger, sier Per Lægred, som er professor ved institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap ved Universitetet i Bergen.

Han forsker spesielt på offentlig forvaltning og politikk, og reagerer spesielt på at Frp, som ofte ytrer seg kritisk om offentlig pengebruk, tar seg mest til rette.

- Jo større spriket mellom snakk og handling er, jo mer problematisk blir det, sier Lægred.

- Hva ville skjedd om dette ble avdekket i en statlig organisasjon?

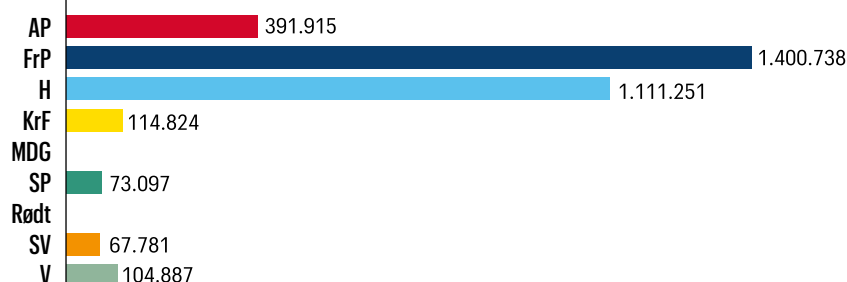
- De ville nok fått Riksrevisjonen på nakken, sier han og viser til forvaltningens kontrollorgan. Riksrevisjonen har blant annet ansvar for å undersøke at pengene i staten brukes på en god måte.

Arbeiderpartiet ligger en del lavere, med en sum på 3700 kroner pr. person. Sekretariatsleder Snorre Wikstrøm understreker at partiet fra og med 2018 ikke lenger

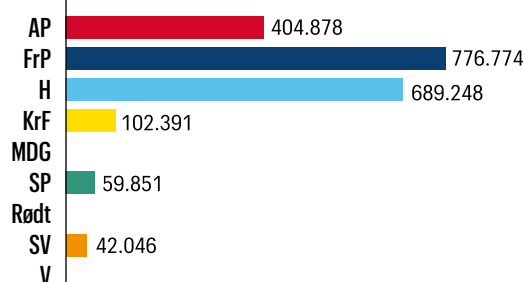
Partigruppenes velferdsutgifter

Så mye offentlige penger brukte partiene på arrangementer som julebord, sommerfester, middager og andre sosiale aktiviteter. Enkelte partier har ikke innrapportert utgifter til dette formålet for flere av de siste fem årene. Tall i kroner.

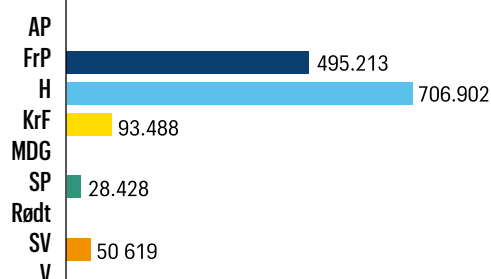
2017



2016



2015



Nivået på det som kategoriseres som velferdsutgifter varierer mye fra år til år, med en topp siste år



Per Kristian Solbak,
sekretariatsleder,
Frps stortingsgruppe

dekker utgifter til alkohol på arrangementene, og at det fra 2019 vil bli ytterligere endringer.

- Fra og mer neste år vil vi innføre en egenandel på om lag 5000 kroner i året for stortingsrepresentantene. Det dekker blant annet utgifter til sosiale arrangementer, sier han.

KrF leide Ekebergrestauranten

SV ligger nest nederst på oversikten og er blant de fire partiene som har gitt Aftenposten innsikt i hva de brukte penger på. I 2017 brukte partiet 67.000 kroner på velferdsutgifter, noe som utgjør 2392 kroner pr. person i stortingsgruppen. Dette er fem ganger grensen for statsansatte.

Dette fordelte seg på 24.500 kroner for sommerfest og 35.000 kroner til julebord, viser utdragene fra regnskapssystemet.

KrF har også gitt innsyn i sine utgifter. Partiet brukte rundt 4400 kroner pr. person i 2017, og den største kostnaden var leie av Ekebergrestauranten til sommerfest - noe som kostet 81.000 kroner.

Pengene partiene har brukt på disse formålene, overføres til partigruppene over statsbudsjettet. Formålet er at partigruppene skal «kunne drive sin virksomhet slik at stortingsrepresentantene kan utøve sitt stortingsverv», ifølge Stortingets eget regelverk. Fra 2013 til 2017 overførte Stortinget 862 millioner kroner til egne partigrupper for dette formålet.

Sykepleiere må betale sitt eget julebord, mens politikerne fester for millioner

Henning Carr Ekroll og Carl Alfred Dahl

Stortingspartiene bruker millioner av skatte kroner på fester, hyggeturer og arrangementer. Det gjør ikke sykepleierne.

Aftenposten fortalte i går om hvordan Frps og Høyres stortingsgrupper i fjor brukte henholdsvis 26.900 og 13.000 kroner offentlige kroner på fest, moro og sosiale aktiviteter pr. person.

Til sammenligning åpner det statlige regelverket for at statlig ansatte i 2017 kunne bruke inntil 467 kroner på såkalte «velferdstiltak».

Må betale selv

Men selv denne summen er langt unna hverdagen for en rekke statsansatte som, i likhet med stortingsrepresentantene, får arbeidsplassen sin finansiert over statsbudsjettet.

- Det vanlige er at sykepleiere betaler for julebord selv, både for mat og drikke. Det har hendt at noen får sponset litt av arbeidsgiver - og at de betaler en egenandel - men det er slutt på at dette dekkes over sykehusenes budsjetter, sier Linda Lavik, som er fylkesleder for Norsk Sykepleierforbund i Buskerud.

- Hvorfor det?

- Det finnes ikke økonomi til det i helseforetakene. Vi får knapt kaffe på møter vi er på i jobbsammenheng, sier hun.

En undersøkelse i 2012 viste at kun én av fem offentlig ansatte fikk dekket jule-

bord av arbeidsgiveren. De siste årene har Regjeringen innført strenge effektiviseringstiltak i helsevesenet, og Helseforetakene anslo sommeren 2017 at de ville få 482 millioner kroner mindre som følge av innsparingsvedtakene.

Helse Sør-Øst og de underliggende sykehusene er med rundt 77.000 ansatte Norges største offentlige arbeidsgiver.

Foretaket opplyser at deres kostnader til sosiale arrangementer ligger «godt innenfor statens satser».

I en e-post skriver kommunikasjonsrådgiver Anette Løberg at de dekker middag til julebord og en sammersamling, men at dette kun gjelder ansatte i det regionale helseforetaket og ikke på sykehusene.

Ansattarrangementer hjemme

Lavik opplyser at det ikke er uvanlig at sosiale arrangementer avholdes hjemme hos de ansatte, slik at kostnadene holdes mest mulig nede. Hun anslår at utgiftene som sykepleierne selv dekker utgjør fra rundt 500 kroner og oppover.

En statsansatt sykepleier hadde i fjor en snittlønn på 514.000 kroner - inkludert ulempetillegg for tung vaktbelastning. Stortingsrepresentantene tjener 956.000 kroner i året.

Det fremkommer av Stortingets regn-



FAKTA

862

Aftenposten omtalte i går hvordan Stortingets partigrupper de siste fem årene har fått overført 862 millioner kroner fra statsbudsjettet.

Fem av ni partier nekter å gi innsyn i detaljerte oversikten som viser hvordan pengene er brukt.

Partiene velger derfor å utvise mindre åpenhet enn kravene Stortinget stiller til offentlig sektor om innsyn i offentlige midler.

skaper at partigruppene på Stortinget har brukt 9,6 millioner kroner på fest, moro og sosiale aktiviteter de siste fem årene.

Sykehus og andre statlige institusjoner er som hovedregel underlagt et lovverk som sikrer at offentligheten har rett til å innsyn i detaljerte opplysninger om denne type offentlig pengebruk, men Stortinget har besluttet at partigruppene ikke skal være omfattet av samme krav. Det er derfor vanskelig å få grundig innsikt i nøyaktig hva disse pengene er brukt på.

Frp vil ikke svare på alt

Hverken Frp eller Høyre, som forsyner seg med mest skattepenger til fest og sosial moro, har besvart Aftenpostens spørsmål om hvorfor de mener at egne folk fortjener å feste på det offentliges regning, mens mange statsansatte ikke får samme mulighet. Men Frps sekretariatsleder erkjenner i en e-post at deres pengebruk har vært for stort.

"Som Aftenpostens tall viser er nivået for velferdsutgifter i 2017 ekstraordinært høyt i forhold til øvrige år. Vi har forståelse for at pengebruken vekker reaksjoner. Etter valget i 2017 tok jeg tak i dette sammen med gruppeledelsen, og nivået på stortingsgruppens velferdsutgifter i 2018 vil være på godt under halvparten", skriver



FOTO: KETIL BLOM HAUGSTULEN

Linda Lavik er fylkesleder for Norsk Sykepleierforbund i Buskerud og reagerer på hvordan politikerne forsyner seg heftig at fellesskapets midler til fest og sosial moro.

Per Kristian Solbak i en e-post.

Et nivå «godt under halvparten» vil fremdeles være 20-25 ganger mer enn det statlige ansatte i henhold til regelverket har rom for å bruke til samme formål.

Aftenposten har oversendt et oppfølgingsspørsmål om hvorfor partigruppen mener dette er et hensiktsmessig nivå, men spørsmålet er ikke blitt besvart.

– Urettferdig

Lavik reagerer på hvordan stortingspartiene gir seg selv langt mer offentlige penger til fest og moro enn det statsansatte lenger nede i systemet kan nyte godt av.

– Det er urettferdig at innsatsen til ansatte som finansieres av offentlige midler verdsettes så ulikt. Stortingspolitikere gjør en viktig samfunnsinnsats, men det gjør også sykepleiere. Det virker ikke rimelig at forskjellen skal være så stor, og de som sitter på toppen har et spesielt ansvar for å være bevisste på hvordan dette slår ut.

– Hvorfor tror du det blir slik?

– Det kan se ut som det er en kultur der de som sitter nærmest kjøttgryten har lettere for å bevilge mer til seg selv enn til oss som sitter lenger unna, sier hun.

FAKTA

Velferdsutgifter

Regnskapene fra Stortinget skiller mellom velferdsutgifter og møter, kurs, seminarer og såkalte kompetansehevingstiltak.

Velferdstiltak skiller seg fra aktiviteter og arrangementer med faglig innhold, og omtales av Skatteetaten som ytelser som «har til hensikt å øke trivselen og samhörigheten på arbeidsplassen og tilknytning til den, oftest i form av fellesarrangement». Fester, helgeturer og sportsaktiviteter er nevnt som eksempler.

Aftenposten har hentet ut tallene for velferdsutgifter i de ulike partienes regnskap og bedt om innsyn i detaljerte oversikter som viser hvordan pengene er brukt.

13-åringen fortalte lillebror at pappa kanskje hadde drept moren deres

Peter Tálos, NTB

Barneavhøret av den ti år gamle gutten ble spilt av i Hedmarken tingrett i går. Fem dager etter at faren var blitt pågrepet og siktet for drap, ble gutten avhørt på Barnehuset i Hamar.

Innimellom hyppige slurker kakao må gutten svare på vanskelige spørsmål om hva han hørte om morens forsvinning den 29. desember i fjor. Storebroren på 13 hadde vært hjemme alene mens foreldrene var på fest. Lillebroren overnattet hos onkelen.

Da han utpå dagen returnerte til hjemmet på Veldre nord i Brumunddal, møtte han en bror som med stadig større sikkerhet antok at faren natten før hadde drept moren. Som den aller første fortalte storebroren lillebroren om sine mistanker.

– Jeg tenkte at en av dem løy. Storebror sa at han ikke var helt sikker. Pappa var jo der, så da måtte jo han si det som var helt riktig, sa gutten som spurte faren rett ut om han hadde tatt livet av moren.

Også storebroren fortalte om det samme da han ble avhørt. Da lillebroren spurte faren om hva som hadde skjedd reagerte han med et motspørsmål:

– Han sa: Tror du virkelig jeg ville drept mora di - og han var jo fremdeles glad i oss. Jeg fikk dårlig samvittighet og ba om unnskyldning, sa den da 13 år gamle gutten til avhøringen.

– Ble lei meg

Ikke før politiet fortalte guttene om at liket av moren var blitt funnet på bunnen av Glomma visste de helt sikkert at hun var død, og at faren hadde løyet.

– Da ble jeg lei meg, trist og sint på pappa fordi han hadde løyet til oss. Jeg tenkte at jeg ikke kan stole på pappa, sa tiåringen.

De to barnas forklaringer er viktige for at Hedmarken tingrett skal få et annet bilde av hva som skjedde da Janne Jemtland ble drept. Sønnen som var hjemme og våken hørte krangelen mellom foreldrene som endte med et fall ned trappen til første etasje og et høyt smell på trappen utenfor inngangsdøren. Den første som fikk høre denne historien dagen etter var lillebroren ettersom 13-åringen ikke turte å si det til noen andre.

Spørsmålet om drukning Janne Jemtland ble skutt med



Iris Øsp Lydsdottir Storås er aktor i saken. Her med politibetjent Trond Blikstad.

pistol i hodet, men døde likevel av drukning. Et av de store spørsmålene i saken er hvor drukningen har funnet sted. Selv om hun ble funnet på bunnen av Glomma er det ikke trolig at det var her hun druknet.

Da etterforskningsleder Trond Blikstad vitnet i går, ble han stilt spørsmål om hva som er gjort for å finne ut hvor eller hvordan drukningen skjedde midt på vinteren var det ikke mange åpne vann eller bekker i Ringsaker-området.

Under obduksjonen av den døde ble det funnet noe som ble omtalt som grus eller sand i lungene.

– Det ble funnet fragmenter som fremstår som grus. Vi tenker at dette kan dreie seg om drukning, sier Blikstad.

Etterforskeren sier at det ikke har latt seg gjøre å fastslå hvor dette skal ha skjedd.

Bedt om å kjøre bort «body»

En mann som ble oppringt av Janne Jemtlands ektemann dagen etter at hun ble drept, fortalte i retten at han ble tilbudt opptil 200.000 kroner for å fjerne liket. Mannen, som var siktet for uriktig forklaring i etterforskningen av drapet på Janne Jemtland fortalte at han motvillig gikk med på å møte ektemannen den 29. desember i fjor.

Vitnet møtte 47-åringen, som han sa fremsto som desperat og i ubalanse. Han oppfattet situasjonen som truende og trodde at dødsfallet hadde noe med MC-miljøet som den tiltalte 47-åringen var en del av.

– Jeg var bekymret for mitt eget ve og vel, at andre var involvert, og da ville ikke jeg utsette meg selv eller familien min for noe. Tysting er ikke bra, det kan få konsekvenser, sa mannen som endte med å låne bort en bil.

Krevde full åpenhet av idretten - er tause om egen pengebruk

Carl Alfred Dahl og Henning Carr Ekroll

Politikerne kritiserte Idrettsforbundets manglende åpenhet om pengebruk. Når de samme partiene blir bedt om å vise åpenhet om egen bruk av fellesskapets midler, sier de nei.

Apenhet er helt naturlig. Det skal være åpenhet. Man har et ansvar når man forvalter fellesskapets verdier slik som idrettsbevegelsen gjør.

Det var ordene til Arbeiderpartiets stortingsrepresentant Masud Gharahkhani da Norges idrettsforbund (NIF) endelig ga innsyn i regningene som viste hvordan den offentlig finansierte organisasjonen hadde festet bort store summer.

- Det er skadelig

I prosessen som tvang frem åpenhet var det ikke vanskelig å finne politikere som ytret seg kritisk om den manglende åpenheten.

- Det er også skadelig når organisasjonene utviser mangel på åpenhet, sa Senterpartiets Marit Arnstad fra Stortingets talerstol i 2016.

Høyres daværende kultur- og idrettsminister Linda Hofstad Helleland truet med å iverksette tiltak dersom NIF ikke ga «fullt innsyn om bruken av fellesskapets penger».

Fremskrittspartiets Ib Thomsen mente at idretten ikke lenger burde få offentlige midler dersom de ikke kunne «synliggjøre bruken av dem på lik linje med andre i den offentlige forvaltningen».

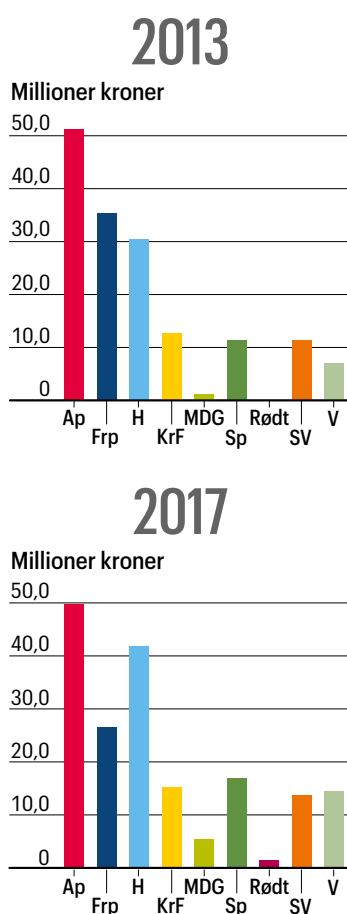
Venstres Ketil Kjenseth sa i 2014 at innsyn i pengebruken til NIF i utgangspunktet burde «være en selvfølge».

Hva sier de i dag?

Aftenposten har bedt de nevnte politikere forklare hvorfor det skal være større krav til åpenhet rundt idrettens bruk av offentlige penger enn i deres egne partigrupper.

Overføringer til partigrupper

Stortingets overføringer til egne partigrupper. Rødt kom først inn på Stortinget i 2017.



GRAFIKK: AFTENPOSTEN

- Jeg skjønner at dere spør om dette, men som ansvarlig statsråd for idretten var det en svært spesiell situasjon, der organisasjonen hadde satt seg selv i en tillitsskrise som det var nødvendig å ta tak i. Den nylig fremlagte riksrevisjonsrapporten bekrefter dette, skriver Helleland i en e-post.

Til tross for at saken endte med at forbundet måtte gi detaljert og omfattende innsyn i samme type kostnader som stortingsgruppene nå hemmeligholder, understreker Helleland at Idrettsforbundet fremdeles ikke er underlagt samme lovkrav til åpenhet som offentlig sektor.

Hun skriver videre at hun ikke synes stortingsgruppene bør underlegges offentlighetsloven.

- Når NIF får offentlig støtte som skal gå til for eksempel barneidrett, må vi kunne vite at pengene faktisk går til barneidrett. En generell støtte til for eksempel medier eller stortingsgrupper gjennom statsstøtte eller momsfratak uten detaljerte føringer eller krav til konkret disponering av midler mener jeg er noe litt annet, skriver hun.

Er ute av politikken

Venstres Kjenseth skriver i en SMS at utgiftene som dekkes av Stortingets administrasjon allerede er underlagt offentlig innsynsrett, og gir uttrykk for at det derfor ikke er behov for tilsvarende åpenhet rundt hvordan resten av pengene brukes.

«Det meste som da gjenstår er forhold vedrørende ansatte som ikke kan offentliggjøres. I tillegg til andre utgifter som på grunn av strategi og konkurransehensyn til valgkamp og andre politiske partier ikke er ønskelig at blir offentlig. Det er annerledes for NIF som er en paraplyorganisasjon for idrettslag og foreninger».

- Jeg er ute av politikken og ønsker ikke å si noe om dette, er tidligere Frp-stortingsrepresentant Ib Thomsens korte kommentar.

Burde vært underlagt samme lovverk

Senterpartiets Marit Arnstad, som også er utdannet jurist, har skrevet på Twitter at Idrettsforbundet burde vært underlagt

Idrettspresident Tom Tvedt måtte tåle mye kritikk fra stortingspolitikere og daværende kultur- og idrettsminister Linda Helleland. Her er de to fotografert sammen sommeren 2016. FOTO: VIDAR RUUD, NTB SCANPIX



Det er skadelig når organisasjonene utviser mangel på åpenhet



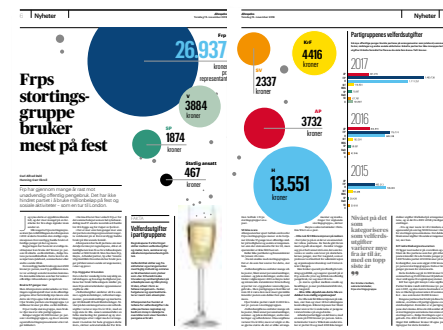
Marit Arnstad (Sp)

LED kabelløse juletrelys Lumix - Tyske kvalitetsprodukt

Solgt i over 10 år med svært fornøyde kunder. Batteridrevet juletrelys med fjernkontroll og dimming. Driftstid fra 90 – 450 timer pr. batteri med klart, fint varmhvitt lys. Leveres i flere farger og størrelser, eksklusiv modell med Swarovski-krystaller. **Brannsikre.**

www.juletrelys.no - tlf. 35 05 11 24
Bakkens Juletre - Seljord





Aftenposten torsdag.

FAKTA

Dette er saken

Aftenposten har bedt samtlige stortingspartier om innsyn i hvordan de blant annet bruker offentlige penger på fest, reiser og ulike seminarer.

862

De siste fem årene har Stortinget overført 862 millioner offentlige kroner til sine egne partigrupper.

Hverken Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Senterpartiet eller Venstre vil gi innsyn i pengebruken.

Partigruppene viser til at regnskapene er offentlig. Der går det blant annet frem at utgiftene til fester og andre sosiale aktiviteter for disse fem partigruppene alene utgjør 8,8 millioner kroner i perioden. Partiene som bruker mest hemmeligholder hva de bruker penger på.

26.900

I fjor brukte Frp 26.900 kroner pr. person i stortingsgruppen, og da er ansatte og antall stortingsrepresentanter etter valget inkludert. Dermed festet hver enkelt Frp-er for det samme beløpet som en hel sykehusavdeling med 57 ansatte teoretisk sett hadde lov til å hygge seg for i løpet av fjoråret.

samme åpenhetslovverk som offentlig sektor - et regelverk stortingsgruppene har besluttet at de ikke skal følge. Arnstad har ikke besvart Aftenpostens spørsmål.

Gharaghani viser til det sekretariatslederen i Arbeiderpartiets stortingsgruppe allerede har svart.

Bilag for bilag

Både SV, MDG, Rødt og KrF har gitt Aftenposten innsyn i tilsvarende utgifter som Venstre vil holde skjult av strategi- og konkurransehensyn.

Disse partiene gir uttrykk for at det er helt naturlig at offentligheten får innsyn i hvordan de brukes fellesskapets penger.

- Vi må svare for hvordan vi anvender gruppetilskuddet vi mottar. Men jeg forventer ikke at KrF bilag for bilag vil være like spennende og interessant som KrF minutt for minutt tidligere i høst, skriver KrFs sekretariatsleder Dag Ivar Belck-Olsen i en e-post.

Åpenhet er helt naturlig. Det skal være åpenhet.

”



Masud Gharakhani (Ap)

Minner om NIF-saken

Fellesnevneren for alle de ovennevnte politikerne er at de representerer partigrupper som nekter å praktisere samme grad av åpenhet rundt hvordan de selv bruker penger fra statsbudsjettet.

- Dette minner om bråket rundt Idrettsforbundet, der Helleland kom på banen og krevde innsyn og åpenhet. Idrettsforbundet er i stor grad finansiert med offentlige midler, og i lys av dette bør man kunne forvente enda større åpenhet fra politiske partiorganisasjoner som er offentlig finansiert, sier Per Læg Reid, som er professor ved institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap ved Universitetet i Bergen.

Han forsker spesielt på offentlig forvaltning og politikk.

Risvollen
private eldreboliger



Risvollens private eldreboliger tilbyr kort- og langtidsutleie for eldre

Lyse, funksjonelle leiligheter med servicetilbud. Vakhold av helsepersonell, daglige aktiviteter og felles lunsj.

I rammer av trygget og omsorg kan man leve innholdsrike dager. Våre ansatte er utdannet helsepersonell og tilrettelegger for en forutsigbar og trygg hverdag. Kaffen er klar og samtalen nær - kom på visning i Heyerdahls vei 3A mellom Ris og Slemdal.

📞 22 14 30 01 ✉ post@risvollen.no

- risvollen.no -

Idrettspresidenten: - Vi har fått strammere retningslinjer

Henning Carr Ekroll
Carl Alfred Dahl

Idrettspresident Tom Tvedt vil ikke svare på hva han synes om at politiske partier hemmeligholder samme type offentlig pengebruk som de krevde at idretten skulle vise frem.

Aftenposten har den siste uken satt søkelyset på hvordan fem av ni stortingspartier hemmeligholder detaljene rundt hvordan de bruker fellesskapets penger som de bevilger til seg selv over statsbudsjettet.

Blant annet gjelder dette innsyn i komplette oversikter som viser hvordan partiene har brukt 9,6 millioner kroner på fest, moro og sosiale aktiviteter de siste fem årene.

Vi har avdekket at Frp har forsynt seg rikeligst med offentlige penger til interne festligheter - med et nivå som i fjor lå 57 ganger høyere enn det statlige ansatte har adgang på å bruke til samme formål.

Krevde åpenhet

En som kjenner kravet om åpenhet rundt bruk av offentlige midler fra innsiden, er idrettspresident Tom Tvedt.

I 2017 ble Norges idrettsforbund (NIF) presset til å legge frem kvitteringer som viste hvordan den offentlig finansierte organisasjonen hadde brukt store pen-



Idrettspresident Tom Tvedt konstaterer at både Norges idrettsforbund og Stortingets partigrupper finansieres med offentlige midler.

Åpenhetsdebatten og innsynsvedtaket har vært viktige og nødvendig selv om prosessen har vært krevende



Tom Tvedt,
idrettspresident

gesummer på fest og alkohol.

«For norsk idrett tror jeg åpenhetsdebatten og innsynsvedtaket har vært viktige og nødvendig selv om prosessen har vært krevende. Vi har fått på plass tydelige retningslinjer for anskaffelser, reiser og sosiale tilstelninger som er strammere enn de fleste offentlige virksomheter praktiserer i dag. Vi tror tiltakene og dagens retningslinjer har bidratt til økt tillit, både blant våre medlemmer, hos myndighetene, de frivillige og i den norske befolkningen for øvrig», skriver Tvedt i en e-post.

Han har ønsket å svare på Aftenpostens spørsmål skriftlig.

Offentlige midler

«Jeg registrerer det som fremkommer i mediene rundt dette, men ønsker ikke å uttale meg spesifikt om de fem partienes kommentarer til sin disponering av offentlige midler», skriver Tvedt.

«Hva mener du er de prinsipielle forskjellene på åpenhet rundt hvordan NIF forvalter midler fra fellesskapet, og hvordan partigruppene gjør det samme?»

«Idretten mottar offentlig støtte fra spillemidler med en fordelingsnøkkel basert på overskuddet fra Norsk Tipping. Partiene mottar offentlige tilskudd gjennom statsbudsjettet. For begge formål omhandler dette bruk av offentlige midler», skriver Tvedt.

«I hvilken grad synes du stortingsgruppene bør underlegges samme krav til åpenhet som NIF?»

«Det mener jeg partiene bør svare for selv.»

Politiet åpnet ild mot lastebil på Vinterbro

Hans O. Torgersen og Harald Stolt-Nielsen

En angivelig ustabil lastebil-sjåfør prøvde å torpedere politibiler på Vinterbro i Akershus. Politiet skjøt mot dekkene til kjøretøyet for å få stanset det.

- Etter en episode har politiet pågrepet en person som har kommet med trusler mot en polititjenestemann, sier innsatsleder Sindre Dahlstrøm i Øst politidistrikt.

Truslene mot polititjenestemannen var bakteppet for at politiet oppsøkte den angivelig ustabile lastebilsjåføren. Da forsøkte vedkommende å flykte ved å sette seg inn i en eldre uregistrert lastebil.

- Det oppstår en situasjon der sjåføren kjører på minst to politibiler og forlater stedet. Vedkommende fremstår som en trussel mot både politiet og andre.

Derfor velger politiet å avfyre flere skudd, for å stanse lastebilen, sier Dahlstrøm.

Lastebilen hadde flere merker både på området rundt motoren og dekk etter at politiet åpnet ild.

- Ingen sivile er skadet, men det var mange sivile biler i området da hendelsen



Politibilen viser tydelige tegn på å ha blitt skadet.

fant sted. To politibiler er skadet, altså ikke kjørbare, sier innsatsleder.

«Ustabil sjåfør»

Politiet meldte først om hendelsen på Vinterbro i Akershus i 15.30-tiden i går. Ti minutter senere, varslet politiet at lastebilen var stanset og at situasjonen var under kontroll.

Vitner forteller NTB om en rekke politibiler under utrykning på Mosseveien. E6 gjennom Nøstvettunnelen, som munnar ut ved fornøylesparken Tusenfryd, var en kort periode stengt for trafikk i retning Moss.

Prinsessen døpte Kronprins Haakon

TROMSØ Prinsesse Ingrid Alexandra er gudmor for Norges nye avanserte forskningsskip, som har fått samme navn som hennes far.

Seremonien fant sted på kaia i Tromsø i går formiddag, hvor den tradisjonelle champagneflasken var

byttet ut med en stor isklump. Det avanserte forskningsskipet har kostet 1,4 milliarder kroner og er laget for helårlig operasjon i isfylte farvann. Det skal brukes til forskning i Arktis og Antarktis og har førsteklasses egenskaper for navigering i is. (NTB)



AKORTET.NO





Smak av Publika Bistro

PUBLIKO, Oslo. Tirsdag - fredag kl 16:00 - 19:00. Til og med 21. desember 2018

Du vil møte en uformell atmosfære, fantastisk service og gode rammer for en hyggelig kveld du sent vil glemme. Jospes-grillen står sentralt i Publikos kjøkken, og grilling som teknikk brukes flittig i rettene. Nabolagsbistroen ønsker velkommen til en fantastisk restaurantopplevelse!

Smaksmeny: Brød & pisket smør - Nduja crougetter - Speket And - Ukens fisk - Blomkål og koriander - Kjøtt fra skapet vårt - Luftigt potetpuré med beinmarg - Ukens dessert - Kaffe inkludert

A-kortpris kr 480 Uten A-kort kr 670
For mer informasjon og bestilling: akortet.no/drikke



Frp nekter å svare på om politikerne skattet av festene

Carl Alfred Dahl
Henning Carr Ekroll

Stortingsgruppen brukte 1,4 millioner kroner på såkalte «velferdstiltak» i fjor.

Skatteetaten slår fast at «velferdstiltak i arbeidsforhold er som utgangspunkt skattepliktig inntekt for den ansatte», men det gjøres unntak for «rimelige velferdstiltak».

- Grensen for hva som anses som rimelige velferdstiltak, er det ikke noen fasit på. Det må gjøres en skjønnsmessig vurdering i hvert tilfelle, sier Lene Ringså, seksjonssjef i Skatteetaten, til Aftenposten. Hun presiserer at hun svarer på generelt grunnlag.

Ringså forteller at Skatteetaten legger vekt på om velferdstiltaket er vanlig i arbeidslivet, verdien av velferdstiltaket for mottageren, og om summen av velferdstiltakene man får gjennom året, er av mindre økonomisk verdi.

Hvilken type velferdstiltak det er snakk om, og om den ansatte har fått delta på ett eller flere tiltak samme år, spiller også inn.

- Hva som er vanlig å tilby av velferdstiltak i bransjen, er også en del av den vurderingen, opplyser Ringså.

- Sannsynligvis skattepliktig

Økonomirådgiver Espen Øren i Infotjenester rådgir bedrifter blant annet om eventuell skatteplikt på slike velferdstiltak.

- Frps pengebruk på velferdstiltak er sannsynligvis skattepliktig. Det er mange momenter ved Frps pengebruk på fest og moro som trekker i den retning, mener han.

Øren forteller om en konkret sak hvor Skatteetaten slo ned på at en arbeidsgiver dekket lønningspilsen hver måned.

- Det kan være litt vanskelig å vurdere hva som er «vanlig i bransjen» for stor-

tingsgrupper, men samlet sett ligger jo Frp ganske mye høyere enn de andre stortingsgruppene, påpeker Øren.

Han tror at Skatteetaten ville funnet flere momenter som taler for skatteplikt dersom den hadde gått konkret inn i Frps pengebruk.

- Det er heller ikke vanlig i arbeidslivet generelt å bruke så mye penger pr. person. Jeg diskuterte saken med mine kolleger, og beløpet på 26.900 kroner slår oss som veldig høyt, sier Øren.

To hotellnetter kan være greit

Frp har valgt å holde detaljer om pengebruken hemmelig, men har fortalt at det blant annet ble brukt penger på en markering i London for ny og gammel stortingsgruppe.

Fagsjef Rolf Lothe i Skattebetalerforeningen forteller at velferdsreiser i utgangspunktet ikke nødvendigvis utløser skatt.

- To reiser i året med to hotellovernattinger er isolert sett greit, mens tre overnattinger uansett ikke er greit. Da må det i så fall være et faglig innhold, ellers må det skattes av som en ferie betalt av arbeidsgiver. Så er det mer uklare grenser for hvor ekstravagante reisene kan være, sier han.

Lothe mener 26.900 kroner er i øvre sjikt av hva som er vanlig.

- I privat næringsliv vil jo dette begrense seg selv, fordi bedriftseieren ikke vil bruke opp overskuddet på for mange og dyre turer med de ansatte, sier han.

- Også opphold i utlandet kan være et «rimelig velferdstiltak» dersom kostnadene ikke er høyere enn det som er vanlig i arbeidslivet for et tilsvarende opphold i



Frps pengebruk på velferdstiltak er sannsynligvis skattepliktig



Espen Øren,
økonomi-
rådgiver,
Infotjenester



Norge. Flere enn to slike hotellopphold i løpet av ett år vil normalt være skattepliktig. Dette innebærer likevel ikke at ett eller to helgeopphold alltid kan anses som rimelige velferdstiltak etter skatteloven, skriver Skatteetaten.

Revisoren tar stikkprøver

Ole Gunnar Foss har revidert stortingsgruppens årsregnskaper. Han bekrefter at det er innenfor hans oppdrag å ta stikkprøver for å sjekke om velferdstiltakene utløser skatt.

- Har du funnet tilfeller hvor velferdstiltak som for eksempel en reise har utløst skatt for mottagerne?

- Det er underlagt taushetsplikten, så det kan jeg ikke svare på, sier Foss og henviser til partigruppene.

Ap-vaser ga skatt

Å delta på fest og reiser betalt av arbeidsgiver er det som regel ingenting i veien med, selv ikke om det utløser skatteplikt. Men ikke alle partigruppene ønsker å svare på om dette har skjedd for noen av deres medlemmer.

«Hvert enkelt av våre velferdstiltak er vurdert og behandlet iht. bestemmelsene i Skatte-ABC om velferdstiltak, og ved be-



God stemning under Frps landsmøte i 2016. Landsmøtene er i hovedsak finansiert gjennom det sentrale partiledet, som finansieres dels med offentlig støtte og dels fra andre kilder.

ARKIVFOTO: HELGE MIKALSEN, VG/NTB SCANPIX

hov drøftet med revisor. Personalrelaterte forhold, som hvorvidt det er utløst skatteplikt, vil jeg ikke gå inn på», svarer sekretariatsleder Per Kristian Solbak i Frps stortingsgruppe.

Høyres pressesjef Peder Weidemann Engseth svarer at de «ikke kommer ikke til å kommentere på enkeltarrangement eller disponeringer gjort innenfor vårt budsjett utover det som er offentlig tilgjengelig på Stortingets nettsider».

Aps sekretariatsleder Snorre Wikstrøm skriver at avgående stortingsrepresentanter fikk vaser i fjor, og at disse utløste skatteplikt. Resten av velferdstiltakene utløste ikke skatteplikt.

Rødt brukte 0 kroner på fest

Stortingsgruppene til Venstre, KrF, MDG og SV sier de ikke har hatt velferdstiltak som har utløst skatt for deres medlemmer.

Rødt brukte ikke en eneste krone på velferdstiltak i fjor.

- Vi har ingen skattepliktige velferdstiltak i 2018 heller, men har brukt 2498,84 på to middager for alle i gruppen/sekretariatet som kan regnes som velferdstiltak (oppstartstreff over nyttår og sommeravslutning), skriver Rødts sekretariatsleder Fredrik V. Sand i en e-post.

FAKTA

Politikerens velferdstiltak

Aftenposten fortalte torsdag at Fremskrittspartiets stortingsgruppe brukte 1,4 millioner kroner på såkalte «velferdstiltak» i fjor.

Frp har opplyst at disse pengene ble brukt på blant annet jule- og sommeravslutninger, velferdsarrangementer, personalsamlinger, bedriftsidrettslaget og et arrangement i London.

Deler man summen på antallet ansatte i stortingsgruppen og partiets stortingsrepresentanter, blir det 26.900 kroner pr. person.

VI GIR OSS ALDRI PÅ PRIS!

59⁹⁰



FERSK TYNNRIBBE AV SVIN
Ca 2,3 kg kryddret, First Price, pr. kg

Forbehold om trykktfeil/utsolgt situasjoner. Kun til private husholdninger.

Bli Trumf- og KIWI PLUSS-kunde og få **15% BONUS** på all fersk frukt og grønt hver gang du handler. Se kiwi.no

KIWI mini pris

Kjøp kjapt, trygt og billig

Regjeringen og deres stortingsgrupper feiret seg selv 6. juni i år. Øverst til venstre: Erlend Wiborg (f.v.), Ulf Leirstein og Per-Willy Amundsen fra Frps stortingsgruppe. Øverst til høyre: DDE-vokalist Bjarne Brøndbo (t.v.) og statssekretær Himanshu Gulati (Frp). Nederst til venstre: Statsråd Linda Hofstad Helleland og stortingsrepresentant Trond Helleland (begge Høyre). Nederst til høyre: Stefan Heggelund (f.v.), Henrik Asheim og Mathilde Tybring-Gjedde fra Høyres stortingsgruppe.
FOTO: FRA POLITIKERNES FACEBOOK-SIDER



Her fester regjeringspartiene på en kostbar takterrasse. Ingen vil si hvem som tok regningen.

Carl Alfred Dahl
Henning Carr Ekroll

I juni var politikere og ansatte fra Høyre, Frp og Venstre på en lukket fest på Steen & Strøm-taket i Oslo. På scenen DDE-vokalist Bjarne Brøndbo.

Onsdag 6. juni 2018 er temperaturen fremdeles godt over 20 grader idet ettermiddagen går mot kveld i hovedstaden.

I selskapslokalet Taket på toppen av varemagasinet Steen & Strøm er det god stemning. Dette er et av hovedstadens dyreste selskapslokaler og byr på utsikt over sentrale deler av Oslo. Regjeringspartiene Høyre, Frp og Venstre har samlet sine egne for å feire seg selv.

En rekke offentlig publiserte bilder fra festen viser stortingsrepresentanter, regjeringsmedlemmer og ansatte i partigruppene rundt velfylte vinkjølere mens de skåler i drinker og vinglass før og etter midt dagen. Publiserte videoklipp viser at Bjarne Brøndbo synger, spiller og danser.

Hemmeligholder

Hadde dette vært en fest i regi av en kommune, et sykehus eller en annen offentlig virksomhet omfattet av Offentlighetsloven, kunne hvem som helst krevd å få se hvor mye det kostet, og hvem som betalte.

Men en slik åpenhet, som er vedtatt av Stortinget, har fem av partiene skånet seg selv for.

Statsministerens kontor opplyser at dette ikke var deres arrangement, og henviser til Høyres stortingsgruppe.

Men hverken Høyre, Frp eller Venstre ønsker å svare på om det var skattebetalernes penger som finansierte politikernes fest denne sommerkvelden. De vil heller ikke fortelle hva den kostet.

Det vil heller ikke Per-Willy Amundsen (Frp), som er en av dem som er avbildet.

«Så bruker dere et privat bilde av meg? Classy. «Samfunnsoppdraget?»», skriver han i en SMS. Aftenpostens oppfølgings spørsmål om hvem som betalte for alkohol og mat, er ikke blitt besvart.

Frp brukte totalt 1,4 mill.

Som Aftenposten fortalte torsdag, bruker de fleste stortingspartiene betraktelig mye mer offentlige penger på fest, moro og sosiale aktiviteter enn Regjeringen gir statlig ansatte lov til.

Regjeringspartiene Frp og Høyre lå i fjor øverst, med henholdsvis 57 og 27 ganger høyere utgifter enn det statlig ansatte har lov å bruke i året.

- Vi har forståelse for at pengebruken vekker reaksjoner, skrev Frps sekretariatsleder Per Kristian Solbak i en e-post.

40.000

På nettsidene opplyser Taket å operere med en leiepris på 40.000 kroner for lokalet.

Så bruker dere et privat bilde av meg? Classy. «Samfunnsoppdraget?»

Per Willy Amundsen

- Etter valget i 2017 tok jeg tak i dette sammen med gruppeledelsen, og nivået på stortingsgruppens velferdsutgifter i 2018 vil være på godt under halvparten, skriver han.

Et nivå «godt under halvparten» vil fremdeles være 20-25 ganger mer enn det statlig ansatte har rom for å bruke til samme formål. Aftenposten har oversendt et oppfølgings spørsmål om hvorfor partigruppen mener dette er et hensiktsmessig, men vi har så langt ikke fått svar.

Må betale jobbfester selv

Fra 2013 til 2017 brukte stortingsgruppene 9,6 millioner kroner på fester og sosiale arrangementer, viser årsregnskapene. Dette er blant utgiftene Aftenposten har bedt om å få innsyn i, men hverken Arbeiderpartiet, Høyre, Frp, Venstre eller Sp vil vise hva de bruker fellesskapets penger på. KrF, SV, Rødt og MDG har gitt innsyn.

Samtidig har mange offentlig ansatte, blant annet sykepleiere, fortalt hvordan kutt og dårlig økonomi i offentlige organisasjoner fører til at de selv må betale for alle sosiale arrangementer i jobbsammenheng.

- Vi får knapt kaffe på møter vi er på i



Idretten krever at partiene åpner opp regnskapene

Julie Moon Fjell

Idrettsforbundet fikk i 2016 hard medfart fra flere politikere for mangelen på åpenhet om bruk av offentlige midler

Idrettsforbundet, som er offentlig finansiert, ga til slutt innsyn i regninger som viste at store pengesummer var brukt på fest og alkohol.

Nå retter idretten kritikken mot partiene.

Blir helt feil

- Det blir helt feil at de politiske partiene skal ha et annet sett åpenhetsregler enn idretten. Eller andre som mottar offentlig støtte for den saks skyld. Ingen kan drive et pengemisbruk av offentlige midler som ikke tåler dagens lys, sier Ole Jørstad, visepresident i Norges Håndballforbund.

Han mener politikerne nå bør ta et oppgjør med sine egne partier.

- De burde gå hardt inn i sine egne partier og sørge for at de samme retningslinjene gjelder der, sier han.

På spørsmål om han kan se noen grunn til at partiene begrenser åpenheten om pengebruken, er Jørstads svar kontant:

- Nei. Det er overhodet ikke forståelig. Jeg har vanskeligheter for å tro at politikere som Erna Solberg og Jonas Gahr Støre har noe å skjule når det gjelder bruk av offentlige mottatte penger, sier han.

Tvedt er taus

I tillegg til krav om større åpenhet i det politiske Norge, foreslår Jørstad et strengere rapporteringskrav internt.

- Her må partiene bare legge alle kortene på bordet. Det bør rapport-



Visepresident i Norges Håndballforbund Ole Jørstad.

eres hvordan pengene blir brukt og hvilken effekt dette har på den politiske aktiviteten. Dette har jo Kulturdepartementet pålagt idretten og bør selvfølgelig også gjelde alle politiske partier, forklarer han.

Dette kravet ligner rapporteringen som Idrettsforbundet gjør til departementet kvartalsvis.

Idrettspresident Tom Tvedt har tidligere sagt til Aftenposten at han vil ikke kommentere de politiske partienes hemmelighet om pengebruk. Han poengterer for øvrig at det både for de politiske partiene og for Idrettsforbundet dreier seg om bruk av offentlige midler.

- Vi har fått strammere retningslinjer enn de fleste offentlige virksomheter, sier Tvedt.

Støre og Solberg taus om eget partis hemmelighold

Henning Carr Ekroll
Robert Gjerde

Høyre, Ap, Frp, Sp og Venstre ønsker ikke å gi detaljert innsyn i hvordan stortingsgruppene bruker offentlige penger som de tildeler seg selv over statsbudsjettet.

I et felles brev til Aftenposten begrunner Ap, Høyre, Sp og Venstre sin manglende vilje til åpenhet med at de mener dagens løsning sikrer tilstrekkelig innsyn.

Som Aftenposten har omtalt tidligere, har Høyre sammen med Frp brukt spesielt mye av skattebetalernes penger på fest og sosiale aktiviteter.

Men statsminister Erna Solberg er ordknapp når hun blir spurt om saken. Det samme er Ap-leder Jonas Gahr Støre.

- Vi må respektere at det er Stortinget som må håndtere dette og svare for de prioriteringene som er gjort. Men vi må heller ikke glemme at på mange av tilstelningene (i Frp og Høyre, red. anm.) så går utgiftene til mat og drikke også til å dekke mat og

drikke til deltagere som representerer Regjeringen, sier Solberg.

- De store partiene, deriblant Høyre, har nektet Aftenposten innsyn i detaljene i pengebruken. Hva synes du om det?

- Det er også et spørsmål som må håndteres og besvares av partigruppene på Stortinget, sier Solberg.

Arbeiderpartiet er den største mottageren av offentlige penger til stortingsgruppene. Aftenposten var i går i kontakt med partikontoret for å få en kommentar om saken fra Jonas Gahr Støre, men partileders pressekontakt henviser til sekretariatsleder Snorre Wikstrøms tidligere uttalelser.

«Vi har bestemt at det er sekretariatsleder som uttaler seg», skriver pressekontakt Siri Storstein Hytten i en SMS.

Wikstrøm har gitt uttrykk for at partiet praktiserer tilstrekkelig grad av åpenhet.

jobbsammenheng. Det er urettferdig at innsatsen til ansatte som finansieres av offentlige midler, verdsettes så ulikt. Stortingspolitikere gjør en viktig samfunnsinnsats, men det gjør også sykepleiere, uttalte Linda Lavik, som er fylkesleder for Norsk Sykepleierforbund i Buskerud til Aftenposten torsdag.

Leiepris: 40.000 kroner

Daglig leder for Taket ønsker ikke å kommentere noe som helst rundt arrangementet og viser til at de har taushetsavtale med arrangørene. Han bekrefter at lokalet leies ut til lukkede selskaper.

På nettsidene opplyser Taket å operere med en leiepris på 40.000 kroner for lokalet, men daglig leder understreker at dette er «en veldig veiledende pris», og at det skreddersys en totalpakke for hvert enkelt arrangement.

Bjarne Brøndbo bekrefter overfor Aftenposten at han hadde et underholdningsoppdrag for regjeringspartiene, men ønsker ikke å gi noen kommentar vedrørende honorar.

FAKTA

Dette er saken

Aftenposten omtalte onsdag hvordan Stortingets partigrupper de siste fem årene har fått overført 862 millioner kroner fra statsbudsjettet.

Fem av ni partier nekter å gi innsyn i den detaljerte oversikten som viser hvordan pengene er brukt.

Partiene velger derfor å utvise mindre åpenhet enn kravene Stortinget stiller til offentlig sektor om innsyn i bruken av offentlige midler.



Aftenposten

Grunnlagt 1860 av Christian Schibsted

Onsdag
21. november 2018

Uke 47 • Nr. 325
159. årgang
Løssalg kr. 40
Levert hjem fra kr 12
Bestill på ap.no/abo

ap.no

Tilskudd til partigruppene **↑ +5.91%** Politiet **↓ -0.5%*** Forsvaret **↓ -0.5%*** Sykehus **↓ -0.5%*** Universiteter **↓ -0.5%*** Domstoler **↓ -0.5%*** Riksantikvaren **↓ -0.5%*** Folkehelseinstituttet **↓ -0.5%*** Utdanningsdirektoratet **↓ -0.5%*** Vegvesen **↓ -0.5%*** Høgskoleverket **↓ -0.5%*** Kulturforsvarsbygg **↓ -0.5%*** Skatteetaten **↓ -0.5%*** Landdømmet **↓ -0.5%*** Nav **↓ -0.5%*** Luftfartstilsynet **↓ -0.5%*** Datatilsynet **↓ -0.5%*** Forbrukerombudet **↓ -0.5%*** Jernbanedirektoratet **↓ -0.5%*** Oljedirektoratet **↓ -0.5%*** Statens naturoppsyn **↓ -0.5%*** Statens jernbanetilsyn **↓ -0.5%*** Likestillings- og diskrimineringsombudet **↓ -0.5%*** Landbruksdirektoratet **↓ -0.5%*** Lotteri- og stiftelsestilsynet **↓ -0.5%***

*** Ikke inkludert politiske satsinger og øremerkede midler**

Politikerne ber alle om å kutte - men gir sine egne partigrupper mer

NYHETER • del 1 • side 6-7

Erik Solheim
går av som
FNs miljøsjef



NYHETER • del 1 • side 4

Vedtar null utslipp fra transport innen 2030

Oslo-regionen blir verdens første storbyregion med bare utslippsfri transport innen 2030. Det vedtas i Akershus fylkesting mandag.

NYHETER • del 1 • side 13

Russland har mest uberørt villmark i hele verden

I Russland er det mer uberørt natur enn i Canada, USA og Australia tilsammen, viser en kartlegging foretatt av en gruppe forskere.

NYHETER • del 1 • side 16-17

Færre fattige barn med omfordelt barnetrygd

Å kutte barnetrygden i takt med stigende familieinntekt, kan redusere antallet fattige barn med rundt 40.000, ifølge SSB.

NYHETER • del 1 • side 10



7 403978 120165 1

MØT OPP KL. 7

VINN 5.000,-

Vi trekker 2 vinnere som får hvert sitt gavekort på 5.000,-

SANDVIKA STORSENTER

BLACK FRIDAY

23. NOVEMBER

MERKEVARESALG FANTASTISKE TILBUD HELE DAGEN!

sandvikastorsenter.no

NORGES RÅESTE BLACK FRIDAY

ÅPENT 7-24

SANDVIKA STORSENTER

ALT DU ØNSKER DEG

Krever budsjettkutt til statlig ansatte - skjærmer partigruppene

Henning Carr Ekroll Carl Alfred Dahl

Det borgerlige flertallet pålegger Stortingets administrasjon og resten av statsapparatet å bruke mindre penger. Men partiene har skjærmet sine egne stortingsgrupper mot sparekniven – og neste år vil de ha enda mer.

Vil vi få mer ut av skattebetalerens penger. De skal ikke sløses med, men investeres i velferd og vekst.

Det var finansminister Siv Jensens ord i finanštalen i Stortinget i oktober 2017. Setningen var oppsparket til Jensens presentasjon av Regjeringens mangeårige prosjekt for å spare penger og effektivisere offentlig sektor. Gjennom osthøvelkutt er statlige etater tvunget til å spare penger hvert år. For 2018 er kravet på 0,7 prosent, men det for neste år er foreslått et kutt på 0,5 prosent.

Ifølge Siv Jensen er effekten årlige innsparinger på 1,7 milliarder kroner som kan brukes på «mer prioriterte formål».

I praksis betyr dette at alle får et likt kutt, og at det deretter fordeles ut ekstra midler basert på de politiske satsingene.

Vil ha 11 millioner mer neste år

Kuttene gjelder hele bredden av offentlige virksomheter, fra politistasjoner til sykehus, universiteter og domstoler.

Også Stortingets administrasjon må redusere pengebruken for å nå de politiske målene om mer effektiv offentlig pengebruk. Men det finnes et tydelig unntak: Pengene som årlig overføres fra statsbudsjettet til Stortingets egne partigrupper, blir ikke berørt når budsjettøvelsen svinges over offentlige virksomheter. Det bekrefter Stortingets administrasjon overfor Aftenposten.

For 2018 utgjør dette 186 millioner kroner. For 2019 er det foreslått å øke overføringene ytterligere, til 197 millioner kroner. Det utgjør en økning på 5,9 prosent, som er mer enn forventet pris- og lønnsvekst i statsbudsjettet.

Aftenposten har den siste tiden satt søkelyset på hvordan fem av ni partigrupper på Stortinget hemmeligholder detaljene rundt hvordan de bruker pengene de overfører fra skattebetalerne til seg selv.

Vi har også avdekket hvordan mange av partiene, og spesielt Frp og Høyre, gjen-

FAKTA

Dette er saken

Aftenposten omtalte onsdag hvordan Stortingets partigrupper de siste fem årene har fått overført 862 millioner fra statsbudsjettet. Partiene kan bruke pengene nokså fritt, men de skal gå til «stortingsrelatert arbeid».

Fem av ni partier nekter å gi innsyn som viser hvordan pengene er brukt. MDG, SV, Rødt og KrF har gitt innsyn.

Partiene velger dermed å utvise mindre åpenhet enn kravene Stortinget stiller til offentlig sektor om innsyn i bruk av offentlige midler.

Partigruppene består av både folkevalgte og ansatte.

FAKTA

Overføringer

Overføringene til partigruppene er ment for at partiene på Stortinget skal kunne ha et eget administrativt støtteapparat for representantene.

Partiene står nokså fritt i hvordan de disponerer pengene, men mye brukes på å lønne rådgivere og andre ansatte som støtter politikerne i det daglige arbeidet.

nom disse overføringene har brukt enormt mye mer offentlige midler på fest og moro enn det statsansatte får lov til.

– Unntar å kjenne på konsekvensene selv Regjeringens osthøvelkutt, som har det mer omstendelige navnet avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen (ABE-reformen), er blitt kritisert for å svekke statlige etater som allerede har anstrengt økonomi.

At politikerne samtidig velger å skjærme seg selv, fører til reaksjoner i fagforbundet Parat, som representerer rundt 9000 offentlig ansatte.

– I inneværende år har vi kommet opp i ti milliarder i kutt gjennom ABE-reformen. Det reduserer handlingsrommet for alle offentlige etater som blir berørt. Kuttene fører til dårligere lønns- og arbeidsvilkår, og vi får bare merke oss at politikerne skjærmer seg mot å kjenne på disse konsekvensene selv, sier Parat-nestleder Unn Kristin Olsen.

Hun reagerer også på at overføringene til politikerne er romslige nok til at de kan bruke penger på å feste og reise på kosetur til utlandet på fellesskapets regning, og forteller om en annen virkelighet hos de mange offentlig ansatte de representerer.

– De statsansatte jeg kjenner til, må i stor grad betale sin egen fest og moro. Det er ikke rom for å dekke dette over tildelte budsjetter, sier hun.

Domstolene må trolig nedbemanne

En av de hardest rammede statlige organisasjonene er domstolene, der situasjonen har vært omtalt som kritisk på grunn av mangel på penger og folk.

– Dette synes jeg overhodet ikke noe om. Om de krever kutt av andre, så synes jeg de bør kunne gå foran med et godt eksempel selv, sier Nina Anderson, som er hovedtillitsvalgt for Parat i domstolene.

Hun forteller at de ansatte i domstolene er blitt varslet om at kuttene vil føre til nedbemanning neste år.

– Vi har fått konkrete varsler om det. Det



Om de krever kutt av andre, så synes jeg de bør kunne gå foran med et godt eksempel

”

Nina Anderson, Parats hvedtillitsvalgte i domstolene



Finansminister Siv Jensen på vei opp til Stortingets talerstol i oktober i fjor, der hun lovet at skattebetaleres penger ikke skulle sløses med. Samme høst vedtok de borgerlige et statsbudsjett med krav om kutt i en rekke offentlige etater. FOTO: OLAV OLSEN

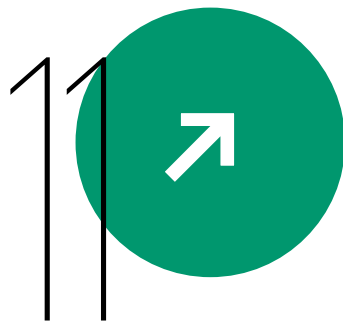
er foreløpig uklart om det vil gjøres gjennom oppsigelser eller sluttpakker, sier hun.

Aftenposten har kontaktet Finansdepartementet for å få et politisk svar om hvorfor overføringene til Stortingets partigrupper ikke er omfattet av osthøvelkuttet i statsbudsjettet, men departementet viser til at dette spørsmålet må besvares av Stortinget.

«Mer politisk arbeid på Stortinget»

Stortingspresident Tone W. Trøen (H) skriver i en e-post at dagens løsning for gruppetilskudd sist ble vurdert og endret i 2012/2013, og at overføringene siden er justert opp basert på lønns- og prisstigning.

«All drift av Stortinget skal bidra til å understøtte Stortingets viktige demokratiske rolle, mens gruppetilskuddene spesifikt skal sikre støtte til det parlamentariske arbeidet. Den parlamentariske aktiviteten har vært svært høy de siste fem



I 2018 utgjør pengene som årlig overføres fra statsbudsjettet til Stortingets egne partigrupper 186 millioner kroner. For 2019 er det foreslått å øke overføringene med 11 millioner, til 197 millioner kroner. Det utgjør en økning på 5,9 prosent.

årene, blant annet med rekord i antall spørsmål til regjeringen og i antall behandlede representantforslag. Det betyr at partiene med de samme ressursene gjør mer politisk arbeid i Stortinget», skriver Trøen.

Hun skriver videre at «endringer eller kutt i tilskuddene til partigruppene må eventuelt vurderes i fremtidige budsjettarbeider og forankres i Stortinget i plenum».

Aftenposten har også bedt om en kommentar fra Høyre, men pressesjef Peder Weidemann Egseth i partiets stortingsgruppe opplyser at de ikke har noen kommentar. Han viser til kommentaren fra Stortingets presidentskap.

Vi har ikke funnet tegn på at andre partier nylig har foreslått å kutte i overføringene til partigruppene, men Frp foreslo et slikt kutt for 11 år siden. Rødt har tidligere foreslått å kutte i godtgjørelsen til representantene, som nå er på 956.000 kroner i året.



Gjennom osthøvelkutt er statlige etater tvunget til å spare penger hvert år, og for 2018 er kravet på 0,7 prosent. Domstolene er pålagt å spare 48,6 millioner kroner i 2018, ifølge NTB. I 2019 er det foreslått at domstolene skal spare 12,3 millioner kroner.

- De har et alvorlig forklaringsproblem

Henning Carr Ekroll
Carl Alfred Dahl
Olga Stokke

Professorer mener politikerne burde sørge for at offentligheten får mer innsyn i bruken av fellesskapets penger.



Når partiene kutter blindt og bredt over andre budsjetter, samtidig som de ikke gjør det samme i egne budsjetterrammer, så opplever jeg dette som lite respektfullt overfor velgerne og særdeles politisk uklokt, sier Jan Fridthjof Bernt, professor i offentlig rett ved Universitetet i Bergen.

Bernt har ledet en rekke offentlige lovutvalg og har i mange år jobbet med forvaltningsrett.

Han reagerer på Aftenpostens sak om hvordan de borgerligere partiene holder hånden over støtten til partigruppene på Stortinget, samtidig som de kutter i resten av offentlig sektor.

Mer på fest enn statsansatte

Aftenposten har den siste tiden satt søke-lyset på hvordan fem av ni partigrupper på Stortinget hemmeligholder detaljene i bruken av pengene de overfører fra skattebetalerne til seg selv.

Vi har avdekket at mange av partiene, spesielt Frp og Høyre, gjennom disse overføringene har brukt mye mer offentlige midler på fest og moro enn det statsansatte får lov til.

Dessuten har vi omtalt hvordan de samme partiene som krevde kompromissløs åpenhet rundt Idrettsforbundets offentlige pengebruk, hemmeligholder detaljene om hvordan deres egne partigrupper bruker offentlige penger som Stortinget bevilger til seg selv.

Professor Bernt mener den manglende viljen til å gi innsyn er «svært uheldig».

- Her har man et alvorlig forklaringsproblem. Det blir spesielt ille når man ikke er villig til å redegjøre for hvordan man har brukt pengene, samtidig som man unntar seg selv for de kuttene man pålegger en offentlig forvaltning.

Egne regler for pengebruk

Også Rune Sørensen, professor i statsvitenskap ved Handelshøyskolen BI, er kri-

tisk til dette hemmeligholdet.

Først påpeker han at bevilgningene til stortingsgruppene ikke bør underlegges samme kontroll som statlige etater. Den lovgivende makt skal ikke kontrolleres av den utøvende makt. Han mener at Stortinget må kunne ha egne regler for pengebruken i stortingsgruppene, at det bør være attraktivt å være stortingsrepresentant.

- Representantene bør ha gunstige ordninger og et godt støtteapparat, sier Sørensen - før han går over til å kritisere hemmeligholdet:

- Jeg synes at begrunnelsene for å holde så mye av stortingsgruppenes pengebruk hemmelig er dårlige.

Han viser til forklaringer som partiene har gitt til Aftenposten.

- Begrunnelsene om at hensynet til personvern for de ansatte er en årsak til at de ikke vil opplyse om pengebruken, er vanskelig å forstå, sier Sørensen.

Han påpeker at lønns slipper ikke kan regnes som personlig informasjon, bort-

FAKTA

Dette er saken

Aftenposten omtalte onsdag hvordan Stortingets partigrupper de siste fem årene har fått overført 862 millioner kroner fra statsbudsjettet.

Fem av ni partier nekter å gi innsyn i detaljerte oversikter som viser hvordan pengene er brukt. MDG, SV, Rødt og KrF har valgt å gi innsyn.

Partiene velger derfor å utvise mindre åpenhet enn kravene Stortinget stiller til offentlig sektor om innsyn i offentlige midler.



Norsk Pensjon AS ble stiftet av syv livsforsikringsselskaper i 2006. Formålet med Norsk Pensjon er å vedlikeholde en pensjonsportal som skal gi enkeltpersoner en samlet oversikt over forventet alderspensjon fra ulike pensjonsordninger, samt anvende portal- og infrastrukturløsning til annen virksomhet som naturlig er forbundet med hovedformålet. Portalen er ikke-kommersiell. For mer informasjon se www.norskpensjon.no.

Norsk pensjon skal utvikle avanserte digitale tjenester til innbyggere, selskap og myndigheter som muliggjør bedre innsyn og kunnskap om pensjon. Dette fordrer videreutvikling av et godt offentlig og privat samarbeid. Basert på dette søker vi en engasjert leder med relevant nettverk som ønsker å ta posisjon og være den foretrukne talsperson i Norge innen forbrukerrelaterede spørsmål om pensjon.

Daglig leder

For mer informasjon se assessit.no eller kontakt våre rådgivere i Assessit; Anita Røed, 941 68 501 eller Knut Krogsæter, 930 19 289. Søknadsfrist; 01.12.2018.



Professor Jan Fridthjof Bernt under en høring i Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité i 2015.
FOTO: VIDAR RUUD/ NTB SCANPIX

Presidentskapet skjerper krav til dokumentasjon

Jan Gunnar Furuly

Stortingets presidentskap har vedtatt strengere regler for utbetaling av reiserefusjoner til landets folkevalgte.

Endringene kommer etter at Aftenposten tidligere i høst avslørte at Stortinget siden 2016 har utbetalt penger til den profilerte Frp-politikeren Mazyar Keshvari for å dekke en rekke reiser som ikke har funnet sted.

- Fra 1. januar neste år innføres det krav om bedre dokumentasjon av formålet for alle innenlandsreiser. Dette gjøres for å sikre bedre kontroll med representantenes reiser og refusjon av de utleggene de har hatt, opplyser stortingspresident Tone Wilhelmsen Trøen (H).

Må vise frem kopier av avtaler

Trøen sier representantene nå må vedlegge dokumentasjon for hver reiseregning de sender inn, slik at formålet fremgår på en klar måte.

Det kan ifølge Trøen for eksempel skje ved at de vedlegger eller tar bilde av en e-post med avtaler, kopi av en invitasjon, utskrift av en konferanseagenda eller et program for en konferanse, eller skjerm bilde av en Facebook-post som viser hva som fant sted.

- Endringene skjer etter at administrasjonen og presidentskapet i Stortinget har hatt en bred gjennomgang av regelverket for reisedekning, forklarer Trøen.

Utenlandsreiser som før

Foreløpig skjer det ikke noe med regelverket for utenlandsreiser.

- Utenlandsreisene som dekkes av Stortinget, gjelder kun komitéreiser eller reiser med delegasjoner. Her er regelverket tydelig og klart, sier Trøen.

Innfører ikke attestering

Det er heller ikke aktuelt å innføre attestering av stortingsrepresentantenes reiseregninger, slik det er vanlig i privat næringsliv og blant statsansatte.

- Prinsippet er at stortingsrepresentantene står til ansvar for sine egne valg, de har ingen overordnede, sier Trøen.

Hun gjør det klart at alle reiseregninger til Stortinget blir nøye kontrollert av administrasjonen.

- Systemet må likevel basere seg på tillit. Man kan derfor ikke forsikre seg 100 prosent mot at systemet misbrukes, selv om det nå stilles strengere krav til å dokumentere reisens formål, legger hun til.

Uvitende om besøk

Aftenposten dokumenterte 17. oktober at Keshvari hadde levert udokumenterte reiseregninger for 290.000 kroner. Halvparten av dette beløpet omfattet reiser hvor enten de han skulle besøke ikke kjente til hans reise, eller hvor Aftenposten kunne dokumentere at han på samme tid faktisk oppholdt seg i Oslo.

Keshvari har senere beklaget og innrømmet å ha fått utbetalt penger han ikke skulle hatt.

Det blir spesielt ille når man ikke er villig til å redegjøre for hvordan man har brukt pengene



Professor Jan Fridthjof Bernt

sett fra slikt som bankkontonummer og bidragstrekk. Men slike personlige opplysninger kan i så fall sladdes.

- En annen begrunnelse som virker underlig, er at man ikke kan offentliggjøre av hensyn til konkurranse mellom partiene. Da får man offentliggjøre etter valgkampen, da.

Revurdere regelverk

Sørensen synes systemet for offentlighet om støtte til de politiske partiene er blitt meget bra; det norske systemet er et av de beste i verden.

- Bedre innsyn i stortingsgruppens pengebruk kan ikke være noen stor sak. Jeg synes at Stortinget skulle se på regelverket sitt og sørge for at offentligheten får mer detaljert innsyn i hvordan det bruker pengene, sier han.

FAKTA

Vedtaket

Dette er hele vedtaket presidentskapet i Stortinget nå har gjort:

«Den demokratiske kontrollen, at stortingsrepresentantene står til ansvar for velgerne, er det sterkeste virkemiddel for at Stortingets regelverk for reisedekning overholdes. Det innføres krav om dokumentasjon for tjenestereisereisens formål innenlands. Reisene skal dokumenteres så langt det lar seg gjøre. Krav om dokumentasjon innføres fra 1. januar 2019. Administrasjonen bes om å videreutvikle veiledningen overfor representantene.»

En e-post med melding om de nye reglene går onsdag ut til alle stortingsrepresentantene.

Black Friday

Gjelder kun 22. - 24.11

70%

0,01 ct.
Før: 1 599,-
NÅ: 480,-

0,10 ct.
Før: 4 999,-
NÅ: 3 500,-

0,10 ct.
Før: 6 999,-
NÅ: 3 500,-

0,50 ct.
Før: 29 999,-
NÅ: 15 000,-

0,70 ct.
Før: 49 999,-
NÅ: 25 000,-

0,15 ct.
Før: 7 999,-
NÅ: 3 999,-

30 - 70 % på utvalgte modeller

50%

0,10 ct.
Før: 9 999,-
NÅ: 4 999,-

0,10 ct.
Før: 7 999,-
NÅ: 3 999,-

Bogstadveien 43
0366 Oslo
Tlf: 22 16 60 90

GULLBORG
gullborgen.no

Storgata 28
0184 Oslo
Tlf: 22 17 51 11

Venstre snur, gir innsyn i stortings- gruppens pengebruk

Harald Stolt-Nielsen
Solveig Ruud

Venstre gjør helomvending og gir offentligheten innsyn i stortingsgruppens pengebruk.

Høyre, Frp, Arbeiderpartiet og Senterpartiet nekter fortsatt å vise hva pengene de bevilger seg selv, går til.

Dermed gir nå fem av ni partier på Stortinget offentligheten innsyn i regnskapsdetaljer som viser hvordan de bruker offentlige midler de bevilger til seg selv.

De siste fem årene har Stortingets partigrupper fått overført 862 millioner kroner fra statsbudsjettet. Dette er offentlige penger som partiene kan bruke nokså fritt, men det kreves at de skal gå til «stortingsrelatert arbeid».

Venstre snur: – Skulle bare mangle

Etter å ha først nektet offentligheten innsyn i regnskapsdetaljer som viser bruken av offentlige midler, snur Venstre.

– Vår intensjon er alltid åpenhet. Nå har vi tenkt gjennom saken på nytt. Vi har også fått flere konkrete spørsmål, som gjør at vi vil åpne opp for innsyn, sier Torild Skogsholm, sekretariatsleder for Venstres stortingsgruppe, til Aftenposten.

Hun legger til at partiet gjennom flere år har jobbet for at alle stortingspartiene skal ha regnskap åpent tilgjengelig for alle.

– Som flere har vært inne på, er det snakk om skattebetalernes penger, så det skulle bare mangle at ikke det skulle være åpenhet, sier Skogsholm.

Åpenhet og personvern

– Hvis det bare skulle mangle at det ikke skal være åpenhet rundt regnskapsdetaljene, hvorfor valgte dere først å ikke gi innsyn?

– Vi er opptatt av to hensyn som av og til ikke går overens: åpenhet og personvern. Grupperegnskapet handler i stor grad om finansiering av arbeidet rundt representantene, men i all hovedsak handler det om ansattes lønn. Men det er enkelte andre poster. Gjennom samtaler med Aftenpostens journalister har vi fått forståelse for at det ikke vil gå utover personvernet. Derfor har vi bestemt oss for å være åpne, så lenge personvernet blir respektert, svarer sekretariatslederen til Venstre på Stortinget.

Fire partier – MDG, KrF, Rødt og SV – har allerede valgt å gi innsyn i de aktuelle regnskapsdetaljene, Venstre vil ikke oppfordre regjeringspartnerne Høyre og Frp til å gi innsyn i regnskapsdetaljene.

– Vi har en dialog med presidentskapet



Det skulle bare mangle at det ikke skulle være åpenhet

”

Torild Skogsholm (V)

på Stortinget om hvilke prinsipper som bør gjelde for alle partier, der vi mener det skal være så åpent som praktisk mulig, sier hun.

Nekter fortsatt innsyn

– Vi holder fast ved det vi har sagt tidligere, og forholder oss til det regelverket som er på plass, sier Frps parlamentariske leder Hans Andreas Limi.

Han får støtte fra Senterpartiet og Marit Arnstad, som ikke vurderer å følge etter Venstre:

– Nei. Vi vet ingenting om bakgrunnen for Venstres avgjørelse.

– **Hvorfor er det så viktig ikke å gi innsyn i regnskapsdetaljene?**

– Vi gir allerede ganske mye innsyn – i



Venstre, her representert ved partileder og kulturminister Trine Skei Grande, snur og gir offentligheten innsyn i regnskapsdetaljene som viser hvordan de bruker offentlige midler. Her under Venstres landsmøte i april. FOTO: OLAV OLSEN

partigruppens økonomi, men spesielt rundt stortingsrepresentantene. Alle bilag knyttet til reiser og representasjon for representantene vil du få gjennom Stortinget, som har levert over 20.000 bilag, svarer Arnstad.

Hun opplyser for øvrig at alle Senterpartiets stortingsrepresentanter har et lønnstrekk på 12.000 kroner i året. 6000 kroner går til partiets stortingsgruppe og 6000 til partiets hovedorganisasjon. Hun poengterer dermed at Senterpartiets utgifter til velferdstiltak, som ifølge Aftenpostens beregninger er drøyt 1800 kroner pr. person, er mindre enn lønnstrekket.

Frp: – Frykter overhodet ingenting
- Hva er det dere frykter offentlighe-

Dette er saken

Aftenposten omtalte onsdag 14. november hvordan Stortingets partigrupper de siste fem årene har fått overført 862 millioner kroner fra statsbudsjettet.

Dette er offentlige penger som partiene kan bruke nokså fritt, men det kreves at pengene skal gå til «stortingsrelatert arbeid».

ten skal få vite hvis mediene får ettergå regnskapsdetaljene?

- Vi frykter overhodet ingenting. Vi har 25 ansatte, derfor vil regnskapene våre inneholde informasjon om lønn og den type ting, som omfatter ansettelsesforhold, svarer Limi.

- Hadde det vært mulig å få innsyn i deler av regnskapsdetaljene?

- Det tror jeg ikke er så interessant. Det som gjelder representantene, er det stort sett Stortinget som dekker, som allerede har gitt fullt innsyn og delt mange tusen bilag, sier Limi.



I dag skal politiet avhøre Frp-politiker Mazyar Keshvari om hans udokumenterte reiseregninger.

Keshvari er formelt siktet for grovt bedrageri

NTB

Thea Storøy Elnan

Fem uker etter at det ble kjent at stortingsrepresentant Mazyar Keshvari (Frp) har fått dekket reiser som ikke har funnet sted, skal han i politiavhør i dag.

Hverken Keshvaris forsvarer, Arne Gunnar Aas, eller etterforskningsleder Rune Skjold vil oppgi totalsummen Keshvari er siktet for.

I midten av oktober skrev Aftenposten at Mazyar Keshvari, som representerer Oslo Frp på Stortinget, har levert udokumenterte reiseregninger for 290.000 kroner siden høsten 2016. Avisen dokumenterte at Keshvari har vært i hjembyen samtidig som det er levert krav på tilsammen 36.000 kroner. I dag skal han avhøres av politiet.

Har tatt tid grunnet helse

- Det er ulike grunner til at dette har tatt så lang tid. Blant annet er det helsemessige årsaker, og det har tatt tid å få ut dokumenter fra politiet og beramme selve avhøret, sier Keshvaris forsvarer Aas til P4.

Ifølge politiet er hovedårsaken til at politikeren ikke har kunnet bli avhørt før, at forsvareren hans har vært utilgjengelig.

- Det er viktig for oss å få hans forklaring for å belyse saken på best mulig måte. Vi mangler også noe dokumentasjon vi trenger i saken, sier leder Rune Skjold for seksjon for økonomi- og spesialletterforskning i Oslo politidistrikt.

MER OM PARTIENES
 ÅPENHET NESTE SIDE



Saker som dette blir som regel kjent uansett, sier Kaia Storvik. FOTO: UNOSEN HILDE

- Partiene gjør klokt i å vise åpenhet

Sveinung Berg Bentzrød

- Partiene bør snu og vise åpenhet om velferdstiltakene sine, sier Kaia Storvik i Tankesmien Agenda.

V i mener at alle politiske partier gjør klokt i å vise åpenhet og gi innsyn, spesielt i vår tid, der tiliten til partiene er under press. Det er viktig å være åpne om denne typen ting, sier Kaia Storvik.

Nestlederen i tankesmien som tilhører sentrum-venstresiden i norsk politikk, reagerer på partienes manglende åpenhet rundt pengebruk på egne arrangementer, fester inkludert.

Sosialdemokratiske Arbeiderpartiet er blant de fem partiene på Stortinget som ikke vil gi innsyn i hvordan de bruker pengene de får fra staten.

- Selv om også partier som arbeidsgivere må beskytte sensitive personopplysninger, som lønn, vil det ikke være et problem å vise åpenhet her.

- Saker som dette blir som regel kjent uansett. Da er det bedre å si det som det er. For tillitsvalgte generelt er det slik at hvis man ikke klarer å stå for det man har brukt penger på, så skulle man kanskje gjort det på en annen måte, sier Storvik.

Aftenposten har den siste tiden satt søkelyset på hvordan fem av ni partigrupper på Stortinget hemmeligholder detaljene i bruken av pengene de overfører fra skattebetalerne til seg selv.

Aftenposten har avdekket at mange av partiene, spesielt Frp og Høyre, gjennom disse overføringene har brukt mye mer offentlige midler på

Det er viktig å være åpne om denne typen ting

”

Kaia Storvik i Tankesmien Agenda

fest og moro enn det statsansatte får lov til.

De samme partiene som krevde åpenhet rundt Idrettsforbundets offentlige pengebruk, hemmeligholder nå detaljene om hvordan deres egne partigrupper bruker offentlige penger som Stortinget bevilger til seg selv.

Professor Jan Fridjof Bernt mener den manglende viljen til å gi innsyn er «svært uheldig».

- Ekstra pinlig for høyresiden

«Det er ekstra pinlig at partier på høyresiden utmerker seg i negativ forstand når det gjelder penger på fest og moro.»

Det skriver Haakon Riekes, samfunnsøkonom i den liberale tankesmien Civita i et innlegg i Aftenposten.

Riekes kommer med sin ramsalte kritikk etter at Aftenposten har avdekket at partigruppene på Stortinget bruker svært mye på velferdstiltak til sine, Frp nesten 27.000 kroner pr. person i 2017 og Høyre 13.000 kroner.

«Regjeringen har innført en kontroversiell avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform i offentlig sektor, der driftsbudsjettene årlig kuttes med 0,5 prosent. En del av motivasjonen er en erkjennelse at et byråkrati som eser ut, kan ha negative konsekvenser for samfunnet utover den direkte budsjettkostnaden. Den erkjennelsen bør stortingsrepresentantene rette mot sine egne grupper. Kuttet som trengs der, er langt større enn 0,5 prosent,» skriver Riekes.

Han mener også at saken er et symptom på et større og viktigere problem, nemlig at bevilgningene er for store til partigruppene. Flere ansatte enn representanter gir en fare for at politikken blir styrt av rådgivere heller enn av de folkevalgte.

Ikke KrF-mistillit om terrorsikring

POLITIKK - KrF mener Regjeringens manglende oppfølging er sterkt kritikkverdig og svært alvorlig.

Det er ordene KrFs Hans Fredrik Grøvan, parlamentarisk nestleder og medlem i kontroll- og konstitusjonskomiteen,

bruker om Regjeringens håndtering av saken som omhandler såkalt objektsikring.

Men han presiserer at KrF ikke går inn for mistillit mot sittende regjering i spørsmålet om terrorsikring. (NTB)



Det skjeve tårn i Pisa er mindre skjevt

ITALIA Det skjeve tårn i Pisa (bildet) er ikke så skjevt som det en gang var.

Etter mer enn to tiårs innsats for å rette opp en av middelalderens best kjente ingeniørtabber, har det lyktes å rette opp det berømte klokketårnet noe. Det er ennå ikke i lodd, men har beveget seg enda 4 centimeter mot vertikalen.

Den strukturelle tilstanden er bedre enn fryktet, opplyser den internasjonale komiteen som har arbeidet med saken.

- Justeringen av skjevheten er gode nyheter, men det er den strukturelle tilstanden til tårnet som er det viktigste, sier Nunziante Squeglia, en av

komiteens konsulenter, til nyhetsbyrået ANSA.

Tårnet ble stengt på 1990-tallet for utbedringer og justering av skjevheten. Da det ble gjenåpnet i 2001, var det rettet opp med mer enn 40 centimeter. Det var da lagt inn hundrevis av tonn med bly som motvekt i fundamentet. Det ble også fjernet masse i grunnen under bygningen.

Tårnet står på Mirakellassen bak katedralen i Pisa, og byggingen startet i 1173. På grunn av et for grunt fundament og sviktende grunn begynte det imidlertid å helle kraftig etter kort tid, noe som i sin tur gjorde det verdensberømt. (NTB)

Stortinget har ingen oversikt over hva politikernes bonuspoeng brukes til

Carl Alfred Dahl
Henning Carr Ekroll

Storingspolitikere tjener mengder av bonuspoeng på flyreiser betalt med skattepenger. Men Stortinget har selv ingen oversikt over hva som skjer med poengene.

Det er ettermiddag den 22. september 2017 da stortingsrepresentant Øyvind Halleraker finner riktig gate på Dulles internasjonale flyplass. Han har delatt på NATOs parlamentarikerforsamling i Philadelphia og møtt Norges ambassadør i Washington DC.

Nesten alle passasjerene tar til høyre da de kommer om bord i SK926. Men som så mange ganger før tar Høyre-mannen en venstresving inn i businesskabinen.

Rundt åtte timer senere lander han i København, for hittil siste gang som stortingsrepresentant. Hjem til Hordaland tar han med seg utallige minner, et diamantkort fra SAS og mer enn 250.000 Eurobonus-poeng opptjent på tjenestereiser for Stortinget, ifølge reiseregningene.

Slipper å rapportere

Å tjene store mengder bonuspoeng på tjenestereiser er svært utbredt blant stortingsrepresentanter og forretningsfolk.

Å bruke disse poengene til å betale for private reiser er lov på de fleste arbeidsplasser, men da skal reisen beskattes som vanlig inntekt.

Reglene for dette ble strammet til enda mer i sommer: Da vedtok Stortinget at det

fra nyttår blir arbeidsgivers ansvar å rapportere til Skatteetaten dersom en ansatt betaler en privat reise med poeng som er opptjent på jobbturer.

Dette kravet har vakt sterke reaksjoner i næringslivet, og beskrives blant annet som «urimelige økonomiske og administrative byrder» for arbeidsgiverne.

Men Stortinget har selv ingen mulighet til å sjekke hvordan deres egne politikere bruker poengene de tjener på skattefinansierte tjenestereiser.

- Stortinget har ikke noe hjemmel for å be om innrapportering av disse opplysningene. Stortingsrepresentantene står heller ikke i noe arbeidstagerforhold til Stortinget, opplyser Jorunn Nilsen, leder for presseavdelingen.

Ingen eksempler

For at Stortinget skal få mest mulig ut av hver skattekrone, heter det i representantenes reiseregulverk at bonuspoengene de tjener opp, skal brukes «i tjeneste-/pendlersammenheng».

Dette betyr at politikere skal spare skattekrone ved heller å bruke opptjente poeng til å betale for flybilletter, hotell eller leiebil når de reiser i tjenesten.

Stortinget har et reisekontor som tar

FAKTA

Slik har vi beregnet

Aftenposten har gjennomgått alle utenlandsreiser for stortingsrepresentantene i forrige stortingsperiode. Av dette har vi bedt om og fått innsyn i en del av bilagene til fire representanter som reiste mye utenlands og som gikk ut av Stortinget etter valget i fjor.

Disse reisene er nesten uten unntak foretatt med SAS eller SAS' partnere i Star Alliance. Representantene har registrert sitt Eurobonus-nummer på billettene. Dette gir poeng som kan brukes på turer med SAS, selskapets partnere, leiebiler og hotellovernattinger.

Når representantene flyr mer enn fem timer, kan de reise på businessklasse. Lange reiser på businessklasse utløser ofte 20.000 til 30.000 poeng, som er nok til å betale for to-tre rundturer i Norge.

De fire representantene har i hele eller deler av forrige periode hatt gull- eller diamantstatus hos SAS, noe som gir 25 prosent ekstra poeng på SAS- og Widerøe-reiser.

En forsiktig verdifastsettelse av ett bonuspoeng, er 10 øre. En stortingsrepresentant med gullkort i lommen som flyr fra Norge til Kina på businessklasse, kan med andre ord tjene poeng verdt 3000 kroner på en slik tur.



seg av det meste av flybestillinger. Men dersom reisen skal betales med poeng, må representanten selv bestille reisen. Derfor klarer ikke Stortinget å vise til noen eksempler på at politikere faktisk har fulgt regelverket.

- Personlig sak

På 13 utvalgte langreiser i den siste av hans fire stortingsperioder tjente Halleraker 246.000 Eurobonus-poeng, ifølge Aftenpostens gjennomgang av representantenes reiseregninger. En rekke kortere turer i Europa og Norge kommer i tillegg.

- Hva skjedde med bonuspoengene da du gikk ut av Stortinget?

- Dette er en personlig sak, etter det jeg har forstått. Det finnes ikke noen rutiner for hva som skjer når man går ut, sier han.

Han ønsker ikke å gå inn på hva han har gjort med poengene.

- Man tjener jo ikke poeng bare på tjenestereiser, men også på private reiser, til private innkjøp med kredittkort og så vi-



LED kabelløse juletrelys Lumix - Tyske kvalitetsprodukt

Solgt i over 10 år med svært fornøyde kunder. Batteridrevet juletrelys med fjernkontroll og dimming. Driftstid fra 90 - 450 timer pr. batteri med klart, fint varmhvitt lys. Leveres i flere farger og størrelser, eksklusiv modell med Swarovski-krystaller. **Brannsikre.**

www.juletrelys.no - tlf. 35 05 11 24

Bakkens Juletre - Seljord



Å ta en jobbreise på businessklasse fører med seg goder som champagne, mer forseggjort mat, et sete som kan legges helt flatt, stor TV-skjerm og en drøss med bonuspoeng som det skal skattes av dersom de brukes privat.
FOTO: HALVOR SOLHJEM NJERVE

Nå forteller Svendsen at poengene som det offentlige har betalt for, og som kunne vært brukt på nye tjenestereiser, er i ferd med å forfalle.

- Har du noen gang betalt en privat reise med bonuspoeng?

- Ja, men ikke med Stortingets poeng. Da har jeg brukt poeng jeg har opptjent privat.

- Hvor mange pendler- eller tjenestereiser betalte du med bonuspoeng?

- Ingen. I Norge reiser stortingsrepresentantene på fleksibel fullprisbillett fordi planene ofte endrer seg i siste liten. Da har jeg forstått det slik at bonusbilletter ikke fungerer særlig godt. Men jeg har ved et par anledninger brukt bonuspoeng til reiser for partiet, og forstått det slik at det er i orden.

Men poengene kan også brukes til å delbetale billetter med full fleksibilitet, bekrefter SAS' informasjonssjef Knut Morten Johansen.

- Er det ikke uheldig at så mange poeng, som er kjøpt med fellesskapets midler og kunne vært brukt på tjenestereiser, går ut på dato?

- Ja, det er sikkert synd, men det er ikke min sak. Det er retningslinjene på Stortinget som regulerer dette, og dem er det ikke jeg som har laget, sier den tidligere stortingsrepresentanten.

Kan ikke utelukke privat bruk

SVs Bård Vegar Solhjell satt i utenrikskomiteen i forrige periode, og tjente rundt 50.000 poeng på fem langturer. Reiser i Europa og Norge kommer i tillegg.

- Jeg har hatt som praksis ikke å bruke bonuspoeng fra tjenestereiser til å betale for private reiser. Men jeg kan ikke garantere at det ikke finnes unntak fra det, sier han.

Solhjell husker heller ikke om han bestilte noen tjenestereiser for poeng.

- Hva har skjedd med poengene?

- Jeg har en del ubrukte poeng stående, og de forfaller vel etter hvert, sier Solhjell, og legger til at han hadde sagt ja til å bruke poengene til tjenestereiser dersom spørsmålet hadde kommet opp.

Nybakk kjøpte tjenestereise

Av de fire representantene Aftenposten har snakket med, er det bare én som bekrefter å ha brukt poeng på en tjenestereise.

Da Marit Nybakk i fjor gikk ut av Stortinget etter 31 år som representant, hadde hun med seg rundt 114.000 poeng opptjent på syv lange reiser. Poeng opptjent på Norges- og Europa-reiser kommer i tillegg.

- Jeg brukte en god del av dem på å fly til Den internasjonale kvinnekonferansen i New York, hvor jeg var en av de norske representantene. En del poeng går ut på dato hver sommer, sier Nybakk, og legger til at hun aldri har brukt slike poeng til å betale for privatreiser.



Stortingsrepresentant Øyvind Halleraker (H) besøkte Washington DC minst seks ganger i forrige stortingsperiode. Turen på bildet er fra desember 2016, og turen utløste minst 27.500 Eurobonus-poeng, ifølge Aftenpostens beregninger.

dere. Til syvende og sist koker dette ned til en sak mellom skattyter og ligningen, nettopp fordi det er så vanskelig å vite hva som er hvilke poeng.

Han kan ikke huske om han noen gang har brukt poeng på pendler- eller tjenestereiser.

- Har du noen gang brukt poeng på private reiser?

- Jo, men jeg tror ikke det er så interessant. Jeg har masse poeng jeg har tjent opp, både fra tjenestereiser og privat. I tillegg hadde jeg med meg masse poeng inn på Stortinget. Men hva som er hva når man tar de ut, det ... Jeg synes ikke det er interessant, sier Halleraker.

Går ut på dato

I løpet av den siste av Frps Kenneth Svendsens fem perioder på Stortinget tjente han mer enn 300.000 eurobonuspoeng på 14 av reisene. I tillegg kommer flere reiser i Europa og Norge.



Også Kenneth Svendsen var i Washington DC i desember 2016. På turen tjente han cirka 24.000 Eurobonus-poeng.

HUSK!
Søndagsåpent
14-17

TEPPEDAGER

HOS PARSTEPPER
I BOGSTADVEIEN 41

Persiske håndknyttede kvalitetstepper i alle str. fra 60x40 opptil 400x300 cm

Spisestueteppe
str. 300 x 200
fra **kr 4500,-**
(før kr 16 500,-)

Salongtepper
str. 250x160, 200x150
fra **kr 2500,-**
(før kr 9900,-)

Løpere
str. 300x80, fra **kr 1990,-**
(før kr 5800,-)

KJEMPEUTVALG
av moderne patchwork tepper
str. 300 x 200, nå **kr 9900,-** (før 23 900)
str. 250 x 170, nå **kr 4500,-**
(før 14 900)

INNTIL -70%

Parstepper

Bogstadvn. 41 (like ved Valkyrie pl.), tlf. 22 41 51 52, 22 41 19 89

Åpent: Hverd. 10-18. Lørd. 10-17. Sønd. 14-17.

- Folk stiller spørsmål ved om man har noe å skjule

Henning Carr Ekroll
Carl Alfred Dahl

- Vis frem pengebruken på Stortinget, er oppfordringen fra SV til de rødgrønne kameratene og de borgerlige partigruppene.

De siste ukene har Aftenposten avdekket til dels svært høy pengebruk på fest og moro i partigruppene på Stortinget.

Fire av ni partigrupper på Stortinget vil fortsatt ikke gi Aftenposten detaljene om hvordan de bruker millioner av kroner som de årlig bevilger til seg selv.

Rødt, SV, KrF og MDG åpnet bøkene umiddelbart da Aftenposten spurte i slutten av oktober, mens Venstre gjorde helomvendning og ga innsyn 22. november.

Arbeiderpartiet, Høyre, Frp og Senterpartiet hemmeligholder detaljer om pengebruken.

Å nekte å vise åpenhet om hvordan skattepengene brukes, kan være skadelig for folkets tillit til politikere og partier, mener SVs stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski.

- Folk stiller spørsmål ved om man har noe å skjule. Det kan på sikt svekke tilliten til oss politikere og partiene. Det er kjempe dumt om det skal skje bare fordi man ikke har valgt å vise åpenhet om egen pengebruk, sier Kaski. Partiene som hemmeligholder,



Kari Elisabeth Kaski oppfordrer Ap, Sp, Høyre og Frp til å åpne partigruppens regnskaper.

FAKTA

Dette er saken

Aftenposten omtalte 14. november hvordan Stortingets partigrupper de siste fem årene har fått overført 862 millioner kroner fra statsbudsjettet.

MDG, SV, Rødt og KrF valgte å gi innsyn da Aftenposten spurte for første gang i slutten av oktober. 22. november snudde Venstre og ga også innsyn.

Høyre, Frp, Arbeiderpartiet og Senterpartiet nekter fortsatt offentligheten innsyn i regnskapsdetaljer som viser hvordan de bruker offentlige midler.

begrunner dette med at det detaljerte regnskapet inneholder personopplysninger om de ansatte i gruppene og om hvordan partigruppene konkurrerer om velgernes gunst.

- Er ikke det gode argumenter for hemmelighet?

- Det går fint an å vise disse opplysningene og samtidig ivareta de ansattes personvern, som selvsagt er viktig, sier Kaski. Hun viser til at man enten kan sladde sensitive opplysninger eller unngå å skrive slike opplysninger i detalj i regnskapet i utgangspunktet.

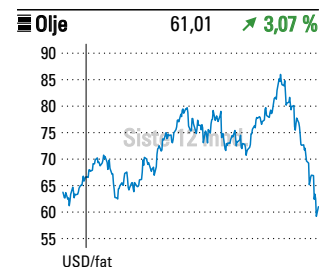
- Åpenhet må gå foran disse hensynene nå. Vi er litt lei av å stå alene om dette sammen med de andre partiene som ga innsyn. Vi er alle tjent med å vise åpenhet her for å ivareta tilliten i befolkningen, sier Kaski.

- Venstre snudde før helgen. Tror du flere kommer etter?

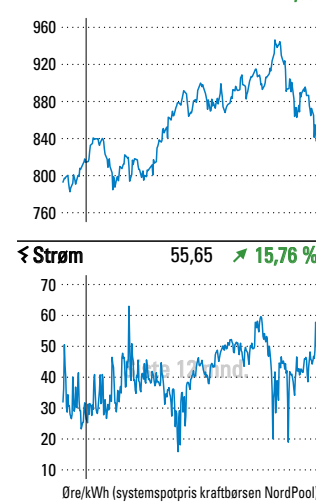
- Jeg håper det, men det avhenger nok av om debatten fortsetter. Det skulle bare mangle at Venstre var med på det. SV og Venstre er de to partiene som i ulike saker har vært de største forkjemperne for åpenhet rundt lobbyregister, opplysningsplikt for statsråder og så videre.

- De som hemmeligholder detaljene, viser til regelverket, som ikke krever åpenhet på dette nivået. Er reglene gode nok?

- Vi får håpe det ikke er nødvendig å endre regelverket for å tvinge dem til å åpne opp. Dette handler om kultur og hvilket grunnleggende utgangspunkt man har for åpenhet.



Oslo Børs
Hovedindeksen siste børsdag 852,84 \uparrow 1,88 %
Siste 12 måneder \uparrow 7,56 %



Valutakurser

1 Euro (EUR)	9,732	9,738
1 U.S. Dollar (USD)	8,581	8,590
100 Sv.kr. (SEK)	94,40	94,44
100 Da.kr (DKK)	130,4	130,5
1 Britiske Pund (GBP)	11,00	11,00
100 Sveits.Fr. (CHF)	859,4	861,1
100 Yen (JPY)	7,536	7,589
1 Can.Dollar (CAD)	6,487	6,494
100 Islandske Kroner (ISK)	6,880	6,920

Valutakursene som er vist på denne siden er en antydning av forholdet mellom norske kroner og utenlands valuta kl. 17:00 oppgitt dato. Enhver finansinstitusjon er fri til å sette sin egen valutakurs. Kursene vist her gir derfor kun en indikasjon, og viser ikke de vekslingskursene du får i banken.

Børser utenlands

Nikkei 225 Average PR JPY	21812,00	0,76
Hang Seng HSI PR HKD	26343,24	1,60
Euronext Paris CAC 40 PR EUR	4946,95	0,18
FTSE Eurotop 100 PR EUR	2702,48	0,22
FTSE 100 PR GBP	6952,86	-0,11
FSE DAX TR EUR	11192,69	0,49
NASDAQ OMX Stockholm PR SEK	543,99	0,50
NASDAQ OMX Copenhagen 20 PR DKK	935,56	2,05
Spain IBEX 35	8916,70	0,12
DJ Industrial Average PR USD	24576,52	1,20
S&P 500 PR	2663,06	1,16

3 mnd. Rente 1,20 \downarrow -1,64 %

Utvalg OBX

	Sluttkurs kroner	Endring sluttkurs %	Børs- verdi i mill. kr.	Avkastn. siste 12 mndr.
Aker BP	232,00	3,66	83546	14,22
Aker Solutions	45,15	3,75	12283	4,87
Bakkafrost	423,60	-2,04	20696	38,56
BW LPG	32,70	2,83	4641	-3,17
DNB	147,55	1,93	236724	0,56
DNO	13,42	3,51	14545	30,48
Equinor	199,20	2,68	665061	21,16
Frontline	54,80	1,48	9306	24,14
Gjensidige Forsikring	134,90	1,28	67450	-6,34
Lerøy Seafood Group	71,42	-1,52	42550	57,46
Marine Harvest	197,55	-0,10	101944	38,49
Norsk Hydro	41,79	1,80	86463	-30,69
Norwegian Air Shuttle	216,60	5,61	9842	8,03
Opera Software	11,22	-2,43	1576	-47,96
Orkla	70,94	0,85	72283	-12,12
Petroleum Geo-Services	19,84	4,73	6716	43,92
REC Silicon	0,61	5,41	1561	-47,71
SalMar	466,00	0,17	52798	88,04
Schibsted ser. A	298,80	1,32	32271	33,03
Schibsted ser. B	277,00	1,84	36200	32,25
Seadrill	-	-	-	-36,60
Storebrand	67,40	0,51	31531	3,90
Subsea 7	90,78	5,39	29718	-26,44
Telenor	166,75	2,39	245366	-1,45
TGS-NOPEC Geophysical Company	239,80	2,74	24615	19,35
Yara International	351,50	2,84	96036	-7,37

Få oversikt over porteføljen din hos Morningstar og les de siste økonominyhetene hos Aftenposten.no/okonomi

27. NOVEMBER
JUBILEUM
VI FEIRER 50 ÅR I DAG
og inviterer til bløtkake og kaffeservering fra kl. 11.00 og mingleshows fra kl. 12.00
Velkommen skal du være!

Bevilget 1,7 mrd. til seg selv. Ingen kontrollerer bruken.

Henning Carr Ekroll
Carl Alfred Dahl

Ingen har ansvaret for å kontrollere om skattebetalernes penger blir brukt til det som er formålet. Fire partier hemmeligholder fremdeles detaljene rundt egen pengebruk i Stortinget.

Enten det er en million eller hundrevis av millioner, må man rapportere tilbake at midlene er brukt til det de faktisk skal brukes til. Dette handler om respekt for offentlige forvaltningsregler og skattebetalernes penger. Det sa riksrevisor og tidligere Høyre-politiker Per-Kristian Foss til NRK da Riksrevisjonen tidligere i høst la frem en kritisk rapport om hvordan Idrettsforbundet hadde brukt offentlige penger de hadde fått.

Riksrevisjonen fungerer som Stortingets kritiske sporhund: Denne organisasjonen har blant annet ansvaret for å undersøke om pengene Stortinget bevilger fra fellesskapet, blir brukt i tråd med formålet i ulike offentlige virksomheter.

Har overført 1,7 milliarder
Store beløp fra den offentlige pengesekken som finansierer statlige virksomheter, finner også veien inn i stortingskorridorene.

De siste ti årene har Stortinget bevilget 1,7 milliarder kroner i støtte til sine egne partigrupper i nasjonalforsamlingen. Ifølge Stortingets eget regelverk skal pengene kun brukes på stortingsrelevant arbeid.

Aftenposten har i en rekke artikler belyst at fire av ni partigrupper på Stortinget nekter å gi detaljert innsyn i hvordan de bruker fellesskapets midler. Blant annet har vi omtalt at Frp og Høyre har brukt store summer på fest, moro og hyggetur - uten at de vil vise frem detaljene.

I en felles uttalelse gir Arbeiderpartiet, Høyre, Frp og Senterpartiet uttrykk for at de revisor-godkjente regnskapene som er offentliggjort, sikrer tilstrekkelig åpenhet og innsyn, og at de derfor ikke ser noe behov for å praktisere samme åpenhet som kreves av offentlige virksomheter - eller

FAKTA

Dette er saken

Aftenposten omtalte 14. november hvordan Stortingets partigrupper de siste fem årene har fått overført 862 millioner kroner fra statsbudsjettet.

Dette er offentlige penger som partiene kan bruke nokså fritt, men det kreves at pengene skal gå til «stortingsrelatert arbeid».

4 av 9 partier nekter å gi innsyn i detaljerte oversikter som viser hvordan pengene er brukt.

MDG, SV, Rødt og KrF valgte å gi innsyn da Aftenposten spurte for første gang i oktober.

22. november snudde Venstre og ga innsyn.

Høyre, Frp, Ap og Sp nekter fortsatt offentligheten innsyn i regnskapsdetaljer.

Mesteparten av pengene brukes på å lønne rådgivere og administrativt ansatte, men flere titalls millioner kroner går også til andre formål.

som de samme partiene har krevd av Norges idrettsforbund.

I Debatten i NRK ble Fremskrittspartiets parlamentariske leder Hans Andreas Limi spurt om flere detaljer rundt partiets pengebruk på fest og moro. Da viste han til at pengebruken var godkjent av revisor.

- Det synes ikke jeg er så interessant. Vi har Stortingets revisor, som gjennomgår alle våre bilag og sjekker at alt vi foretar oss, er i henhold til det regelverket som er vedtatt, sa han.

Revisor: Ikke min oppgave

Men revisoren gjør ikke noen vurdering av hvorvidt bruk av offentlige penger til fest og moro oppfyller kravene til å være stortingsrelevant arbeid.

Stortingsgruppene har i praksis hatt stor frihet til å velge hvordan de har brukt de 1,7 milliardene de har bevilget seg selv de siste ti årene.

- Det er gruppene selv som er ansvarlig for at tilskuddet brukes i tråd med regelverket. Som utgangspunkt ligger det utenfor revisors mandat å undersøke om pengene brukes på stortingsrelevant arbeid, sier Ole Gunnar Foss i Revisjonsselskapet AS, som har revidert stortingsgruppenes regnskaper siden 2015.

Det betyr at det ikke er noen som har ansvaret for å undersøke om pengene brukes slik det er tenkt. I tillegg er det heller ikke krav om full åpenhet rundt hva pengene brukes til, slik det er i de fleste offentlige virksomheter som er finansiert med fellesskapets midler.

Foss opplyser at han likevel ville tatt det opp med stortingsgruppen dersom han kom over en kostnad som faller utenfor regelverket, men han ønsker ikke å fortelle om dette har skjedd.

- Så du vil ikke legge deg opp i hvor mye offentlige penger partigruppene for eksempel bruker på festlige tilstelninger eller reiser?

- Nei, det vil vi ikke gjøre. Ved bruk av penger på velferdstiltak er vår oppgave å kontrollere at formalkravene i bokføringsloven er på plass. Det vil si at formål fremgår, og at deltagerliste foreligger.

Terje Tvedt i BDO reviderte regnskapet frem til 2014. Han bekrefter at de ikke har vurdert hensikten med pengebruken.

- På generelt grunnlag kan jeg si at det ikke var en del av revisjonens mandat.

EXPO
NOVA



-20%

FOSCARINI

I perioden 29. november til 8. desember tilbyr vi alle lamper fra Foscarini med 20% rabatt. Dette gjelder både bestillingsvarer og lagervarer. Vi har flere av deres bestselgere på lager! Velkommen innom!

Verkstedveien 1, Drammensveien 134
tlf: 23 13 13 40 web: expo-nova.no

Professor: Riksrevisjonen bør granske Stortingets pengebruk

Henning Carr Ekroll Carl Alfred Dahl

Ingen undersøker stortingspartienes bruk av offentlige penger. Professor mener det kan være en oppgave for Riksrevisjonen.

Dette er ikke akkurat noe som bidrar til å styrke folks tillit til politikere.

Det er professor Per Lægroids oppsummering av Aftenpostens funn de siste ukene. Vi har omtalt hvordan Stortinget har overført 862 millioner kroner til egne partigrupper de siste fem årene, og hvordan enkelte partigrupper bruker millionbeløp på fest og sosiale arrangementer.

Samtidig nekter fem av ni partier å gi detaljert innsyn i hvordan de bruker offentlige penger.

Parlamentarisk leder Hans Andreas Limi i Frp forklarte i forrige uke dette til dels med at en revisor «sjekker at alt vi foretar oss er i henhold til det regelverket som er vedtatt».

Men revisor Ole Gunnar Foss i Revisjons-selskapet AS har forklart at det ligger «utenfor revisors mandat å undersøke om pengene brukes på stortingsrelevant arbeid».

Lægroid, som er professor ved institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap ved Universitetet i Bergen, mener statlige organisasjoner ville «fått Riksrevisjonen på nakken» om tilsvarende forhold hadde blitt avslørt der.

Bør vurderes pengebruken

Riksrevisjonen er en offentlig myndighet som har som oppgave å «bidra til at fellesskapets midler og verdier blir brukt og forvaltet slik Stortinget har bestemt».

Organisasjonen rapporterer til Stortinget, men undersøker kun pengebruken i departementer og statlige organisasjoner, ikke i nasjonalforsamlingen.

Riksrevisjonen undersøker ikke Stortinget, men dette kan jo være et tegn på at det bør vurderes om Riksrevisjonen bør begynne å revidere Stortingets pengebruk, sier Lægroid.

Kan bestille gransking av seg selv

Professor Åge Johnsen ved Oslo Met (tid-

FAKTA

Dette er saken

Aftenposten omtalte onsdag 14. november hvordan Stortingets partigrupper de siste fem årene har fått overført 862 millioner kroner fra statsbudsjettet.

MDG, SV, Rødt og KrF valgte å gi innsyn da Aftenposten spurte for første gang i slutten av oktober.

22. november snudde Venstre, og ga også innsyn.

Høyre, Frp, Arbeiderpartiet og Senterpartiet nekter fortsatt offentligheten innsyn i regnskapsdetaljer som viser hvordan de bruker offentlige midler.

Partigruppene består av både folkevalgte representanter og ansatte.



Her holder 169 folkevalgte til, og virksomheten deres finansieres over statsbudsjettet. Men hverken Ap, Høyre, Frp eller Sp vil gi fullt innsyn i hvordan dere stortingsgrupper bruker offentlige penger. FOTO: TERJE PEDERSEN, NTB SCANPIX

ligere Høgskolen i Oslo og Akershus) mener at kontrollen bør ligge utenfor partigruppene, men likevel hos Stortinget.

– Det er naturlig at Stortingets administrasjon har kontrollrutiner og undersøker hvordan pengene blir brukt på vegne av presidentskapet, sier han.

Johnsen advarer samtidig mot å sette i gang et overdrevent kontrollapparat.

– Selv om det har fremkommet ting som tyder på at det kan være nødvendig med bedre oppfølging av pengebruken, så skal man være forsiktig med å innføre for omfattende kontrollopplegg rundt et system som i utgangspunktet er tillitsbasert. Men da har også de som har fått tilliten et ansvar for å sørge for at denne ikke blir misbrukt, sier han.

Riksrevisjonens kommunikasjonsrådgiver Stein Morch opplyser at Riksrevisjonen i utgangspunktet ikke har mandat til å undersøke hvordan partigruppene bruker de offentlige pengene de bevilger til seg selv, men at loven åpner for at Stortinget i plenum kan be Riksrevisjonen om å gjøre en slik undersøkelse.

Danskenes krav til politikerne

Det danske folkettinget har i likhet med Norge en ordning der partigruppene får støtte. Men der heter det at bruken av pengene skal «ske under hensyn til god offentlig forvaltning og således, at en given aktivitet skal gjennomføres med de minst mulige omkostninger».

De offentlige pengene som Stortinget bevilger til seg selv er ikke omfattet av tilsvarende krav.

«Regnskapsloven og bokføringsloven setter noen rammer, blant annet at bruken skal være rimelig i forhold til hva som kan forventes av tilsvarende type virksomheter, men det er her behov for betydelig grad av skjønn. Ansvaret for denne skjønnsutøvelsen ligger hos gruppene», skriver Stortingets kommunikasjonsrådgiver Isabell Pettersen Vikan i en e-post.

Hun understreker også det overordnede ansvaret for å undersøke hvordan pengene brukes ligger hos gruppene selv, og at revisor kun kontrollerer at utgiftene er «innenfor de formelle krav som følger av regnskapsloven og bokføringsloven».



OPPHØRSSALG IRAN CARPET

SALG KUN I BUTIKKEN

VI UTFØRER OGSÅ VASK OG REPARASJON AV TEPPE

Vær obs for svindlere som selger tepper utenfor butikken i vårt navn, Iran Carpets. Vi selger kun tepper fra butikken vår i Sandvika.

IRAN CARPET



Iran-carpet-v-gity-mesry

Adresse: Rådmann Halmrastvei 7 1337 Sandvika

50% TIL 70%

PÅ ALLE TEPPE (gjelder ikke Bidjar)

MANDAG – FREDAG 10-18
LØRDAG 10-16
SØNDAG 12-16

- Uforståelig at partiene ikke har samme praksis som de krever av andre

Henning Carr Ekroll Carl Alfred Dahl

Venstres tidligere stortingsrepresentant Gunnar Kvasheim forsøkte å få Stortinget til å praktisere mer åpenhet om egen pengebruk, men ble nedstemt.

2006 hadde VG en rekke saker der avisen avdekket tvilsom bruk av fellesskapets midler i Stortingets partigrupper. Her fremkom det blant annet at det var brukt penger til å betale frisørtimer, kjøler, private reiser og firmabilordninger. Spesielt mye bråk ble det rundt Frps pengebruk.

Den gang var det, i likhet med i dag, ikke noe krav om at partigruppene skulle gi detaljert innsyn i hvordan de brukte pengene.

Siden avsløringene i 2006 har Stortinget overført totalt 1,7 milliarder nye kroner til partigruppene.

I høst har Aftenposten igjen satt søkelyset på pengebruken i partigruppene på Stortinget, som nå har fått en stadig romsligere økonomi (se faktaramme).

Nedstemt om åpenhet

- Jeg er forundret over at man ikke har kommet lenger. Det fremstår som åpenbart at stortingsgruppene og partiene, som har vært med på å lage lovverket, og stiller krav om åpenhet og innsyn i mange

andre sammenhenger, må innse at de må ha samme åpenhet rundt sin egen virksomhet, sier Gunnar Kvasheim.

Han var stortingsrepresentant for Venstre frem til 2009 og er i dag redaktør i Dalane Tidende og styreleder i Norsk Presseforbund. I 2006 forsøkte Kvasheim å få flertallet på Stortinget med på å praktisere samme åpenhet rundt partigruppens pengebruk som det offentlig virksomhet er underlagt, men forslaget ble nedstemt.

- Det må være en viss likhet mellom det de forventer av andre og det en gjør selv, og det må være mulig for offentligheten og ettergå hvordan fellesskapets midler blir brukt, sier han.

- Uforståelig

Argumentene som andre stortingsrepresentanter brukte mot åpenhet i 2006 var de samme som Ap, Høyre, Frp og Sp trekker frem i dag:

De mener løsningen som finnes er god nok - og at innsyn vil utfordre personvernet for de ansatte i stortingsgruppene.

862

Aftenposten omtalte onsdag 14. november hvordan Stortingets partigrupper de siste fem årene har fått overført 862 millioner kroner fra statsbudsjettet.

Dette er offentlige penger som partiene kan bruke nokså fritt, men det kreves at pengene skal gå til «stortingsrelatert arbeid».

MDG, SV, Rødt og KrF valgte å gi innsyn da Aftenposten spurte for første gang i oktober. 22. november snudde Venstre, og ga også innsyn.

Høyre, Frp, Ap og Sp nekter fortsatt offentligheten innsyn i regnskapsdetaljer.



Gunnar Kvasheim (t.h.) satt på Stortinget fra 1997 til 2001 og fra 2005 til 2009. Her sammen med KrFs Line Henriette Holten Hjemdal og Ivar Kristiansen under et forhandlingsmøte i 2007. FOTO: KNUT FALCH, NTB SCANPIX

- Ser du at dette kan være argumenter mot full åpenhet?

- Jeg var på Stortinget i åtte år og har vært parlamentarisk leder, og kan ikke huske at det var noe av pengebruken som var av en slik karakter at det ikke burde være mulig å praktisere full åpenhet. Personvernet kan ivaretas om partigruppene legger til rette for det og organiserer seg på riktig måte, sier Kvasheim.

Han viser til at resten av offentlig sektor er blitt underlagt nye krav til mer åpenhet og innsyn de siste 12 årene.

- Da er det uforståelig at partiene ikke

GAVER SOM VARMER

Sir John

ULLPLEDD
DUNDYNER
SENGESETT

-50%

DYNE MESTEREN
Amfi Ullevaal Stadion - 2 etg.
Telefon 94 08 40 58

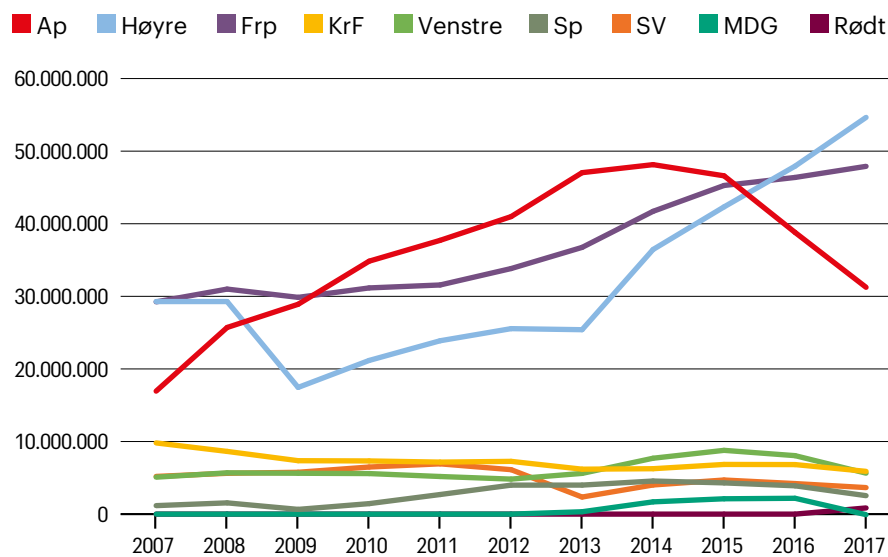
toRom

Bogstadvn 72
Majorstuen
Tlf 22 60 90 10



Partigruppenes egenkapital

Denne oversikten viser hvor mange skattekroner de ulike partigruppene på Stortinget har hatt på konto de siste ti årene.



KILDE: Stortinget



Jeg mener det er behov for større åpenhet enn det er i dag

”

Berit Brørby satt på Stortinget for Arbeiderpartiet i 24 år, og ledet blant annet et utvalg som så på finansieringen av partigruppene

Ryggmargsrefleksjonen i Venstre burde vært å gi innsyn fra første dag

”

Gunnar Kvassheim, tidligere stortingsrepresentant for Venstre

sørger for en praksis som er i tråd med de forventningene de har til verden rundt seg. For at det politiske arbeidet skal fremstå legitimt og troverdig blant folk flest, så er det helt åpenbart at det må være innsyn i det politikerne driver med. Aftenpostens artikkelserie viser at flere bidrar til det motsatte, ved å diskreditere politikken på grunn av mangel på åpenhet, sier han.

- Hva tenker du om at det ditt eget parti, Venstre, først sa nei?

- Ryggmargsrefleksjonen i Venstre burde vært å gi innsyn fra første dag. Begrunnelsen sekretariatsleder Skogsholm hadde

for å åpne opp var utmerket, men den burde vært på plass fra dag en, sier han.

Behov for større åpenhet

Berit Brørby var stortingsrepresentant for Arbeiderpartiet fra 1985 til 2009, og har tidligere ledet et utvalg som blant annet vurderte hvordan partigruppene på Stortinget skulle motta offentlig støtte.

- Jeg mener det er behov for større åpenhet enn det er i dag, og at partigruppene bør sette seg sammen og bli enige om hvordan dette kan praktiseres, sier hun.

Dagens regelverk krever at stortings-

gruppene leverer regnskap med noen sekkeposter som viser hvordan pengene totalt er disponert gjennom året.

Det Aftenposten har bedt om innsyn i er hovedboksoppføringer i enkelte av disse kategoriene, som viser alle enkeltvise utgifter. Det neste - og mer detaljerte nivået - er bilag, altså kvitteringer og fakturaer. Det var dette politikerne krevde at Norges idrettsforbund måtte legge frem.

- Hvilket konkret detaljnivå åpenheten bør ligge på vil jeg ikke mene noe om, men hovedbudskapet er at det må gis mer innsyn, sier hun.

JULETILBUD

FRA 50% - 70%

Persiske og Orientalske tepper, silketetter, antikke tepper, kelimer, patchwork og moderne tepper.

KLIPP UT og ta med annonsen og få et GAVEKORT fra 500,- til 2000,-

Søndagsåpent 12-17



PATCHWORK 300x200 fra 8.900,-



MODERNE 300x200/200x150 fra 8.900,-
240x175/180x125



LØPERE 400x85/240x75 fra 3.900,-
300x80/200x80



KELIMER CHUBI ALLE STØRRELSER fra 3.900,-

OBS! Vi er spesialister på vask og reparasjon av alle typer tepper og kelimer

ARIA ORIENT TEPPER AS

Tlf. 908 45 668 - Bygdøy allé 60B v/7-Eleven
Man-fre 10.30 - 19.00, lørdag 10 - 19.00

Stortingsgruppene har 152 millioner kroner på bok

Henning Carr Ekroll
Carl Alfred Dahl

Tilskuddene er blitt for store, mener samfunnsøkonom og får støtte fra Frps parlamentariske leder. Men partiet har ikke gjort noe for å redusere overføringene.

Aftenposten har de siste ukene satt søkelyset på økonomien i stortingsgruppene, som de siste fem årene har mottatt over 862 millioner offentlige kroner fra statsbudsjettet.

Fire av de ni partiene på Stortinget nekter å gi detaljert innsyn i hva de bruker pengene på, men vi har blant annet avdekket at enkelte av partiene bruker enormt mye mer på fest og moro enn det offentlige ansatte får lov til.

Samtidig har det borgerlige flertallet på Stortinget skjermet partigruppene fra østehøvelkuttene de krever av staten, noe som har ført til at pengestrømmen som blant annet har gitt romlige festbudsjetter, har vedvart.

Fra 96 til 152 millioner kroner på konto
Overføringene har bidratt til at partigruppene har opparbeidet seg en solid pengebinge, viser offentlig tilgjengelige regnskapstall: Fra 2007 til 2017 vokste egenkapitalen til stortingspartiene fra 96 til 152 millioner kroner.

Justert for prisstigning, utgjør dette en økning på 33 millioner kroner.

- Det er ikke så dumt for et parti å bygge opp egenkapital når man er i regjering, men når det vokser så stabilt over tid, så tyder det på at bevilgningene kan være for høye. Man skulle for eksempel anta at flere partier tæret av egenkapitalen - ved å gå i underskudd - etter dårlige valg og lengre tid i opposisjon, sier samfunnsøkonom

Haakon Riekeles i Civita.

Han har tidligere jobbet i Finansdepartementet og har vært nestleder i Unge Venstre.

Høyre har størst sparegris

Det er Høyre som har den mest velfylte sparegrisen. Stortingsgruppen hadde ved utgangen av fjoråret 54 millioner kroner på konto.

Partiets sekretariatsleder Christina Wist har valgt å besvare Aftenpostens spørsmål i en e-post.

Hun forklarer den romslige sparekontoen med effektiv drift og ubesatte stillinger i sekretariatet, men understreker samtidig at partiene er sårbare for store endringer i valgresultatet.

«I 2005 ble for eksempel støtten til Høyres stortingsgruppe redusert med 40 prosent. Stortingsgruppens egenkapital er en viktig reserve for kunne opprettholde forsvarelig drift og ivareta de forpliktelsene vi har som arbeidsgiver for våre rundt 40 ansatte», skriver hun i en e-post.

«Høyre er imidlertid åpne for å diskutere nivået og innretningen på gruppetilskuddet.», skriver hun videre.

FrP: Tyder på at vi får for mye

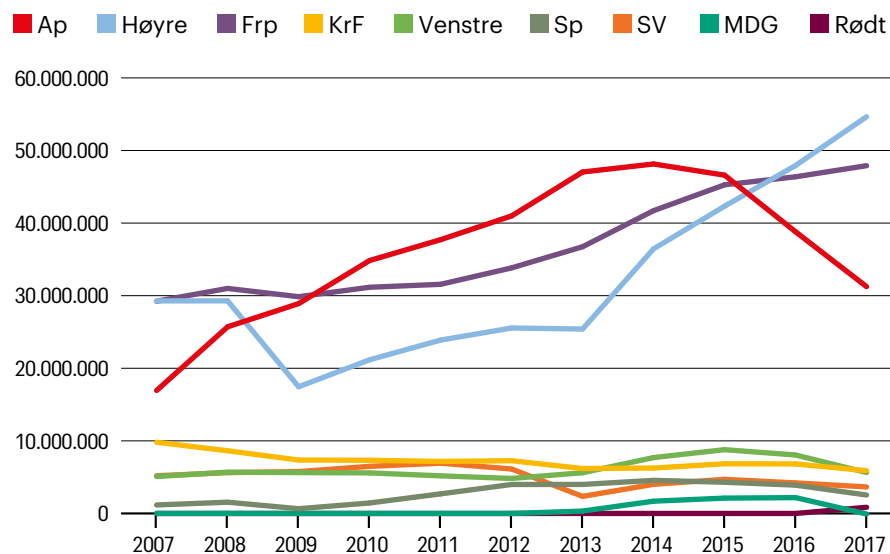
Det er FrPs stortingsgruppe som har nest mest penger på konto. Partiets parlamentariske leder Hans Andreas Limi erkjenner at de har en «betydelig egenkapital» som er «langt over det vi trenger som buffer».

«FrP synes det er naturlig at president-



Partigruppenes egenkapital

Denne oversikten viser hvor mange skattekroner de ulike partigruppene på Stortinget har hatt på konto de siste ti årene.



KILDE: Stortinget



Frps parlamentariske leder Hans Andreas Limi synes partigruppene på Stortinget får for mye penger. Her sammen med Eva Kristin Hansen (Ap). T.v: Stortingspresident Tone W. Trøen (H).

FOTO: OLAV OLSEN

Frankrike: Én død og over 130 skadet i opptøyer

Frankrikes president Emmanuel Macron innkalte i går regjeringsmedlemmer til hastemøte etter lørdagens protester, som var de verste i landet på flere år.

I Paris ble 133 personer skadet og 412 pågrepet. 23 av de skadede var politibetjenter, ifølge politiet. 378 av de pågrepne ble varetektsfengslet.

Demonstrant påkjørt

Demonstrasjoner fant sted også andre steder i landet.

I Arles sør i Frankrike hadde demonstranter satt opp en veisperring som forårsaket en 10 kilometer lang kø.

En varebil kolliderte med en lastebil og ble truffet av et annet kjøretøy.

En demonstrant ble påkjørt og døde natt til i går, opplyser lokale myndigheter.

Unntakstilstand?

President Macron skulle i går drøfte sikkerhetssituasjonen med statsminister Édouard Philippe og innenriksminister Christophe Castaner.

Ifølge nyhetsbyrået Reuters skulle det da vurderes om det skal innføres unntakstilstand for å hindre ytterligere opptøyer.

Macron kom hjem til Frankrike i går morges etter flyturen fra G20-gruppens toppmøte i Argentina.

Før hastemøtet besøkte han Den ukjente soldats grav under Triumfbuen sammen med innenriksminister Castaner.

Deretter dro presidenten på befaring for å se skadeomfanget etter lørdagens demonstrasjoner.

Han møtte også politifolk og brannmannskap.

Fordømmelse

Macron fordømte i helgen de voldelige demonstrasjonene.

- Vold er uakseptabelt, sier presidenten, som varsler alvorlige konsekvenser for de ansvarlige.

Cirka 5500 demonstranter deltok i lørdagens protestaksjoner.

Ifølge det franske innenriksdepartementet var mange av deltagerne det som omtales som «bråkmake» som forsøkte å bryte seg gjennom politisperringe ved Triumfbuen.

Mange biler ble satt i brann, og noen tente på en bygning langs paradegaten Champs-Élysées.

Politiet brukte tåregass og vannkanoner mot demonstrantene.

Mange av dem svarte med å kaste steiner og stokker mot politiet.

Raser mot prisøkning

Det var tredje helg på rad med protester.

Demonstrantene, som står i spissen for en protestbevegelse som kaller seg De gule vestene, demonstrerer mot myndighetens planlagte avgiftsøkning på bensin og diesel med henholdsvis 1 cent (8 øre) og 4 cent (32 øre). (NTB)

skapet tar initiativ til en ny vurdering av hvor mye penger det er riktig at stortingsgruppene skal få til driften. Størrelsen på oppsparte midler hos de store partigruppene tilsier at dagens gruppetilskudd er for høyt», skriver Limi i en e-post.

Frp har de siste årene utgjort en del av det borgerlige flertallet som har vedtatt statsbudsjettet og følgelig også overføringene til partigruppene.

Det er ikke tegn til at disse partiene har gjort noe for å redusere overføringene til seg selv før Aftenposten satte søkelyset på de økonomiske forholdene i partigruppene.

- Nei, svarer Frps kommunikasjonssjef Ida Krag på spørsmålet om partiet har tatt initiativ til å gjøre noe med bekymringen over at de får for mye penger.

Ap: Avhengig av penger på bok
Arbeiderpartiet hadde en egenkapital-topp i 2014.

Men siden den gang har sparekontoen

Størrelsen på oppsparte midler hos de store partigruppene tilsier at dagens gruppetilskudd er for høyt

”

Fps parlamentariske leder Hans Andreas Limi

blitt tappet for rundt 17 millioner kroner.

- Egenkapitalen vår er opparbeidet for noen år tilbake, og de siste årene har regnskapene gått med underskudd, sier Arbeiderpartiets sekretariatsleder Snorre Wikstrøm:

- Etter valget i 2017 måtte vi nedbemanne med nær 20 prosent av arbeidsstokken. Det hadde vært vanskelig uten en egenkapital i bunn. Vi har ansvaret for mange ansatte i stortingsgruppen, og som arbeidsgiver må vi ha en sikkerhet som gjør det mulig å gjennomføre en kontrollert nedbemanning dersom vi får et dårlig valgresultat, noe som gir drastiske utslag for økonomien vår nærmest over natten. Dette gjør at vi er avhengige av å ha en del penger på bok,

- **Betyr det at tilskuddene er på det nivået det bør være?**

- Det får andre uttale seg om, men jeg mener vi trenger en buffer. Og jeg synes ikke den vi har i dag, er urimelig stor, gitt den uforutsigbarheten som ligger i dette.



Jeg har brukt 60.000 poeng på en privat reise i påsken 2018. 15.250 av disse poengene stammer fra poeng opptjent i tjeneste høsten 2017

» Tuva Moflag, stortingsrepresentant Ap



Jeg har ikke blitt opplyst om regler rundt dette, men har heller ikke sjekket dette ut selv

» Lene Vågslid, stortingspolitiker Ap



Jeg har ved enkelte anledninger betalt deler av flyreiser for mine barn til Trøndelag for bonuspoeng,

» Arild Grande, stortingsrepresentant Ap

Ap-politikere brøt regelver

Carl Alfred Dahl og Henning Carr Ekroll

Tre stortingsrepresentanter fra Ap innrømmer å ha brukt bonuspoeng opptjent på tjenestereiser til å betale for private turer. Turene var ikke godkjent på forhånd, og er ikke skattet av.

Aftenposten har de siste ukene publisert en serie artikler om hvordan politikerne på Stortinget bruker penger på blant annet reiser, valgkamp, fest og moro. Som del av dette har avisen spurt 178 stortingsrepresentanter (inkludert noen som først har møtt i Stortinget, men deretter gått inn i regjering) om hvordan de bruker bonuspoengene de tjener opp på de til dels svært mange pendler- og tjenestereisene.

Stortingets retningslinjer om reisedekning slår fast at slike bonuspoeng kun skal brukes til å betale for nye tjeneste- eller pendlerreiser. Stortinget har imidlertid erkjent at de ikke undersøker om dette

faktisk blir gjort. Derfor har Aftenposten spurt hver enkelt.

Presidentskapet kan «i særlige tilfeller godkjenne bruk av bonuspoeng i andre tilfeller», og presiserer at dette «kan utløse skatteplikt», ifølge retningslinjene.

Stortinget opplyser at de har mottatt én slik forespørsel siden 2013, men vil ikke fortelle hvem dette gjelder.

Å bruke bonuspoeng opptjent på jobbreiser til å betale for private reiser, skal føres opp i skattemeldingen slik at det berregnes skatt av det.

Aftenpostens kartlegging viser at nesten alle representantene oppgir at de følger sitt eget regelverk. Men det finnes unntak.

40.000 poeng på reiser til barna

Arbeiderpartiets Arild Grande skriver i en e-post at han etter å ha mottatt Aftenpostens spørsmål om dette innså at han «ikke har satt meg inn i regelverket så godt som jeg burde».

- Jeg har ved enkelte anledninger betalt deler av flyreiser for mine barn til Trøndelag for bonuspoeng, sier Grande, som har to barn bosatt på Sørlandet fra et tidligere forhold.

Grande har regnet seg frem til at cirka 40.000 av bonuspoengene han har brukt på barnas reiser, var opptjent på tjeneste- og pendlerreiser som stortingsrepresentant.

- Har du skattet av dette?

- Jeg har kontaktet administrasjonen for å få skattet av dette nå. Har man gjort feil, må man rydde opp, skriver Grande, som har vært stortingsrepresentant fra Nord-Trøndelag siden 2005.

I SAS' bonusprogram tilsvarer 40.000 bonuspoeng fire tur-/returbilletter innenriks med bagasje og full refusjon inntil siste arbeidsdag før utreisen.

Barn under 12 betaler halvparten så

mange poeng. Skatter og avgifter kommer i tillegg.

50.000 poeng på private reiser

Ap-representant Lene Vågslid fra Telemark er leder i justiskomiteen og innrømmer til Aftenposten at hun har brukt tilsammen 50.000 bonuspoeng opptjent på tjenestereiser til å betale for fire private flyturer siden 2015.

- Disse fire reisene var reiser til mitt andre hjemsted, som er i Trøndelag, men som ikke kan regnes som pendling for meg siden jeg er folkeregistrert og har bosted i Telemark.

Grande og Vågslid har vært kjærester i omtrent fem år og har ett barn sammen. Ingen av dem spurte presidentskapet på forhånd, slik reglene krever.

- Har du betalt skatt av dette?

- Nei. Jeg har ikke vært klar over regelverket, noe jeg sikkert burde vært. Jeg har ikke blitt opplyst om regler rundt dette, men har heller ikke sjekket dette ut selv. Det ser jeg at jeg burde ha gjort. Jeg har rapportert inn bruken til Stortingets administrasjon etter at jeg er blitt gjort opp-



erk og skatteloven

merksom på dette via Aftenpostens spørsmål, skriver hun i en e-post.

Dro på ferie til Danmark

Tuva Moflag ble innvalgt for Arbeiderpartiet fra Akershus i fjor. En uke etter at Kongen åpnet Stortinget dro Moflag med en stor delegasjon til New York.

På turen tjente hun trolig rundt 12.000 bonuspoeng.

Fire måneder senere var Moflag på reise igjen, men denne gangen var det ferietur.

– Jeg har brukt 60.000 poeng på en privat reise i påsken 2018. 15.250 av disse poengene stammer fra poeng opptjent i tjeneste høsten 2017, skriver Moflag i en e-post til Aftenposten.

Hun opplyser også at hun ikke søkte presidentskapet om godkjenning på forhånd.

Dagen etter at Moflags innrømmelse til Aftenposten, utdyper hun i en offentlig Facebook-oppdatering at turen gikk med familien til Billund.

Moflag opplyser at hun skal innberette dette på riktig måte i skattemeldingen for 2018, som vil være i tråd med Skatteloven.

FAKTA

Bonuspoeng

De fleste flyselskaper tilbyr de reisende en eller annen form for bonus som skal bygge lojalitet.

Poengene kan brukes på bl.a. flyturer, oppgradering, mat om bord, leiebil, hotell, gavekort eller doneres bort til veldedighet.

Verdien av hvert poeng varierer svært mye ut fra hvordan de brukes.

Bruker du poeng opptjent på jobbreiser til å kjøpe private reiser eller andre ting, regnes det som skattbar inntekt og skal føres opp i skattemeldingen.

Skatteetaten publiserte nylig en prinsipputtalelse hvor det slås fast at det fra nyttår blir arbeidsgivers ansvar å innrapportere de ansattes private bruk av poeng fra jobbreiser.

Det kommer på det samme hvem som betaler flybilletten så lenge du har fått den i forbindelse med jobben du gjør.

Bruker du bonuspoengene fra jobbreiser til å kjøpe, oppgradere eller andre tjenester i forbindelse med jobbreiser, slipper du skatt.

Fire har ikke besvart spørsmålene

Tor André Johnsen og Gisle Meininger Saudland (begge Frp) hadde etter gjentatte henvendelser i halvannen uke fortsatt ikke svart på Aftenpostens spørsmål.

Aftenposten møtte Tor Andre Johnsen i Stortinget i går ettermiddag. Han nektet å svare på om han hadde brukt bonuspoeng i tjenesten eller privat. Sjekk gjerne om det kommer med på papir også.

Johnsen er oppført med rundt 20 flyturer i Norge og Europa det siste året, ifølge reiseregning-materialet Aftenposten har fått innsyn i.

Åshild Bruun-Gundersen (Frp, Aust-Agder) svarer følgende pr. SMS: «Frp i regjering bygger historisk mye vei og til høsten åpner Nye Veier 40 km ny motorvei på min pendlerstrekning. Når fire-felten er ferdig mellom Arendal og Oslo om noen år vil det bare ta 2 timer og 15 min å kjøre fra Arendal til Oslo, tenk det :) Hva skal jeg med bonusprogram på fly da.»

Bruun-Gundersen, som bl.a. har vært i California i høst med helse- og omsorgskomiteen, har ikke besvart oppfølgingsspørsmål.

Dagfinn Henrik Olsen (Frp, Nordland) svarer slik pr. SMS: «Hei. Tenkte at arbeidet på deres gravende journalistikk holdt så høy kvalitet at dere var i stand til å finne ut at jeg tiltrådte som fast representant 31. august. Har for øvrig ingen ytterligere kommentarer.»

Olsen har levert tre reiseregninger i høst.

Alle de andre, med unntak av et par sykemeldte representanter som ikke har fått spørsmålene, har svart.

I prinsippet brudd på Skatteloven

– Privat bruk av bonuspoeng opptjent i reise for arbeidsgiver er skattepliktig, og skal derfor føres opp i skattemeldingen. Beskatningen skal skje i det inntektsåret poengene benyttes. Fordelen skal settes til det tilsvarende reise ville kostet, forklarer Rolf Lothe, fagsjef i Skattebetalerforeningen.

Å unnlate å skatte av denne fordelen er i prinsippet brudd på skatteloven, forklarer Lothe, men legger til at det trolig har vært svært utbredt. Man slipper som regel tilleggsskatt så lenge man varsler fra selv, mener Lothe.

Fungerende seksjonssjef Helene Kruge i Skatteetaten opplyser imidlertid at «hvis myndighetene oppdager at den skattepliktige ikke har oppgitt skattepliktige bonuspoeng på skattemeldingen skal det som hovedregel ilegges tilleggsskatt».



På Johannesborgs Slott nord for Stockholm skal de to viktigste partene i Jemen-krigen møtes.
FOTO: JANERIK HENRIKSSON, NTB SCANPIX/REUTERS

Det skal forhandles om fred i Jemen - i Sverige

Magnus Kallelid

Få tror det blir fred i Jemen med det første, men håpet er at forhandlere klarer å ta et par steg i riktig retning.

Det svenske slottet ligger en times kjøretur nord for Stockholm. Der skal Jemens saudistøttede regjering møte de iranskstøttede såkalte houthi-opprørerne. På forhandlingsbordet ligger blant annet et fangebytte og evakueringen av skadede opprørere som trenger medisinsk hjelp.

Seniorforsker Siri Aas Rustad ved Institutt for fredsforskning (PRIO) tror det er vanskelig å komme noen vei med selve konflikten, men at det kan gjøres noe med flere av de enkelte kravene.

- Det er ikke usannsynlig. Slik kan man vise vilje til å enes om noe uten å gi fra seg veldig mye, sier Rustad.

- Giftig atmosfære

Internasjonale kommentatorer er også skeptiske.

- Jeg forventer ikke mye av denne runden, sier den jemenittiske analytikeren Baligh al-Makhlafy til nyhetsbyrået AP. Han støtter regjeringen i Jemen og skal selv delta i samtalen.

- Dette betyr ikke mye, men med den humanitære situasjonen og den giftige politiske atmosfæren som eksisterer i Jemen for tiden, er det bedre enn ingenting, sier den jemenittiske forskeren Hisham Al-Omeisy til AP.

FAKTA

Krigen i Jemen

Saudi-Arabia, De forente arabiske emirater og syv andre land har siden mars 2015 vært involvert i borgerkrigen i Jemen.

Krigen er en fortsettelse av interne konflikter som har vart siden 2004.

Minst 10.000 mennesker er blitt drept.



Jeg forventer ikke mye av denne runden



Baligh al-Makhlafy, jemenittisk analytiker

- Jeg er lei for å si at det nok går i retning av at volden fortsetter og at den humanitære situasjonen forverres, ikke at det bryter ut fred, sier Jemen-ekspert Peter Salisbury til The New York Times.

- Best under radaren

Man har også tidligere forsøkt å åpne for fredssamtaler mellom partene i Jemen. I Kuwait i 2016 brøt forhandlingene sammen etter 108 dager.

PRIO-forsker Rustad tror ikke det blir annerledes nå.

- Sverige har et godt rykte på seg når det gjelder å forhandle, men forhandlinger fungerer best når de skjer under radaren. Slik var det da Norge hadde en viktig rolle for fredsprosessen i Colombia, sier Rustad.

- Andre konflikter i kjølvannet - Hvordan bør Sverige forholde seg til forhandlingene?

- De bør være klar over at de kun er en fasilitator. Det må ikke bli for mye fokus på Sveriges rolle. Det må være partene selv som eier forhandlingene, de må ikke skje under tvang.

I det store og hele tror PRIO-forskeren det er vanskelig å få slutt på den tre år lange borgerkrigen.

- Utvikler den seg som andre konflikter i Midtøsten og Nord-Afrika, får man en kamp mellom mange ikke-statlige grupper. Selv om hovedkonflikten mellom regjeringen og opprørerne roer seg, vil du ha andre konflikter i kjølvannet. Det ser vi i Syria, der det er en oppblomstring av mindre konflikter. Også i Libya er konfliktbildet blitt mindre oversiktlig på denne måten, sier hun.

Varsler full gjennomgang av regelverket

Henning Carll Ekroll og Carl Alfred Dahl

STORTINGETS PENGBRUK

Som Aftenposten har omtalt, har Stortinget de siste fem årene bevilget egne partigrupper 862 millioner kroner. Samtidig er pengebruken skjermet fra samme krav om åpenhet og innsyn som gjelder offentlig sektor og flere andre virksomheter som finansieres med penger fra fellesskapet. Det er også blitt kjent at flere av partigruppene har brukt betraktelig mye mer penger på fest og moro enn det offentlig ansatte har lov til.

Fem av stortingsgruppene - SV, MDG, Venstre, KrF og Rødt - har valgt å gi Aftenposten innsyn i hvordan de bruker penger. Ap, Høyre, Frp og Sp sier nei. De viser til personvern hensyn og mener at dagens løsning gir nok åpenhet.

Stortingspresident Tone W. Trøen (H) skriver i en e-post sendt fra Stortingets kommunikasjonsavdeling at presidentskapet nå vil ta en full gjennomgang av praksisen rundt støtten til partigruppene fordi «Stortingets presidentskap er opptatt av at innbyggerne skal ha tillit



Stortingspresident Tone W. Trøen.

til forvaltningen av Stortingets midler.» Hun understreker samtidig at «det er all grunn til å tro» at partigruppene har brukt pengene i tråd med regelverk og lovverk, og påpeker at regnskapene revideres.

Dagens regelverk krever at stortingsgruppene leverer regnskap med noen sekkeposter som viser hvordan pengene totalt er disponert gjennom året. Det Aftenposten har bedt om innsyn i, er hovedboksoppgifter i enkelte av disse kategoriene, som viser alle enkeltvise utgifter. Det neste - og mer detaljerte nivået - er bilag, altså kvitteringer og fakturaer. Det var dette politikerne krevde at Norges idrettsforbund måtte legge frem.

Tiltalt for hvitvasking etter Panama Papers

Marita E. Valvik

Nå har USA tatt ut tiltale mot de første personene etter Panama Papers-avsløringene. Det amerikanske justisdepartementet tiltalte i går fire menn, to av dem tidligere Mossack Fonseca-ansatte, for hvitvasking og bedrageri.

Disse tiltalene er de første i USA etter Panama Papers-avsløringene i 2016.

I april 2016 publiserte mediehus over hele verden, deriblant Aftenposten, sine avsløringer fra dokumentlekkasjen Panama Papers. 11,5 millioner dokumenter var lekket fra det Panama-baserte advokatfirmaet Mossack Fonseca.

I flere tiår hadde advokatfirmaet opprettet og administrert anonyme postbokselskaper i skatteparadis på vegne av sine kunder. Kriminelle, kjendiser og politikere måtte svare for sine koblinger til slike selskaper.

To av toppsjefene i advokatfirmaets hovedkvarter er tiltalt for en rekke planlagte lovbrudd over en tiårsperiode, skriver det amerikanske justisdepartementet i en uttalelse.

Departementet har også anklaget en Boston-basert regnskapsfører og en tidligere amerikansk skattebetaler for



Hovedkontoret til Mossack Fonseca i Panama by.

skatteunndragelse, bedrageri i forbindelse med pengeoverføringer og hvitvasking.

- Disse tiltalte gikk svært langt for å sikre sin egen og sine klienters rikdom, sier aktor Geoffrey S. Berman i den amerikanske påtalemyndigheten.

- I flere tiår har tiltalte, ansatte og klienter i det globale advokatselskapet Mossack Fonseca, angivelig ha ført millioner av dollar gjennom utenlandske kontoer og skapt skallselskaper for å gjemme unna formuer, sier aktoren.

De amerikanske myndighetene har samarbeidet med myndigheter i andre land for å foreta arrestasjonene. En ble arrestert i Paris, en i London. Tirsdag ble tredjemann arrestert i Boston. Sistemann er statsborger i Panama og er fremdeles på frifot.

Vil fortsatt ikke gi detaljer om pengebruken

Henning Carr Ekroll

Siv Jensen erkjenner at festbudsjettene til partiets stortingsgruppe har vært for høye.

Det svekker tilliten. Folk må ha tillit til at skattekroner som kreves inn, brukes med varsomhet og kost/nytte-fokus. Pampete pengebruk bør det bli slutt på, sa Siv Jensen til Bergens Tidende i 2013.

Da hadde avisen over tid satt søkelyset på pengebruk i offentlig sektor og blant annet avslørt kostbare middager og høy flaskeføring i staten.

I vår gjentok Siv Jensen, som nå er finansminister, behovet for å være ytterst forsiktig med hvordan offentlige midler blir brukt.

Siv Jensens uttalte motstand mot ufor-siktig offentlig pengebruk hindret ikke Frps stortingsgruppe i å bruke betraktelig mye mer skattepenger på fest og moro enn det statsansatte får lov til.

Siv Jensen svarer slik på spørsmål om

hva hun mener er «pampete pengebruk»:

- Den gang var det basert på en sak om mye festing på statens regning. Jeg mener det samme nå som da, nemlig at vi skal forvalte skattebetalernes penger med respekt - og at det må ligge nøkternhet til grunn når man bruker pengene, sier Jensen.

- **Hvor vil du plassere pengebruken til Frps egen stortingsgruppe opp mot dette?**

- Jeg synes summene er høye, og det har stortingsgruppen erkjent selv. Jeg synes det er en god erkjennelse at de vil gå gjennom dette og også åpner for en gjennomgang av nivået på støtten til partigruppene.

- **Kan du forklare hvorfor de som er tilknyttet Frps stortingsgruppe, skal få bruke betraktelig mye mer offentlig**

FAKTA

Dette er saken

Aftenposten omtalte 14. november hvordan Stortingets partigrupper de siste fem årene har fått overført 862 millioner kroner fra statsbudsjettet. Dette er offentlige penger som partiene kan bruke nokså fritt, men det kreves at pengene skal gå til «stortingsrelatert arbeid».

MDG, SV, Rødt og KrF valgte å gi innsyn da Aftenposten spurte første gang, i slutten av oktober.

22. november snudde Venstre og ga også innsyn.

Høyre, Frp, Arbeiderpartiet og Senterpartiet nekter fortsatt offentligheten innsyn i regnskapsdetaljer som viser hvordan de bruker offentlige midler.

De fire partiene velger dermed å utvise mindre åpenhet enn kravene Stortinget stiller til offentlig sektor om innsyn i bruk av midler.



Finansminister og Frp-leder Siv Jensen har flere ganger gitt uttrykk for at utsiktene for norsk statsøkonomi gjør at det er nødvendig med moderasjon i pengebruken i offentlig sektor.
FOTO: OLE BERG-RUSTEN / NTB SCANPIX

BYGGMAX®

99⁰⁰ /stk

LED-lysnett
LED-lys, 3x3 m, ip44.
Art. 29327

19⁹⁵ /stk

Juletrekuler
30-pakn.
Art. 407012

79⁹⁵ /stk

Juletrefot
Høyde 19 cm, diameter 30 cm.
Art. 40404

JULETID ER BYGGETID

99⁰⁰ /stk

Juletre Gran
Maks 2 pr husholdning.

199⁰⁰ /stk

Juletre Edelgran
Maks 2 pr husholdning.



lige penger på fest og sosiale aktiviteter enn for eksempel sykepleiere eller andre offentlige ansatte?

- Det er et sunt prinsipp at alle som forvalter fellesskapets penger, gjør dette med nøkternhet.

- Det var ikke det jeg spurte om?

- Stortinggruppen har gitt uttrykk for at dette er en for høy sum, og at de vil ta lærdom av det. Det er godt sted å starte.

Har ikke kuttet

Stortinggruppen har 152 millioner offentlige kroner på konto, noe som har fått Frps parlamentariske leder Hans Kristian Limi til å konkludere med at stortinggruppen får for mye penger.

Men Frp har ikke gjort noe for å redusere overføringene selv om Regjeringen har innført et flatt kutt i andre sektorer.

- Dere har hatt mulighet til å påvirke statsbudsjettet og rammene i overføringene til partigruppene i fem år, hvorfor har det ikke skjedd tidligere?

- Vi har ikke lagt opp til noen store økninger i denne støtten i statsbudsjettene.

- Men hvorfor er det ikke gjort noe for å kutte, dersom støtten har vært for høy?

- Som du vet, så er det ikke finansministeren som forhandler om statsbudsjettet i Stortinget, og jeg kan ikke gå inn i de interne forhandlingsprosessene. Jeg er opp-tatt av at man har god kontroll med pengebruken og hvordan disse blir brukt.

Mer åpenhet?

Frp er, sammen med Ap, Høyre og Sp, blant de fire stortingspartiene som nekter å gi detaljert innsyn i hvordan de bruker offentlige midler i stortinggruppen.

- Hvordan skal offentligheten kunne

kontrollere hvordan pengene blir brukt, når partigruppene til flere partier ikke vil gi samme grad av innsyn som det offentlig sektor er underlagt?

- Det er naturlig at spørsmålet om graden av innsyn her blir drøftet nærmere, men dette er noe Stortinget selv må se på.

- Synes du det bør være samme grad av åpenhet i stortingsgruppenes pengebruk som i offentlig forvaltning?

- Det er et spørsmål Stortinget selv må ta stilling til.

- Ser ikke veldig vakkert ut

- I mars sa du at vi nå er inne i «en situasjon i norsk økonomi hvor vi overhodet ikke har råd til å sløse med skattebetalernes penger». Synes du Frps stortinggruppe går foran med et godt eksempel her?

- Som jeg sier: Summen er høy. Jeg er generelt av den oppfatning at skattebetalernes penger skal brukes på en fornuftig måte, og det gjelder alle formål som finansieres over statsbudsjettet.

- Også Frps stortinggruppe?

- Ja, det gjelder også den.

- Men synes du Frps stortinggruppe har gått foran med et godt eksempel når målet er å unngå å sløse med skattebetalernes penger?

- Jeg mener man skal vise betydelig grad av nøkternhet, og er glad for at stortinggruppen er tydelig på at dette ikke ser veldig vakkert ut, og at de vil gjøre noe med det.

Hverken Ap-leder Jonas Gahr Støre eller Høyre-leder og statsminister Erna Solberg har så langt ønsket å svare på spørsmål om partienes pengebruk.

Julegavetips!



Julegave som varmer
Home & Country
Bjerregaard tettvevd
flanell. Før 898,-. Nå fra

399,-



Julegave-favoritt

Skagastøl vinterdyne
Fluffy rutesydd dyne
med andedun. Før 3150,-.
Nå fra

1499,-

Oslo: Persveien 20 på Ulven. Vegg i vegg med Right Price Tiles. Tlf: 993 58 897

Asker og Bærum: Slepnevveien 56. 100m fra togstasjonen, bak Malerstua. Tlf: 957 54 550

Stavanger / Sandnes: Lurabyen Storsenter, Stavangerveien 36. Tlf: 900 97 696

Lillehammer: Storgaten 41, tvers overfor Nille. Tlf: 970 92 950

Bergen: Hesthaugvn. 16 i Åsane, på siden av Skeidar-bygget, rett ved Åsane bussterminal

Åpningstider:

Man/fredag	10:00 - 18:00
Torsdag	10:00 - 20:00
Lørdag	10:00 - 16:00
Søndag	13.00 - 17.00



Spesialisten innen dyner - puter - sengetøy!

Besøk oss også i vår nettbutikk: dunofnorway.no

Én av få stortingspolitikere som har skjønt bonuspoenget



Anniken Huitfeldt (Ap) har spart Stortinget for mange tusen kroner ved å bruke bonuspoeng på tjenestereiser. FOTO: AUDUN BRAASTAD, NTB SCANPIX

Carl Alfred Dahl
Henning Carr Ekroll

Bare en av fire stortingsrepresentanter sparer fellesskapet for penger ved å fly for bonuspoengene, i stedet for å bruke skatte kroner.

Mange er ikke klar over at det er mulig. Stortingets retningslinjer om reisedekning slår fast at slike bonuspoeng kun skal brukes til å betale for nye tjeneste- eller pendlerreiser.

Som Aftenposten skrev torsdag, har tre representanter brutt dette regelverket ved å bruke Stortingets poeng til private reiser.

Kartleggingen viser også at:

- bare 45 av de 176 spurte oppgir å ha brukt poengene til tjenestereiser, slik regelverket tilsier.

- representanter fra nesten alle partier har brukt poengene på denne måten. Unntak er representantene fra Rødt og MDG, som enten flyr svært lite eller ikke oppgjør poeng.

- poengene brukes både til å kjøpe flyreiser, til å oppgradere eller til å kjøpe mat om bord i flyet for dem som velger å reise på billige billetter.

Slik gjør de det

Anniken Huitfeldt og Åsmund Grøver Auksrust, som begge sitter i utenrikskomiteen for Ap, oppgir at de har brukt bonuspoeng opptjent på tjenestereiser til å betale for en studietur til Kasakhstan i april i år, og en studietur til Kosovo og Makedonia i desember 2015.

- Jeg søkte Arbeiderpartiets stortingsgruppe om å få dekket skatter og avgifter og overnatting. Reisen til Kazakhstan bestilte jeg på telefon, mens den andre mener jeg å ha bestilt elektronisk, forteller Huitfeldt.

- **Hvorfor bruker du bonuspoeng når det er lov å bestille vanlige billetter?**

- Det var en mye billigere måte å reise på.

- **Opplever du dette som mer tidkrevende enn å bestille på vanlig måte?**

- Det vanskeligste er egentlig å finne ledige bonusbilletter på et tidspunkt som passer både for meg og dem jeg skal be-

FAKTA

Dette er saken

Aftenposten har de siste ukene publisert en serie artikler om hvordan politikere på Stortinget bruker penger på blant annet reiser, valgkamp, fest og moro.

De fleste av representantene har mange flyreiser i Norge og Europa i tjenesten. Mange av dem har i tillegg flere turer til Asia, Afrika og Amerika.

Dette medfører en betydelig opptjening av poeng i flyselskapenes bonusprogrammer.

Men Stortinget har erkjent at det finnes ingen oversikt over hva representantene bruker poengene på, slik loven fra nyttår krever fra resten av arbeidslivet.

Derfor har Aftenposten spurt 178 stortingsrepresentanter og møtende vararepresentanter om dette.

søke, mener Huitfeldt.

Lite kjent

I den senere tid har det også blitt mulig å delbetale alle typer billetter hos SAS med poeng. Aftenpostens kartlegging viser at muligheten er lite kjent blant representantene. Mange henviser til regelverket. Men regelverket forteller at bonuspoeng fra tjenestereiser ikke skal brukes til annet enn nettopp nye tjenestereiser.

Torgeir Knag Fylkesnes (SV) har brukt tilsammen 72.000 poeng på tjenestereiser de siste fire årene.

Erlend Wiborg (Frp) hadde en billigere klasse enn det som er tillatt og vanlig da han skulle hjem fra et FN-opphold i 2015. Poeng fra andre tjenestereiser ble brukt til å oppgradere.

Dette er reiser som ellers ville kostet Stortingets administrasjon mange tusen skatte kroner.

Torstein Tvedt Solberg (Ap) skriver i sitt svar til Aftenposten at han har brukt poeng til å kjøpe flybilletter og mat om bord dersom han har reist på billigste klasse. «Dette gjør reisen vesentlig billigere for Stortinget», skriver Solberg.

93 representanter har svart eksplisitt «nei» på spørsmålet om de har brukt Stortingets bonuspoeng til å betale for tjeneste- eller pendlerreiser. Enkelte av disse oppgir at de ikke har bonuskort, og dermed ikke samler poeng.



LED kabelløse juletrelys Lumix - Tyske kvalitetsprodukt

Solgt i over 10 år med svært fornøyde kunder. Batteridrevet juletrelys med fjernkontroll og dimming. Driftstid fra 90 – 450 timer pr. batteri med klart, fint varmhvitt lys. Leveres i flere farger og størrelser, eksklusiv modell med Swarovski-krystaller. **Brannsikre.**

www.juletrelys.no - tlf. 35 05 11 24

Bakkens Juletre - Seljord



Her på Hotel Continental takket Ap av sine avgående stortingsrepresentanter i 2013. FOTO: HEIKO JUNGE, NTB SCANPIX

Ap festet på Continental og Plaza

Henning Carr Ekroll og Carl Alfred Dahl

Høyre og Frp har brukt 12,8 millioner på fest, moro og arrangementer, men vil ikke si hvor.

Aftenposten har tidligere omtalt hvordan offentlige regnskapstall avslører at Frp og Høyres stortingsgrupper har brukt betraktelig mye mer offentlige midler på fest og moro enn det de lar offentlig ansatte få lov til. I høst har vi bedt alle stortingspartiene om å gi innsyn i hvordan de bruker de offentlige midlene de bevilger til seg selv i Stortinget.

Fem partier har sagt ja til å praktisere samme åpenhet som politikerne krever av offentlige sektor og det offentlig finansierte Idrettsforbundet, men Høyre, Frp, Ap, og Sp sier nei. Av disse skiller Frp og Høyre seg ut med spesielt høye utgifter til såkalte «velferdsutgifter», som er fest, moro og sosiale aktiviteter.

Totalt har disse to partiene alene regnskapsført utgifter til dette og «andre arrangementer» for 12,8 millioner kroner de siste fem årene.

Aftenposten har derfor bedt både disse partiene og Ap og Sp om å svare på følgende spørsmål rundt hvordan de bruker offentlige penger:

•Hva er de største postene oppført un-

der velferdsutgifter for hvert år i perioden 2013-2017?

•Hva slags lokaler/steder har dere brukt til de større sosiale arrangementene disse årene?

•Hvor stor egenandel har ansatte/representanter betalt for de ulike sosiale arrangementene?

•Har dere arrangert reiser/turer under posten «velferdsutgifter»? I så fall, hva slags turer har dette vært - og når?

•Hva slags arrangementer er det som er ført under «andre arrangementer»?

Hverken Høyre eller Frp vil svare på disse spørsmålene.

«Når det gjelder valg av steder til de større sosiale arrangementene siden 2013 har også regjeringsapparatet vært til stede på flere av disse. Dette har medført større krav til både sikkerhet og størrelse på lokalene. Ut over dette ønsker vi ikke gå nærmere inn på de enkelte postene», skriver Høyres sekretariatsleder Christina Wist i en e-post.

«Vi har imøttekommet alle de krav til innsyn og åpenhet stortingsgruppene er underlagt, og som vi har meddelt tidligere

går vi ikke nærmere inn på de enkelte poster og arrangementer enn dette», skriver Frps sekretariatsleder Per Kristian Solbak i en e-post.

Ap vil ikke svare på hva festen kostet Arbeiderpartiets stortingsgruppe vil heller ikke gi innsyn i hvordan de bruker de offentlige pengene de mottar, men opplyser at de største utgiftene til fest og moro de siste fem årene dreier seg om jule, sommer- og avslutningsfester.

I 2013 feiret partigruppen sine avgående stortingsrepresentanter på fasjonable Hotel Continental i Oslo. Året etterpå var det sommerfest på takterrassen til Grims Grenka i Oslo, som er på CNN Travels liste over verdens beste takbarer. Partigruppen har også brukt offentlige penger på fester på Stratos, Mesh og Filmcafeen og SAS Radisson Plaza i Oslo de siste årene.

Aftenpostens spørsmål om hva de ulike festene har kostet er ikke blitt besvart, men de offentlige regnskapene viser at partigruppen har brukt i underkant av 6,1 millioner kroner på velferdstiltak og «andre arrangementer» fra 2013 til 2017.

Partiets sekretariatsleder Snorre Wikstrøm opplyser at de ansatte i stortingsgruppen har betalt 500 kroner i en årlig egenandel til sosiale arrangementer. For representantene var egenandelen 9000 kroner frem til og med 2013, mens den etter dette har vært 500 kroner.

Wikstrøm opplyser at partigruppen ikke lenger dekker utgifter til alkohol, og at de fra og med neste år vil skru opp representantenes egenbetaling til 5100 kroner.

Sp: Egenandel dekker sosiale aktiviteter Heller ikke Senterpartiet har ønsket å gi detaljert innsyn i sine regnskaper, men partiet har likevel besvart Aftenpostens spørsmål. Partiet opplyser at de gjennom de siste årene har hatt jule- og sommerfester på steder som Ekebergrestauranten, Festningen, Vøienvolden gård og i Stortingets kjellerstue. Kommunikasjonsrådgiver Trond Ivar Bækken skriver i en e-post at partiets stortingsrepresentanter betaler 500 kroner i måneden i en egenandel som skal dekke velferdsutgifter, noe som innebærer at partiet de siste fem årene har brukt mindre enn det representantene har betalt inn.

FAKTA

Pengebruk på Stortinget

Aftenposten skrev i november at Stortingets partigrupper de siste fem årene har fått overført 862 millioner kroner fra statsbudsjettet.

Dette er offentlige penger som partiene kan bruke nokså fritt, men pengene må gå til «stortingsrelatert arbeid».

Aftenposten har blant annet bedt om detaljert innsyn i en rekke regnskapsposter som for eksempel «Reiser andre» og «Kurs/seminar/kompetansehevingstiltak».

Partigruppene består av både folkevalgte og ansatte.

Høyre, Frp, Arbeiderpartiet og Senterpartiet nekter fortsatt offentligheten innsyn i regnskapsdetaljer.

Vi har imøttekommet alle de krav til innsyn og åpenhet stortingsgruppene er underlagt



Frps sekretariatsleder
Per Kristian Solbak



I sommer festet Frp, Høyre og Venstre på takterrassen hos Steen & Strøm i Oslo. Ingen av partiene vil si hvem som betalte for festen eller hva den kostet. FOTO: SKJERM DUMP FRA FACEBOOK



Dette bildet fra Aps fest viser at både Jonas Gahr Støre og Jens Stoltenberg deltok da partiet feiret seg selv på Grims Grenka i juni 2014. FOTO: SKJERM DUMP FRA FACEBOOK



Hverken Senterpartiet, Arbeiderpartiet, Høyre eller Fremskrittspartiet vil vise frem detaljerte oversikter om hvordan de bruker offentlige penger. FOTO: ELISABETH GROSVOLD / NTB SCANPIX

MDG krever mer åpenhet, disse sitter på gjerdet

Miljøpartiet De Grønne tvinger Sp, Ap, Høyre og Frp til å ta stilling til om de fortsatt vil nekte å gi fullt innsyn i hvordan de bruker offentlige penger.

Men partiene har ikke avgjort hva de synes om Miljøpartiet De Grønnes (MDG) representantforslag om mer åpenhet.

Aftenposten har tidligere omtalt hvordan Stortingets fire største partier nekter å praktisere samme grad av åpenhet rundt egen bruk av fellesskapets penger som det de krever fra eksempelvis Norges idrettsforbund og offentlig forvaltning.

Hemmeligholdet har ført til sterke reaksjoner, blant annet fra MDG. Partiet varslet for én uke siden at de vil be Stortinget utarbeide nye retningslinjer med krav om at partigruppenes pengebruk skal være underlagt samme krav til økonomisk åpenhet som «annen bruk av offentlige midler».

– Vi er tilfreds

Etter MDGs forslag varslet stortingspresidenten at presidentskapet, som er ansvarlig for planlegging og tilrettelegging av Stortinget

FAKTA

Dette er saken

Aftenposten omtalte i november hvordan Stortingets partigrupper de siste fem årene har fått overført 862 millioner kroner fra statsbudsjettet.

Dette er offentlige penger som partiene kan bruke nokså fritt, men det kreves at pengene skal gå til «stortingsrelatert arbeid».

Fire av ni partier nekter å gi innsyn i detaljerte oversikter som viser hvordan pengene er brukt. MDG, SV, Rødt, KrF og Venstre har gitt innsyn.

gets arbeid, vil ta en full gjennomgang av regelverket for støtten til Stortingets partigrupper.

De siste fem årene har Stortinget bevilget 862 millioner kroner til sine egne partigrupper over statsbudsjettet.

«Vi er tilfreds med at presidentskapet skal foreta en full gjennomgang av støtten til partigruppene. Vi avventer nå denne gjennomgangen», skriver Arbeiderpartiets Eva Kristin Hansen i en SMS.

Hansen er også første visepresident i Stortingets presidentskap.

Ikke tatt stilling

Høyres stortingsgruppe opplyser at de støtter presidentskapets gjennomgang, men at de foreløpig ikke har avgjort om de vil støtte MDGs krav om mer åpenhet om partigruppenes pengebruk. «Høyre har enda (sic.) ikke tatt stilling til MDGs forslag som mest sannsynlig ikke behandles før over jul», skriver Høyres presse-sjef Peder Egseth i en SMS.

Det har heller ikke Frp, opplyser rådgiver Andreas Jacobsen i partiets stortingsgruppe.

Senterpartiets kommunikasjonssjef Lars Vangen opplyser at de foreløpig ikke har tatt stilling til MDGs forslag, og at de vil komme tilbake til dette under den formelle saksbehandlingen i Stortinget.

DNB vil fortsette med kredittkort til unge

I går innkalte Regjeringen tilbydere av forbrukslån for å høre hvordan de tar ansvar som samfunnsaktører. DNB mener de gjør mye.

Bakgrunnen for møtet er at Regjeringen over lengre tid med uro har sett på utviklingen i forbrukslånsmarkedet og vil de vite hva de som tilbyr forbrukslåne, faktisk gjør, som låneytere og som samfunnsaktører, for å ivareta ansvaret de har for å opptre på en samfunnsnyttig og bærekraftig måte.

I en pressemelding forsikrer en av aktørene, DNB, at banken deler bekymringen. Markedsveksten i usikret kreditt til forbrukere er mer enn doblet de siste ti årene.

De understreker at de derfor har valgt det de selv kaller en «streng policy» ved salg av kredittkort og forbrukslån. Den inkluderer blant annet at DNB ikke tilbyr forbrukslån til noen under 23 år. Men de tilbyr låneformen



DNB-sjef Rune Bjerke viser noen av bankens kort.

like fullt og vil fortsette å tilby kredittkort til unge kunder som har økonomi som tilsier at de kan bruke det fornuftig.

– Vi har hatt en streng kredittpolicy i hele perioden og er varsomme ved markedsføring av denne typen kreditter. Over halvparten av de under 25 år som søker om kredittkort, får avslag, personmarkedsjef Ingjerd Blekeli Spiten.

Hun peker på at DNB har valgt bort aggressiv markedsføring og agentavtaler og mener bransjen må ta samfunnsansvaret sitt på alvor. (NTB)

Hedmark-skoler får flest gjennom videregående

Hver enkelt videregående skole kan nå sjekke hvordan de ligger an med å få elevene gjennom utdanningen: Årets skolebidragsindikator er klar.

Snittet av alle skolene med studieforberedende program i hvert fylke viser at Hedmark ligger øverst på indikatoren over elever som har bestått i alle fag, mens skolene i Oslo, Rogaland, Vest-Agder, Aust-Agder og Vestfold, sammen med Finnmark, ligger under landssnittet.

– Det er store variasjoner mellom fylkene og store

forskjeller mellom skolene i samme fylke. Det er viktig å være åpen om resultatene slik at skoleeiere kan se seg selv i kortene og bli bedre, sier kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner (H).

Resultatene for hver enkelt skole legges ut i Skoleporten.

Skolebidragsindikatoren viser hva elevene får av karakterer og hvor mange som gjennomfører videregående. Dette er justert mot foreldrenes utdanningsbakgrunn og en del andre sosiale variasjoner. (NTB)

Sjekk juletreet før du kjøper

Noen vil ha det stort, andre vil ha det lite. Enten treet er bredt eller smalt, gran, furu eller edelgran, er det visse krav til kvalitet vi bør stille ved kjøp av årets juletre.



KILDER: Norsk Pyntegrønt/skogoglandskap.no

nyhetsgrafikk.no

Mazyar Keshvari skammer seg

Carl Alfred Dahl
Henning Carr Ekroll

Den bedragerisiktede stortingsrepresentanten fra Frp var tilbake på Stortinget i går.

Jeg vil be min familie, kolleger, Stortinget som institusjon og det norske folk om unnskyldning for at jeg i en svært krevende og vanskelig periode i mitt liv har begått feil og handlet galt. Dette er noe jeg er veldig lei meg for, angrer dypt på og beklager på det sterkeste, sier Keshvari i en uttalelse.

- Det smerter meg stort at jeg gjennom mine gale handlinger har satt min familie, kolleger og vervet som stortingsrepresentant i forlegenhet og ikke vist meg tillit - en jeg har fått verdig, sier han.

Aftenposten har sendt en rekke spørsmål til Keshvari, men ingen av disse er blitt besvart.

Keshvari er siktet for grovt bedrageri etter å ha fått refundert penger for reiser han ikke var på. Aftenposten avslørte dette 17. oktober, etter at vi gikk gjennom mer enn 19.000 av stortingsrepresentantenes reiseregninger.

Sykmeldt siden 9. oktober

Frp-profilen fra Oslo skriver videre at han har hatt en vanskelig livssituasjon over mange år:

- Dessverre lot jeg som et resultat av en rekke personlige tragedier og store utfordringer i livet ting gå altfor langt uten å ta tak i dem. Dette er på ingen måte noen unnskyldning for de feil jeg har begått, men en forklaring på hvordan det kunne gå så galt som



Fremskrittspartiets Mazyar Keshvari var i går tilbake på jobb på Stortinget. Dette bildet er tatt ved en tidligere anledning.

FAKTA

Dette er saken

Aftenposten har dokumentert at Mazyar Keshvari har krevd minst 36.000 kr for reiser han ikke har vært på.

I tillegg har Keshvari krevd reiserefusjon for en lang rekke besøk til Frp-lokallag hvor lokale ledere ikke kjenner til at han har vært på besøk. Slike krav summerer seg til ytterligere 116.000 kroner.

Den totale summen for udokumenterte reiser er 290.000 kroner, men Aftenposten kan på nåværende tidspunkt ikke slå fast at hele denne summen gjelder fiktive reiser.

det har. Keshvari ble sykmeldt 9. oktober, omtrent samtidig som han ble informert om Aftenpostens arbeid med saken. Han har erkjent og beklaget og forklart at han vil tilbakebetale pengene.

- Gruer meg

- Jeg har også gjennom svært dyrekjøpt erfaring innsett at vi alle kan trenge hjelp en eller flere ganger i livet, og tatt tak i de grunnleggende problemene i livet mitt ved å oppsøke profesjonell hjelp fra helsevesenet slik at noe slikt ikke skal skje igjen. Jeg ber om respekt og forståelse for at jeg ikke kommer til å gå nærmere inn på disse svært personsensitive helseaspektene av mitt liv, skriver han.

Keshvari skriver videre at han ser frem til å møte kolleger igjen, men at han også gruer seg til å komme tilbake.

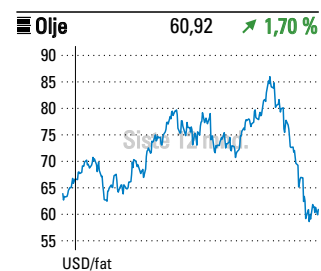
- Jeg skal fra tirsdag tilbake igjen som stortingsrepresentant og ser frem til å møte mine kolleger igjen, selv om jeg ikke vil legge skjul på at jeg er veldig nervøs, skamfull og gruer meg til mye av det som møter meg, forteller han. I går bekreftet Fremskrittspartiet at Keshvari ikke kommer til å fortsette i Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité.

- Det er naturlig at han skifter komité, sier parlamentariske leder, Hans Andreas Limi, til NTB.

Han legger til at det først på nyåret vil bli fastsatt hvilken komité Keshvari skal sitte i.

- Som følge av etterforskningen er hans forhold til partiet stilt i bero, sier Limi videre.

Keshvari sier i sin uttalelse at han ikke kommer til å gi noen flere kommentarer i saken så lenge etterforskningen pågår.



Valutakurser 11.12 10.12

1 Euro (EUR)	9,703	9,720
1 U.S. Dollar (USD)	8,570	8,558
100 Sv.kr. (SEK)	94,29	94,13
100 Da.kr (DKK)	130,0	130,2
1 Britiske Pund (GBP)	10,74	10,75
100 Sveits.Fr. (CHF)	863,5	865,0
100 Yen (JPY)	7,535	7,543
1 Can.Dollar (CAD)	6,388	6,389
100 Islandske Kroner (ISK)	6,900	6,910

Valutakursene som er vist på denne siden er en antydning av forholdet mellom norske kroner og utenlands valuta kl. 17:00 oppgitt dato. Enhver finansinstitusjon er fri til å sette sin egen valutakurs. Kursene vist her gir derfor kun en indikasjon, og viser ikke de vekslingskursene du får i banken.

Børser utenlands Poeng +/- %

Nikkei 225 Average PR JPY	21148,02	-0,34
Hang Seng HSI PR HKD	25798,85	0,18
Euronext Paris CAC 40 PR EUR	4742,38	-1,47
FTSE Eurotop 100 PR EUR	2600,73	-1,64
FTSE 100 PR GBP	6721,54	-0,83
FSE DAX TR EUR	10622,07	-1,54
NASDAQ OMX Stockholm PR SEK	530,68	-1,37
NASDAQ OMX Copenhagen 20 PR DKK	922,24	0,88
Spain IBEX 35	8660,00	-1,76
DJ Industrial Average PR USD	24504,53	0,33
S&P 500 PR	2652,24	0,55

Utvalg OBX

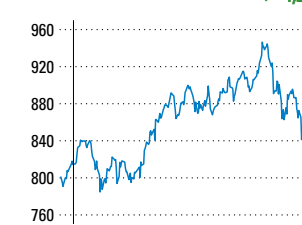
	Sluttkurs kroner	Endring sluttkurs %	Børs- verdi i mill. kr.	Avkastn. siste 12 mndr.
Aker BP	245,60	1,91	88444	31,01
Aker Solutions	43,50	1,00	11834	6,32
Bakkafrost	436,20	2,35	21312	38,75
BW LPG	30,30	-3,66	4301	-6,04
DNB	147,80	1,41	237125	0,36
DNO	14,18	0,50	15368	63,73
Equinor	196,85	0,13	657215	22,36
Frontline	54,60	-3,45	9272	39,98
Gjensidige Forsikring	131,20	1,31	65600	-8,81
Lerøy Seafood Group	67,68	0,24	40322	54,72
Marine Harvest	187,75	0,35	96886	43,43
Norsk Hydro	40,06	2,67	82884	-24,08
Norwegian Air Shuttle	194,00	2,78	8815	3,82
Opera Software	11,38	0,71	1599	-50,44
Orkla	69,50	2,54	70816	-15,61
Petroleum Geo-Services	15,39	-3,93	5211	10,79
REC Silicon	0,62	2,41	1566	-43,30
Salmor	463,00	-1,20	52458	98,37
Schibsted ser. A	300,00	1,97	32401	27,13
Schibsted ser. B	271,00	0,93	35415	25,12
Seadrill	-	-	-	-36,60
Storebrand	61,92	1,41	28967	-0,45
Subsea 7	87,52	-1,06	28651	-19,78
Telenor	167,25	2,39	246101	-0,80
TGS-NOPEC Geophysical Company	223,20	0,09	22911	19,65
Yara International	345,20	3,98	94315	-7,54

Med Morningstar og Aftenposten får du full oversikt over økonomien, både internasjonalt, nasjonalt og privat

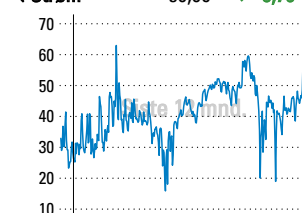


Oslo Børs

Hovedindeksen siste børsdag 834,81 ▲ 1,36 %
Siste 12 måneder ▲ 4,23 %



Strøm 50,09 ▲ 8,76 %



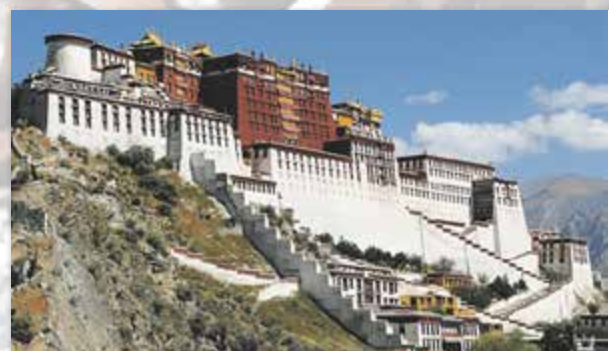
Alle data levert av



3 mnd. Rente 1,28 ▲ 0,00 %



A
AKORTET.NO



Eventyrlige Tibet

10.- 22. april 2019

Vi går om bord på toget som skal ta oss hele veien til Lhasa på en av verdens mest spektakulære og høyestliggende jernbanestrekninger. I Lhasa får vi oppleve Potalapalasset, men vi skal også innom et tehus, handle grønnsaker på markedet og lære oss å lage noen enkle, tibetanske retter. Videre til Xigatze med flere stopp underveis. Så venter trivelige Chengdu i Sizhuan-provinsen hvor vi blant annet får se de vakre pandaene og får nyte den smaksrike og nydelige Sichuan-maten. Alle måltider (unntatt én lunsj) inkludert. Svensktalende, meget kinakyndig reiseleder, engelsktalende lokale guider på hvert sted.

A-kortpris fra kr 28.695

For mer informasjon og bestilling: akortet.no/reise • 22 98 22 00



KINAREISER

Dro på privat bursdagsfest, sendte regning til Stortinget

Carl Alfred Dahl
Henning Carr Ekroll

Venstres Trine Skei Grande og Terje Breivik deltok i den private feiringen av partikollega André Skjelstads 50-årsdag. Reise og opphold ble betalt av det offentlige.

Det var i august 2015 at Venstre-politiker og stortingsrepresentant André Skjelstad ble 50 år. Feiringen foregikk i Verrastranda samfunnshus i Trøndelag, der rundt 100 venner, familie og kolleger var samlet.

- Det var i høyeste grad en privat feiring, sier Skjelstad til Aftenposten.

Han understreker likevel at det var naturlig at det «var en del politikere til stede», ettersom han har mange bekjente og venner fra det politiske landskapet.

Blant dem som deltok var Venstres stortingsrepresentanter Trine Skei Grande og Terje Breivik, som er henholdsvis leder og nestleder i partiet.

Valgforsker: Virker ikke rimelig

Regnskapsopplysninger Aftenposten har fått innsyn i, viser at de to sendte regningen for reise og opphold i forbindelse med partikollegaens private bursdagsfeiring videre til skattebetalerne.

Pengene ble tatt fra de offentlige tilskuddene som er ment å støtte partienes politiske arbeid på Stortinget.

Totalt ble det brukt 10.970 kroner på å delta på festens i Trøndelag. Pengene gikk blant annet til fly og overnatting, viser regnskapsutdraget. I tillegg ble det brukt 2000 kroner på gave til jubilaranten.

Peter Egge Langsæther er valgforsker og doktorgradsstipendiat i statsvitenskap ved Universitetet i Oslo. Han reagerer på at ledelsen i Venstre lar fellesskapet ta regningen for at de skal delta på partifellens private bursdagsfest.

- Jeg synes ikke det virker rimelig at Stortinget skal betale for deltagelse på en privat fest. Stortingsrepresentantene har en ganske romslig stortingslønn (885.000 kroner i 2015, red.anm.) som de burde kunne brukt til å dekke dette, sier han.

Venstre: Dette var representasjon

Aftenposten har spurt Venstre-ledelsen om hvorfor de mener det var naturlig at deres deltagelse på Skjelstads fest skulle betales med offentlige midler ment til å støtte arbeidet i nasjonalforsamlingen.

Venstres nestleder og stortingsrepresentant Terje Breivik forklarer beslutningen slik:

«Vi deltok begge på dette arrangemen-



Venstres lokallag i Verran la ut et bilde av partileder Trine Skei Grande som deltok på André Skjelstads private bursdagsfeiring. FOTO: TERJE PEDERSEN, NTB SCANPIX

ter for å representere stortingsgruppen og den parlamentariske ledelsen ved feiringen av 50-årsdagen til en av våre lengststiltende stortingsrepresentanter. Ettersom dette fant sted i innspurten i valgkampen i 2015 hadde vi behov for å minimere både reisetiden og selve oppholdet, for å rekke valgkamparrangementer i andre deler av landet i for- og etterkant av feiringen», skriver Terje Breivik i en e-post sendt fra Venstres pressesjef.

Mener diskusjonen er viktig

Venstre er en av fem partigrupper på Stortinget som har gitt Aftenposten innsyn i alle utgiftsposter. Miljøpartiet De Grønne, SV, Rødt og KrF har også gitt innsyn.

De fire største partiene, Arbeiderpartiet, Høyre, Frp og Senterpartiet, har ikke gitt innsyn utover ordinært årsregnskap, og velger følgelig å hemmeligholde detaljene rundt hvordan de bruker offentlige penger.

Langsæther mener det finnes eksem-

pler på arrangementer der det ville vært mer naturlig at regningen tas av partiet sentralt.

- Det avhenger litt av arrangementets natur. Er det en helt privat fest, så er det naturlig at det dekkes av den enkelte. Men dersom det også er en arena hvor det anses som viktig å samle folk fra partiet og for eksempel bygge team, så er det mer naturlig at det dekkes av sentralledet i partiet. Det ville nok vært en fordel med et enda tydeligere skille mellom det som er private arrangementer, og det som er partiarrangementer, sier valgforskeren.

Han mener det er viktig at det nå blir en diskusjon om hvordan partigruppene på Stortinget bruker pengene.

- Disse enkeltsakene er viktige som utgangspunkt for en diskusjon rundt hva disse tilskuddene skal dekke. Da kan vi i fellesskap forhåpentligvis komme nærmere en konklusjon om hva som er naturlig å finansiere med Stortingets partigruppetilskudd.

FAKTA

Dette er saken

Aftenposten omtalte onsdag 14. november hvordan Stortingets partigrupper de siste fem årene har fått overført 862 millioner kroner fra statsbudsjettet.

Dette er offentlige penger som partiene kan bruke nokså fritt, men det kreves at pengene skal gå til stortingsrelatert arbeid. I regelverket heter det at midlene skal brukes til «drift av et politisk og administrativt støtteapparat for stortingsgruppene, samt anskaffelse av varer og tjenester som gruppene finner nødvendig for å ivareta sine funksjoner i Stortinget».

Fire av ni partier nekter å gi innsyn i detaljerte oversikter som viser hvordan pengene er brukt. MDG, SV, Rødt og KrF valgte å gi innsyn da Aftenposten spurte første gang, i slutten av oktober.

22. november snudde Venstre og ga også innsyn.

Høyre, Frp, Arbeiderpartiet og Senterpartiet nekter fortsatt offentligheten innsyn i regnskapsdetaljer som viser hvordan de bruker offentlige midler.



Det er ikke rimelig at Stortinget skal betale for at politikerne deltar på private bursdagsfester, mener valgforsker Peter Egge Langsæther ved UiO.

Har du tips?

Har du tips om denne eller lignende saker? Ta kontakt med Aftenpostens journalister på e-post (carl.alfred.dahl@aftenposten.no eller henning.carr.ekroll@aftenposten.no) eller send en kryptert melding i Signal-appen til 970 42 342.

Aftenposten har de siste ukene avslørt omstridt skattepengebruk i stortingsgruppene. I tillegg fant vi en og annen regnskapspost av det litt mer kuriøse slaget.

Golfsimulator, barnevakt og kirkekaffe: Slik bruker stortingspartiene dine skattepenger

DETTE ER SAKEN

STORTINGET har bestemt at partigruppene ikke skal være underlagt samme lovkrav til åpenhet som offentlig sektor. Venstre, SV, KrF, Rødt og MDG har likevel valgt å gi fullt innsyn i hvordan de bruker offentlige midler.

ARBEIDERPARTIET, Høyre, Frp og Sp har valgt å hemmeligholde sine regnskapsdetaljer.

MIDLENE til partigruppene skal ifølge regelverket brukes på en måte som gjør at «stortingsrepresentantene kan utøve sitt stortingsverv». Hensikten er med andre ord å støtte opp under det politiske arbeidet i nasjonalforsamlingen.

GJENNOMGANGEN av regnskapene viser at enkelte partier i fjor brukte opp mot 26.900 kroner pr. person på fest og moro. Statsansatte hadde lov å bruke 467 kroner, men i praksis må mange offentlig ansatte betale for det selv.

TEKST: CARL ALFRED DAHL
carl.alfred.dahl@aftenposten.no

TEKST: HENNING CARR EKROLL
henning.carr.ekroll@aftenposten.no

ILLUSTRASJONER: RANDI MATLAND
randi.matland@aftenposten.no

I motsetning til Ap, Høyre og Frp har de fem minste partiene på Stortinget gitt Aftenposten fullt innsyn i hvordan de bruker penger på aktiviteter og arrangementer.

Disse partiene (Venstre, KrF, SV, MDG og Rødt) har mottatt 221 av de 862 millionene Stortinget har bevilget til sine egne partigrupper fra 2013 til 2017.

Det betyr med andre ord at detaljene rundt bruken av svært store summer fremdeles er ukjent.

De til nå hemmeligholdte bilagsbunkene fra småpartiene gir innblikk i smått og stort av hvordan partiene bruker pengene de får fra statskassen.

Reisen tar oss fra slottsvorspiel på sparebluss via femstjernershotell i Roma til vinsmaking ved Niagara Falls og hjem igjen, til prostituerte og Sage-ne samfunnshus.

SV brukte penger på «prostituerte»
Å kikke politikerne i kredittkortene er et

møysommelig arbeid. Tusenvis av linjer med utgiftsposter skal sjekkes. Uvanlig høye beløp eller formuleringer som hever et journalistøyenbryn utgjør relativt sett et lite antall poster.

Kan det være mulig å bruke 737 kroner til «prostituerte», og attpåtil i partiet SV, som fikk gjennomslag for Sexkjøpsloven i 2008?

Alt er mulig. Men i dette tilfellet er pengene brukt på et seminar om prostitusjon arrangert på Stortinget av SV-nestleder Kirsti Bergstø.

KrF festet for 253 kroner

KrF er ikke helt som andre partier.

Man finner for eksempel ikke poster som «Før-kirkekaffe» til 251 kroner blant SVs utgifter. Det er heller ikke særlig mange spor etter Jesus i MDGs regnskapspermer.

Festingene ser også ut til å være av en litt annerledes karakter i dette partiet.

Både i 2014 og 2015 holdt KrF «vor-

spiel» før den tradisjonsrike stortingsmiddagen på slottet.

Utgiftene summerte seg til henholdsvis 296 kroner og 253 kroner. Partiet hadde i denne perioden ti representanter, men Aftenposten vet ikke hvor mange som deltok på vorspielet.

En av de større oppføringene i KrFs regnskapsoversikt er en tur til Israel i august 2014. Den fem dager lange reisen for 13 personer i KrFs stortingsgruppe og partiets ledelse kostet totalt 277.000 kroner.

Det hele ble arrangert av reisearrangøren Sabra Fokusreiser, som har spesialisert seg på Israel-reiser.

Dyrt å gå i Jesu fotspor

På programmet sto blant annet møter med representanter for myndighetene og israelsk/palestinsk samfunnsliv og besøk på en rekke steder med bibelhistorisk betydning, blant annet Kapernaum, «hvor Peter bodde og Jesus virket», ifølge programmet.

Det ble også lagt inn tid til en båttur på Genesaretsjøen, bading i Dødehavet og sightseeing i Jerusalem.

Arbeidet for en fredelig løsning på konflikten i området har engasjert KrF sterkt i mange år. Derfor har vi lagt vekt på å lytte til hvordan situasjonen oppfattes både på israelsk og palestinsk side. Det preget også programmet.





Her er KrF-erne samlet til gruppebilde med biskop Munib Younan i Jerusalem under Israel-reisen i 2014.

FOTO: SKJERMDUMP FRA KNUT ARILD HAREIDES OFFENTLIGE FACEBOOK-SIDE



Det var lite å si på komfortnivået da Venstres stortingsgruppe dro til Roma for å sette seg inn i flyktningkrisen. Her fra foajeen på Grand Hotel Plaza.

FOTO: FRA HOTELLETS NETTSIDE



Fellesskapet betalte da Venstres folk dro på vinsmaking og utflukt hit til Niagara Falls i 2016. FOTO: LØVLAND, MARIANNE / NTB SCANPIX

Stortingsgruppen hadde møter med politiske representanter for Israel i Jerusalem og palestinske representanter i Ramallah, sier KrFs partileder Knut Arild Hareide.

Strategi, golf og ski

Det er januar 2016, og Venstres stortingsgruppe samles på Losby Gods i Akershus. Partiet som enn så lenge står utenfor regjering, skal legge strategien på samme sted som har vært besøkt av FNs tidligere generalsekretær Kofi Annan, EUs utenrikssjef, Irans utenriksminister, Colombias president og fredsprisvinner Aung San Suu Kyi.

12 av deltagerne drar etter et døgn opphold, de andre ti blir igjen en natt til. Noen er innom uten å overnatte.

Regningen kommer på 128.455 kroner.

I løpet av to kvelder ble det drukket alkohol for over 21.000 kroner. 15 flasker vin, 30 glass dessertvin, 10 konjakk og 5 likør.

Mellom det faglige innholdet kunne politikerne slå et slag for noe annet enn egen politikk: For 4350 kroner boltret de seg i Losby Gods' avanserte golfsimulator.

– Over det vi senere har funnet økonomisk forsvarlig
Venstres sekretariatsleder Torild

Skogsholm forklarer at det var viktig å være i nærheten av Oslo både av klimahensyn og for at deltagerne skulle slippe flere netter på reise.

– I evalueringen etterpå konkluderte man med at Losby er godt egnet for slike arrangementer, men ligger prismsig over det vi senere har funnet økonomisk forsvarlig, forteller hun.

– Hvorfor skal fellesskapets betale for bruk av golfsimulator og 21.000 kroner for alkohol på et slikt seminar?

– Når vi samler våre representanter og ansatte over flere dager, bruker vi det meste av tiden på arbeid. Da er det nyttig og fellesskapsbyggende å gjøre



noe sammen i pauser og på kveldene. Vi tilbød deltagerne en runde i golfsimulatoren med instruktør, eller opplæring i skiteknikk fra vår nestleder Terje Breivik. Dette var en hyggelig avveksling gjennom lange møtedager. Det var satt av 1,5 time til dette i programmet, svarer Skogsholm, og legger til at gruppen senere har endret praksis for å dekke utgifter til alkohol.

Vinsmaking og fossefall i Canada

Ni måneder senere var det tid for å pakke Venstre-koffertene igjen. 11 personer fra stortingsgruppen dro til Canada for å lære blant annet om det canadiske utdanningssystemet.

Det fantes også tid og skattepenger til en utflukt til Niagara Falls med te-pause og smaking av isvin (dessertvin laget på vindruer frosset før høsting).

Dette kostet 7350 kroner og ble betalt med stortingsgruppens Visa-kort.

Totalt endte regningen for reisen på 277.000 kroner.

– Turen til Canada var en studietur som vi arrangerer én gang i løpet av hver stortingsperiode. Det er både en anledning til å lære om hvordan andre land jobber med ulike politiske saker som også er viktige for Venstre, og for å samle stortingsgruppen for å fastlegge våre prioriteringer og arbeidsmetoder for de neste årene, skriver Skogsholm.

– Vi valgte å reise til Niagara Falls fordi det er en spektakulær naturopplevelse, et sted canadiere er stolte av og som de gjerne vil vise til utenlandske gjester.

TORILD SKOGSHOLM
Venstres sekretariatsleder

PROFORMA INVOICE				Tlf +47 67923300 Faks			
Table no. 1				V. no. 13. January 2015			
Tel. +47 67923300		Fax +47 67923301		Tel. +47 67923300		Fax +47 67923301	
Tlf: N0901POS01		No.: 1901PG22561		Tlf: N0901POS01		No. 1901PG22560	
14. January 2015		21:58:31		13. January 2015		22:08:12	
Cashier: EKS				Cashier: MICKE			
Description	Qty	Price	Amount	Description	Qty	Price	Amount
Perelada Brut Reser	4	575,00	2.300,00	Vinpakke	11	560,00	6.160,00
Zind Humbrecht Terr	4	575,00	2.700,00	Mineralvann/Farris	3	49,00	147,00
Redvin	7	695,00	4.865,00				
Desservin	30	110,00	3.300,00	TOTAL			6.307,00
Mineralvann/Farris	3	49,00	147,00				
Losby Cognac	10	139,00	1.390,00	Room No.			
Bally's	5	82,00	410,00	Tips			
Kaffe/te	15	36,00	540,00	Name			
TOTAL			15.652,00	Signature	<i>Trine Skei Grande</i>		
Room No.							
Tips	1000,00						

Kvitteringene viser at fellesskapet tok regningen for at Venstres folk skulle drikke alkohol for 21.000 kroner under seminaret. I tillegg kom 1000 kroner i tips. Den ene kvitteringen er signert av partileder Trine Skei Grande. FOTO:

Bil dato	Bilagsnr.	Bilart	Tekst	Avd	Proj	Fråd	Hva	Avgr	Debet	Kredit	Saldo
6885			Middager, julebord, sommerfest								0,00
01.01.14	20018	3	Barnevakt SV-fest	200	0	0	0	1	1 000,00		
Saldo pr. 31.01.14											1 000,00

Denne formuleringen dukker opp i SVs hovedbok.

Saldo pr. 30.09.14											
31.10.14	20257	3	KB Seminar, prostituerte	202	0	0	0	1	737,00		

«KB Seminar, prostituerte – 737,00» FOTO: FAKSIMILE FRA HOVEDBOKEN TIL SVS STORTINGSGRUPPE



I det omfattende programmet er det blant annet oppført møter med representanter for Venstres søsterparti, skoler, børs og bedrifter.

Temaer var blant annet klimapolitikk, grønt skifte, arktiske spørsmål, gründerskap og integreringspolitikk.

– Vi valgte å reise til Niagara Falls fordi det er en spektakulær naturopplevelse, et sted canadiere er stolte av og som de gjerne vil vise til utenlandske gjester, opplyser Skogsholm.

Vinsmakingen ga deltagerne innsikt i en «interessant og krevende nisje, totalt forskjellig fra annen vinproduksjon, fra

norske mikrobryggeri, siderproduksjon e.l.», forklarer Skogsholm, og presiserer at dette tok svært liten plass og omfang.

Luksus i lavkostland

Høsten 2017 var det igjen tid for å jobbe med strategi. Denne gangen gikk turen til Tallinn og Hotel Telegraaf, som omtales som «det ledende femstjerners luksushotellet i Tallinns gamleby», med en komfortabel spaavdeling og en prisvinnende restaurant.

Regningen for rommene kom på i underkant av 6000 kroner pr. person for tre overnattinger. Materialet viser også at det blant annet ble brukt 12.000 kroner på en av middagene for gruppen på ti personer.

Totalt kostet reisen 140.000 kroner.

– Estland er et lavkostland sammenlignet med Norge, og dette hotellet kunne tilby oss møterom og beliggenhet sentralt i byen, forklarer Skogsholm, og presiserer at døgnprisen var «konkurransedyktig med norske hotellpriser».

Fem stjerner og flyktningkrise

I september 2015 var flyktningkrise i Sør-Europa et hett politisk tema.

Trine Skei Grande og tre andre Venstre-kolleger dro derfor til Roma for å møte representanter for lokale og nasjonale myndigheter og frivillige organisasjoner.

Gruppen tok inn på femstjernershotellet Grand Hotel Plaza, noe som kostet rundt 7000 kroner pr. person for tre overnattinger.

Hensikten var «å få førstehåndskunnskap og å lære mer om hvordan

de håndterte den krevende situasjonen som hadde oppstått i forbindelse med flyktningstrømmen fra Syria».

De diskuterte også hvordan Norge kunne bidra.

– Vi ønsket et bredest mulig kunnskapsgrunnlag for å gjøre et godt arbeid i Stortinget med saken, forteller Skogsholm.

Hun forklarer at hotellet ble anbefalt av ambassaden, ut fra program og møtestedene.

– Vi tok ingen selvstendig analyse av om hvilken kategori dette hotellet var, annet enn at prisene ikke var så langt unna norske hotellpriser, forteller Skogsholm.

Skattebetalerne tok også regningen på 3200 kroner for at fire personer skulle spise middag og drikke prosecco- og amaronevin under takmaleriene i den eksklusive restauranten La Veranda, som er kjent fra den Oscar-vinnende filmen «Den store skjønnheten».

Totalt kostet oppdateringen på flyktningkrise 47.000 kroner. Da var også gaver til vertskapet i Roma inkludert.

SV-seminar på spahotell og fest-barnevakt

Da SV skulle ha gruppeseminar i januar 2017, gikk turen kortere. De sjekket inn på Son Spa, som har en 2000 kvadratmeter stor spa-avdeling med basseng, varme kilder, utendørs boblebad, peisestue og badstue.

Totalt deltok 42 personer tilknyttet partiet, og det hele kostet 146.000 kroner. Stortinggruppen betalte rundt 58.000 kroner for sine deltagere – resten



av regningen ble betalt av partiet og Stortingets administrasjon.

Partiets sekretariatsleder Bjarne Kristoffersen understreker at de «ikke har vært på spautflukt», og at det var fullt faglig program på dagtid.

«Vi finner hotell til disse samlingene ved å sjekke rundt etter ledig kapasitet i nærheten av Oslo og har vanligvis to-tre tilbud som vi til slutt vurderer. Det er pris som teller mest når vi lander på et sted, i tillegg til at de jo må ha ledig kapasitet til en såpass stor gruppe som vi er», skriver han i en e-post.

Partiet har hatt fester på steder som Månefiske.

I januar 2014 er det oppført en utgift på 1000 kroner for «barnevakt SV-fest», kommer det frem av regnskapsopplysningene.

Kristoffersen opplyser at dette har sammenheng med en avslutnings-





Venstres stortingsgruppe brukte 146.000 skattekroner på et seminar på Losby Gods. Over 21.000 kroner gikk til alkohol. FOTO: ESPEN BRATLIE

fest partiet organiserte på Sage- ne samfunnshus.

«I den forbindelse stilte mannen til en av våre daværende ansatte opp som frivillig for å hjelpe til med organiseringen. Vi betalte barnevakt for ungene deres sånn at de ikke skulle ha noen kostnader ved at han var frivillig hos oss», skriver Kristoffersen i en e-post.

De grønne på skogsspa

I 2014 hadde MDG én enslig representant på Stortinget. I mars dette året fikk Rasmus Hansson selskap av 15 andre tilknyttet stortingsgruppen og partiapparatet på seminar til Rømskog Spa i Østfold.

Regningen kom på 36.458 kroner. Det inkluderer 4320 kroner til vin. Da hadde deltagerne både konferanserom, helpensjon og tilgang til en spaavdeling med japansk bad, badstuer og saltvannsbasseng med utsikt mot innsjøen Vortungen.

Dag Tore Seierstad, leder for stortingssekretariatet, skriver i en e-post at «Rømskog Spa har egnede lokaler i fine omgivelser uten at det er for lang reisevei», og dermed passet godt til det som tradisjonelt er et todagersseminar.

FAKTA

Stortingets velferdspenger

AFTENPOSTEN har de siste månedene skrevet om stortingspolitikernes pengebruk på seg selv og sin virksomhet.

EKSKLUSIVE fester, kosetur til London og feil bruk av Stortingets bonuspøeng er noen av avsløringene.

DE fire største partiene (Ap, Høyre, Frp og Sp) holder kvitteringene og kredittkortene tett til brystet.

VI får dermed ikke vite hva det kostet, for eksempel, da regjeringspartiene i sommer feiret seg selv på en eksklusiv takterrasse i Oslo sentrum.

HØYRE og Frp vil ikke svare på spørsmål om hvordan de har brukt 12,8 millioner kroner som er regnskapsført som sosiale aktiviteter og arrangementer.

VI får heller ikke innsyn i hva det kostet skattebetalerne da Arbeiderpartiet arrangerte fester på femstjernes Hotel Continental, takterrassen på det trendy hotellet Grims Grenka eller takbaren Stratos.

SEKRETARIATSLEDER Snorre Wikstrøm opplyser at alle i Aps stortingsgruppe har betalt 500 kroner hver i en årlig egenandel til sosiale arrangementer, og at de ikke lenger dekker utgifter til alkohol.



Rømskog Spa i Østfold ligger vakker til ved innsjøen Vortungen.

FOTO: VIDARIV/WIKIMEDIA COMMONS



Anlegget Son Spa er på 2000 kvadratmeter og har flott utsikt over Oslofjorden. Her kunne SVs folk senke seg ned i varme kilder, boblebasseng eller slappe av i badstue etter en lang seminar dag.

FOTO: SKJERMDUMP FRA SON SPAS NETTSIDE



Carl I. Hagen fotografert under en debatt om Nobelprisen 27. november.

FOTO: OLAV OLSEN

Hagen ba Riksadvokaten vurdere riksrettssak mot Keshvari

Thomas Spence

Saken hører hjemme i det vanlige rettssystemet, mener Riksadvokaten.

en e-post til Riksadvokaten 28. november ba Frp-veteranen Carl I. Hagen om å få se «betenkningen om hvilken påtalemyndighet som er korrekt for stortingsrepresentant Mazyar Keshvaris feilaktige reiseregninger utbetalt fra Stortinget.»

I oktober avslørte Aftenposten at Keshvari hadde levert fiktive reiseregninger. Han er nå siktet for grovt bedrageri.

Grunnlovens paragraf 86 beskriver Riksrettens oppgaver:

Riksretten dømmer i første og siste instans i de saker som Stortinget anlegger mot statsrådets, Høyesteretts eller Stortingets medlemmer for straffbart eller annet rettsstridig forhold når de har brutt sine konstitusjonelle plikter.

Ansvarlighetsloven, som beskriver hvilke handlinger som skal behandles av Riks-

retten, sier at den som gir «uriktige opplysninger» kan straffes med bøter eller med fengsel inntil 5 år.

Anmeldte Stoltenberg

Frp-veteranen Carl I. Hagen skriver at han for mange år siden anmeldte «daværende statsminister Jens Stoltenberg for korrupsjon når han stoppet debatt og forslag om endringer i sykelønnsordningen fordi LO-leder Gerd-Liv Valla hadde truet med å trekke tilbake lovede pengegaver til Arbeiderpartiets valgkamp.»

- Altså brudd på straffeloven. Svaret fra Riksadvokaten var at den ordinære påtalemyndighet ikke var rette vedkommende fordi det var Odelstinget som var påtalemyndighet i saker som angikk statsministeren. Saken med stortingsrepresentant Keshvari ligner fordi det er i egenskap av



Mazyar Keshvari

FAKTA

Dette er saken

Aftenposten har dokumentert at Mazyar Keshvari har krevd minst 36.000 kr for reiser han ikke har vært på.

I tillegg har Keshvari krevd reiserefusjon for en lang rekke besøk til Frp-lokallag hvor lokale ledere ikke kjenner til at han har vært på besøk. Slike krav summerer seg til ytterligere 116.000 kroner.

Den totale summen for udokumenterte reiser er 290.000 kroner, men Aftenposten kan på nåværende tidspunkt ikke slå fast at hele denne summen gjelder fiktive reiser.

Via sin tidligere advokat Arve Lønnum har Keshvari innrømmet at han har levert feil reiseregninger og fått penger han ikke skulle hatt. Han gir sin uforbeholdne unnskyldning.

å være stortingsrepresentant at han kunne levere feilaktige reiseregninger og det er vel også her et brudd på samme straffelov som jeg anmeldte statsminister Stoltenberg på og som ble henviset til riksrettssystemet? spør Hagen.

«Konstitusjonelle plikter»

Førstestatsadvokat Terje Nybø ved Riksadvokatembetet avviser at Riksretten skal dømme Keshvari:

- Hagen har reist spørsmål om den pågående etterforskning mot stortingsrepresentant Mazyar Keshvari bør behandles som riksrettssak etter Grunnloven § 86. I vårt svar har vi redegjort for at Grunnlovens bestemmelse omfatter straffbare eller rettsstridige forhold relatert til *konstitusjonelle plikter*.

- Eventuelle straffbare forhold som er relatert til reiseregninger, omfattes åpenbart ikke av *konstitusjonelle plikter*, og etterforskning skal således utføres på vanlig måte etter reglene i straffeprosessloven, sier Nybø til Aftenposten.

Snever tolkning

I svaret fra Riksadvokaten til Hagen sies det at bestemmelsen alltid har vært tolket snevert.

Og i en rapport til Stortingets presidentskap i 2007, fra et utvalg som utredet alternativer til riksrettsordningen, går det klart frem at «eksempelvis misligheter i forbindelse med reiseregninger, ikke omfattes av riksrettsansvaret».

Det vises også til at dette er i samsvar med tidligere praksis, som saken mot forbrukerminister Astrid Gjertsen i 1986. Det ble avslørt at hun hadde endret beløp på drosjeregninger.

Gjertsen ble dømt til betinget fengsel for grovt bedrageri.

Carl I. Hagen begrunner henvendelsen om Riksrett med at han fikk så mange spørsmål fra stortingskolleger og andre om Keshvari skal i fengsel, miste vervet og lignende «at han ville undersøke systemene nærmere». Han understreker overfor Aftenposten at han er enig i Riksadvokatens tolkning.

Keshvari Mazyar

Stortinget
Stortinget
Representanter

Stortinget
Karl Johans gate 22
0026 Oslo

Side: 1 / 3
Reisenr: 0018022277

Reiseregning

Generelle data

Start: 8. mars 2018 Kl. 14:00
Slutt: 14. mars 2018 Kl. 22:20
Sted: Arendal, Porsgrunn, Lillehamm
Reisetype iht. regulativ: H Tj.reise hybel/priv (m/kok)
Årsak: Hatt møte med FpU lag om ACER, holdt kurs om Jeløya plattfo

Reiserute

Dato	Kl.	Hendelse	Land	Sted	Årsak	Reg
08.03.18	14:00	Reisestart	NO			H
08.03.18	14:00	Reisemål	NO	Arendal, Porsgrunn, Lillehammer, Dombås og Stjørdal	Hatt møte med FpU lag om ACER, holdt kurs om Jeløya plattfo	H
14.03.18	22:20	Reiseslutt	NO			H

Avregningsresultater og kostnadstilordning

Type beløp	Beløp (NOK)
Satser for kostgodtgjørelse	5 131,00
Satser for nattillegg	2 580,00
Satser for skyssgodtgjørelse	6 859,30
Refusjonsbeløp	14 570,30
Skattetrekk	-2 624,00
Utbetalingsbeløp	11 946,30
Andel skattepliktig beløp	5 583,60
Skattetrekk	-2 624,00

11 946,30 NOK av 11 946,30 NOK fordeler seg på:

Firmakode:	3440	Stortinget
Kostnadssted:	5499	Representanter
K-element 5:	600	Andre reiser represe
K-element 4:	004101	Driftsutgifter

Tilleggsinformasjon reisen

Privat overnatting.

Sats for kostgodtgjørelse

Reise: 0018022277

Fra	Til	Ant.	Grunnlag for sats	Sk.pl. beløp	Sk.fritt beløp	Refusjon sbeløp (NOK)
08.03.18	14:00 09.03.18 14:00	1	Norge	645,00	88,00	733,00
09.03.18	14:00 13.03.18 14:00	4	Norge	2 580,00	352,00	2 932,00
13.03.18	14:00 14.03.18 14:00	1	Norge	645,00	88,00	733,00
14.03.18	14:00 14.03.18 22:20	1	Norge	645,00	88,00	733,00
Sum av satser for kostgodtgjørelse				4 515,00	616,00	5 131,00

Refusjonsbeløp: 5 131,00 NOK

Skattefritt beløp: 616,00 NOK

Skattepliktig beløp: 4 515,00 NOK

Sats for nattillegg

Fra	Til	Ant.	Grunnlag for sats	Refusjonsbeløp (NOK)
08.03.18	14.03.18	6	Norge	2 580,00
Sum av satser for nattillegg				2 580,00

Refusjonsbeløp: 2 580,00 NOK

Skattefritt beløp: 2 580,00 NOK

Strekninger

Dato	Km	Grunnlag for sats	Sk.pl. bel.	Sk.fritt bel.	Refusjon
08.03.18	266	Bil, Alle	159,60	931,00	1 090,60
09.03.18	113	Bil, Alle	67,80	395,50	463,30
10.03.18	344	Bil, Alle	206,40	1 204,00	1 410,40
11.03.18	158	Bil, Alle	94,80	553,00	647,80
12.03.18	236	Bil, Alle	141,60	826,00	967,60
14.03.18	556	Bil, Alle	333,60	1 946,00	2 279,60
Sum av strekninger			1 003,80	5 855,50	6 859,30

Refusjonsbeløp: 6 859,30 NOK

Skattefritt beløp: 5 855,50 NOK

Skattepliktig beløp: 1 003,80 NOK

Tilleggsinformasjon om strekning

8. mars 2018	Samlet strekning (km)		266
Fra:	Oslo	Til:	Arendal
9. mars 2018	Samlet strekning (km)		113
Fra:	Arendal	Til:	Porsgrunn
10. mars 2018	Samlet strekning (km)		344
Fra:	Porsgrunn	Til:	Lillehammer
11. mars 2018	Samlet strekning (km)		158
Fra:	Lillehammer	Til:	Dombås
12. mars 2018	Samlet strekning (km)		236
Fra:	Dombås	Til:	Stjørdal

Keshvari Mazyar

Ansattnummer: 00112520

Side: 3 / 3

Reise: 0018022277

14. mars 2018

Samlet strekning (km)

556

Fra:

Stjørdal

Til:

Oslo

Dato:	_____	Utsteder:	_____
Dato:	_____	Attestasjon:	_____
Dato:	_____	Budsj.disp:	_____
Dato:	_____	Till. til bruk av bil er gitt av:	_____

Hovedbok

Venstres Stortingsgruppe

Periode : 0 - 13 : 01/01/2015 - 31/12/2015

Dato : 10/05/2016

Side : 35

Konto	Avd	Pro	Bilnr	Per	Dato	Mva	Tekst	Saldo	Debet	Kredit	Ny saldo
7162							Saldo fra forrige side	104,00			
			105	3	05/03/2015		Overtidsmat , asylbarn		104,00		
			202	4	24/04/2015		Reisemat , Hallingdal		268,67		
			344	6	25/06/2015		Middag ,		149,50		
											522,17
7310							Pressekonferanser	0,00			
			4076	5	15/05/2015		Pressekonf. ifm LM		2.209,00		
			442	9	01/09/2015		Pressekonf 19/8		1.980,00		
			4214	12	15/12/2015		Pressekonf. alt. statsbudsjett		1.735,00		
											5.924,00
7500							Valgkamp	0,00			
			267	6	02/06/2015		Drilling før partilederdebat		826,00		
			331	6	23/06/2015		Kort til valgkamp		169,00		
			390	7	31/07/2015		Møte Arendal og Kr.sand V		2.324,00		
			406	8	10/08/2015		Vk-opphold		2.585,00		
			416	8	20/08/2015		Vk-reiseref		2.404,00		
			424	8	20/08/2015		Utleggsref Arendalsuka		2.014,00		
			437	9	01/09/2015		Vk Ålesund		2.209,00		
			449	9	10/09/2015		Vk-reiseref		3.061,00		
			451	9	10/09/2015		Valgkamp ,		1.083,00		
			452	9	10/09/2015		Valgkamp-sentralen		1.119,00		
			463	9	17/09/2015		Valgkampre		1.884,00		
			474	9	18/09/2015		Valgkamputlegg		794,00		
			475	9	23/09/2015		Valgkamp vingaver		4.080,30		
			489	10	07/10/2015		Div mat Arendalsuka		344,00		
			489	10	07/10/2015		Div reise og mat valgkamp		2.480,00		
			518	10	15/10/2015		Hotell Svalbard		4.232,50		
			4152	10	15/10/2015		Kaffe til morgenmøter		1.292,00		
			4153	10	15/10/2015		Kaffe til morgenmøter		912,00		
			4154	10	15/10/2015		Kaffe til morgenmøter		76,00		
			4155	10	15/10/2015		Kaffe til morgenmøter		76,00		
											33.964,80
7700							Egne møter og arrangementer	0,00			
			3	1	06/01/2015		Møteref fra NVK			-874,50	
			22	1	21/01/2015		Kaffe, avsl.		56,00		
			24	1	23/01/2015		Kake, avsl.		390,00		
			30	1	23/01/2015		Overn politireform		876,00		
			4066	1	02/01/2015		Seminar, religionsfrihet		816,00		
			4067	1	02/01/2015		Seminar, religionsfrihet		816,00		
			55	2	10/02/2015		F.sekr-samling		181,00		
			4008	2	09/02/2015		Sekretariatssamling Norefjell		94.475,00		
			4013	2	02/02/2015		Dagseminar kommunereform		9.705,00		
			4021	2	13/02/2015		møte med irans ambassade		156,00		
			4022	2	13/02/2015		møte om Oslofjordforbindel		38,00		
			4023	2	13/02/2015		møte med ALDE		24,00		
			4024	2	13/02/2015		møte med ALDE		258,00		
			4025	2	13/02/2015		Kake, Vs 131 års dag		3.420,00		
			2015002	2	05/05/2016		Overf.fakt.journal 2015002			-37.643,50	
			112	3	11/03/2015		Mat ifm asylforhandlinger		800,00		
			150	3	24/03/2015		Kake, 50 år		440,00		

Vedlegg 5: Eksempel på hvordan datasettene for reisene har utviklet seg under arbeidet

Initielt datasett etter første innsynsrunde: Kun summeringslinjer pr. reisetypen pr. representant

204					
205	Fredric Holen Bjørdal		Pendlerreiser		55,528.85
206	Fredric Holen Bjørdal		Innenlands tjenestereiser		92,477.27
207	Fredric Holen Bjørdal		Besøksreiser		7,216.00
208	Fredric Holen Bjørdal				155,222.12
209					
210	Ruth Mari Grung		Pendlerreiser		70,462.88
211	Ruth Mari Grung		Innenlands tjenestereiser		91,951.89
212	Ruth Mari Grung				162,414.77
213					
214	Kari Henriksen		Pendlerreiser		94,314.00
215	Kari Henriksen		Innenlands tjenestereiser		111,094.13
216	Kari Henriksen		Besøksreiser		7,750.81
217	Kari Henriksen				213,158.94
218					
219	Ingrid Bjørketun Heggø		Pendlerreiser		134,617.76
220	Ingrid Bjørketun Heggø		Innenlands tjenestereiser		123,116.84
221	Ingrid Bjørketun Heggø				257,734.60
222					

Datasett etter andre innsynsrunde: En summeringslinje per reise. Her filtrert etter utgiftsstørrelse

12	18012474	Hareide Knut Arild	11/1/2016	11/1/2016	Møte i Statsministerboligen	297.00
13	18001193	Stensland Sveinung	11/1/2016	11/1/2016	Pendlerreise diverse møter i oslo og på stortinget	316.00
14	18000030	Schou Ingjerd	11/1/2016	11/1/2016	Åpning Statens Barnehus, Moss sammen med jus min	357.60
15	18001404	Toften Tone-Helen	11/1/2016	11/1/2016	Inn og hjemreise vararepresentant	360.00
16	18000395	Schou Ingjerd	11/1/2016	11/1/2016	Besøk m/næringsminister på Slåtteland bedrifter m.m	364.40
17	18001136	Benestad Anne Norunn Tveiten	11/1/2016	11/1/2016	Deltok med tale i årsmøtet og middag hos Agder Vitenskapsak	367.00
18	18002062	Grøvan Hans Fredrik	11/1/2016	11/1/2016	Delta på slottsmiddag hos Kongen 27.10.2016	370.00
19	18002050	Kjerkol Ingvild	11/1/2016	11/2/2016	Pendlerreise uke 44	380.00
20	18000321	Trettebergstuen Anette	11/1/2016	11/2/2016	Stortingsuke pendlerreise	400.00
21	18000083	Hansen Svein Roald	11/1/2016	11/1/2016	Åpne statens barnehus	428.50
22	18000485	Hoksrud Bård Andre	11/1/2016	11/4/2016	Pendling	500.00
23	18000712	Grande Trine Skei	11/1/2016	11/1/2016	Stortinget	531.00
24	18000473	Bekkevold Geir Jørgen	11/1/2016	11/4/2016	Pendlerreise	600.00
25	18000112	Wold Nils Morten	11/1/2016	11/2/2016	Jobb	610.30
26	18000137	Frølich Peter	11/1/2016	11/1/2016	Nominasjonsmøte	613.20
27	18000136	Johnsen Tor André	11/1/2016	11/1/2016	Pendling	620.00
28	18000240	Sandaune Lill Harriet	11/1/2016	11/2/2016	Endring av tidligere reise	680.00
29	18000457	Pollestad Geir	11/1/2016	11/1/2016	Mulighetskonferanse Eggersund regi næringsforeningen	750.40
30	18000378	Støre Jonas Gahr	11/1/2016	11/1/2016	LO Olje og Gass - innledet	761.00
31	18000252	Vedum Trygve M Slagsvold	11/1/2016	11/1/2016	Møte med skatteetaten	848.40
32	18000443	Eidsheim Torill	11/1/2016	11/1/2016	Utgifter fra før overg. til SAP	851.00
33	18000693	Heggø Ingrid Bjørketun	11/1/2016	11/1/2016	Tenestereise lo din fylkeskonferanse den 28 oktober	868.00
34	18001323	Wilhelmsen Kristian Støback	11/1/2016	11/2/2016	Pendler vara	877.00
35	18002487	Johnsen Kristin Ørmen	11/1/2016	11/1/2016	HODs helsekonferanse	1,014.40
36	18000262	Håheim Stine Renate	11/1/2016	11/1/2016	Møte med APs fylkespolitikere	1,025.00
37	18002345	Kjerkol Ingvild	11/1/2016	11/1/2016	Diverse utgifter før overgang SAP	1,059.00
38	18002832	Elvestuen Ola	11/1/2016	11/1/2016	Thon Hotel Gardermoen 2.6.2016, debatt	1,080.00
39	18000487	Thommessen Olemic	11/1/2016	11/1/2016	Utgifter pendling før overgang SAP	1,119.00

Datasett etter tredje innsynsrunde: Detaljert sammensetninga av hver reise.

1	A	B	C	D	E	F	G
	Etternavn, fornavn	Årsak	Dato	Utgiftstype	Beskrivelse	Begrunnelse kvitt	Reise
23		Apell	10/27/2018	Bompenger	Bypakke Grenland Oslo ring		0018030111
24		Arendalsuka	8/15/2017	Hotell m/ 12% mva (eks.frokost)	Thon Hotels Arendal		0018011789
25		Arendalsuka - flere debatter	8/13/2018	Bompenger	E18 og Bypakke Grenland		0018027138
26				Parkering	Parkeringshus Arendal		0018027138
27			8/15/2018	Bompenger	E18 og Bypakke Grenland		0018027155
28				Taxi m/ 12 % mva	Arendals sentrum - Høgedalsvegen (parkering)	Eneste mulighet grunnet bagasje og logistikk	0018027155
29						Eneste mulighet med basaje kg logistikk	0018027155
30		Avstemming flyreiser	3/29/2017	Flyreise betalt av virksomhet	SAS;SAS Travel Pass;TRF;SVG;TRF;		0018021951
31			11/30/2017	Flyreise betalt av virksomhet	SAS;SAS Travel Pass;TRF;TRD;TRF;		0018021951
32		Avstemming flyreiser 2016	11/1/2016	Flyreise betalt av virksomhet	SAS;SAS Travel Pass;OSL;BOO;LKN;BOO;OSL;		0018008547
33			12/1/2016	Flyreise betalt av virksomhet	SAS;SAS Travel Pass;TRF;TRD;TRF;		0018008547
34		Bedriftsbesøk	1/20/2017	Bompenger	Om Grenland rush		0018002826
35			3/1/2017	Bompenger	Bypakke Grenland		0018004569
36			8/10/2017	Bompenger	Bypakke Grenland		0018011585
37			8/11/2017	Bompenger	Bypakke Grenland 2x21-41		0018011570
38			1/15/2018	Bompenger	Grenland og Oslo		0018019337
39				Hotell	Clarion Edge		0018019337
40				Taxi m/ 12 % mva	Flyplass til Tromsø sentrum	Eneste alternativ	0018019337
41			6/15/2018	Taxi m/ 12 % mva	Maxi Taxi Stortinget- Redningsselskapet	Nødvendig for å rekke avtale gr Stortinget	0018025559
42		Bedriftsbesøk befarng Lofotoen møte debatt i Bodø	11/1/2016	Bompenger	Oslo ring + bypakke grenland		0018000163
43				Hotell m/ 12% mva (eks.frokost)	Overnatting Grand Hotell Bodø		0018000163
44				Måltider / Frokost hotell	Frokost		0018000163
45				Taxi	Fra sentrum til flyplass	Nødvendig reisemåte	0018000163
46				Taxi m/ 12 % mva	Fra Bodø Lufthavn til Sentrum	Nødvendig reisemåte	0018000163

